

Universitätsbibliothek Wuppertal

Lexicon Taciteum

Gerber, Arnold

Lipsiae, 1903

T

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2950)

T

tabella. i. q. *schrift* D36,33 cum testimonia quoque in *iudiciis publicis non absentes nec per tabellam (schriftlich) dare, sed *coram* et praesentes dicere cogentur.

taberna. α) i. q. *laden, werkstatt* (der insulae) III,83,3 abditos in tabernis aut si quam in *domum* perfugerant, erui ingulique expostulantes. . . I,86,13 rapti (subita inundatione Tiberis) e publico plerique, plures in tabernis et cubilibus intercepti (sunt). 15,38,5 per tabernas, quibus id mercimonium inerat, quo flamma alitur, . . . coeptus ignis. 34,8 Vatinius. . . *sutrinae* tabernae alumnus.

β) i. q. *wirtshaus* II,64,5 in itinere ac taberna. . . iugulavit (Dolabellam).

tabernaculum. i. q. *zelt* V,22,6 incisus tabernaculorum *funibus* suismet *tentoriis* cooperatos (Romanos) trucidabant (Germani). 2,13,3 adit (Germanicus) castrorum vias, adsistit tabernaculis fruiturque fama sui. II,29,5 spolia Galliarum. . . occultari clamitantes, direptis sarcinis tabernaculum [Nipp., Her., Gantrelle; M, Halm, Meiser, Wolff tabernacula] *ducis* ipsamque humum. . . lanceis rimabantur. 1,29,14 tradunt. (Vibulenum et Percennium) intra tabernaculum *ducis* obrutos. 35,24 spatium fuit, quo Caesar ab amicis in tabernaculum raperetur.

tabes. a) *propr.* α) IV,81,5 quidam *oculorum* tabe notus genua eius (Vespasiani) advolvit, remedium caecitatis exposcens i. q. *hinschwinden* des augenlichtes, augenleiden; paulatim factus erat caecus: non recte igitur Her., al. explic. *verlust* des augenlichtes. — 1,53,8 (Iuliam Tiberius) inopia ac *tabe longa* peremit.

β) i. q. *seuche* V,3,2 *orta* per Aegyptum tabe, quae corpora *foedaret*, . . . cf. 4,8 scabies (ausatz). 12,50,8 atrox hiems *et parum provisi *commeatus* et *orta* ex utroque *tabes* perpellunt Vologesen omittente praesentia.

b) *transl.* I,26,1 *infecit* ea *tabes* (sc. inter praetorianos) legionum quoque. . . motas iam mentes i. q. *seuche, gährung*. III,11,1 legiones velut *tabe infectae* Aponium. . . legatum. . . adgredebantur. — 11,6,9 ut quo modo vis morborum *pretia* medentibus, sic *fori* *tabes* pecuniam *advocatis* *ferat* i. q. *processpest, -sucht*. — [2,69,14 cf. *tabum*.]

tabidus. vi *activa* 12,66,6 *venenum* lentum et t., *opp.* *repentinum* et *praeceps*.

tabula. A) a) i. q. *brett* III,47,17 summa navium tabulis argent, donec in modum tecti claudantur. 2,14,13 Germano. . . ne scuta quidem (esse) ferro nervove firmata, sed viminum textus vel *tenuis* et *fucatas* colore tabulas.

b) 2,69,13 reperiebantur. . . carmina et devotiones et nomen Germanici *plumbis* tabulis insculptum i. q. *bleitafeln*.

B) a) i. q. *gemälde* 3,53,18 quid primum prohibere et priscum ad morem recidere adgreddiar? . . . aeris tabularumque *miracula*?

b) i. q. *gesetztafel* 3,27,4 accitis quae usquam egregia (erant) *compositae* (sunt) *duodecim* ta-

bulae. 6,16,8 *duodecim* tabulis sanctum (est), ne quis. . .

-c) 11,30,9 redderet uxorem *rumperetque* tabulas *nuptiales* i. q. *ehevertrag*.

d) 13,23,11 *tabulae exustae* sunt, quibus obliterata aerarii *nomina retrahebat (accusator) i. q. *rechnungen*. 28,9 addidit Piso designatus consul, ne. . . *multam* ab iis (sc. tribunis) dictam quaestores aerarii in *publicas* t. ante quattuor menses referrent i. q. *staatsrechnungen, staats-schuldbuch* (im aerarium). 28,17 princeps *curam* tabularum *publicarum* a quaestoribus ad praefectos (aerarii) transtulit.

e) i. q. *testament* 2,48,6 (Servilium) *prioribus* neque *suspectis* tabulis scriptum (esse heredem). 6,38,6 Trio. . . accusatores haud perpeuss, *supremis* tabulis multa et atrocia in Macronem. . . composuit. 16,14,23 *monito*. . . Anteio, ne *supremas* tabulas *moraretur* cf. 14,21 *testamentum*. 14,40,10 Fabianus tabulas ascitis quos memoravi. . . *obsignat* cf. 40,5 *testamentum*. 15,55,10 tabulas *testamenti* saepius a se et incustodita dierum observatione *signatas* (esse) cf. 55,13 *testamentum*. 62,1 *poscit* (Seneca) *testamenti* tabulas; ac *denegante* *centurione*. . . cf. Nipp.

tabularius. neutr. *subst.* i. q. *archiv* D39,5 quantum virium detraxisse orationi auditoria et tabularia credimus, in quibus iam fere plurimae causae explicantur? Roth, Wolff explic. *kanzleistuben*.

tabulatus. neutr. *subst.* i. q. *stockwerk* IV,30,1 eduxerant Batavi turrim *duplici* tabulato.

tabum. non nisi *abl. sing.* i. q. *verwesendes blut, eiter, sim., moder* II,70,6 *infecta* tabo humus cf. *lacer*. III,35,1 *adsidere* sepultae urbis ruinis *noxia* tabo humus haud diu permisit. 2,69,14 reperiebantur. . . *semusti* cineres ac tabo [Lipsius; M *tabe*] *obliti*.

taceo. A) *intrans.* a) *propr.* 4,60,9 seu *loqueretur* seu *taceret* juvenis, crimen ex *silentio*, ex voce. A2,14 si tam in nostra potestate esset *oblivisci* quam *tacere*. — D 6,16 quod illud *gaudium* *consurgendi*. . . inter *tacentes* et in unum *conversos*!

b) *transl.* III,84,24 in Palatium *regreditur* vastum *desertumque*. . . terret *solitudo* et *tacentes loci*.

B) *trans.* A18,33 ipsa *dissimulatione* *famae* *famam* auxit, *aestimantibus* *quanta* *futuri* *spe tam magna* *tacuisset*. — [M 11,7,1.]

taciturnitas. non nisi i. q. *stillschweigen* 1,74,16 ad quod *exarsit* adeo (Tiberius), ut *rupta* *taciturnitate* *proclamaret*. . . 15,54,2 *mirum* quam inter. . . *dites* *pauperes* *taciturnitate* *omnia* *cohibita* *sint*.

tacitus. non nisi i. q. *still, geheim* I,54,12 *obstringuntur* inter se *tacito foedere* legiones. II,37,9 *concesserim* apud paucos *tacito voto* *quietem* pro *discordia* (*expetitam* *fuisse*). 2,43,2 *discors* *aula* erat *tacitis* in Drusum aut Germanicum *studiis*. — neutr. plur. *subst.* 4,41,2 *Seianus*. . . *tacita suspitionum*, vulgi *rumorem*. . .

deprecat i. q. bittet keinen stillen verdacht gegen seine absichten zu hegen: Nipp.

taeda. G 45,27 (sucinum) in modum taedae accenditur i. q. kienholz, kienfackel.

taedet. 3,65,13 etiam *illum* (Tiberium), qui libertatem publicam nollet, tam proiectae servientium *patientiae* taedebat. 12,10,12 si. . *imperii* taedeat cf. p. 573^b.

taedium. non nisi i. q. *widerwille, überdruss* α) *sing. c. gen. subi.* 16,16,3 si. . obitas pro re p. mortes tanta casuum similitudine memorarem, meque ipsum satias cepissis *aliorumque* taedium exspectarem. — *c. gen. obi.* III,56,9 taedio *castrorum*. . Romam revertit (Vitellius). IV,69,13 taedio *futurorum* praesentium placuere. V,26,2 super t. *malorum* cf. infra. 1,76,12 cur abstinerit spectaculo ipse, varie trahebant; alii taedio *coctus*, quidam tristitia ingenii. 80,5 taedio *novae curae* semel placita pro aeternis servavisse (Tiberium). 4,28,8 taedio *curarum*. . mortem in se festinavit. 12,39,13 taedio *curarum* fessus Ostorius concessit vita. 2,14,17 si taedio *viarum ac maris* finem cupiant, hac acie parari. 6,25,7 ad t. *vitae* cf. infra. 14,59,2 Plautum ea non movere. taedio *ambiguae spei*. 13,2,13 taedium **sui* cf. infra. — V,10,4 fato (eines natürlichen todes) aut taedio (sc. vitae) occidit i. q. durch selbstmord. 6,25,7 eius morte ad taedium vitae *compulsam* (esse Agrippinam). V,26,2 praevire statuit (Civilis), *super* taedium malorum etiam spe vitae. — 12,20,6 taedium ex mora, pericula ex properantia (*fore*). — III,81,5 id plerisque ludibrio, pluribus *taedio* (*erat*). — 13,2,13 Pallas tristi adrogantia modum libertatis egressus taedium sui [M suae] *moverat*. 16,16,3 *exspectare* cf. supra. — 6,7,26 (scriptores) quae ipsius nimia et maesta fuerant, ne *patri taedio* lecturos *adicerent* verentur.

β) *plur.* II,32,15 multa bella impetu valida per taedia et moras evanuisse. 4,41,14 (Seianus apud Tiberium) extollens laudibus quietem et solitudinem, quis *abesse* taedia et offensiones. — [11,26,3 suppl. Nipp.]

taeter. *transl.* V,8,9 taeterrimam gentem (Iudaeos) in melius mutaret.

talis. I) in *univ.* A) a) *adi.* α) IV,8,14 saevitiam *Neronis* per eius modi imagines inluisse (senatui), nec minus sibi anxiam talem *amicitiam* quam aliis exilium (fuisse). 81,14 aestimari a medicis iubet, an talis *caecitas* ac *debilitas* ope humana superabiles forent. 2,47,3 duodecim. . urbes conlapsae (sunt) . . . neque solum in tali *casu* effugium subveniebat in aperta prorumpendi. 6,49,7 magis inbecillum tali super casu *feminarum* animum (ferebat). 3,71,4 nullum (delubrum) . . tali *cognomento* erat. 4,40,13 quid si intendatur certamen tali *coniugio?* 40,26 *coniunctione* t. cf. infra. 14,58,17 salutem tali *consilio* quaeri. 6,16,15 trepidi patres (neque enim quisquam tali *culpa* vacuus) veniam a principe petivere. 4,38,14 perstitit (Tiberius) posthac. . aspernari talem sui *cultum*. A 39,12 talibus *curis* exercitus (Domitianus) . . 3,55,1 remissa (est) aedilibus talis cura. IV,81 *debilitas* cf. supra caecitas. 3,72 *decus* cf. infra. 14,3,7 inter epulas principis si daretur (vene-

num), referri ad casum non poterat tali iam Britannici *exilio*. 4,59 *habitus* cf. infra. IV,55,14 publice civitas talibus *inceptis* abhorrebat. 13,46,7 his atque talibus *irritamentis* non longa cunctatio interponitur. 31,15 non minus tali *largitione* quam corripendis pecuniis subiectis adfugebant. 15,25,1 talibus Vologesis *litteris* . . interrogatus centurio. . III,34,10 consensus Italiae, emptionem talium *mancipiorum* aspernantis cf. 34,8 edixit ne quis Cremonensem captivum detineret. 11,28,7 nec occultum (esse), quid post tale *matrimonium* superesset. 12,7,7 nec tamen repertus est nisi unus talis matrimonii cupitor. 15,21,7 maneat provincialibus **ius* potentiam suam tali *modo* ostentandi. 3,16,9 Caesar. . suam invidiam tali *morte* quaesitam. . *conquestus. 6,21,1 quotiens super **tali negotio* consultaret, edita domus parte . . utebatur. 14,31,2 rex. . Caesarem heredem. . scripserat, tali *obsequio* ratus regnum. . procul iniuria fore. 11,21,7 tali *omine* in spem sublatus. . 14,41,7 qui talem *operam* emptitasset vendidisset. IV,74,24 tali *oratione* graviora metuentes composuit erexitque. 1,11,8. 14,11,15 cf. infra. 14,14,5 cantus Apollini sacros (esse), talique *ornatu* adstare. . numen . . praescium. II,80,1 *res* cf. infra. IV,40,23 consulendum tali super re principem respondit. 4,65,2 montem eum . . Querquetulanum cognomento fuisse, quod talis *silvae* frequens. . erat. 62,15 illi. . , quos principium stragis in mortem adfixerat, ut tali *sorte*, cruciatum effugere. IV,11,1 tali rerum *statu*, cum discordia inter patres, ira apud victos, . . non princeps in civitate essent, Mucianus urbem ingressus. . Potest etiam ad II. b. α referri. 1,54,8 neque ipse abhorrebat talibus *studiis*. II,78,3 ceteri. . responsa vatium et siderum motus referre. nec erat intactus (Vespasianus) tali *superstitione*. — *Postponitur* II,80,1 dum quaeritur tempus locus quodque in *re* tali difficillimum est, prima vox. . . 1,11,8 plus in *oratione* tali dignitatis quam fidei erat. 14,11,15 quod oratione tali confessionem scripisset (Seneca). 3,72,16 res Blaesi dignae *decore* tali fuere. 4,40,26 imensum attolli (providebat), quem *coniunctione* tali super alios extulisset. 59,9 Seianus. . super Caesarem suspensus opposuit sese incidentibus (saxis), atque *habitu* tali repertus est a militibus. D 37,21 is optimus civitatis status habendus est, in quo *nihil* tale patimur cf. 37,19 mala. III,68,4 nihil tale viderant, nihil audierant. Potest etiam ad II. b. α referri cf. totum locum.

β) 14,59,9 repertus est . . nudus exercitando corpori. talem eum centurio trucidavit.

b) *neutr. plur. subst.* I,18,4 Galbam. . , *contemptorem* talium (i. e. tonitruum, fulgurum) ut fortuitorum. 12,66,9 deligitur *artifex* talium vocabulo Locusta. I,22,4 aulae Neronis et luxus, adulteria. . *avidio* talium (Othoni) . . ut sua ostentantes . . 4,62,9 adfluxere avidi talium. — 6,17,18 neque emptio agrorum exercita ad formam senatus consulti, acribus, ut ferme talia, initiis, incurioso fine. — 1,12,9 licentia ac libidine talia *loquendi*. II,48,1 talia locutus . . 4,7,13 neque apud paucos talia

iaciebat. 11,6,12 *talia dicente* consule . . parabat sententia . . IV,83,11 Ptolemaeus omine et miraculo excitus sacerdotibus Aegyptiorum, quibus mos talia *intelligere*, nocturnus visus aperit. 3,66,8 Scipio et Cato talia *ulcisciebantur*. De 'haec ac (atque) talia', 'his ac (atque) talibus' cf. p. 521^b.

B) *perlinet ad ea quae sequuntur* 13,16,6 talis *dolus* repertus est. 4,39,4 eius (scripti Seiani) talis *forma* fuit. 15,51,6 primores . . conscientia inligare conisa est (Epicharis) tali *initio*. 13,47,6 metum . . tali *mendacio* intendit. 6,50,6 eum adpropinquare supremis tali *modo* compertum (est). 12,41,14 depellitur tali *occasione*.

II) vi *praegn.* a) i. q. so *gross, so bedeutend* 14,53,20 talis *hortos* exstruit et per haec suburbana incedit et *tantis* agrorum spatiis, *tam lato* faenore exuberat? 15,28,15 Alexander, illustris eques R., . . et Annius, gener Corbulonis, . . in castra Tiridatis venere, . . ne metueret insidias tali *pignore*. — 1,13,24 neque tamen periculo talis *vir* mitigatus est. 4,39,17 sibi (Seiano) multum superque vitae fore, quod tali cum *principe* (Tiberio) explevisset. 12,8,10 ut Domitii pueritia tali *magistro* (Seneca) adolesceret.

b) *a) adi.* i. q. so *traurig, so schlecht* D40,27 nec bene *famam* eloquentiae Cicero tali *exitu* pensavit. IV,48,3 si pauca supra repetiero ab initio causisque talium *facinorum* non absurda cf. 48,1 Piso . . interficitur. 1,65,13 ut tali in *tempore* (sc. fieri solet) sibi quisque properus. 2,84,7 sed populo tali in tempore id quoque dolorem tulit. 16,26,19 multum . . secum expenderet, quod tali in tempore capessendae rei p. iter ingrederetur. 4,28,12 sibi . . redderent (dei) exilium, ubi procul tali *more* ageret. III,49,4 felicitas in tali *ingenio* (sc. quale Antonii erat) avaritiam superbiam ceteraque occulta mala patefecit.

β) subst. 13,31,5 cum ex dignitate populi R. repertum sit, *res illustres* annalibus, talia diurnis urbibus actis *mandare* i. q. so unbedeutendes.

tam. I) A) vi *correlat.* 1) a) *tam* . . *quam* a) c. *adiect.* I,20,11 grande gaudium (erat), quod t. *pauperes* forent quibus donasset Nero quam quibus abstulisset. 13,15,25 promittentibus . . t. *praecipilem* necem, quam si ferro urgeretur, . . I,69,7 vulgus mutabile subitis *et t. *pronum* in misericordiam (erat), quam inmodicum saevitia fuerat. D12,25 nec ullus Asinii aut Messallae liber t. *illustris* est quam Medea Ovidii aut Varii Thyestes. 11,5,4 nec quicquam publicae mercis t. *venale* fuit quam advocatorum perfidia, adeo ut . . 12,45,10 nihil t. *ignarum* barbaris (est) quam machinamenta et astus oppugnationum. 13,19,1 nihil rerum mortalium t. *instabile ac fluxum* est quam fama potentiae non sua vi *nixae. 14,3,16 nihil t. *capax* fortuitorum quam mare (esse).

β) c. adv. I,10,5 in secretum Asiae sepositus (Otho) t. *prope* ab exule fuit quam postea a principe. II,90,8 abnuenti nomen Augusti expressere ut adsumeret, t. *frustra* quam recusaverat. III,66,1 si t. *facile* suorum mentes flexisset Vitellius, quam ipse cesserat, . . G 14,15 nec

arare terram . . t. facile persuaseris quam vocare hostem et vulnera mereri.

γ) c. *verb.* D 8,28 minimum inter tot ac tanta locum optinent imagines ac tituli et statuae, quae neque ipsa tamen negleguntur, t. hercule (sc. non negleguntur) quam divitiae et opes i. q. so wenig. — A 2,14 *memoriam* . . perdidissemus, si t. *in nostra potestate esset* oblivisci quam tacere. 31,16 *sumite* animum, t. quibus salus quam quibus gloria carissima est. G 21,1 *suscipere* t. inimicitias seu patris seu propinqui quam amicitias necesse est. I,83,19 t. *nescire* quaedam milites quam scire oportet. D 21,23 *concedamus* . . Caesari, ut propter . . occupationes rerum minus in eloquentia effecerit, quam divinum eius ingenium postulabat, t. hercule quam Brutum philosophiae suae relinquamus. A 32,19 *deserent* illos ceteri Germani, t. quam [A tamquam, quod retin. Peter, sed cf. Andresen; B tanquam] nuper Usipi reliquerunt.

b) *non (nec) tam . . quam* D 16,10 exsequemur eas partes, quas intellexerimus te non t. omisisse quam nobis reliquisse. II,19,9 Spurrinna, non t. culpam exprobrans quam *rationem* ostendens, . . I,13,7 non t. unum aliquem fovebant quam alium. II,86,20 non t. praemiis periculorum quam ipsis periculis laetus . . 4,1,13 sibi uni incautum . . (effecit Seianus Tiberium), non t. *sollertia* . . quam deum ira in rem R. 17,4 Neronem quoque et Drusum isdem dis commendavere, non t. caritate juvenum q. adulatione. — G 3,6 *nec* t. vocis ille quam virtutis concentus videtur. III,11,11 nec t. Primus et Aponianus . . , quamquam omni modo nisi, eripere (sc. periculo) Saturninum, quam obscuritas latebrarum. IV,10,7 nec t. Musonius aut Publius quam Priscus et Marcellus . . expectabantur. 13,23,6 nec t. grata Pallantis innocentia quam gravis superbia fuit.

2) *quam . . tam* II,76,18 etiam si tibi quam inhonesta, t. *tuta* servitus esset.

B) a) *seq. ut* A 43,17 t. *caeca et corrupta* mens (Domitiani) assiduus adulationibus erat, ut nesciret . . II,48,10 an Vitellium t. *inmitis* animi fore, ut . . ne hanc quidem sibi gratiam redderet? IV,77,3 t. *inprovisi* adsilvere, ut in . . lectulo Cerialis . . vinci suos audierit. 3,47,12 se non t. *vacuum* gloria praedicabat, ut . . inane praemium peteret. 4,11,13 neque quisquam scriptor t. *infensus* extitit, ut Tiberio obiectaret (caedem Drusi). 36,1 postulandis reis t. *continuus* annus fuit, ut . . Drusum . . adierit Salvianus in Marium. 58,8 neque t. *incredibilem* casum providebant, ut undecim per annos libens patria careret. — D 1,7 cui percontationi tuae respondere et t. *magnae* quaestionis pondus excipere, ut aut de ingeniis nostris male existimandum *sit . . aut de iudiciis . . , vix . . aunderem, si . .

b) *seq. qui* 4,40,34 id tantum aperiam, nihil esse t. *excelsum*, quod non virtutes istae . . mereantur.

II) a) c. *adiect.* a) 4,31,1 his t. *adsiduis* tamque *maestis* modica laetitia intericitur. III,18,14 Antonius . . , memor laboris ac vulnerum, quibus t. *anceps* proelii fortuna . . equites equosque adflitaverat. 15,66,5 redderet t. *bono* prin-

cipi vicem. II, 21,9 quod nulla in Italia moles t. *capax* foret. III, 52,7 Mucianus t. *celeris* victoria anxius. . . 3,31,4 Germanici cum Tiberio idem honor neque patruo laetus neque natura t. *conexus* fuerat. G 31,16 donec exsanguis senectus t. *durae* virtuti impares faciat. 1,35,11 finem t. *exercitae* militiae . . orabant. IV, 42,26 reservate hominem t. *expediti* consilii, ut omnis aetas instructa sit. 3,6,3 neminem t. *flagranti* desiderio celebratum (esse). 15,63,10 sit huius t. *fortis* exitus constantia penes utrosque par. I, 79,11 mirum dictu (est), ut sit omnis Sarmatarum virtus velut extra ipsos. nihil ad pedestrem pugnam t. *ignavum* (est). A 1,14 *infestus* cf. saevus infra. II, 32,6 quoniam . . deserere Rheni ripam inrupturis t. *infestis* nationibus non conducatur. 36,9 ducibus ob crebras seditiones t. *infestam* militiam asperrantibus. G 35,5 *t. *immensum* terrarum spatium non tenent tantum Chauici, sed et implent. 1,20,8 per ludibrium rogitantes (praefectum) an t. *immensa* onera, t. *longa* itinera libenter ferret. 15,46,6 haud alias t. *immota* pax (erat). I, 44,2 nullam caedem Otho maiore laetitia excepisse, nullum caput t. *insatiabilibus* oculis perlustrasse dicitur. 14,53,22 *talis* hortos exstruit et per *haec* suburbana incedit et *tantis* agrorum spatiis, t. *lato* faenore exuberat? A 45,21 nobis t. *longae* absentiae condicione ante quadriennium amissus est. G 37,10 medio t. *longi* aevi spatio multa . . damna (erant). III, 26,7 intolerandus t. *longi* itineris labor (erat). 1,20,9 cf. *immensus* supra. 2,36,11 unde prospici posse quae cuique t. *longo* temporis spatio mens . . ? 4,31,1 *maestus* cf. *adsiduus* supra. G 37,5 quorum (castrorum) ambitu nunc quoque metiaris molem manusque gentis et t. *magni* exitus fidem. 19,4 paucissima in t. *numerosa* gente adulteria (sunt). III, 41,8 nec vadere per hostes t. *parva* manu poterat. II, 19,5 si . . t. *paucas* cohortes circumfudisset. IV, 34,3 Civilis si maioribus copiis instruxisset aciem, circumiri a t. *paucis* cohortibus nequisset. III, 59,3 haud dubium . . studium t. *pavidus* Vitellii discessus addidit. 3,51,6 (deprecabatur) t. *praecipitis* verborum poenas. III, 78,3 causa t. *pravae* morae (erat), ut Mucianum opperirentur. 3,52,12 apud se pensitato, an coerceri t. *profusae* cupidines possent. 1,42,10 an cives (appellem), quibus t. *proiecta* senatus auctoritas? 3,65,12 illum . . t. *proiectae* servientium patientiae taedebat. 15,25,20 ne t. *promptus* in pavorem longiore sollicitudine aegresceret. 16,14,3 id honoris indicibus tamque [M tanquam] promptum ad caedes principem accepit. II, 70,19 laetus ultro et t. *propinqua* sortis ignarus instaurabat sacrum. 4,8,10 posse argui, quod t. *recenti* dolore subierit oculos senatus. D 33,18 nec quisquam percipere tot t. [Muret; codd. aut] *reconditas*, t. [Halm tamque cf. com. crit.] *varias* res potest. A 1,14 quam (veniam) non petissem incusaturus t. *saeva* et *infesta* virtutibus tempora. 1,41,4 *quid t. *triste* (est)? D 33,19 *varius* cf. *reconditus* supra. — 1,53,5 nec alia t. *intima* Tiberio causa (fuit) cur Rhodum abscederet.

β) c. *adiect.* vi *subst.* 15,49,3 nec . . facile memoraverim, quis primus auctor, cuius in-

stinctu concitum sit quod t. *multi* sumpserunt. D 39,17 cum tot pariter ac t. *nobiles* forum coartarent. — *neutr.* 12,41,18 nisi pravitas t. *infensa* docentium arceatur, eruptura in publicam perniciem. 13,49,6 cur . . t. *levia* consetaretur? A 18,33 aestimantibus quanta futuri spe t. *magna* tacuisset. 11,36,8 sponte an coactus t. *magna* peccavisset, nihil referre. 1,19,6 neque ipsos a divo Augusto t. *nova* petivisse.

b) c. *adv.* III, 20,3 non se . . pretium eripere *t. *bene* meritis adfirmabat. A 34,6 hi . . fugacissimi ideoque t. *diu* superstites (sunt). G 37,9 t. *diu* Germania vincitur. 11,9,17 non sine dedecore Parthorum, quos una civitas t. *diu* eluserat. 3,17,11 venena et artes t. *feliciter* expertas verteret in Agrippinam. II, 47,11 alii diutius imperium tenuerint: nemo t. *fortiter* reliquerit. 15,67,19 admonitus fortiter protendere cervicem, 'utinam' ait 'tu t. *fortiter* ferias!' D 41,18 quid (opus est) voluntariis accusatibus, cum t. *raro* et t. *parce* peccetur? 16,16,8 ne oderim t. *segniter* pereuntes. — [15,62,5 M cf. Nipp.]

tamen. I) A) *antecedit* a) α) *quamquam* D 6,28. 34,15. A 3,6 cf. p. 1248* b. I. α. 36,16 et *quamquam* . . terrorem intulerant, densis t. *hostium* agminibus . . haerebant. II, 30,11 et *quamquam* . . prope duplicatus legionum . . numerus erat Valenti, studia t. *militum* in Caecinam inclinabant. 3,55,14 et *quamquam* . . plerique pecuniosam ad senectam pervenirent, mansit t. *prior* animus. 4,67,4 at Caesar . . *quamquam* edicto monuisset, ne quis quietem eius intrumperet, concursusque oppidanorum . . prohiberentur, perosus t. *municipia* . . omniaque in continenti sita, Capreas se in insulam abdidit. 6,49,9 accusata in senatu, *quamquam* genua patrum advolveretur . . urbe t. in decem annos prohibita est. 11,22,22 et *quamquam* equites iudicia reciperavissent, quaestura t. ex dignitate candidatorum . . gratuito concedebatur. 14,36,2 *quamquam confideret virtuti, t. *exhortationes* et preces miscerat. — G 14,13 epulae et *quamquam* incompti, largi t. *apparatus* pro stipendio cedunt. II, 42,10 Othoniani, *quamquam* dispersi, pauciores, fessi, proelium t. *acriter* sumpserunt. 2,57,19 multa in luxum addidit (Piso), quae Germanico *quamquam* acerba tolerabantur t. 75,2 at Agrippina, *quamquam* . . corpore aegro, omnium t. quae ultionem morarentur intolerans, ascendit classem. 4,59,15 qui . . insectarentur Neronem proximum successioni et, *quamquam* modesta iuventa, plerumque t. *quid* in praesentiarum conduceret oblitum. 6,40,16 Lepida . . *quamquam* instabilis, t. *impunita* agebat. 12,20,2 at Claudius, *quamquam* nobilitatibus externis mitis, dubitavit t. . . — (Primum locum obtinet D 34,15. 6,40, 16. 14,36,2.)

β) *quamvis* 11,20,8 insignia t. *triumphi* indulsit Caesar, *quamvis* bellum negavisset. — II, 10,15 *quamvis* invisum ac nocentem more t. audiendum censebant. 15,35,12 secuta (est) Neronis oratio . . *quamvis* sontem et defensionem merito diffisum victurum t. fuisse, si clementiam iudicis exspectasset. 16,9,10 at centurio *quamvis* inermem, praevalidum t. et irae

quam timori propiorem cernens premi a militibus iubet. 16,4 aliorum taedium exspectarem, quamvis honestos civium exitus, tristes t. et continuos aspernantium.

γ) *etsi* D 36,7 et 15. 38,2. G 5,1. 1,15,3. 3,27,5. 46,5. 71,4 cf. *etsi* A. — II,73,4. 6,29,13. 45,21 cf. *etsi* B. — (Primum locum obtinet D 36,7.)

b) α) *licet* A 32,7 nisi si . . . Britannorum plerosque, licet dominationi alienae sanguinem commodent, diutius t. hostes quam servos, fide . . . teneri putatis.

β) *quidem* cf. p. 1323^b β et γ.

γ) *sane* 1,3,20 Agrippam . . . rudem sane bonarum artium et . . . ferocem, nullius t. flagitii conpertum.

B) *pertinet ad sententiam vi concessiva a) ad particip. coniunctum* 1) III, 85,6 tribuno insultanti se t. imperatorem eius fuisse respondit. 5,5,4 Caesar . . . questus apud patres quod . . . imperatoria maiestas elusa publice foret, integra t. sibi cuncta postulavit. 13,26,5 sed consules relationem incipere non ausi ignaro principe, perscribere t. *ei consensum senatus. 15,13,12 qua desperatione exercitus dux subactus primas t. litteras ad Vologesen non supplices . . . composuit.

2) II, 91,14 commotus primo Vitellius, non t. ultra quam tribunos plebis in auxilium spretae potestatis advocavit. 12,40,2 (Didius) propere vectus non t. integras res invenit. 14,27,5 veterani Tarentum et Antium adscripti non t. infrequentiae locorum subvenere. 64,3 puella . . . praesagio malorum iam vitae exempta, *nondum* t. morte adquiescebat. 13,42,2 multorum odia meritis reus, *haud* t. sine invidia Senecae damnatur.

b) *ad abl. absol.* 1) 1,66,6 Caecina comperto vanam esse formidinem, cum t. neque auctoritate neque precibus . . . retinere militem quiret, proiectus in limine portae . . . clausit viam. — III, 45,14 cohortes alaeque nostrae variis proeliis, exemere t. periculo reginam. 2,26,9 eorum . . . meminisset, quae venti et fluctus, nulla ducis culpa, gravia t. et saeva damna intulissent.

2) I, 55,17 . . . quibusdam, ut in tumultu, notabilibus turbantibus. non t. quisquam in modum contionis . . . locutus (est). 15,22,1 magno ad sensu celebrata sententia, non t. senatus consultum perfici potuit. 4,70,18 . . . nullo nominatim compellato; *neque* t. dubitabatur in Neronem . . . intendi.

c) *ad alias enuntiati partes vel ad tota enuntiata* 1) locum habet in *eodem enuntiato* α) *positum* 1) D 39,2 ridiculum . . . videatur quod dicturus sum, dicam t., vel ideo ut ridear. — A 42,16 Domitiani vero natura *praeceps* in iram . . . moderatione t. prudentiaque Agricolaie leniebatur. 11,18,17 quae *nimia* et incertum an *falso iacta* originem t. e severitate ducis traxere. 3,63,14 facta (sunt) senatus consulta, quis *multo cum honore* modus t. praescribatur. 4,7,2 quae cuncta *non quidem comi via, sed horridus* . . . retinebat t., donec morte Drusi verterentur. 12,42,7 transfertur regimen cohortium ad Burum, *egregiae militaris famae*, gnarum t. cuius sponte praeficeretur. — I, 85,20 quidam vera probra iacere, in clamore t. et ubi plurimae

voces (erant). 15,25,10 inriti (legati) remittuntur, cum donis t., unde spes fieret . . . 3,74,17 regressus est, properantius t. quam ex utilitate sociorum. IV, 80,14 unde paulatim levior viliorque haberi, manente t. in speciem amicitia. 3,72,9 Pompei theatrum igne . . . haustum Caesar extractum pollicitus est, . . . manente t. nomine Pompei. 6,46,11 consilium . . . fato permisit, iactis t. vocibus, per quas intellexeretur providus futurorum. 11,3,13 venas exsolvit, viso t. ante rogo iussoque transferri partem in aliam, ne . . . — D 38,17 causae centumvirales, quae nunc primum optinent locum, adeo splendore aliorum iudiciorum obruebantur, ut . . . non . . . ullius magni oratoris liber apud centumviro dictus legatur, exceptis orationibus Asinii, quae pro heredibus Urbinae inscribuntur, ab ipso t. Pollione mediis divi Augusti temporibus habitae cf. Peter, John. 1,43,6 legissetis ducem, qui meam quidem mortem inpunitam sineret, Vari t. et trium legionum ulcisceretur. 6,50,8 erat medicus . . . nomine Charicles, non quidem regere valetudines principis solitus, consilii t. copiam praebere. 4,62,21 etiam quorum diversa de causa amici aut necessarii aberant, pavere t. 6,27,18 qui eadem familia corruptis moribus (sc. egere), inlustri t. fortuna egere.

2) G 24,4 exercitatio artem paravit, ars decorum, non in quaestum t. aut mercedem. II, 91, 14 cf. a. 1,65,8 Varum . . . audire visus est (in somnis dux R.) velut vocantem, non t. obsecutus et manum intendentis reppulisse. 12,40,2. 14,27,5 cf. a. 56,10 quod si maxime contentia tua laudetur, non t. sapienti viro decorum fuerit, . . . 15,22,1 cf. b. 16,30,9 discrimini patris filiam conectebat (accusator), quod pecuniam magis dilargita esset. acciderat sane pietate Serviliae . . . quae caritate erga parentem, simul imprudentia aetatis, non t. aliud consultaverat quam de incolumitate domus, et an . . . G 44,2 Gotones regnantur, paulo iam adductius quam ceterae Germanorum gentes, *nondum* t. supra libertatem. 4,56,7 magnis quidem iam populi R. rebus, *nondum* t. ad summum elatis. 14,64,3 cf. a. 13,42,2 *haud* t. cf. a. II, 50,2 maternum genus inpar nec t. indecorum (erat). 16,17 aversi (sunt) repente animi, nec t. aperta vi: aptum tempus insidiis legere. 83,3 . . . non lento itinere, ne cunctari videretur, *neque* t. properans, . . . 3,30,2 Volusio (erat) vetus familia neque t. praeturam egressa. 14,23,5 illuc pergite, non infenso exercitu . . . neque t. remissa cura. 15,65,2 Flavum cum centurionibus occulto consilio, neque t. ignorante Seneca, destinavisse, ut . . . III, 72,20 curam (restituendi Capitolii) victor Sulla suscepit, neque t. dedicavit. 3,58,10 septuaginta annis post Merulae caedem neminem suffectum (esse), neque t. cessavisse religiones. — D 8,28 minimum inter tot ac tanta locum optinent imagines ac tituli et statuae, quae neque ipsa (i. q. ne ipsa quidem) t. negliguntur, tam hercule quam divitiae et opes. — 15,62,3 (Seneca) conversus ad amicos . . . quod unum iam et t. pulcherrimum habeat, imaginem vitae suae relinquere testatur. 12,56,7 cincto ratibus ambitu (lacus), ne vaga effugia forent, ac t. spatium amplexus ad vim remigii,

gubernantium artes, . . . V, 16, 11 pauciores nuper cum pluribus certasse, ac t. fusos (esse) Germanos. 3, 56, 5 id summi fastigii vocabulum Augustus repperit, ne regis aut dictatoris nomen adsumeret ac t. appellatione aliqua cetera imperia praemineret. 14, 21, 1 pluribus ipsa licentia placebat, ac t. honesta nomina praetendebant. — D 26, 13 unde oritur illa foeda et praepostera, sed t. frequens quibusdam exclamatio, ut . . . 3, 8 ut . . . emitteres Catonem non quidem meliorem, sed t. securiorem. 15, 71, 12 exuti (sunt) . . . tribunatu . . . quasi principem non quidem odissent, sed t. existimarentur.

β) *primum locum obtinet* I, 8, 14 Capitonem occisum etiam qui queri non poterant, t. indignabantur. 3, 2, 8 etiam quorum diversa oppida (erant), t. obvii . . . dolorem testabantur. 1, 42, 16 divus Augustus . . . aspectu Actiacas legiones exterruit: nos (i. e. Germanicum) ut nondum eosdem, ita ex illis ortos si . . . Suriae miles aspernaretur, t. mirum et indignum erat.

2) *locum habet in novo enuntiato* non nisi *postpositum* 1) A 42, 11 agi sibi gratias passus est (Domitianus) nec erubuit beneficii invidia. *salarium* t. proconsulare solitum offerri . . . Agricola non dedit. 43, 13 speciem t. doloris . . . prae se tulit i. q. etsi gaudebat morte Agricola, sp. t. . . G 20, 13 heredes t. successoresque (sunt) sui cuique liberi i. q. etsi sororum filii multum valent, her. t. . . 43, 17 deos interpretatione R. Castorem Pollucemque memorant. ea vis numini, nomen Alcis, nulla simulacra, nullum peregrinae superstitionis vestigium; ut fratres t., ut iuvenes venerantur i. q. als brüder iedoch verehrt man sie, obgleich sie mit den dioskuren nichts gemein haben; als jüngerlinge, obgleich es von ihnen keine bilder giebt: Zernial. 45, 19 sucum t. arborum esse intellegas, quia . . . cf. 45, 16 nec . . . quae ratio gignat (sucinum) . . . compertum (est). I, 18, 12 nec ullum orationi aut lenocinium addit aut pretium. tribuni t. centurionesque . . . grata auditu respondent: per ceteros maestitia ac silentium. II, 88, 12 in urbe t. trepidatum (est) praecurrentibus passim militibus. 90, 5 vulgus t. . . clamore et vocibus adstrepebat. 94, 6 robora t. legionibus alisque subtracta (sunt), convulsum (est) castrorum (praetorianorum) decus. 97, 1 nec ullum civilis belli metum adseverabat (apud milites Vitellius), suppresso Vespasiani nomine . . . auxilia t. e Germania Britanniaque . . . excivit. III, 41, 10 nec integram fidem attulerant; pudor t. et praesentis ducis reverentia morabatur (sc. eos, quo minus fidem statim frangerent). 1, 23, 9 haud multum ab exitio legati aberant (milites). tribunos t. ac praefectum castrorum extrudere. 2, 7, 8 neque Caesari copiam pugnae opsessores fecere, ad famam adventus eius dilapsi: tumulum t. nuper Varianis legionibus structum . . . disiecerant. 17, 14 incuberat sagittariis, illa rupturus, ni . . . cohortes signa obiecissent. nisu t. corporis et impetu equi pervasit. 31, 9 caede (Libonis) visa miles abstinit. accusatio t. apud patres adseveratione eadem peracta (est) i. q. quamquam Libo mortuus erat, accus. t. . . 3, 4, 7 nihil t. Tiberium magis penetravit quam studia hominum accensa in Agrippinam. 6, 35, 16 vul-

nus per galeam adegit. nec iterare valuit, . . . fortissimis . . . protegentibus saucium: fama t. occisi falso credita exterruit Parthos. 11, 26, 13 segniter eae voces (Sillii) acceptae (sunt a Messalina), non amore in maritum, sed ne Silius summa adeptus sperneret adulteram . . . nomen t. matrimonii concupivit. 12, 38, 12 ac ni cito . . . subventum foret . . . occisione occubissent: praefectus t. et octo centuriones . . . cecidere. 47, 19 illi . . . animus sceleribus paratus (erat); visui t. consuluit, ne coram interficeret. 69, 13 caelestes honores Claudio decernuntur et funeris sollemne perinde ac divo Augusto celebratur, . . . testamentum t. haud recitatum (est, sc. quod morte Augusti factum erat). 13, 17, 2 nox eadem necem Britannici et rogum coniunxit, proviso ante funebri paratu, qui modicus fuit. in campo t. Martis sepultus est adeo turbidis imbribus, ut . . . 15, 51, 19 Epicharis plura (sc. dixit); . . . nomina t. honores Claudio reticuit. 52, 1 conu-ratis t. metu prodicionis permotis placitum (est) maturare caedem. 61, 18 voci t. et aspectui pepercit (Silvanus tribunus). 16, 18, 8 (Petronio) dies per somnum, non officii et oblectamentis vitae transigebatur; . . . pro consule t. Bithyniae et mox consul vigentem se ac parem negotiis ostendit. A 45, 8 *Nero* t. subtraxit oculos suos iussitque scelera, non spectavit sc. quamquam is quoque multa saeva iussit. I, 40, 5 non tumultus, non quies (erat) . . . Othoni t. armari plebem nuntiabatur. IV, 37, 7 res adversae discordiam peperere . . . Vitellii t. imagines in castris . . . repositae (sunt), cum iam Vitellius occidisset. 2, 36, 7 haud dubium erat eam sententiam altius penetrare et arcana imperii temptari. Tiberius t., quasi augeretur potestas eius, disseruit: . . . 6, 2, 13 principem orabat deligere senatores, ex quis viginti . . . salutem eius defenderent. . . . Tiberius t. . . egit gratis benevolentiae patrum: sed quos omitti posse, quos deligi? 50, 14 Tiberius . . . discumbit ultra solitum, . . . Charicles t. labi spiritum . . . firmavit. 11, 32, 6 Messalina t., quamquam res adversae consilium eximerent, ire obviam et aspici a marito . . . intendit. 12, 59, 8 nec ille diutius falsum accusatorem (Tarquitium) . . . perpessus vim vitae suae attulit . . . Tarquitius t. curia exactus est, quod patres odio delatoris contra ambitum Agrippinae pervicere. 13, 6, 11 alii melius evenisse disserunt, quam si invalidus senecta . . . Claudius militiae ad labores vocaretur, servilibus iussis obtemperaturus. Burrum t. et Senecam multarum rerum experientia cognitos (esse). 25, 14 *Nero* t. [Petersen; M tū; al. autem] metuentior in posterum milites sibi . . . circumdedit. 15, 5, 1 Corbulo t., quamvis secundis rebus suis, moderandum fortunae ratus misit ad Vologesen, qui . . . 42, 13 *Nero* t., ut erat incredibile cupitor, effodere . . . inga conisus est. — D 24, 6 adgnoscentis, inquit Marternus, . . . ardorem Apri nostri? quo torrente . . . saeculum nostrum defendit! . . . *tuum* t., Messalla, promissum immutasse non debet. 16, 33, 1 idem t. dies et honestum exemplum tulit Asclepiodoti. G 46, 8 *hi* t. (sc. quamquam nonnullis rebus a Germanis differunt) inter Germanos potius referuntur. 1, 17, 24 non obtrectari a se

urbanas excubias: sibi t. apud horridas gentes e contuberniis hostem aspici. 3,24,20 Tiberius . . . respondit se quoque laetari, quod frater eius . . . revertisset; . . . sibi t. adversus eum integras parentis sui offensiones (esse). 4,8,12 se t. fortiora solacia e complexu rei p. petivisse. — D25,21 nec refert quod inter se specie differunt, cum genere consentiant. adstrictior Calvus, numerosior Asinius, . . . valentior Cicero: omnes t. eandem sanitatem eloquentiae *prae se ferunt. 37,34 quis ignorat utilius . . . esse frui pace quam bello vexari? plures t. bonos proeliatos bella quam pax ferunt. A 11,14 in deponendis periculis eadem audacia (est Britannis et Gallis) et . . . in detrectandis eadem formido. plus t. ferociae Britannis praeferunt. 45,24 omnia . . . adsidente amantissima uxore superfuere honori tuo: paucioribus t. lacrimis comploratus es. V,15,9 vulnerati cum integris, periti nandi cum ignaris in mutuam perniciem implicabantur. minor t. quam pro tumultu caedes (erat). 2,30,9 inerat (libellis) . . . stolidi vana . . .; uno t. libello manu Libonis nominibus Caesarum . . . additas atroces . . . notas accusator arguebat. 14,5,19 verum Acerronia . . . navalibus telis conficitur: Agrippina silens eoque minus adgnita (unum t. vulnus umero excepit, sc. quamquam minus adgnita erat) nando, deinde . . . Lucrinum in lacum vecta villae suae infertur. 39,10 cuncta t. ad imperatorem in mollius relata (sunt). D 9,28 pulchrum id quidem (est), indulgentiam principis ingenio mereri: quanto t. pulchrius (est), . . . se ipsum colere. G 35,12 ut superiores agant (Chauci), non per iniurias adsequuntur: *prompta* t. omnibus arma (sunt). I,8,6 Galliae . . . obligatae (erant) . . . tributis levamento. proximae t. . . Galliarum civitates non eodem honore habitae (sunt). 55,1 inferioris t. Germaniae legiones . . . pro Galba adactae (sunt). 14,12,1 miro t. certamine procerum decernuntur supplicationes. 15,56,4 tormentorum aspectum ac minas non tulere (coniurati): prior t. Natalis . . . de Pisone . . . fatetur. — A 11,10 in universum t. aestimanti Gallos vicinam insulam occupasse credibile est. — D 41,10 si inveniretur aliqua civitas, in qua nemo peccaret, supervacuum esset inter innocentes orator sicut inter sanos medicus. *quo modo* t. [CF; Bb inde; Heumann, Halm enim; Michaelis autem] minimum usus . . . ars mendantis habet in iis gentibus, quae firmissima valetudine . . . utuntur, sic minor oratorum honor . . . est inter bonos mores. I,66,9 verba Fabi salutem incolunitatemque Viennensium commendantis aequis auribus accepta (sunt); *publice* t. armis multati . . . II,68,21 ne Vitellius quidem . . . de innocentia eius dubitavit: aegre t. cohibiti (sunt) qui exitium consularis . . . flagitabant. 13,2,13 propalam t. omnes in eam (Agrippinam) honores cumulabantur. 47,16 nullus ausi capax natura eius a crimine abhorrebat: perinde t., quasi convictus esset, cedere patria . . . iubetur. — I,34,2 Galba . . . speciosiora suadentibus accessit. *praemissus* t. (est) in castra Piso. 63,7 precibus ducis mitigati ab ex-cidio civitatis temperavere; caesa t. (sunt) ad quattuor milia hominum. III, 82,1 Vitellio re-

scriptum (est) Sabini caede . . . dirempta belli commercia. temptavit t. Antonius . . . legiones mitigare. 86,6 studia exercitus . . . adfuerunt . . . huic (Vitellio) per ignaviam. inerat t. simplicitas ac liberalitas. V,10,1 duravit t. patientia Iudaeis. 1,52,4 bellica . . . Germanici gloriaangebatur (Tiberius). rettulit t. ad senatum de rebus gestis multaque de virtute eius memoravit. 57,9 (Segimundus) ruperat vittas, profugus ad rebelles. adductus t. in spem clementiae R. pertulit patris mandata. 77,9 intercessit . . . tribunus plebei increpitusque est Galli oratione . . . valuit t. intercessio, quia . . . 6,32,6 cognitis insidiis Artabanus tardari metu, modo cupidine vindictae inardescere. et barbaris cunctatio servilis, statim exsequi regium videtur: valuit t. utilitas, ut . . . 14,45,4 praevaluit t. pars, quae supplicium decernebat. 2,46,23 misit (Maroboduus) legatos ad Tiberium oraturos auxilia. responsum est non iure eum . . . arma R. invocare . . . missus t. (est) Drusus . . . paci firmator. 3,30,12 (Crispus) copia et affluentia luxu propior. suberat t. vigor animi ingentibus negotiis par. 50,17 studia illi . . . inania et fluxa sunt; nec quicquam grave ac serium ex eo metuas, qui . . . animis . . . mulierularum adrepat. cedat t. urbe et . . . aqua et igni arceatur. 4,3,4 placuit t. occultior via. 20,1 Silius . . . damnationem voluntario fine praevertit. saevitum t. (est) in bona (Sili). 44,15 obiit . . . Antonius, multa claritudine generis, sed inprospere. nam . . . hunc . . . seposuit Augustus in civitatem Massiliensem, ubi specie studiorum nomen exilii tegetur. habitus t. (est) supremis honor, ossaque tumulo Octaviorum inlata. 66,10 restitit t. (accusatori) senatus et opperendum imperatorem censuit. 6,14,10 repertus . . . retractusque . . . nullas probabiles causas . . . peregrinationis adferebat: mansit t. incolomis. 13,51,7 . . . , quae brevi servata, dein frustra habitae sunt. manet t. abolitio quadragensimae . . . 14,35,8 eo propectas Romanorum cupidines, ut non corpora, ne senectam quidem aut virginitatem inpollutam relinquunt. adesse t. deos iustae vindictae. 47,7 vixit t. post haec Regulus, quiete defensus. 60,11 plures (ancillae) persistere sanctitatem dominae tueri; . . . movetur t. . . civilis discidii specie. 15,10,20 nec a Corbulone properatum (est), quo . . . subsidii laus augetur. expediri t. itineri singula milia . . . iussit. 43,18 ea ex utilitate accepta decorem quoque novae urbi attulere. erant t. qui crederent, veterem illam formam salubritati magis conduxisse. 16,6,8 corpus (Pop-paeae) non igni abolitum, ut R. mos, sed regum externorum consuetudine differtum odoribus conditur tumuloque Iuliorum infertur. ductae t. (sunt se. quamquam corpus crematum non erat) publicae exsequiae. 31,11 nescit t. miserimus pater. V,5,12 nec quicquam prius imbuuntur quam contemnere deos, exuere patriam, parentes liberos fratres vilia habere. augendae t. multitudini consultitur. 13,33,11 dissimulato t. intellectu rectius de iis . . . totis exercitibus coram dissertaturus respondit.

2) A 3,16 pauci . . . non modo aliorum sed etiam nostri superstitis sumus, exemptis e media vita

tot annis, quibus . . . non t. pigebit . . . memoriam prioris servitutis ac testimonium praesentium bonorum composuisse i. e. quamvis sim instar mortui, quippe qui unus ex eorum numero sim, qui quasi sui superstites vivunt: Andresen. I, 3, 1 non t. adeo virtutum sterile saeculum (erat), ut non et bona exempla prodiderit. 55, 17 cf. b. 85, 4 compositi (sunt) ad praesens qui coerceri non poterant. non t. quies urbi redierat. V, 19, 4 Civili Chaucorum auxilia venire. non t. ausus oppidum Batavorum armis tueri . . . 1, 72, 6 nomen patris patriae Tiberius . . . repudiavit; neque in acta sua iurari quamquam censente senatu permisit, cuncta mortaliū incerta . . . dictitans. non t. ideo faciebat fidem civilis animi. 3, 34, 13 ipsorum magistratum nonne plerosque variis libidinibus obnoxios? non t. ideo neminem in provinciam mitti. 4, 32, 11 non t. sine usu fuerit introspicere illa primo aspectu levia. 15, 33, 5 acriore in dies cupidine adigebatur Nero promiscas scaenas frequentandi. . . . non t. Romae incipere ausus Neapolim . . . delegit. 1, 9, 16 non aliud discordantis patriae remedium fuisse quam ut ab uno regeretur. non regno t. neque dictatura, sed principis nomine constitutum (esse) rem p. 4, 74, 8 efflagitabant visendi sui copiam facerent (Tiberius ac Seianus). non illi t. in urbem . . . degressi sunt. 12, 42, 1 *nondum* t. summa moliri Agrippina audebat. G5, 8 argentum et aurum propitiū an irati di negaverint dubito. *nec* t. adfirmaverim nullam Germaniae venam argentum aurumve gignere. 2, 66, 5 (Rhescuporis) occidi Cotyn iubet mortemque sponte sumptam ementitur. *nec* t. Caesar placitas semel artis mutavit, sed . . . 3, 57, 2 praeceperant animis orationem patres; quo quaesitor adulatio fuit. *nec* t. repertum (est) nisi ut effigies principum . . . censerent. 4, 54, 9 aucta (est) ex eo suspicio Agrippinae, et (poma) intacta ore servis tramisit. *nec* t. Tiberii vox coram secuta est, sed . . . 12, 7, 7 decretum postulat, quo iustae inter patruos fratrumque filias nuptiae etiam in posterum statuerentur. *nec* t. repertus est nisi unus talis matrimonii cupitor. 23, 9 pomerium urbis auxit Caesar, more prisco, quo iis, qui protulere imperium, etiam terminos urbis propagare datur. *nec* t. duces R., quamquam magnis nationibus subactis, usurpaverant nisi Sulla et Augustus. 13, 39, 28 unde orta (est) fiducia caput gentis Artaxata adgrediendi. *nec* t. proximo itinere ductae (sunt) legiones. 15, 49, 2 initium coniurationi non a cupidine ipsius fuit: *nec* t. facile memoraverim, quis primus auctor (fuerit). 1, 13, 24 *neque* t. periculo talis viri mitigatus est (Tiberius), donec Haterius Augustam oraret. 65, 10 legiones . . . locum deseruere . . . *neque* t. Arminius quamquam libero incursu statim prorupit: sed . . . 2, 55, 16 (misit Germanicus) trimis, quarum subsidio discrimini eximeretur (Piso). *neque* t. mitigatus Piso . . . linquit Germanicum. 87, 3 statuit (Tiberius) frumento premium . . . binosque nummos se additurum . . . *neque* t. ob ea parentis patriae delatum . . . vocabulum adsumsit. 3, 16, 7 quorum neutrum adseveraverim: *neque* t. oculere debui narratum

ab iis qui . . . 4, 13, 13 per Africam . . . mutando sordidas merces sustentabatur; neque t. effugit magnae fortunae pericula. 20, 11 pleraque ab saevis adulationibus aliorum in melius flexit (Lepidus). *neque* t. temperamenti egebat, cum aequabili auctoritate et gratia apud Tiberium viguerit. 36, 11 Capito . . . absolvitur, comperto ficta in eum crimina per Serenum. *neque* t. id Sereno noxae fuit. 51, 14 quaedam munimenta Romani quasi perrupta (omiserunt). *neque* t. pervasere hostes nisi admodum pauci. 60, 17 *neque* t. Seianus ita Drusum fovebat, ut . . . 70, 18 cf. b. 11, 7, 4 *neque* t. eloquentiam gratuito contingere cf. Nipp. 12, 52, 7 *neque* t. exuli longa posthac vita fuit. 14, 64, 16 *neque* t. silebimus, si quod senatus consultum adulatione novum . . . fuit. 15, 39, 3 Nero . . . non ante in urbem regressus est, quam domui eius . . . ignis propinquaret. *neque* t. sisti potuit, quin et Palatium et domus . . . haurirentur. 16, 19, 3 *nec* tulit ultra timoris aut spei moras. *neque* t. praeceps vitam expulit, sed . . . — IV, 76, 4 Gallos quid aliud (esse) quam praedam victoribus? *et* t., quod roboris sit, Belgas secum palam aut voto stare. I, 20, 11 ubique hasta et sector, et inquieta urbs actionibus (erat). *ac* t. grande gaudium (erat), quod . . . IV, 55, 14 in colonia Agrippinensi in domum privatam conveniunt; nam publice civitas talibus inceptis abhorrebat; *ac* t. interfuere quidam Ubiorum Tungrorumque. 3, 29, 7 sed *neque* tum (sc. Augusti temporibus) fuisse dubitaverim, qui eius modi preces (principis) occulti inluderent: *ac* t. initia fastigii Caesaribus erant . . . cf. Otto, Nipp. 72, 15 Caesar, cum Blaesum . . . triumphi insignibus attolleret, dare id se dixit honori Seiani, cuius ille avunculus erat. *ac* t. res Blaesi dignae decore tali fuere. 4, 39, 9 excubias ac labores, ut unum e militibus, pro incolumitate imperatoris malle (se, Seianum). *ac* t. quod pulcherrimum adeptum (se esse), ut coniunctione Caesaris dignus crederetur. 6, 22, 9 alii fatum quidem congruere rebus putant, sed non e vagis stellis, verum . . .; *ac* t. electionem vitae nobis relinquunt. 30, 1 *ac* t. accusatores . . . poenis adficiantur. 11, 24, 26 *ac* t. [Halm; M attamen], si cuncta bella recenseas, nullum breviori spatio quam adversus Gallos confectum (est). 12, 11, 9 versus ad legatos extollit laudibus alumnū urbis, spectatae ad id modestiae: *ac* t. ferenda (esse) regum ingenia, neque usui crebras mutationes. 12, 3 Cassius ceteros praeminebat peritia legum: nam militares artes per otium ignotae, industriusque aut ignavos pax in aequo tenet. *ac* t. quantum sine bello dabatur, revocare (Cassius) prisicum morem, exercitare legiones. 14, 55, 7 abavus meus Augustus Agrippae et Maecenati usurpare otium post labores concessit, sed in ea ipse aetate, cuius auctoritas tueretur quidquid illud et qualecumque tribuisset; *ac* t. neutrum datis a se praemiis exiit.

II) a) α) I, 62, 8 torpebat Vitellius et fortunam principatus inertis luxu . . . praesumebat . . . cum t. ardor . . . militum ultro ducis munia implebat, ut si adesset imperator.

β) αα) 11, 20, 5 (Corbulo) signum receptui dedit, ut t. miles otium exueret, . . . fossam perduxit.

ββ) I, 16, 16 nos (Galba) bello et ab aestimantibus adsciti cum invidia quamvis egregii erimus. ne t. territus fueris (Piso), si duae legiones . . . nondum quiescunt. II, 77, 2 nobis nihil ultra adrogabo, quam ne post Valentem . . . numeremur: ne t. Mucianum (i. q. me) socium spreveris, quia aemulum non experiris. — 4, 53, 8 Caesar non ignarus, quantum ex re p. peteretur, ne t. offensionis aut metus manifestus foret, sine responso quamquam instantem (Agrippinam) reliquit. 12, 48, 10 in hanc sententiam itum (est). ne t. adnuisse facinori viderentur et diversa Caesar iuberet, missi . . . nuntii, ut . . . 13, 53, 4 (duces) maius ex eo decus sperabant, si pacem continuavissent. . . . ne t. segnem militem attinerent, ille (Paulinus) . . . aggerem . . . absolvit, Vetus . . . 14, 15, 1 ne t. adhuc publico theatro dehonestaretur (Nero), instituit ludos Iuvenalium vocabulo. 16, 1 ne t. ludicrae tantum imperatoris artes notescerent, carminum quoque studium adfectavit (Nero).

γ) 1, 19, 7 parum in tempore incipientis principis curas onerari. si t. tenderent in pace temptare, quae ne civilium quidem bellorum victores exposulaverint, cur contra . . . fas disciplinae vim meditentur?

δ) 4, 57, 5 causam abscessus quamquam secutus plurimos auctorum ad Seiani artes rettuli, quia t. caede eius patrata sex postea annos pari secreto coniunxit (Tiberius), plerumque permoveor, num . . . 14, 10, 11 (Nero) diversa simulatione maestus (erat) et quasi . . . morti parentis inlacrimans. quia t. . . observabat maris illius et litorum gravis aspectus . . . Neapolim concessit.

b) D 16, 22. *31, 9. 38, 8. G 11, 2 ita t. ut cf. D p. 714^b.

c) additur *pronom. relat.* D 9, 14 hi (versus) Basso domi nascuntur, pulchri quidem et iucundi, quorum t. hic exitus est, ut . . . 13, 15, 4 Nero . . . volutare secum . . . (Britannici) indolem, levi quidem experimento nuper cognitam, quo t. favorem late quaesivisset. D 13, 5 malo . . . quietum Virgilio secessum, in quo t. neque apud divum Augustum gratia caruit neque apud populum R. notitia. 23, 4 haec invitatus rettuli et plura omisi, quae t. sola mirantur atque expriment ii, qui se antiquos oratores vocant. II, 39, 6 miles alacer (erat), qui t. iussa ducum interpretari quam exequi mallet. III, 13, 16 et abesse unicum Othoniani exercitus robur, primanos quartadecumanosque, quos t. . . fuderint straverintque. 67, 4 erat illi et fessa aetate parens; quae t. paucis ante diebus opportuna morte excidium domus praevenit. 15, 10, 2 prodita (est) infrequentia (exercitus), qua t. retineri castra et eludi Parthus . . . poterat, si Paeto . . . constantia fuisset. — [Non necessario coniec. Ritschl, Andr. D 28, 3 sed tamen dicam, si . . . et Her. 3, 51, 6 pro tam, et Heinsius, Halm 13, 17, 5 pro etiam. Locus nondum sanatus 14, 13, 1: verisimile non est recte coniecisse Halmium 'tamen cunctari', cum in initio novi enuntiati 'tamen' apud Tac. non legatur cf. I. B. c. 2.]

tamquam. I) vi comparativa A) a) i. q. *gleichwie a) correlat.* D 32, 11 quem (oratorem) non posse aliter existere . . . confirmo, nisi eum, qui

t. in aciem omnibus armis instructus, sic in forum omnibus artibus armatus exierit.

β) αα) III, 68, 7 Piso et Galba t. in acie cecidere. IV, 62, 9 quidam expedire arma telisque t. in aciem accingi. V, 12, 9 struxere muros in pace t. ad bellum. 15, 6 neque ut in pedestri acie comminus certabatur, sed t. *navali pugna*, vagi inter undas . . . periti nandi cum ignaris in mutuum perniciem implicabantur. 16, 9, 13 donec a centurione vulneribus adversis t. in pugna caderet. IV, 23, 17 ut alii superstantes t. ex aggere proeliarentur. 14, 13 neque societatem (esse), ut olim, sed t. *mancipia* haberi. Potest etiam ad b. 2 trahi.

ββ) I, 8, 1 et hic quidem Romae, t. in tanta multitudine, habitus animorum fuit i. q. wie man es erwarten konnte bei . . . 36, 7 strepere (sc. in castris) cuncta clamoribus et tumultu et exhortatione mutua, non t. in populo ac plebe, variis segni adulatione vocibus, sed . . . i. q. wie es zu geschehen pflegt bei . . .

b) *falsam speciem indicat 1)* seq. *coniunctivo* i. q. *als ob* D 10, 10 neque hunc meum sermonem sic accipi volo, t. eos, quibus natura sua oratorium ingenium denegavit, deterream a carminibus. III, 69, 3 igitur t. omnis res p. in Vespasiani sinum *cecidisset, . . . domum Sabini complevere. IV, 44, 5 (Mucianus) eos, qui . . . omissam actionem repeterent, monuit sermone molli et t. rogaret. 1, 44, 12 et gaudebat caedibus miles, t. semet absolveret. Potest etiam ad II trahi. 69, 12 nihil relictum (esse) imperatoribus, ubi femina manipulos intervisat, signa adeat, largitionem temptet, t. parum ambitiose filium ducis gregali habitu circumferat Caesaremque Caligulam appellari velit. 3, 15, 13 relatus domum, t. defensionem in posterum meditaretur, pauca conscribit . . . Potest etiam ad II trahi. 6, 2, 4 bona Seiani ablata aerario ut in fiscum cogerentur, t. [Lips.; M tam, quod retin. Pfizner] referret. 11, 14, 5 Aegyptii . . . litterarum semet inventores perhibent; inde Phoenicias . . . intulisse Graeciae gloriamque adeptos (esse), t. repererint quae acceperant. 12, 67, 7 Agrippina . . . medici conscientiam adhibet. ille t. nisis evoementis adiuveret, pinnam rapido veneno inlitam faucibus eius demisisse creditur. 13, 7, 9 abscessere Armenia Parthi, t. different bellum. 14, 4, 9 stabat inter alias navis ornatior, t. id quoque honori matris daretur.

2) *sine verbo* D 37, 4 non minus rubore quam praemiis stimulabantur, . . . ne t. *inertes* et non *suffecturi* honoribus aut non impetrarent (sc. honores) aut impetratos male tuerentur. II, 12, 9 non Italia adiri nec loca sedesque patriae videbantur: t. *externa* litora et urbes *hostium* urere, vastare, rapere. 1, 7, 9 Tiberius cuncta per consules incipiebat, t. *vetere re p.* et *ambiguus* imperandi. II, 90, 1 postera die t. *apud alterius civitatis natum* *populumque* magnificam orationem de semet ipso prompsit (Vitellius). 94, 16 (Vitellius) t. in *summa abundantia* pecuniae includere. IV, 16, 15 pars remigum . . . t. *inperitia* officia nautarum . . . impediabant. III, 79, 6 incautum et t. *ad victos* ruentem (Ceriale) Vitelliani . . . exceperere. IV, 49, 18 centurio . . . magna voce laeta Pisoni *omina t. *principi* continuare.

2,74,7 crimina et accusationem t. *adversus receptos iam reos* instruebant. 3,46,6 clamitabat . . . pudendum ipsis, quod Germaniarum victores adversum Gallos t. [Andres. tamquam] *in hostem* ducerentur. IV,3,17 addidere alacritatem Vespasiani litterae t. *manente bello* scriptae. 14,39,13 quod . . . paucas naves . . . amiserat, t. *durante bello* tradere exercitum Turpiliano . . . iubetur. Potest etiam ad II trahi. 1,7,18 litteras ad exercitum t. *adepto principatu* misit. 7,9 t. *vetere re p.* cf. supra. 15,25,1 Paetus diversa t. *rebus integris* scribebat.

B) i. q. *gleichsam, so zu sagen* D 37,36 quo saepius steterit (eloquentia) t. *in acie*. G19,14 unum accipiunt maritum . . . , ne ulla cogitatio ultra, ne longior cupiditas, ne t. maritum (i. q. als gatte, weil er ihr gatte sei cf. II, 2), sed t. *matrimonium* ament. 6,24,19 tegendis sceleribus obscurum (Tiberium) huc confidentiae venisse, ut t. *dimotis parietibus* ostenderet nepotem sub verbere centurionis.

II) i. q. *in, nach der meinung, annahme, dass . . . , mit der angabe, unter dem vorgeben, dass . . . , sim.; weil nach seiner (ihrer) ansicht (cf. ôg c. particip.)* I) seq. *coniunctivo* D 2,2 cum offendisse potentium animos diceretur (Maternus), t. in eo tragoediae argumento sui oblitus tantum Catonem cogitasset. . . 10,28 cum . . . ne ad illud quidem confugere possis, quod plerisque patrocinator, t. minus obnoxium sit *offensae poetarum quam oratorum studium. 25,3 qui (Aper) primum . . . nominis controversiam movit, t. parum proprie antiqui vocarentur, quos satis constat ante centum annos fuisse. A 25,12 Britannos . . . visa classis obstupefaciebat, t. aperto maris sui secreto ultimum victis perfugium clauderetur. 38,7 constabat saevisse quosdam in coniuges ac liberos, t. misererentur. 45,16 libens fatum excepisti, t. pro virili portione innocentiam principi donares. G 8,11 olim Albrunam et compluris alias venerati sunt, non adulatione nec t. facerent deas. 12,5 diversitas supplicii illuc respicit, t. scelera ostendi oporteat, dum puniuntur, flagitia abscondi. 20,12 in accipiendis obsidibus magis exigunt (sc. hunc nexum sanguinis, sororum filios), t. et animum firmius et domum latius teneant. 22,10 de pace . . . ac bello plerumque in conviviis consultant, t. nullo magis tempore aut ad simplices cogitationes pateat animus aut ad magnas incalescat. 28,15 Nervii circa adfectionem Germanicae originis ultro ambitiosi sunt, t. per hanc gloriam sanguinis a similitudine et inertia Gallorum separentur. 39,10 eo omnis superstitio respicit, t. inde initia gentis, ibi regnator omnium deus, cetera subiecta atque parentia (sint). I,8,10 Germanici exercitus . . . solliciti et irati, superbia recentis victoriae et metu t. alias partes fovissent. 16,29 et Galba quidem haec ac talia, t. principem faceret, ceteri t. cum facto loquebantur. 18,14 per ceteros maestitia ac silentium (erat), t. usurpatam etiam in pace donativi necessitatem bello perdidissent. 20,16 nec remedium in ceteros fuit, sed metus initium, t. per artem et formidine singuli pellerentur, omnibus suspectis. 46,24 Laco praefectus, t. in insulam seponeretur *amotus, ab evocato,

quem ad caedem eius Otho praemiserat, confossus (est); in Icelum ut in libertum palam animadversum. [Nipp. add. amotus cf. 16,9,4; Doederl. deportatus vel avectus; J. Müller profectus pro praef.; Her., Meiser, al. nihil supplet.] 52,14 Valens infensus Galbae, t. . . oppressa Capitonis consilia ingratis tulisset. . . 54,13 adsciscitur auxiliorum miles, primo suspectus, t. circumdatis cohortibus alisque impetus in legiones pararetur. 58,8 exarserat in eum iracundia exercitus, t. crimen ac mox insidias Capitonis struxisset. 78,11 Othoni . . . populus et miles, t. nobilitatem ac decus adstruerent, Neroni Othoni adclamavit. 79,27 laeto Othone et gloriam in se trahente, t. et ipse felix bello (sc. fuisset) et suis ducibus suisque exercitibus rem p. auxisset. 80,10 miles . . . tribunos centurionesque proditionis arguit, t. familiae senatorum ad perniciem Othonis armarentur. II,21,11 quocumque casu accidit (incendium), dum atrociora metuebantur, in levi habitum (est), reddita securitate, t. nihil gravius pati potuissent, maerebant. Potest etiam ad I. A. b. 1 trahi. 26,7 vinctus (est) praefectus castrorum . . . , t. fratri (i. q. pro fr.) apud Othonem militanti proditionem ageret. 30,2 prope renovata (est militum) seditio, t. fraude . . . Valentis poelio defuissent. 47,14 eat hic mecum animus, t. perituri pro me fueritis, sed este superstites. 63,6 Dolabella audita morte Othonis urbem introierat: id ei Varus . . . obiecit, t. rupta custodia duces se victis partibus ostentasset. 65,4 libertus detulerat (Cluvium ad Vitellium), t. audito Vitellii et Othonis principatu propriam ipse potentiam et possessionem Hispaniarum temptasset, eoque diplomatibus nullum principem praescripsisset. 93,12 plus in eo dilectu Valens audebat, t. ipsum Caecinam periculo exemisset. III,4,4 Flavianus . . . suspiciones militum inritabat, t. adfinitatis cum Vitellio meminisset. 10,13 id ipsum apud infensos incitamentum erat, t. nimius pavor conscientiam argueret. 32,18 excepta vox est, cum teporem (balnearum) incusaret, statim futurum ut incalescerent: vernile dictum omnem invidiam in eum vertit, t. signum incendendae Cremonae dedisset, quae iam flagrabat. 35,10 transitus Alpium praesidiis occupati (sunt), suspecta Germania, t. in auxilium Vitellii adingeretur. 65,3 erant qui occultis suspicionibus incesserent (Sabinum), t. invidia . . . fortunam fratris moraretur. 77,15 fuere qui uxorem Vitellii . . . incesserent, t. gladio militari cincta inter luctum . . . superbe saeveque egisset. IV, 20,18 Bonnense proelium excusabant (Batavi), t. petita pace, postquam negabatur, sibimet ipsi consulissent. 25,4 miles culpam cladis in Hordeonium vertebat: eius iussu directam (esse) adversum Batavos aciem, t. a Mogontiaco legiones sequerentur i. q. in der meinung, unter der voraussetzung, dass. 25,20 arguebat ultro conscientiam ducis, t. nuntius inter Civilem Flaccumque falso crimine testis veri opprimeretur. 26,7 apud imperitos prodigii loco accipiebatur ipsa aquarum penuria, t. nos amnes quoque et vetera imperii munimenta desererent. 34,9 temptaverat . . . Civilis obsessorum animos, t. perditae apud Ro-

manos res (sc. essent) et suis victoria provenisset. 34,30 Vocula . . vallum turrisque castrorum augebat, t. rursus obsidium immineret. 39,3 Iuliano praectura, t. transgredientem in partes Vespasiani legionem deseruisset, ablata (est). 41,13 (Africanus) proturbant, t. Neroni Scribonios fratres . . ad exitium monstravisset. 46,17 metus per omnes et praecipua Germanici militis formido (erat), t. . . ad caedem destinaretur. 51,9 Vespasianus . . adversam de Domitiano famam accipit, t. terminos aetatis et concessa filio egrederetur. 60,15 in castra perfugiunt, querente sane Civile et increpante Germano, t. fidem per scelus abrumperent. 1,12, 15 pridem invisus (Tiberio), t. ducta in matrimonium Vipsania M. Agrippae filia . . plus quam civilia agitaret. 2,84,7 populo . . id quoque dolorem tulit, t. auctus liberis Drusus domum Germanici magis urgueret. 3,12,17 quo pertinuit . . differri etiam per externos, t. veneno interceptus esset, si incerta adhuc ista . . sunt? 72,10 laudibus Seianum extulit (Tiberius), t. labore vigilantiaque eius tanta vis (incendii) unum intra damnus stetit. 4,10,13 (Druso) iuveniliter hauriente (poculum) auctam (esse) suspicionem, t. metu et pudore sibimet inrogaret mortem, quam patri struxerat. 13,8 Caridius, reus t. frumento hostem Tacfarinatem iuvisset, absoluitur. 22,4 Silvanus praetor . . coningem in praiceps iccit, tractusque ad Caesarem ab . . socero turbata mente respondit, t. ipse somno gravis atque eo ignarus (sc. fuisset), et uxor sponte mortem sumpsisset. 31,18 eadem poena in Catum . . statuitur, t. falsis maiestatis criminibus sororem petivisset. 68,19 ii sermones, t. vetita miscuissent, speciem artae amicitiae fecere (sc. Sabino). 5,10,18 cognoscit . . multis sectatorum dilapsis ascendisse (falsum Drusum) navem t. Italiam peteret. 6,14,6 at Rubrio, t. desperatis rebus R. Parthorum ad misericordiam fugeret, custodes additi (sunt), 43,9 ac primo t. dolus pararetur territus, ubi data (est) fides reddendae dominationi venisse, adlevatur animum. 48,1 Domitianus defensionem meditans, Marsus t. ineam destinavisset, produxere vitam. 11,4,5 nocturnae quietis species alteri obiecta (est), t. vidisset Claudium spicea corona evinctum, spicis retro conversis, eaque imagine gravitatem annonae *dixisset. 12,39,14 Ostorius concessit vita, laetis hostibus, t. ducem haud spernendum etsi non proelium, at certe bellum absumpsisset. 13,5,4 quod quidem adversante Agrippina, t. acta Claudii subverterent, obtinere patres. 28,15 Helvidius tribunus plebei adversus Sabinum aerarii quaestorem contentiones proprias exercuit, t. ius hastae adversus inopes inclementer auget. 33,11 pro Marcello . . eo usque ambitus praevaluit, ut quidam accusatorum eius exilio multarentur, t. insonti periculum fecissent. 14,22,2 sidus cometes effulsit, de quo vulgi opinio est, t. mutationem regis portendat. 52,4 variis criminationibus Senecam adoriuntur, t. . . auget, quodque . . verteret, . . quasi principem supergrederetur cf. p. 1256^b II. I. 59,5 sunt qui alios a socero nuntios venisse ferant, t. nihil atrox immineret. 15,44,26 unde

quamquam adversus sones . . miseratio oriebatur, t. non utilitate publica, sed in saevitiam unius absumerentur. 73,4 crebro vulgi rumore lacerabatur (Nero), t. viros *claros et insontes ob invidiam aut metum extinxisset. 16,5,16 ferebant Vespasianum, t. somno coniveret, a Phoebio liberto increpitum. 8,2 Silanum increpuit . . , t. disponderet iam imperii curas praeficeretque rationibus et libellis et epistulis libertos. 9,4 Silanus, t. Naxum deveheretur, Ostiam amotus, post municipio Apuliae . . clauditur i. q. unter dem vorwande, dass. 10,2 necem subiere, invisus principi, t. vivendo exprobrarent interfectum esse Plautum. 13,11 equitum senatorumque interitus . . minus flebiles erant, t. communi mortalitate saevitiam principis praevenerent. 17,20 additur codicillis, t. de iniquitate exitii querens ita scripsisset [al. Nipp. scripsisse], se quidem mori nullis supplicii causis, . . i. q. mit der unterstellung, dass; weil. [Draeger del. tamquam . . scripsisset.] 20,4 agitur in exilium (Silia), t. non siluisset quae viderat pertuleratque, proprio odio (Neronis in eam).

2) sine verbo D 18,26 Calvum quidem Ciceroni visum exsanguem et aridum, Brutum autem otiosum atque diiunctum; rursusque Ciceronem a Calvo quidem male audisse t. *solutum* et *enervem*, a Bruto autem, ut ipsius verbis utar, t. *fractum* atque *clumbem*. si me interrogas, omnes mihi videntur verum dixisse, 32,34 quos . . certum habeo dicturos me, dum iuris et philosophiae scientiam t. oratori *necessariam* laudo, ineptiis meis plausisse. 35,15 suasoriae . . , t. plane *leviores* et minus prudentiae *exigentes*, pueris delegantur. A 16,12 missus . . Turpilianus t. *exorabilior* et delictis hostium *novus* eoque paenitentiae *mitior*, . . I,6,6 ille ut Nymphidii socius, hic ut dux Neronis, inauditi atque indefensi t. *innocentes* perierant. 37,26 nunc et subiectos nos habuit t. *suos* et viles ut alienos. 12,44,16 ita Radamistus simulata adversus patrem discordia t. *novercae* odiis *impar* pergit ad patrum. 14,41,2 perculit is dies Pompeium . . , t. flagitiorum Fabiani *gnarum* i. q. angeblich weil. 57,21 perlatum caput eius inludit Nero t. praematura canitie *deforme*. I,8,16 dux deerat abducto Verginio pro simulationem amicitiae; quem non remitti atque etiam reum esse t. *suum* crimen accipiebant. 4,40,2 cum tempus t. ad *integram* consultationem petivisset i. q. unter dem vorgeben, schein. 6,24,10 etiam sua verba centurio saevitiae plena, t. *egregium*, vocesque deficientis adiecerat. G 19,13 t. *maritum* cf. I. B. 1,7,15 servorum manus subitis avidae et t. *apud senem* festinantes. II,71,9 coartati (sunt a Vitellio) aliorum consulatus, dissimulatus Maeri t. Othonianarum partium *ducis*; et Marinum destinatum a Galba consulem distulit, nulla offensa, sed mitem et iniuriam segniter laturum. 12,50,10 rursus Armeniam Radamistus invasit, truculentior quam antea, t. [M quamquam] *adversus defectores* et in tempore *rebellaturos*. A 15,3 nihil profici patientia nisi ut graviora t. ex facili *tolerantibus* imperentur. 15,11 nunc ab ignavis . . iniungi dilectus, t. mori tantum pro patria *nescientibus*. III,9,27 recitatae pro contione epistolae

addidere fiduciam, quod submisit Caecina, *velut* offendere Vespasianum timens, ipsorum duces contemptim t. *insultantes Vitellio* scripsissent. 59,19 custodes a Vitellio additi, quamquam se socios fugae promitterent, t. *insidiantes* timebantur. 78,5 nec defuere qui Antonium suspicionibus arguerent t. dolo *cunctantem* post secretas Vitellii epistulas, quibus . . . 13,20,6 cf. infra. D2,16 Aper . . . contemnebat potius literas quam nesciebat, t. maiorem industriae . . . gloriam *habiturus*, si ingenium eius nullis alienarum artium adminiculis inniti videretur. IV,19,15 t. *secuturus* scripsit Gallo . . . , ut arceret . . . Batavos. 6,36,3 nec ideo abscedebat, ni contractis legionibus Vitellius et subdito rumore, t. Mesopotamiam *incursum*, metum R. belli fecisset. 12,49,5 Paelignus auxiliis provincialium contractis t. *reciperaturus* Armeniam . . . 14,33,17 caedes patibula ignes cruces, t. *reddiduri* supplicium ac praerepta interim ultione, festinabant (Britanni). 10,4 (Nero) mentis inops lucem opperiebatur t. exitium *adlaturam*. I,16,29 t. cum *facto* (principe) loquebantur cf. I. 22,15 sed Otho t. peritia et monitu fatorum *praedicta* accipiebat. 48,15 (Vinius) servili . . . probro respersus est, t. scyphum aureum in convivio Claudii *furatus*. II,20,6 uxorem eius . . . quamquam in nullius iniuriam insignis equo ostroque veheretur, t. *laesi* gravabantur. III,51,5 distulerant t. maiora *meritum*. IV,32,2 lectae . . . pro contione epistulae Antonii ad Civilem suspensiones militum irritavere, t. ad socium partium *scriptae*. V,22,17 vigiles flagitium suum ducis dedecore excusabant, t. *iussi* silere, ne quietem eius turbarent i. q. unte der angabe, dass; weil. 11,36,14 Caesoninus vitiis protectus est, t. in illo foedissimo coetu *passus* muliebria. 13,20,6 (Paris) ita audientem (Neronem) exterrit, ut . . . Burrum . . . demovere praefectura destinaret, t. Agrippinae gratia *profectum* et vicem *reddentem*. 15,52,13 qui miserarentur Neronem t. per scelus *interfectum*. 59,20 vetus miles timebatur t. [Rhenan.; M quamquam] favore *imbutus*. 74,14 quod quidem ille decernebat (Neroni) t. mortale fastigium *egresso* et *venerationem hominum *merito*. 11,1,13 Claudius . . . citis cum militibus t. *opprimendo bello* . . . praefectum misit. Potest etiam ad I. A. b referri. 13,43,25 filium eius . . . adgressis accusatoribus per invidiam patris et crimina reputandarum, intercessit princeps t. satis *expleta ultione*. — [De A 32,19 cf. tam I. A. 1. a. y. G 4,4 C tamquam pro quamquam cf. p. 1250^a 3. ca. II,76,9 M cf. quam I. A. b. ca. 14,60,15.] — De ea huius particulae vi, quae s. II exposita est, cf. Heraeus, progr. Hamm 1859 p.10. Wölflin, Philolog. 24,115.

tandem. i. q. *endlich* A 27,3 penetrandam Caledoniam *inveniendumque* t. Britanniae terminum . . . fremebant. 34,10 quos quod t. invenistis, non restiterunt, sed deprehensi sunt. 29,10 Britanni nihil fracti pugnae . . . eventu . . . tandemque *docti* commune periculum concordia propulsandum, . . . omnium civitatum vires exciverant. 31,15 ita sublata spe veniae t. *sumite* animum. II,99,1 t. inruptione hostium atrocibus undique auntiis exterritus Caecinam . . . expediri ad bellum

inbet. III,55,14 t. flagitante exercitu . . . in castra *venit*. IV,64,6 vobis gratulamur, quod t. *liberi* inter liberos *eritis*. 1,19,2 aggerabatur nihilo minus caespes iamque pectori usque adereverat, cum t. *pervicacia* (Blaesi legati) *victi* inceptum omisere. 25,8 t. *interrupto* tumultu litteras patris recitat. 70,15 t. Vitellius in editoria *ensis* eodem agmen subduxit. 2,24,11 t. *relabente* aestu et secundante vento claudae naves . . . *revertere*. 81,8 t. *victa* pertinacia Piso oravit . . . 3,44,9 *exitisse* t. viros, qui cruentas epistulas armis cohiberent. 4,51,17 ceteros . . . trusere in summa castelli, ubi t. *coacta* (est) deditio. 57,2 prolato saepius consilio t. Caesar in Campaniam *abscessit [Halm add., Nipp. om.]. 6,27,5 administrandae Suriae imagine t. *exsolutus* urbi praefuerat. 50,4 mutatis saepius locis t. . . *con-sedit* in villa, cui . . . 14,61,1 Capitolium scandunt deosque t. *venerantur*. 15,53,1 t. *statuere* . . . exsequi destinata. 16,3,7 t. *posita* vaecordia . . . metum morte voluntaria effugit.

tango. 13,24,6 Iovis ac Minervae *aedes* de caelo tactae erant. 14,12,11 tactae (sunt) de caelo quattuordecim urbis *regiones*. — [Plerique codd. G 36,7 tacti pro tracti.]

tantus. non nisi i. q. *so gross, so bedeutend*, sim. A) *adi. a) correlat.* 1) respondet *quantus* cf. p. 1253^b II. 12,20,12 t. *beneficentia*. 37,1 t. *moderatio*. 15,31,5 t. *honor*.

2) seq. *qui* 15,25,16 scribitur tetrachis ac regibus . . . iussis Corbulonis obsequi, in tantum ferme *modum* aucta potestate, quem populus R. Pompeio bellum piraticum gesturo dederat i. q. fast ebenso, wie.

3) seq. *quam* D 6,10 ullane tanta ingentium opum ac magnae potentiae *voluptas* (est) quam spectare . . . ?

4) seq. *ut* IV,43,1 tanto cum *adsensu* senatus auditus est Montanus, ut spem caperet Helvidius . . . 1,32,17 quod . . . pariter ardescerent, pariter silerent (milites), tanta *aequalitate* et *constantia*, ut regi crederes. I,36,1 haud dubiae iam in castris omnium mentes tantusque *ardor* (erat), ut . . . Othonem vexillis circumdarent. 13,39,19 tantus inde ardor certantis exercitus fuit, ut . . . nudati propugnatoribus muri . . . sint. 15,9,9 colles . . . occupantur, tanta *celeritate* et *ostentatione* virium, ut Parthi . . . spem omnem in Armeniam verterent. 1,32,17 t. *constantia* cf. supra aequalitas. 66,2 tanta inde *consternatio* inrupisse Germanos credentium (erat), ut cuncti ruerent ad portas. 4,31,12 Suillum . . . amovendum in insulam censuit, tanta *contentione* animi, ut *iure irundo obstringeret . . . A 20,11 t. *cura* cf. infra ratio. IV,52,14 tanto *discrimine* urbs nutabat, ut decem haud amplius dierum frumentum in horreis fuerit. 2,84,3 quod . . . tanto *gaudio* principem adfecit, ut non temperaverit quin iactaret . . . 3,54,26 si quis ex magistratibus tantam *industriam* ac *severitatem* pollicetur, ut ire obviam queat, . . . III,51,1 tantam victoribus adversus fas nefasque *inreccerentiam* fuisse, ut gregarius miles . . . praemium a ducibus petierit. 4,34,13 Livius . . . Pompeium tantis *laudibus* tulit, ut Pompeianum eum Augustus appellaret. 2,55,13 sed tanta *mansuetudine* agebat, ut . . . miserit tiremis, quarum sub-

sidio discrimini eximeretur. II, 37, 12 neque Paulinum . . sperasse . . tantam vulgi *moderationem* reor, ut . . bellum pacis caritate depone- rent. 15, 9, 9 t. *ostentatio* cf. supra celeritas. A 20, 11 multae civitates . . castellis circumdatae (sunt), tanta [Rhenanus; codd. et tanta] *ratione cura*que, ut nulla ante Britanniae nova pars *pariter illacessita transierit. 15, 55, 18 incusatus . . consceleratum, tanta vocis ac vultus *securitate*, ut labaret indicium, nisi . . 3, 54, 26 t. *severitas* cf. supra industria. III, 66, 5 nec tantam Vespasiano *superbiam* (esse), ut privatum Vitellium pateretur. 11, 7, 2 quem illum tanta superbia esse, ut aeternitatem famae spe praesumat? G 24, 6 aleam . . sobrii inter seria exercent, tanta lucrandi perdendive *temeritate*, ut . . extremo . . iactu . . de corpore contendant. III, 63, 14 tanta *torpedo* invaserat animum, ut, si principem eum fuisse ceteri non meminissent, ipse oblivisceretur. 4, 45, 11 nullam *vim* tantam doloris fore, ut veritatem eliceret. D 12, 2 nemora . . et luci et secretum ipsum, quod Aper increpabat, tantam mihi adferunt *voluptatem*, ut inter praecipuos carminum fructus numerem, quod . .

b) A 9, 14 integritatem . . in tanto *viro* referre iniuria virtutum fuerit. 12, 38, 7 hostes miseratione tanti *regis* acrius ad ultionem exarsere. 14, 35, 3 (Boudiccam) tantis *maioribus* ortam. — II, 80, 8 tantae *altitudinis obfusam oculis caliginem disiecit. V, 6, 10 (Libanum) tantos inter *ardores* opacum fidumque nivibus. IV, 51, 5 magnificentum (erat) . . tantis sociorum *auxiliis* ambiri neque indigere. 14, 39, 9 mirabantur (Britanni), quod dux et exercitus tanti *belli* confector servitiis oboedirent. A 28, 16 fuere quos per commercium venundatos . . indicium tanti *casus* inlustravit. III, 72, 9 nunc palam obsessum (est Capitolium), palam incensum, quibus armorum causis, quo tantae *cladis* pretio? 6, 10, 11 Piso pontifex, rarum in tanta *claritudine*, fato obiit. 2, 72, 7 tanta illi *comitas* in socios, *mansuetudo* in hostis (fuerat). 12, 47, 15 erant . . qui tantam fortunae *commutationem* miserarentur. II, 63, 9 nec ullis tantorum *criminum* probationibus . . 15, 50, 23 hic occasio solitudinis, ibi ipsa frequentia tanti *decoris* testis *pulcherrima animum exstimulaverant. III, 41, 3 Valens ne in tanto quidem *discrimine* infamia caruit. 14, 36, 1 ne Suetonius quidem in tanto discrimine silebat. IV, 27, 13 tanta illi exercitui *diversitas* inerat licentiae patientiaeque. 15, 48, 13 in tanta vitiorum *dulcedine* summum imperium non restrictum . . volunt. 2, 24, 10 cum se tanti *exitii* reum clamitaret. 6, 48, 10 cum Tiberius post tantam rerum *experientiam* vi dominationis . . mutatus sit. 14, 3, 11 ne quis illi [Puteol.; M illo] tanto *facinori* delectus iussa sperneret metuebat. 15, 49, 12 principium tanti facinoris capessivere. 67, 3 neque se armatum cum inermibus . . tantum facinus consociaturum (fuisse). IV, 58, 27 horret animum tanti *flagitii* imagine. 16, 26, 7 detraheret . . senatui . . infamiam tanti flagitii. 3, 59, 8 tanto *honore* accepto. 4, 64, 15 augendam (esse) caerimoniam loco, in quo tantum in principem honorem di ostenderint. 70, 12 non imprudentem Tiberium tantam *invidiam*

adisse. 14, 21, 17 noctes, quibus tanta *lucce* ignium nihil illicitum occultari queat. V, 13, 11 sibi tantam factorum *magnitudinem* interpretati. 3, 70, 7 neque tantum *maleficium* impune habendum (esse). 2, 72, 7 t. *mansuetudo* cf. comitas. 12, 1, 5 suam quaeque (femina) nobilitatem formam opes contendere ac digna tanto *matrimonio* ostentare. 4, 18, 10 Caesar imparem tanto *merito* (se esse) rebatur. II, 16, 4. 74, 10. 1, 4, 10. 11, 3. 12, 66, 1 tanta *moles* cf. A p. 857^b. 3, 44, 7 increpabant Tiberium, quod in tanto rerum *motu* libellis accusatorum insumeret operam. I, 8, 1 hic . . Romae, tamquam in tanta *multitudine*, habitus animorum fuit. 33, 9 praeclarum in servis auxilium, si consensus tantae multitudinis et . . prima indignatio relanguescat. 75, 5 Vitellianis impune (fuit), per tantam hominum multitudinem mutua ignorantia fallentibus. 12, 17, 3 tantam multitudinem custodia cingere arduum (erat). 14, 7, 17 Nero illo sibi die dari imperium auctoremque tanti *muneris* libertum profitetur. 15, 57, 11 mulier in tanta *necessitate* alienos . . protegendo. G 4, 4 habitus . . corporum, quamquam in tanto hominum *numero*, idem omnibus (est). II, 66, 8 nec diu in tantis armorum *odiis* quies fuit. III, 37, 5 quod . . tantis *opibus* tot honoribus cumulatus amicum prodidisset. 72, 21 Catuli nomen inter tanta [M ta; Pichena tot] Caesarum *opera* (bauerke) usque ad Vitellium mansit. 13, 55, 9 quo tantam [Lipsius; M quotam] *partem* campi iacere, in quam pecora . . militum aliquando transmitterentur? 12, 54, 3 Felix . . Iudaeae inpositus et cuncta malefacta sibi impune ratus tanta *potentia* subnixo. 15, 41, 8 in tanta resurgentis urbis *pulchritudine*. II, 63, 10 cunctantem super tanta *re* Sabinum. IV, 9, 7 intercessit, ne quid super tanta re principe absente statueretur. 3, 34, 2 neque Caecinam dignum tantae rei censorem (esse). 4, 11, 3 quis enim mediocri prudentia, nedum Tiberius tantis rebus exercitus, inaudito filio exitium offerret . . ? IV, 57, 19 ut . . in externa verba iurarent (milites R.) pignusque tanti *sceleris* nece aut vinculis legatorum daretur. 16, 16, 2 si bella externa et obitas pro re p. mortes tanta casuum *similitudine* memorarem, . . III, 18, 5 adgredi hostem tantum per *spatium* cursu et pugnando fessum. 14, 53, 21 *talis* hortos exstruit et per *haec* suburbana incedit et tantis agrorum *spatiis*, tam lato facnore exuberat? I, 8, 9 Germanici exercitus, quod periculosissimum in tantis *viribus*, solliciti et irati (erant). II, 56, 11 tanta peditum equitumque vis damnaeque et iniuriae aegre tolerabantur. IV, 46, 5 immensa pecunia tanta vis hominum retinenda erat. 3, 72, 11 tamquam . . vigilantia eius tanta vis (incendii) unum intra damnum stetisset. 15, 33, 4 quos (hortos) ut parum celebres et tantae *voci* angustos spernebat (Nero).

B) *subst.* I) *tantum* I) *sing.* a) *correlat.* 1) respondet c) *quantum* ca) *absol.* 14, 56, 4 quantum Volusio longa parsimonia quaesivit, t. in te mea liberalitas explere non potest. — *vi adverb.* D 36, 9 cum mixtis omnibus . . t. quisque orator saperet, quantum erranti populo persuadere poterat.

ββ) *c. gen.* II, 4, 18 quantum illis roboris disci-

mina . . . t. his *vigoris* addiderat . . . quies. 16,32,8 quantum misericordiae saevitia accusationis permoverat, t. *irae* Egnatius testis concivit.

β) *quanto* 2,24,2 quanto violentior cetero mari Oceanus (est) et truculentia caeli praestat Germania, t. illa clades novitate . . . excessit.

2) seq. ut α) *absol.* 3,21,5 tantumque severitate profectum (est), ut . . . Tacfarinatis copias . . . fuderint. — *vi adverb.* 11,24,20 Romulus t. sapientia valuit, ut plerosque populos eodem die hostes, dein cives habuerit.

β) *c. gen.* III,56,1 contionanti . . . t. *foedarum volucrum* supervolitavit, ut nube atra diem obtenderent. V,20,1 tantumque belli superfuit, ut praesidia . . . Civilis . . . invaserit. 1,23,3 t. *consternationis invidiaeque* concivit, ut pars militum gladiatores . . . vincirent. 3,23,4 Lepida . . . t. *misericae* permovit, ut . . . detestanda Quirinio clamarent. 14,53,6 t. *honorum atque opum* in me cumulasti, ut nihil felicitati meae desit.

β) *c. gen.* IV,72,4 quid tantum Cremonam meruisse (verbroschen habe)? — *vi adverb.* D 13,17 quae haec summa eorum potentia est? t. posse liberti (principis) solent. III,57,1 classem Miscenensem (t. civilibus discordiis etiam singulorum audacia valet) . . . centurio . . . ad defectionem traxit. D 24,13 exprome nobis . . . causas cur t. [CF in tantum cf. γ.] ab eloquentia eorum recesserimus.

β) *c. gen.* II,47,12 an ego t. *R. pabis*, tot egregios exercitus sterni rursus et rei p. eripi patiar? 81,14 t. simul *peditum equitumque* et . . . regum paratus speciem fortunae principalis effecerant. — II,69,3 t. *adrogantiae* cf. infra impunitas. 16,1,8 quae per t. *acvi* occulta (esse). 11,18,18 magnis delictis inexorabilem scias, cui t. *asperitatis* etiam adversus levia (esse) credebatur. 14,2,13 concepit animo t. *inmanitatis* Agrippina. II,69,3 frementibus auxiliis t. *impunitatis* atque *adrogantiae* legionarii accessisse. A 33,19 superasse t. *itineris*, silvas evasisse . . . pulchrum (est). II,26,13 cf. infra. 15,30,6 spatium oravit, quo t. *itineris* aditurus fratres ante . . . viseret. 36,11 audire . . . querimonias, quod t. *itineris* [Nipp. add., Heinsius post 'esset'; codd. dett. iter] aditurus esset, cuius ne modicos quidem egressus tolerarent. II,26,13 timuisse se . . . t. insuper *laboris* atque *itineris*. III,38,18 t. *maris* cf. infra terra. IV,84,14 tertio die t. *maris* emensi Alexandriam adpelluntur. 11,3,14 t. illi *securitatis* novissimae [M novissime] fuit. 27,1 haud sum ignarus fabulosum visum iri t. ullis mortalium securitatis fuisse in civitate omnium gnara. 37,2 t. inter extrema *superbiae* gerebat [Bezenberger; M superbia egebat]. III,38,18 frustra Vespasianum fimeri, quem tot Germanicae legiones, tot provinciae virtute ac fide, t. denique *terrarum* ac *maris* immensis spatiis arceat. — 16,16,5 nunc patientia servilis tantumque *sanguinis* domi *perditum* fatigant animum.

γ) *in tantum* D 32,24 hanc . . . praecipuam causam arbitrator, cur in t. ab eloquentia antiquorum oratorum recesserimus. G 45,31 femina dominatur (apud Sitones): in t. non modo a libertate sed etiam a servitute degenerant.

2) *plur.* D 8,26 minimum inter tot ac tanta locum optinent imagines ac tituli et statuae.

II) *tanti a* seq. ut D 40,25 sed nec t. [Rhe-nan.; codd. tuta] rei p. Gracchorum eloquentia fuit, ut pateretur et leges, nec . . .

b) D 37,29 Catilina et Milo . . . hanc illi (Ciceroni) famam circumdederunt, non quia t. fuerit [Nissen; codd. fuit] rei p. [Heumann; codd. rem p.] malos ferre cives, ut uberem ad dicendum materiam oratores haberent, sed . . . 6,2,17 neque sibi vitam t. (esse), si armis tegenda foret.

III) *tanto a* *correlat.* 1) respondet α) *quanto* cf. p. 1254^a 2. a et b.

β) *quantum* II,99,2,73 cf. p. 1254^b C. 1. a. 1. β. 2) respondet quo D 37,38 quo saepius steterit (eloquentia) tamquam in acie . . . t. *altior* . . . in ore hominum agit cf. p. 1340^b b.

b) α) II,30,6 expositos se t. *pauciores* (sc. quam exercitum Valentis) integris hostium viribus querebantur. III,51,11 t. *acrior* apud maiores (sc. quam nostris temporibus) . . . paenitentia fuit. IV,3,7 t. *proclivius* est iniuriae quam beneficio vicem exsolvere. 3,44,10 t. *impensius* in securitatem compositus . . . 6,50,11 Tiberius, incertum an offensus tantoque *magis* iram premens, . . . 13,17,16 t. *magis* fovendum (esse) patribus . . . principem.

β) I,74,15 increpabat . . . quod t. [Fa om.] ante traditum Vitellio imperium ad Othonem vertissent i. q. so lange vorher.

tantum. adverb. i. q. *nur a) a) postpos.* II, 66,5 Bedriacensi acie *vevillaris* t. pulsus vires legionis non adfuisse. IV,12,10 nec opibus . . . adtritis *vires* t. *armaque* imperio ministrant. 56,5 *legatis* t. legionum interfectis, ceterum vulgus . . . facile accessurum. 14,61,15 arma illa adversus principem sumpta; *ducem* t. defuisse, qui . . . 16,35,3 generum suum *Italia* t. arceri cognoverat. D 15,1 non desinis . . . *vetera* t. et *antiqua* mirari, nostrorum autem temporum studia irridere. G 6,8 nulla cultus iactatio; *scuta* t. lectissimis coloribus distinguunt. II,78,14 nec simulacrum deo aut templum (est) . . . *ara* t. et *reverentia*. IV,5,9 doctores sapientiae secutus est, qui *sola* bona (sc. putant) quae honesta, *mala* t. quae turpia. 2,88,16 (Arminius) Graecorum annalibus ignotus, qui *sua* t. mirantur. 6,31,19 *nomine* t. et *actore* opus (esse). 11,18,15 quia *pugione* t. accinctus foderet (miles). 15,13,15 pacem ex aequo utilem; ne *praesentia* t. spectaret. 16,7,12 ac *ne *memoria* t. infensi nominis ad discordias uteretur, . . . — V, 8,4 *ad fores* t. (templi) Iudaeo aditus (erat). — A 1,8 sine gratia aut ambitione *bonae* t. conscientiae pretio ducebatur. 12,8,7 Agrippina, ne *malis* t. facinoribus notesceret, veniam exilii pro Seneca . . . impetrat. 14,16,1 ne tamen *ludicrae* t. imperatoris artes notescerent, carminum quoque studium adfectavit. 16,32,4 non criminibus mariti conexam (esse): *nimiae* t. pietatis ream separarent. 1,42,6 ut quidquid istud sceleris imminet, *meo* t. sanguine pietur. 4,29,12 exprobraverat *suum* t. studium sine fructu fuisse. Müller, Schlüter explic. so gross. 6,51,18 in scelera . . . prorupit, postquam remoto . . . metu suo t. ingenio utebatur. 12,6,8 id vero egregium, quod . . . vidua iungeretur principi sua t. matrimonia experto. — 15,11,3 legionarios obtrivit, *uno* t. centurione . . . turrim . . . defendere auso. — 14,36,9 *conferti* t.

et pilis emissis, post umbonibus et gladiis stragem . . continuarent. — D 33, 2 mihi . . munus adeo peregrisse nondum videris, ut *incohasset* t. et velut vestigia . . quaedam ostendisse videaris. — I, 48, 4 propeperata adoptione *ad hoc* t. maiori fratri praelatus est, ut prior occideretur. III, 82, 13 *ii* t. conflictati sunt, qui . . IV, 61, 16 hiberna . . cremata (sunt), iis t. relictis, quae Mogontiaci . . sita sunt. 1, 81, 8 plerumque eos t. apud se professos disseruit, quorum nomina consulibus edidisset. 4, 40, 34 ipse quid intra animum volutaverim, . . omittam ad praesens referre: *id* t. aperiam, nihil esse tam excelsum, quod . . 14, 6, 12 bona obsignari iubet, *id* t. non per simulationem. — G 40, 14 pax et quies *tunc* t. nota, *tunc* t. amata (est). 1, 42, 22 *hic* t. interfici centuriones, eici tribunos. IV, 85, 5 auditus *ideo* t., ut nosceretur ingenium eius.

β) *antepos.* D 2, 3 tamquam in eo tragoediae argumento sui oblitus t. *Catonem* cogitasset. G 19, 10 melius . . adhuc cae civitates, in quibus t. *virgines* nubunt. III, 2, 5 per omnia Italiae municipia desides, t. *hospitibus* metuendos, quanto ferocius antea egerint, tanto cupidius insolitas voluptates hausisse. 12, 61, 9 Coi sacram et t. *dei* ministram insulam colerent. 14, 64, 4 mori iubetur, cum iam viduum se et t. *sororem* testaretur. A 7, 10 Domitiano . . ex paterna fortuna t. *licentiam* usurpante. G 45, 6 illuc usque, et fama vera, t. *natura* (est). I, 89, 8 sub Tiberio et Gaio t. *pacis adversa* ad rem p. pertinere. II, 64, 13 nec ullis postea fortunae inlecebris . . in gaudium evicta domus suae t. *adversa* sensit. 6, 13 ne penes ceteros imperii praemia, penes ipsos t. *servitii* necessitas esset. III, 68, 11 retinerent t. *memoriam* sui fratremque . . miserarentur. 70, 27 ipse . . non iam imperator, sed t. *belli causa* erat. IV, 14, 20 attollerent t. *oculos* et inania legionum nomina ne pavescerent. 3, 57, 10 Haterius . . deridiculo fuit senex foedissimae adulationis t. *infamia* usurus. 15, 71, 26 Caedicia . . et Caesennius Italia prohibentur, reos fuisse se t. *poena* experti. — A 15, 12 abstrahi liberos, iniungi dilectus, tamquam mori t. *pro patria* nescientibus. G 4, 6 magna corpora et t. *ad impetum* valida (Germanis sunt). 29, 7 (Batavi) exempti oneribus . . et t. *in usum procliorum* sepositi . . bellis reservantur. I, 65, 3 multae in vicem clades (erant), crebrius . . quam ut t. *propter Neronem Galbamque* pugnaretur. 86, 7 plura alia rudibus saeculis etiam in pace observata, quae nunc t. *in metu* audiuntur. II, 6, 9 nulla seditio legionum, t. *adversus Parthos* minae (erant). 45, 4 expeditis et t. *ad proclium* egressis munimentum fuere arma et victoria. III, 76, 9 de bello t. *inter convivia* loquebantur. 12, 40, 13 sed primo t. *inter ipsos* certabatur. — I, 15, 20 fortunam adhuc t. *adversam* tulisti. 50, 4 . . , ut t. *superioris* Germaniae exercitus descivisse crederetur. 51, 10 ante bellum centurias t. *suas* turmasque noverant. II, 3, 8 t. *Cinyrades* sacerdos consulitur. III, 70, 17 pacem et concordiam victis utilia, victoribus t. *pulchra* esse. — D 6, 20 illa secretiora et t. *ipsis orantibus* nota (gaudia) maiora sunt. G 4, 3 Germaniae populos . . propriam et sinceram et t. *sui* similem gentem extitisse arbitrantur. —

G 40, 19 sancta ignorantia (est), quid sit illud, quod t. *perituri* vident. 41, 9 Albis . . , flumen . . notum olim; nunc t. *auditur*. I, 83, 22 ita se ducum auctoritas, sic rigor disciplinae habet, ut multa etiam centuriones tribunosque t. *iuberi* expediat. 39, 6 iam Celsus haud laeta retulerat, cum alii in Palatium rediret, alii Capitolium peteret . . censerent, plures t. *sententias* aliorum *contra* dicerent.

b) D 14, 22 (*compon.* non solum, sed). A 45, 13, 20 non t., sed etiam. G 35, I, 15 non t., sed et 35, 3, 33. 14, 55, 15, 45, 16, 2 non t., sed. D 33 neque *t., sed. II, 46, IV, 20, 6, 1, 12, 43 nec t., sed cf. p. 963^a 3. 4, 50, 4 neque ignobiles *t. *his [Madvig; M quamvis] diversi sententias, verum e ducibus Dinis . . ponenda arma . . dissebat.

tantusdem. *neutr. subst.* II, 50, 4 tantundem apud posteros meruit bonae famae quantum malae.

tarditas. a) de *hom.* II, 11, 9 quo plus virium ac roboris (erat legionibus), e fiducia tarditas (sc. eo maior) *inerat* i. q. keine lust sich zu beileien. 15, 56, 13 Lucanus Quintianusque . . diu abnuere: post promissa impunitate corrupti, quo tarditatem *excusarent*, Lucanus . . matrem suam, Quintianus Gallum . . nominavere i. q. ihr zögern.

b) de *rebus* 2, 39, 6 ausa eius *impedivit* tarditas *onerariae navis* i. q. die langsamkeit. 16, 14, 24 ille hausto *veneno*, tarditatem eius *perosos* intercisus venis mortem adproperavit i. q. die langsame wirkung.

tardo. i. q. *verzögern, hemmen, lähmen* II, 99, 4 praemissus (est) Caecina, *Valentem* e gravi corporis morbo tum primum adsurgentem infirmitas tardabat i. q. liess nur langsam sich bewegen: Her. 2, 21, 9 in prompto iam *Arminio* ob continua pericula, sive *illum* recens acceptum vulnus tardaverat. 6, 32, 4 cognitis insidiis *Artabanus* tardari metu, modo cupidine vindictae *inardescere*. et barbaris *cunctatio* servilis, statim exsequi regium videtur. 1, 62, 9 *exercitum* imagine caesorum insepulorumque tardatum *ad proelia* et formidolosiores hostium credebatur (Tiberius). — 14, 13, 13 se in omnes *libidines* effudit (Nero), *quas* male coercitas qualiscumque matris reverentia tardaverat i. q. zurückhalten. D 23, 27 ut etiam si nostra *iudicia* malignitas et invidia tardaverit, verum de vobis dicturi sint posteri i. q. das urteil der mitwelt trüben.

tardus. I) a) I, 6, 3 *tardum* Galbae *iter* et *cruentum* (erat). 1, 28, 21 *tarda* sunt quae in commune expostulantur: privatam gratiam *statim* mereare, *statim* recipias i. q. es kommt nur langsam, was . . 3, 66, 17 quod multos etiam bonos pessum dedit, qui spretis quae *tarda* cum securitate (sunt), praematura vel cum exitio properant. II, 6, 3 *pernicibus* . . nuntiis et *tarda mole* civilis belli i. q. die schweren wetter des bürgerkrieges zogen sich nur langsam zusammen: Her. 6, 11, 10 ob magnitudinem populi ac *tarda* legum *auxilia* sumpsit et consularibus, qui coereret *servitia*. A 3, 6 *natura* . . infirmitatis humanae *tardiora* sunt *remedia* quam *mala*. — D 22, 24 nulli sensus *tarda* et *inerti structura* in morem annalium componantur.

b) i. q. *verzögerung bringend, hemmend* *neutr. plur. subst.* A 18, 10 *Agricola*, quamquam trans-

vecta aestas, sparsi per provinciam numeri, praesumpta apud militem illius anni quies, tarda et contraria bellum inchoaturo, . . . ire obviam discrimini statuit.

II) *adv.* A) a) A12,17 tarde *mitescunt, cito* proveniunt (fruges) i. q. *langsam*. 10,22 profunda moles continui maris tardius *impellitur*. 14,64,9 quia pressus pavore sanguis tardius *labeatur*, praefervidi balnei vapore enecatur. D22,13 lentus est (Cicero) in principiis, longus in narrationibus, otiosus circa excessus; tarde *commovetur*, raro incalescit i. q. nur langsam wird er lebhaft, selten warm. — A7,12 Agricola . . . strenue versatum . . . legioni tarde ad sacramentum *transgressae* praeposuit i. q. zögernd. I,8,11 tarde a Nerone *desciverant* (exercitus), nec *statim* pro Galba Verginius (erat). 1,34,11 vexilla praeferrere (iubet) . . . : tarde *obtemperare*. 14,38,10 gentes praeferores tardius ad pacem *inclinabant*, quia . . .

b) i. q. *spät* G27,7 lamenta ac lacrimas *cito*, dolorem et tristitiam tarde *ponunt* (Germani).

B) i. q. *langsam, bedächtigt* 13,27,12 dispiceret quisque merita tardeque *concederet*, quod datum non adimeretur.

taurus. III,56,3 profugus altaribus taurus . . . confossus. 12,24,4 a foro boario, ubi aereum tauri simulacrum aspiciamus, . . .

te. cf. tu.

tectum. A) *propr. a)* in *univ.* i. q. *dach* III,47,18 tumido mari . . . summa navium tabulis augent, donec in modum tecti claudantur. 71,6 erant . . . porticus . . . in quarum tectum *egressi* saxis tegulisque Vitellianos obruebant. 14,5,7 dato signo *ruere* tectum *loci* multo plumbo *grave*. 4,69,4 tectum inter et laquearia tres senatores . . . sese abstrudunt.

b) *spec.* i. q. *decke* des zimmers 4,69,16 etiam muta atque inanima, tectum et parietes *circum spectabantur*.

B) *meton.* i. q. *dach und fach, haus, gebäude, wohnung* I,81,12 rari domos (sc. suas), plurimi amicorum tecta . . . petivere. 84,23 vos pulcherrimam hanc urbem domibus et tectis et congestu lapidum stare creditis? — I,81 tecta *amicorum* cf. supra. 6,15,15 tecta *urbis* cf. infra. — 15,40,12 pauca tectorum *vestigia* supererant. 43,20 angustiae itinerum et *altitudo* tectorum . . . solis vapore (non perrumpebantur). — D22,18 oratorem, sicut locupletem . . . patrem familiae, non eo tantum volo *tecto tegi*, quod imbrem ac ventum *arceat*, sed etiam quod visum et oculos *delectet*. A38,10 deserti colles, *fumantia* procul tecta. 15,37,14 postquam tenebrae incedebant, quantum iuxta nemoris et *circumiecta* tecta *consonare* cantu et luminibus *clarescere*. III,30,9 *propinqua* muris tecta et altitudinem moenium *egressa* fortissimo quoque militum *complet*. Her. explic. dächer, sed ea et ipsa comprehenduntur, ut 3,1,11 ubi primum ex alto visa (est) classis, *complentur* non modo portus et proxima maris, sed moenia ac tecta, quaque longissime prospectari poterat, maerentium turba. I,81,12 *petere* cf. supra. 6,15,15 ne tecta quidem urbis, adeo publicum consilium numquam *adiit* (Tiberius). — III,71,17 *ambigitur*, ignem tectis obpugnatores iniecerint

an obsessi. — G21,7 quemcumque mortalium arcere tecto nefas habetur. — IV,62,19 cuncti . . . procurrentes *ex agris tectisque*. — 13,32,3 ii quoque, qui testamento manu missi *sub eodem* tecto mansissent, inter servos supplicia penderent. 14,42,5 cum . . . familiam omnem, quae sub eodem t. mansitaverat, ad supplicium agi oporteret. 45,9 liberti quoque, qui sub eodem t. fuissent, Italia deportarentur. — [*13,41,14.]

tegimen, tegumen, tegmen. *tegimen, nom.* I,79,3,43; *acc.* 2,21. *tegumen, nom.* G17. *tegmen, acc.* II,*20. — *tegmine* 1,41. *tegmna, nom.* 12,35; *acc.* 1,18. 2,14. 3,46. 4,56. 13,57.

Non nisi *propr. a)* de *veste* G17,1 *tegumen* omnibus sagum (est) fibula aut, si desit, spina *consertum*: cetera *intecti* totos dies iuxta focum . . . agunt. 1,18,2 (milites) *detrita* tegmina et nudum corpus exprobrantes. 4,56,12 gravissimo in discrimine exercitus (R.) ob asperitatem hiemis et penuriam *vestis* . . . omnes (Zmyrnaeos) . . . *detraxisse* corpori tegmina nostrisque legionibus *missis*. 13,57,21 tegmina corpori *derepta* incidunt (in ignes). — II,20,4 ornatum ipsius (Caecinae) . . . coloniae in superbiam trahebant, quod versicolori sagulo, bracas, *barbarum* *tegm-men, indutus *togatos* adloqueretur. [M *tegm*; Walther, Nipp., Meiser *tegimen*; Ritter, Halm, Her. del. barb. *teg.*] — 1,41,11 Caligulam appellabant, quia . . . ad concilianda vulgi studia eo *tegmne pedum* induebatur.

b) de *armis* I,79,15 id (sc. gravis catafracta) principibus et nobilissimo cuique *tegimen* (est), ferreis lamminis aut praeduro corio *consertum*, ut adversus ictus *inpenetrabile*, ita impetu hostium *provolutis inhabile* ad resurgendum i. q. der den ganzen körper deckende schuppenpanzer. 3,43,10 adduntur e servitiis gladiaturae destinati, quibus more gentico *continuum ferri* *tegimen* (erat): *crupellarios* vocant, inferendis ictibus *inhabiles*, accipiendis *inpenetrabiles*. 46,14 paulum morae attulere ferrati, restantibus lamminis adversum pila et gladios; set miles correptis securibus . . . , ut si murum *perumperet, caedere* tegmina (sc. ferrea) et corpora. — 12,35,14 apud quos (Britannos) nulla *loricarum galearumve* tegmina (erant). 2,14,10 nec . . . immensa barbarorum scuta, enormis hastas inter truncos arborum . . . *perinde haberi* quam pila et gladios et *haerentia* corpori tegmina (Romanorum) i. q. scuta; non recte Georges *brustharnische*. 21,11 Germanicus quo magis agnosceretur, *detraherat* *tegimen* capiti i. q. *galea*.

tego. non nisi *spec. a)* i. q. *bekleidend bedecken* D21,37 *nerros* *rubor *tegit* cf. *rubor* A.

b) i. q. *begrabend bedecken* 1,62,3 Romanus . . . exercitus . . . trium legionum ossa, nullo noscente alienas *reliquias* an suorum *humo* tegeret, omnes ut coniunctos . . . *condebant*.

c) i. q. *verbergend bedecken, verbergen a) propr.* 2,19,9 hic pedes adstitit: *equitem* *propinquis* lucis texere, ut ingressis silvam legionibus a tergo foret. — Etiam ad d pertinent A26,13 nisi paludes et silvae *fugientes* texissent, *debellatum* . . . foret. II,29,7 *Valens* servili *veste* *apud* decurionem . . . *tegebatur*. 1,23,14 *ceteros* *latebrae* texere.

β) *transl.* I,66,12 is diu sordidus, repente dives *mutationem* fortunae male tegebat, accensis egestate longa cupidinibus immoderatus. 4,12,5 Agrippina *spem* male tegens. 6,24,18 callidum olim et tegendis *sceleribus* obscurum huc confidentiae venisse, ut. — IV, 11,5 male *dissimulata* in eos Muciani *iracundia*, quamvis vultu tegetetur. 1,81,12 speciosa verbis, re inania aut subdola, quantoque maiore libertatis imagine tegebantur, tanto *eruptura* ad infensus servitium. 3,36,2 *promptum* (est in senatu) *quod* multorum intimis questibus tegebatur. 2,80,9 se. . provincia. . arceri. . a Sentio privatum *odium* falsis criminibus tegente. 6,20,3 Claudiam. . coniugio accepit, *immanem animum* subdola modestia tegens. 12,10,9 dum socors domi, bellis infaustus *ignaviam* saevitia tegat. 4,58,11 patuit. . vera quam obscuris tegerentur. 44,15 hunc. . seposuit Augustus in civitatem Massiliensem, ubi specie studiorum *nomen* exilii tegetetur. 6,50,4 quaesita. . comitate quamvis manifestam *defectionem* (sc. corporis virium) tegebat (Tiberius). — 4,69,14 non alias magis anxia et pavens civitas, tegens [Lips.; M egeus; Vertranius, Becher se tegens; Weissenborn, Halm reticens] adversum proximos i. q. verschlossen.

d) schützend decken, schützen α) absol. A 32,16 ne terreat. . auri fulgor atque argenti, quod neque tegit neque vulnerat.

β) c. acc. D 22,18 tecto tegi cf. tectum B. II, 22,8 *legionarius* pluteis et cratibus tectus subruit muros. III, 9,5 castra permuniit, tutus loco, cum *terga* flumine, *latera* obiectu paludis tegetentur. I, 41,16 (Galbae) crura brachiaque (nam *pectus* tegebatur sc. thorace) foede laniavere. 6, 2,18 neque sibi *vitam* tanti (esse), si armis tegenda foret. 13, 58,3 quae (arbor) Remi Romulique *infantiam* texerat. — **tectus.** vi *adiect.* 12, 56,11 reliqua lacus clasiarii tectis *navibus* obtinebant i. q. sch. mit verdecken.

tegula. i. q. *ziegel* für dach oder wände D 20,26 (templa) non rudi caemento et *informibus* tegulis extruuntur, sed marmore nitent et auro radiantur. G 16,7 ne caementorum quidem apud illos aut tegularum usus (est). — i. q. dachziegel III, 30,10 trabibus tegulisque et facibus propugnatores deturbant. 71,6 in. . tectum egressi saxis tegulisque Vitellianos obruebant.

telum. i. q. *angriffswaffe, waffe* A) *propr.* a) α) G 29,7 (Batavi) tantum in usum proeliorum sepositi, velut tela atque *arma*, bellis reservantur cf. B. IV, 46,14 cum ex diverso velut aciem telis et armis trucem. . aspicerent. G 33,6 super sexaginta milia non armis telisque Romanis, sed. . oblectationi oculisque cecidere. IV, 62,9 quidam expedire *arma* telisque tamquam in aciem accingi. — I, 69,3 civitatis excidium poeunt, tela ac *manus* in ora legatorum intentant. III, 10,18 cf. p. 810^b. 13, 6,16. 14, 55,9. 16, 29,4 cf. p. 809^b II. — 12, 34,9 adstrepere vulgus, gentili quisque religione obstringi, non telis, non *vulneribus* cessuros.

β) III, 28,7 non. . vulnera morabantur, quin. . super. . testudinem scandentes prensarent

hostium tela brachiaque. 16, 29,4 t. *militum* cf. ε.

γ) G 6,1 ne ferrum quidem superest, sicut ex *genere* telorum colligitur. I, 85,5 non. . quies urbi redierat: *strepitus* telorum et facies belli (erat) i. q. waffengeklirr. 1, 61,11 adiacebant *fragmina* telorum equorumque artus.

δ) II, 88,15 (Germani milites Vitellii) tergis ferarum et *ingentibus* telis (lange piken) horrentes. 2, 14,14 primam utcumque aciem (Germanorum) hastatam, ceteris *praecusta* aut *brevia* tela (esse). — III, 80,3 cuique *obvium* cf. ε. — G 33 t. *Romana* cf. α.

ε) 2, 14,14 tela *sunt* cui cf. δ. 14, 55,9 nec mihi (Neroni) tela et manus tuae (Senecae) *defuissent* in armis agentis. — 12, 34,9 telis *cedere* cf. α. — I, 41,5 desertum (est) fuga populi forum, *districta* adversus dubitantes tela. 69,3 *intentare* cf. α. II, 18,6 indomitus miles. . retinenti duci tela intentare. III, 28,7 *prensare* cf. β. 80,3 paucis scuta militaria (erant), plures *raptis* quod cuique *obvium* telis signum pugnae exposcunt. V, 17,7 (Germani) *omissis* telis praeda manus impediunt i. q. omisso hoste IV, 78,13. 2, 45,12 Arminius. . spolia adhuc et tela Romanis *decepta* in manibus multorum ostentabat. 16, 29,4 altior pavor manus et tela militum *cernentibus*. — G 6,4 ut eodem telo (sc. framae). . vel communis vel eminus *pugnent*. 33,6 telis *cadere* cf. α. IV, 20,16 nec caede tantum et vulneribus, sed ruina et suis plerique telis *interiere*. 62,9 telis *accingi* cf. α. II, 88,15 horrentes cf. δ. IV, 46,14 aciem telis et armis trucem. 13, 6,16 pleraque in summa fortuna auspicii et consiliis quam telis et manibus geri. 4, 48,10 castra R. adpugnarent, non spe capiendi, sed ut clamore, telis suo quisque periculo intentus sonorem alterius proelii non acciperet i. q. waffen, waffengeklirr. — III, 10,18 ubi crudescere seditio et a conviciis ac probris *ad* tela et manus (thätlichkeiten) *transibant*. . . 4, 25,17 *ruendo* in tela captivitatem haud inulta morte effugit.

b) i. q. *geschoss* α) A 36,4 Britannii. . *missilia* nostrorum vitare. . , atque ipsi magnam vim telorum superfundere. III, 20,13 *tormentis* et telis an operibus et vineis adgredienda urbs foret. 71,8 neque illis manus nisi gladiis armatae (erant), et arcessere tormenta aut *missilia* tela longum videbatur. 27,3 *sagittis saxis*que eminus certabant, maiore Flavianorum pernicie, in quos tela desuper librabantur. 31,2 (milites) tela *saxaque* incutiebant. 4, 51,6 cf. ε.

β) III, 23,14 falso. . ictu tela *hostium* citra cadebant. IV, 29,3 cf. δ. 29,10 fors cuncta turbare et *ignavorum* saepe telis fortissimi cadere.

γ) A 36,4 magna *vis* telorum cf. α. — V, 23,13 temptato levium telorum *iactu* dirimuntur. 2, 13, 15 adsultatum est castris sine *coniectu* teli. 13, 40, 15 adsultare ex diverso Tiridates, non usque ad *ictum* [Baiter; M addictum 1m. ad iactum *corr.*] teli, sed. .

δ) III, 71,8 *missilia* t. cf. α. 15, 7,11 cf. ε. IV, 23,8 pleraque telorum turribus. . *irrita* haerebant. 29,3 ipsorum tela per tenebras *vana* (erant): Romani conspicuam barbarorum aciem. . ad *ictum* destinabant. V, 23,13 *levia* t. cf. γ.

ε) III, 23,14 citra *cadebant* cf. β. 29,4 cum. .

superiacta tela testudine *laberentur*, ipsam . . ballistam in subeuntes propulere. IV, 23, 8 turribus *haerebant* cf. δ. 1, 65, 20 (aquilae) ferri adversum *ingruentia* tela . . (non) poterant. — III, 23, 4 Vitelliani tormenta in aggerem viae contulerant, ut tela vacuo atque aperto *excuterentur*, *dispersa* primo et arbustis sine hostium noxa *inlisa*. 2, 20, 10 funditores libritoresque excutere tela et proturbare hostem iubet. III, 31, 2 *incutere* cf. α. 27, 3 *librare* cf. α. 30, 2 *vibrans* tela miles. 4, 50, 20 telis non in falsum *iactis*. III, 29, 4 *superiacere* cf. supra. IV, 62, 23 (militis) obvio interfectore . . *coniectis* in eum telis initium exsolvendae . . culpae fecere. 2, 17, 19 plerosque tranare Visurgim conantes *iniecta* tela aut vis fluminis, postremo . . incidentes ripae operere. 1, 49, 4 (milites seditiosi) discedunt in partes, *ingerunt* tela. 2, 11, 13 ipse densissimos inrumpens, *congestis* telis et suffosso equo labitur. 14, 37, 3 legio . . *in propius *suggrossos hostis certo iactu tela *exhauserat*. III, 31, 15 cum Antonius *inhiberi* tela iussisset, signa aquillasque extulere i. q. das schiessen einstellen, waffenruhe gebieten. 71, 8 *arcessere* cf. α. — II, 15, 6 praefecti sustentata diu acie telis *obruentur*. IV, 29, 10 *cadere* cf. β. 14, 37, 7 *confixa* telis etiam iumenta. III, 20, 13 *adgredi* urbem cf. α. V, 21, 7 Civilis . . *petitus* telis relicto equo tranavit. 3, 41, 10 captivi, ne *incesseretur* telis (Sacrovir), adgnosendum se praebuisse arguebant. 4, 51, 6 miles (R.) . . *deturbare* telis (sc. barbaros propugnaculis), pellere umbonibus, muralia pila, congestas lapidum moles provolvere. 15, 7, 11 Parthus hostis missilibus telis *deceat*. 6, 35, 13 Pharasmanes Orodeseque . . clamore telis equis *concurrunt*. 12, 35, 12 (in iuga montium) inrumpere ferentarius gravisque miles, illi telis *ad-sultantes*, hi conferto gradu. 13, 11 pharetras telis onustas. — IV, 77, 10 Cerialis . . , intecto corpore *promptus* inter tela, . . pontem electa manu firmavit. 3, 20, 9 pulsa cohorte *promptus* inter tela occurrit fugientibus.

c) i. q. *mordwaffe, dolch*, sim. 14, 44, 5 telum inter ignaros *paravit* (servus). 15, 55, 6 telum . . in necem eius paratum *ostendit*. 14, 62, 12 coniugem infensam depelleret: nec manu (thätlichkeit) aut telo *opus* (esse): fateretur Octaviae adulterium. 11, 12 aut a muliere naufraga missum *cum* telo unum, qui cohortes . . imperatoris perfringeret? 24, 10 barbarus cum telo repertus ordinem insidiarum . . per tormenta edidit.

d) *de omni instrumento ad impetum apto* 3, 43, 9 quadraginta milia fuere, quinta sui parte legionariis *armis*, ceteri cum venabulis et cultris quaeque alia venantibus tela sunt. 2, 80, 15 non animus, non spes, ne tela quidem nisi *agrestia* aut subitum *in usum *properata* (eilends fertig). 14, 5, 18 Acerronia . . contis et remis et quae fors obtulerat *nacalibus* telis conficitur. Non recte explic. Bötticher, Roth seekriegswaffen.

B) *transl.* D 5, 29 non . . lorica et *gladius* in acie firmiter munimentum (est) quam reo . . eloquentia, *praesidium* simul ac telum, quo propugnare pariter et incessere sive in iudicio sive in senatu . . possis. 12, 11 lucrosae huius . . eloquentiae usus (est) recens et malis moribus

natus, atque . . *in locum* teli repertus. 13, 26, 14 *tribuendum* (esse patrono) aliquod telum, quod *sperni* nequeat. 16, 27, 11 quod velut telum *corripuere* accusatores.

temerarius. D 40, 12 est magna illa . . *eloquentia* . . contumax, temeraria, adrogans i. q. verwegen.

temere. i. q. *blindlings, planlos, unbedacht* G 10, 4 eos (surculos) . . super candidam vestem t. ac *fortuito* spargunt. 12, 39, 6 crebra hinc proelia (erant) . . t. *proviso (mit vorbedacht), ob iram ob praedam. — I, 51, 23 accessit calide vulgatum, t. *creditum*, decumari legiones. IV, 77, 18 vos . . redisse in memoriam Romani sacramenti t. credidi. II, 12, 17 disiecti (sunt) montani, ut quibus t. *collectis* . . neque in victoria decus esset neque in fuga flagitium. IV, 71, 23 quem (hostem) t. *collectum* haud ita loco iuvare, ut . . II, 22, 6 *ingerunt* . . pila . . adversus t. *subeuntes* cohortes. 25, 2 Vitelliani t. *excursantes* . . in insidias praecipitantur. III, 17, 11 densis ordinibus excipiunt Vitellianos t. *effusos*. 42, 11 Valentem . . , ne Galliam . . t. *ingrederetur*, monendo terruit. IV, 75, 13 exercitus castra fossa valloque circumdedit, quis t. antea intutis *con-sederat*. 52, 2 Titum . . multo apud patrem sermone orasse ferunt, ne criminantium nuntii t. *accenderetur*. 6, 28, 21 primam adulto (phoenici) curam sepeliendi patris (esse), neque id t. (sc. facere), sed . . i. q. so ohne weiteres. — II, 22, 14 Caecina pudore *coepit* t. oppugnationis, ne inrisus ac vanus isdem castris adsideret, . . Cremonam petere intendit. III, 78, 12 *sumptis* t. armis. IV, 37, 4 *raptis* t. armis ac statim omissis. 67, 6 Sabinus *festinatum* t. proelium pari formidine deseruit.

temeritas. non nisi i. q. *unbedachtsamkeit, verwegenheit* α) I, 21, 13 nec *cunctatione* opus (esse), ubi periculosior sit *quies* quam temeritas. III, 20, 5 duces *providendo, consultando, cunctatione* saepius quam temeritate prodesse. 26, 12 terrebat . . miles *periculi* quam *morae* patientior: quippe ingrata quae *tuta*, ex temeritate spes (ei erat). A 41, 7 tot exercitus . . temeritate aut per *ignaviam* ducum amissi. 14, 57, 14 Sullam inopem (esse), unde praecipuam *audaciam*, et simulatorem *segnitiae*, dum temeritati locum reperiret. D 6, 25 extemporalis *audaciae* atque ipsius temeritatis vel praecipua incunditas est cf. *oppos.* 6, 21 accurata meditataque oratio.

β) A 41, 7 t. *ducum* cf. α. II, 16, 3 *procuratoris* t. cf. ε. III, 9, 16 has ad copias nequaquam Vitellianis pares . . misit epistulas Caecina, temeritatem victa arma *tractantium* incusans. 14, 33, 5 t. *Petili* cf. ε. 15, 1, 12 eo contemptionis descensum (esse), ut ne duce quidem R. incursarentur, sed temeritate *obsidis* (Tigranis) tot per annos inter mancipia habiti. — G 24, 7 aleam . . sobrii inter seria exercent, tanta *lucrandi* *pendendive* temeritate, ut . . 4, 67, 18 *suspicionum* et *credendi* t. cf. ε.

γ) D 6, 25 temeritatis *incunditas* cf. α. IV, 76, 17 id ipsum, quod . . Valentini manum contra spem suam fuderint, *alimentum* illis ducinae temeritatis (esse). — II, 18, 8 fit temeritatis alienae *comes* Spurinna.

δ) G24,7 *tanta* t., ut . . cf. β. I,52,13 profusa cupidine et *insigni* temeritate legati legionum (erant). 21,13 *perniciosa* cf. α. II,16,3 *exitiosa* cf. ε. IV,29,3 ut quisque vino incaluerat, ad pugnam temeritate *inani* ferebantur. 77,10 *felix* t. cf. ε. II,18,8 t. *aliena* cf. γ.

ε) II,16,3 Corsicam prope *adficit* . . procuratoris temeritas, tanta mole belli nihil in summam *profutura*, ipsi *exitiosa*. 2,73,9 neque minus proeliatorem (fuisse Germanicum), etiam si temeritas (sc. Alexandri) *afuerit*. 4,67,18 *manebat* (Tiberio) . . suspicionum et credendi temeritas, quam Seianus *augere* etiam in urbe suetus acrius *turbabat*. 14,33,5 satis magnis documentis temeritatis Petilii *coercitam* (esse). III,9,16 *incusare* cf. β. — 13,20,19 reputaret . . vigilatam convivio noctem omniaque temeritati et inscitiae propiora. 14,57,14 temeritati locum reperire cf. α. — G24,7 *aleam* . . exercent, tanta . . temeritate, ut cf. β. A41,7 exercitus t. ducum amissi cf. α. III,20,5 duces t. prodesse cf. α. IV,29,3 ad pugnam *ferre* cf. δ. 77,10 Cerialis . . felici t. . . pontem electa manu firmavit. 13,40,16 ubi nihil temeritate solutum (erat in acie Romanorum) . . . abscessit. 15,1,12 *incursari* cf. β. 13,4 Vologeses . . propius *incedens* . . , si ea temeritate hostem in proelium eliceret. — III,26,12 *ex* t. spes (militi erat) cf. α. 14,44,4 creditisne servum interficiendi domini animum sumpsisse, ut non vox minax excideret, nihil *per* t. (unbedachtsam) proloqueretur?

temero. i. q. *entweihen, schänden* III,72,6 *sedem Iovis* . . , quam non Porsenna dedita urbe neque Galli capta temerare potuissent, furore principum excindi. IV,53,20 praedixere haruspices, ne temeraretur *opus* (Capitolii) *saxo aurove* in aliud destinato. 1,30,10 linquerent *castra* infausta temerataque (sc. seditione militum). III,80,14 ni . . praesidio defensi forent (legati), sacrum etiam inter exteris gentes *legatorum ius* ante ipsa patriae moenia civilis rabies usque in exitium temerasset. — 1,53,11 (Gracchus) *Iuliam* in matrimonio Agrippae temeraverat. — [I,48,10 Rhenanus cf. tempto.]

temeramentum. A) i. q. *richtige Mischung* II,5,8 *egregium principatus* t., si demptis utriusque (Vespasiani et Muciani) vitiis solae virtutes miscerentur.

B) a) i. q. *mässigungsmittel* 13,15,21 tramisit exsoluta alvo (venenum) parum validum, sive temperamentum *inerat*, ne statim saeviret.

b) i. q. *mässigung, masshalten, zurückhaltung* D41,24 neque illis *modus* (masshalten) et temperamentum *defuisset* (in eloquentia) i. q. selbstbeschränkung. I,83,11 veni *postulaturus* a vobis temperamentum vestrae *fortitudinis* et erga me *modum caritatis*. 4,20,11 neque . . temperamenti egebat (Lepidus) i. q. er brauchte sich nicht zu mässigen: Nipp. IV,86,7 Cerialis *salubri* t. elusit (Domitianum) ut vana pueriliter cupientem i. q. zurückhaltung. Her. explic. auskunftsmittel, Meiser abkühlung. 3,12,1 Caesar orationem habuit *meditato* t. 11,4,16 rogatus sententiam Scipio . . inquit . . , *eleganti* t. *inter* coniugalem amorem et senatoriam necessitatem i. q. abgemessenheit.

Lexicon Taciteum.

temperantia. i. q. *masshalten, mässigung* 1,14,4 (Tiberius) *moderantlos* feminarum honores dicitans eademque se temperantia *usurum* in iis quae sibi tribuerentur, . . II,90,3 magnificam orationem de semet ipso prompsit (Vitellius), industriam temperantiamque suam laudibus adtollens. G23,5 sine apparatu, sine blandimentis expellunt famem (Germani) *adversus* sitim non eadem t. i. q. selbstbeherrschung, mässigkeit. 2,73,12 quantum clementia, temperantia, ceteris bonis artibus praestitisset (Germanicus). 11,16,12 (Italicus) celebrari coli, modo comitatem et temperantiam, nulli invisa, saepius vinolentiam ac libidines, grata barbaris, *usurpans*.

temperies. 4,55,24 ubertatem fluminum suorum, temperiem *caeli* . . memorabant (Sardiani). 67,9 caeli temperies hieme *mitis* (est Capreis).

tempero. A) *intra*. a) i. q. *mass halten in, mit mass gebrauchen* c. dat. II,47,6 difficilium est temperare *felicitati*, qua te non putes diu usurum. 62,3 si *luxuriae* temperaret (Vitellius), avaritiam non timeres. III,31,20 subit recordatio illos esse, qui nuper Bedriaci *victoriae* temperassent. 15,63,3 uxorem . . orat temperaret *dolori* [Andres., progr. 1892 p. 14] neu aeternum susciperet. — 3,50,7 sin . . facinora sine modo sunt, *suppliciiis* ac *remediis* principis moderatio maiorumque et vestra exempla temperant, . . i. q. ein mass, ziel setzen.

b) i. q. *sich enthalten* c) c. dat. 13,3,6 postquam ad providentiam . . flexit, nemo *risui* temperare. 14,37,7 miles ne mulierum quidem *neqi* temperabat. — I,69,4 ne Vitellium quidem *verbis* ac *minis* temperabat. III,53,3 nec *sermonibus* temperabat, immodicus lingua. 1,59,6 neque *probris* temperabat. 3,14,14 populi ante curiam voces audiebantur: non temperatos *manibus*, si patrum sententias evasisset. 15,16,15 maesti manipuli . . ne *lacrimis* quidem *temperare.

β) c. *praep.* ab I,63,7 precibus ducis mitigati (milites) *ab excidio* civitatis temperavere i. q. ablassen von. II,88,12 vulgata caede temperatum (est) *ab innoxiiis*.

γ) 2,84,4 quod . . tanto gaudio principem adfecit, ut non temperaverit *quin* iactaret . . 3,67,8 non temperante Tiberio *quin* premeret (Silanum) voce vultu.

B) *trans*. a) i. q. *einrichten* D31,20 orator . . , prout cuiusque natura postulat, adhibebit manum et temperabit *orationem*.

b) i. q. *leiten, regeln* D28,22 non *studia* modo curasque, sed *remissiones* etiam *lususque* puerorum sanctitate quadam ac verecundia temperabat (mater). 1,67,3 unam in *armis* salutem, sed *ea* consilio temperanda (esse). 13,51,9 temperata (est) apud transmarinas provincias *frumenti subvectio* i. q. geregelt, geordnet; alii ad c. trahunt i. q. erleichtert.

c) i. q. *mit mass gebrauchen, mässigen, mildern* D23,26 sic exprimitis adfectus, sic *libertatem* temperatis, ut . . i. q. massvoll freimut üben. IV,1,16 duces partium incendendo civili bello acres, temperandae *victoriae* in pares (erant) i. q. milde handhaben. 6,10,18 praefectus urbi . . *potestatem* . . insolentia parendi graviorem mire temperavit. — A8,2 temperavit Agricola *vim*

suam ardoremque *compescuit*, ne incretaret (ipse) i. q. mässigen. I, 45, 6 nec aspernabatur singulos Otho, avidum et minacem *militum animum* voce vultuque temperans i. q. zu leiten suchen, beschwichtigen. 3, 31, 16 Drusus apta temperandis *animis* disseruit. A 40, 18 uti *militare nomen*, grave inter otiosos, aliis virtutibus temperaret, . . . otium penitus hausit i. q. mildern. — 3, 59, 4 Tiberius . . . decretas ob tribuniciam Drusi potestatem *caerimonias* temperavit i. q. mass und ziel setzen, beschränken. 13, 50, 12 temperandas (esse) plane publicanorum *cupidines*, ne . . . — **temperans.** a) *adi. c. gen.* 13, 46, 21 (Otho) *potestatis* temperantior i. q. im amt mehr mass haltend. b) *adv.* 4, 33, 6 noscenda (erat) vulgi natura et quibus modis temperanter *habentur* i. q. in der rechten mitte halten, leiten. 15, 29, 3 de nobilitate generis multum praefatus, cetera temperanter *adiungit* i. q. mit mässigung. — **temperatus.** *adi.* D 21, 36 oratio, sicut corpus hominis, ea demum pulchra est, in qua . . . temperatus ac bonus *sanguis* implet membra i. q. wohlgemischt.

tempestatas. A) i. q. *zeit* non nisi *illa, ea, qua tempestate* II, 32, 2 nemo *illa t. militaris rei callidior* habebatur. 2, 56, 5 regem *illa t.* non habebant. V, 8, 10 nam *ea t.* Arsaces desciverat. 1, 3, 24 bellum *ea t.* nullum . . . supererat. 3, 21, 3 raro *ea t.* . . . facinore. 6, 8, 1 nam *ea t., qua* Seiani amicitiam ceteri falso exuerant, ausus est . . . amplecti. 30, 8 Gaetulicus *ea t.* . . . Germaniae legiones curabat. 12, 12, 1 *ea t.* Cassius ceteros praeminebat peritia legum. 13, 53, 4 Paulinus et Vetus *ea t.* exercitui praeerant. 15, 19, 1 percerebruerat *ea t.* pravissimus mos. V, 2, 2, 60. 3, 38. 4, *14. 6, 34. 12, 62 *qua t.* cf. p. 1294^b a.

B) a) i. q. *wetter, witterung* A 38, 18 classis *secunda* tempestate ac fama . . . portum tenuit. III, 43, 15 *adversa* tempestate Stoechadas . . . insulas defertur. *plur.* i. q. die verschiedene witterung 3, 54, 20 Italia externae opis indiget, . . . vita populi R. per *incerta* maris et tempestatum cotidie volvitur. II, 99, 7 inpatiens solis pulveris tempestatum . . . miles i. q. witterungswechsel. Bötticher, Schlüter explic. unwetter.

b) *vi praegn.* non nisi *propr.* i. q. *unwetter, sturm* I, 38, 3 vidistis . . . *notabili* tempestate etiam deos infaustam adoptionem aversantes. 11, 31, 15 ferunt Valentem . . . interrogantibus quid *aspiceret*, respondisse tempestatem ab Ostia *atrocem*. 2, 55, 14 cum *orta* tempestatas *raperet* in abrupta (Pisonem). 15, 18, 8 naves portu in ipso *violentia* tempestatas (absumperat). *plur.* A 25, 9 modo silvarum ac montium profunda, modo tempestatum ac fluctuum *adversa* . . . militari iactantia (comparabantur). 10, 21 rariores (sunt) terrae montesque, *causa ac materia* tempestatum. G 45, 26 *vi* tempestatum in adversa litora exundant. II, 8, 8 mare ingreditur; ac *vi* tempestatum Cythnum insulam detrusus . . . A 22, 4 confictatum *saecis t.* exercitum. 16, 13, 1 tot facinoribus foedum annum etiam di tempestatibus et morbis insignivere. 1, 30, 8 nec frustra adversus impios hebescere sidera, *ruere* tempestatas.

tempestivus. A) in *unic.* D 14, 4 num parum tempestivus . . . interveni secretum consilium . . . tractantibus?

B) *vi praegn.* II, 68, 5 legati tribunisque ex moribus imperatorum *severitatem* aemulantur aut t. *conviviis* gaudent. 11, 37, 5 Claudius . . . t. *epulis* delentus . . .

templum. I) *propr.* A) de *nemore sacro* G 40, 15 pax et quies . . . tunc tantum amata, donec . . . sacerdos . . . deam templo reddat. 1, 51, 5 profana simul et sacra et *celeberrimum* illis gentibus templum, quod Tamfanae vocabant, solo aequantur.

B) a) *α*) compon. *aedes* IV, 53, 22 altitudo aedibus (i. e. Capitolio) adiecta (est): id solum . . . prioris templi magnificentiae defuisse credebatur. 2, 49, 5 dedicavit . . . Iano templum, quod . . . Duilius struxerat cf. 49, 1 deum aedes et 4 aedem Florae et 8 Spei aedat. 3, 63, 8 cf. 63, 9. 71, 1 cf. 71, 3 *delubra* et 5 aedem. 4, 43, 2 cf. 43, 8 delubrum et 15 aedem. 55, 12 cf. 55, 13. 15, 41, 1 cf. 41, 3 *fanum* et 4 aedes et 5 delubrum. 53, 11 cf. 53, 13. III, 82, 4 ratio cunctandi, ne asperatus proelio miles non populo, non senatui, ne templis quidem ac *delubris* deorum consuleret. IV, 53, 4 reliquiae prioris delubri (i. e. Capitolii) in paludes aveherentur, templum isdem vestigiis sisteretur. V, 9, 2 cf. 9, 4. 13, 4 subito nubium igne concludere templum. apertae (sunt) repente delubri fores. 3, 62, 13 cf. 62, 11 et 14. 71, 1 cf. supra. 4, 14, 7 cives Romanos templo Aesculapii induxerant cf. 14, 2 Aesculapii delubrum. 37, 10 cf. 37, 2. 43, 2 cf. supra. 15, 41, 1 cf. supra. IV, 82, 2 Vespasiano cupido (erat) adeundi *sacram sedem*, ut super rebus imperii consuleret: arceri templo cunctos iubet. atque ingressus . . . — I, 40, 2 completis undique *basilicis* ac templis. compon. *ara* II, 78. 3, 57 cf. infra. 14, 3, 19 additurum (esse) principem defunctae (matri) templum et aras et cetera ostentandae pietati. II, 78, 14 nec *simulacrum* deo (Carmelo) aut templum (est) . . . ara tantum et reverentia. 15, 44, 5 unde (e mari) hausta aqua templum et simulacrum deae perspersum est. 1, 10, 24 nihil deorum honoribus relictum (esse), cum se templis et *effigie* numinum per flamines et sacerdotes coli vellet (Augustus). 3, 57, 3 effigies principum, aras deum, templa et arcus aliaque solita (censuere patres). 71, 6 cunctas *caerimonias* Italicis in oppidis templaque et numinum effigies iuris atque imperii R. esse. IV, 83, 4 (Ptolemaeus rex) Alexandriae recens conditae *moenia* templaque et *religionis* (addidit). 1, 10, 33 sepultura more perfecta templum et caelestes religiones decernuntur (Augusto a senatu). A 21, 4 (Agricola) adiuvare publice (Britannos), ut templa *fora domos* extruerent. III, 34, 13 reposita (sunt Cremonae) fora templaque magnificentia municipum. IV, 1, 3 plenae (erant) caedibus viae, cruenta fora templaque. 11, 14, 17 aere *publico . . . per fora ac templa fixo. 14, 61, 3 Octaviae imagines . . . spargunt floribus foroque ac templis statuunt. 16, 28, 16 hominem . . . qui fora theatra templa pro solitudine haberet, . . . compon. *domus* A 21, 4 cf. supra. III, 33, 13 (faces), ubi praedam egresserant, in vacuas domos et inania templa . . . iaculabantur. 15, 38, 8 neque domus munimentis saeptae vel templa muris cincta aut quid aliud morae interiacebat. 41, 1 domuum et insularum et templorum, quae amissa sunt, numerum inire haud promptum fuerit.

β) D20,25 quid enim, si infirmiora horum temporum templa credas, quia non rudi caemento et informibus tegulis extruuntur, sed marmore nitent et auro radiantur? — III,82,4 templa deorum cf. α. 15,44,5 templum deae. II,2,9 t. Paphiae Veneris. 16,27,2 t. Genetricis Veneris. III,33,17 solum Mefitis t. stetit. IV,83,16 cognoscit urbem illic Sinopen, nec procul templum vetere inter accolae fama Iovis Ditis (esse). 2,64,3 t. Martis Ultoris. 4,14,7 t. Aesculapii. 43,2 t. Dianae Limnatidis. 15,36,6 veneratus deos, cum Vestae quoque templum inisset. . . 53,11 (Scaevinus) pugionem templo Salutis sive . . Fortunae Ferentino in oppido detraxerat gestabatque velut magno operi sacrum. 23,7 templum fecunditatis [Andresen, progr. 1892 p. 19; vulgo Fecunditati] . . decretum (est). 3,36,8 neque quemquam in Capitolium aliave urbis templa perfergere, ut eo subsidio ad flagitia utatur. 4,56,6 se (Zmyrnaeos) primos templum urbis Romae statuisset.

γ) I,43,12 Piso in foribus templi trucidatus est. V,8,3 templum intimis (munimentis) clausum (est). ad fores tantum Iudaeo aditus, limine praeter sacerdotes arcebantur. 2,82,18 cursant per urbem, moliantur templorum fores. 64,3 structi (sunt) et arcus circum latera templi Martis Ultoris cum effigie Caesarum. 4,55,12 Halicarnasii . . vivo in saxo fundamenta templi (esse) adseveraverant. A6,19 (Agricola) electus a Galba ad dona templorum recognoscenda. III,33,9 pecuniam vel gravia auro templorum dona sibi quisque trahunt. I,40,11 nec illos Capitolii adspectus et imminetium (sc. foro) templorum religio . . terruere, quo minus facerent scelus. II,2,11 templi *ritum . . dissuere. 3,61,10. 4,43,2 ius templi. 56,15 Lepido . . super numerum legaretur, qui templi curam susciperet. 14,32,11 tutela templi freti . . IV,53,22 templi magnificentia cf. α. — II,3,1 conditorem templi regem Aëriam vetus memoria (perhibet).

δ) D20,25 infirmiora cf. β. II,2,9 inclutum. III,74,7 t. ingens cf. s. 33,13 inania t. IV,1,3 cruenta. 3,71,6 cuncta cf. α. 14,14,6 tali ornatu adstare non modo Graecis in urbibus, sed Romana apud templa numen praecipuum (i. e. Apollinem).

ε) II,78,14 deo (Carmelo) templum (non est) cf. α. IV,83,16 cf. β. V,8,3 illic (Hierosolymis) immensa opulentia templum (est). 12,1 templum in modum arcis (est) proprii que muri. D20,25 marmore nitent et auro radiantur cf. β. V,13,4 subito nubium igne conlucere templum. I,40,11. III,71,3 forum et imminetia foro templa praetervecti . . 33,17 cum omnia sacra profanaque in ignem considerent, solum Mefitis templum stetit ante moenia, loco seu numine defensum. — D20,25. A21,4. IV,84,15. 15,74,6 templum Salutis exstrueretur. 1,78,1 templum . . in colonia Tarraconensi strueretur Augusto. 2,49,5. 6,45,6 (Tiberius) struxit templum Augusto. IV,53,4 sistere cf. α. 4,37,10 Augustus sibi atque urbi Romae templum apud Pergamum sisti non (prohibuit). 55,3 legatos Asiae, ambigentes quanam in civitate templum statueretur, . . audivit (Tiberius). 56,6 cf. β. 14,31,17 templum divo Claudio constitutum quasi arx aeternae dominationis aspicietur. 15,74,12

templum divo Neroni . . publica pecunia poneretur. III,34,13 reposita cf. α. II,3,3 a Cinyra sacratum (esse) t. III,74,7 (Domitianus) imperium adeptus Iovi Custodi templum ingens seque in sinu dei sacravit. V,3,16 optinere (Iudaei) terras, in quis urbs et templum dicata (sunt). 3,63,8 Zmyrnaeos oraculum Apollinis, cuius imperio Stratonicidi Veneri templum dicaverint, . . referre. 4,43,2 cf. infra. 2,49,5 dedit . . Iano templum, quod . . Duilius struxerat. 4,57,3 Caesar in Campaniam *abscessit, specie dedicandi templa apud Capuam Iovi, apud Nola Augusto. 67,1 Caesar dedicatis per Campaniam templis . . II,2,9 illum cupido incessit adeundi visendique templum Paphiae Veneris, inclutum per indigenas advenasque. 2,75,10 caedit victimas, adit templa (Piso). 14,10,7 amici adire templa. IV,82,2 ingredi cf. α. V,9,2 Pompeius . . templum iure victoriae ingressus est. IV,82,7 percontatur sacerdotes, num illo die Basilides templum inisset. 15,36,6 cf. β. I,40,2 completis undique basilicis ac templis. 3,60,5 crebrescebat Graecas per urbes licentia . . asyla statuendi; conplebantur templa pessimis servitiorum. III,84,7 urbem senatui ac populo R., templa dis reddita (esse). 4,43,2 auditae (sunt) . . legationes de iure templi Dianae . . quod suis a maioribus suaque in terra dicatum Lacedaemonii firmabant . . sed Macedonis Philippi . . armis ademptum ac post C. Caesaris . . sententia redditum. 15,41,1 amittere cf. α. 45,4 in eam praedam etiam di cessere, spoliatis in urbe templis egestoque auro. IV,84,12 vulgus . . sibi metuere templumque circumsedere. 16,27,2 cohortes armatae templum . . Veneris insedere. 14,32,16 templum, in quo se miles conglobaverat, biduo obsessum expugnatumque (est). III,33,17 t. loco seu numine defensum cf. supra. V,12,14 templum Eleazarus firmaverat. 12,2 porticus, quis templum ambibatur. 8,3 templum intimis (munimentis) clausum (est). 15,38,8 templa muris cincta cf. α. 44,5 aqua perspersum est cf. α. IV,83,4. 14,3,19 cui addere cf. α. 1,10,33 templum Augusto decernitur (a senatu) cf. α. 4,15,14 decrevere Asiae urbes templum Tiberio matricae eius ac senatui. 15,23,7 cf. β. 3,57,3 censere cf. α. — III,82,4 miles ne templis quidem consulit cf. α. IV,53,6 spatium omne, quod templo dicabatur, evinctum vittis coronisque. 2,60,18 legebantur . . dona templis ebur atque odores. 14,64,11 dona ob haec templis decreta . . 3,61,10 auctam (esse) . . concessu Herculis, cum Lydia poteretur, caerioniam templo. 62,13 qui (imperatores) non modo templo, sed duobus milibus passuum eandem sanctitatem tribuerant. 4,14,7 cf. α. 15,53,11 pugionem templo detraxerat cf. β. — IV,82,2 arceri templo cunctos iubet cf. α. V,12,18 Ioannes . . templo potitur. 1,10,24 se templis coli voluit Augustus cf. α. V,5,22 nulla simulacra urbibus suis, nedum templis *sistunt (Iudaei) i. q. in t. 14,61,3 imagines statuunt cf. α. — V,9,13 iussi (Iudaei) a Gaio Caesare effigiem eius in templo locare. 3,71,1 incessit religio, quoniam in templo locandum foret donum. 13,8,5 ovans urbem iniret, effigiemque

eius pari magnitudine ac Martis Ultoris eodem in templo censuere. V, 5, 25 quia . . vitis aurea in [Ritter, Halm add.; Nipp., Meiser, Wolff om.] templo reperta (est), Liberum patrem coli . . arbitrati sunt. 3, 63, 15 iussi (sunt) ipsis in templis figere aera sacrandam ad memoriam. 14, 32, 16 cf. supra. — I, 50, 17 nunc pro Othone an pro Vitellio in *templa ituros? utrasque in-pias preces, . . III, 33, 13 faces in templa iaculari cf. α . 3, 36, 8 perferre cf. β . — II, 55, 6 populus cum lauru ac floribus Galbae imagines circum templa tulit. 12, 13, 10 (Hercules) monet sacerdotes, ut templum *iuxta* equos venatui adornatos sistant. 11, 14, 17 aere *publico . . per fora ac templa fixo. 14, 14, 6 *apud* templa i. q. in templis cf. δ .

b) 15, 29, 11 agmina legionum stetero fulgentibus aquilis signisque et simulacris deum in modum templi.

II) *transl.* 4, 38, 7 haec mihi (sunt) in animis vestris templa, hae pulcherrimae effigies et mansurae.

temporalis. Falso codd. A46, 6 cf. immortalis.

temptamentum. II, 38, 7 in urbe ac foro temptamenta *civilium bellorum* (fuerunt) i. q. versuche zu, vorspiele.

tempto. A) a) *propr.* III, 84, 24 terret (Vitelium) solitudo et tacentes loci (Palatii); temptat *clausa*, inhorrescit vacuis i. q. er versucht zu öffnen.

b) *transl.* 1) i. q. *untersuchen, prüfen* G45, 27 si *naturam* sucini admoto igni temptes [têtes BbC], in modum taedae accenditur. III, 9, 2 Antonius stationes hostium inrupit; temptatisque levi proelio *animis* ex aequo discessum (est) i. q. den mut auf die probe stellen, erproben. — G34, 7 ipsum quin etiam *Oceanum* illa temptavimus [tētavimus (tent.) BbC] i. q. zur erforschung befahren.

2) *versuchen, probieren* $\alphaabsol. G34, 11 obstitit Oceanus in se . . inquiri. mox nemo temptavit. 6, 28, 22 sublato murræ pondere temptatoque per longum iter.$

$\betaacc. 14, 15, 15 multa cura temptans *citharam*. 4, 22, 10 reus frustra temptato *ferro* venas praebuit exsolvendas i. q. conatus ferro se interficere. 6, 9, 9 cum senili manu ferrum temptavisset [M temptavisset], obligat venas. V, 23, 12 praevecti temptato levium telorum *iactu* dirimuntur. I, 48, 10 (legati) uxor . . (castra) militari habitu ingressa, cum *vigilias* et cetera militiae *munia* eadem lascivia temptasset [Puteol.; M temperasset; Rhenan. temerasset], in ipsis principiis stuprum ausa est. III, 5, 15 nec his aut illis *proelium* temptantibus. 2, 67, 13 Rhescuporis . . illic *fugam* temptans . . interficitur. 3, 74, 3 quia . . *insidias* . . temptaret, . . 15, 46, 2 gladiatores . . temptata *eruptione* praesidio militis . . coerciti sunt. 6, 23, 10 si *arma* ab Seiano temptarentur. 44, 16 regrediendum (esse) . . , ut anne obiecto . . , aucti copiis . . *fortunam* temptarent. 1, 56, 13 temptatis frustra *condicionibus* pacis. 69, 12 nihil relictum (esse) imperatoribus, ubi femina . . signa adeat, *largitionem* temptet. 2, 4, 6 temptato feminae *imperio* . . eaque brevi pulsa . . 11, 35, 11 admotus Silius tribu-$

nali non *defensionem*, non *moras* temptavit, precatus ut mors adceleraretur. 16, 25, 1 Thrasea . . consultavit, temptaretne defensionem an sperneret. 1, 19, 7 si tamen tenderent in pace temptare, *quae* ne civilium quidem bellorum victores exostulaverint, . . i. q. zu erreichen suchen. 15, 42, 7 quibus (machinatoribus) . . audacia erat etiam, quae natura denegavisset, per artem temptare [M temperare]. 1, 75, 12 temptantis *eadem* alios probare causas senatui iussit. 4, 3, 7 *cuncta* temptanti promptissimum visum (est) ad uxorem eius . . convertere. 14, 12 *multa* ab iis (histrionibus) in publicum seditiose, *foeda* per domos temptari.

γ) c. *inf.* III, 54, 15 nec exploratione occulta *fallere* Antonium temptavit. 82, 1 temptavit Antonius . . legiones *mitigare*. 2, 81, 2 Piso classem . . *adpugnare* frustra temptavit. 12, 32, 4 si ex occulto *carpere* agmen temptarent. 16, 34, 11 Arriam temptantem mariti *suprema* . . *sequi* monet retinere vitam.

B) a) *propr.* i. q. *angreifen, in seine gewalt zu bringen suchen* II, 12, 3 possessa . . maiore Italiae parte . . usque ad initium maritimarum *Alpium*, quibus temptandis adgrediendaeque provinciae Narbonensi Clementem, Novellum . . duces dederat. 4, 48, 13 qui *vallum* legionum temptabant, facile pelluntur. 12, 45, 12 Radamistus frustra vel cum damno temptatis *munitionibus* obsidium incipit.

b) *transl.* 1) II, 65, 6 libertus detulerat, tanquam audito . . Othonis principatu propriam ipse *potentiam* et *possessionem* Hispaniarum temptasset. 2, 36, 6 haud dubium erat eam sententiam altius penetrare et *arcana* imperii temptari i. q. eingreifen in.

2) i. q. *bearbeiten, zu gewinnen suchen, zu verführen suchen* 1, 48, 9 illi temptatis quos idoneos rebantur, postquam maiorem legionum partem in officio vident, . . I, 75, 1 promissis simul ac minis *temptabantur (*praetoriani*), ut bello impares, in pace nihil amissuri; neque ideo praetorianorum fides mutata (est). II, 63, 8 temptatam (esse ab eo) *cohortem*. 13, 21, 18 existat qui cohortes in urbe temptatas, qui provinciarum fidem labefactatam, denique servos . . ad scelus corruptos arguat. IV, 49, 3 is crebris sermonibus temptaveritne *Pisonem* ad res novas an temptanti (sc. se, Festum) restiterit, incertum (est). 14, 3, 8 inter epulas principis si daretur (venenum), referri ad casum non poterat . . ; et *ministros* temptare arduum videbatur. — IV, 34, 8 temptaverat . . Civilis obsessorum *animos*, tanquam perditae apud Romanos res (essent). II, 20, 10 Caecina . . temptata Othonianorum *fide* per colloquium et promissa, isdem petitus . . IV, 86, 3 unde creditur Domitianus occultis ad Cerialem nuntiis fidem eius temptavisse, an praesenti sibi exercitum imperiumque traditurus foret. 15, 59, 4 (hortabantur) *Pisonem* . . rostra escendere *studiaque* militum et populi temptare. 2, 79, 11 Sentius . . (Pisonem) monet ne *castra* corruptoribus, ne *provinciam* bello temptet i. q. keine versuche zu machen, die legionen zu verführen, die provinzen durch krieg zu gewinnen. — seq. ut 2, 28, 10 Iunius quidam, temptatus (sc. precibus) ut

infernas umbras carminibus eliceret i. q. angegangen.

3) i. q. *reizen* 4,46,12 mansura (esse) haec, si nullo novo onere temptarentur (Thraeces). — [M 2,69,4 cf. intento b. Sirker 12,46,8 dubia tentare cf. dubito B. β.]

tempus. I) i. q. *zeit* A) in *unic.* a) α) D 1,5 horum temporum *diserti*. . . quidvis potius quam oratores vocantur cf. 1,1 *priora saecula*. . . *nostra aetas*. 32,13 quod adeo negligitur ab horum t. *disertis*, ut . . . 17,3 nostrorum t. *diserti*. 25,15 Cicero . . . ceteros eorundem t. *disertos* antecessit. 14,15 vos, viri optimi et t. nostrorum *oratores*. 36,5 eadem ratio in nostra quoque civitate *antiquorum* eloquentiam provexit. nam etsi horum quoque t. oratores ea consecuti sunt, quae . . . 26,7 plerique t. nostrorum *actores* (causarum). II,101,1 *scriptores* temporum, qui . . . monumenta belli huiusce composuerunt, . . . tradidere. 2,88,2 reperio apud scriptores senatorumque eorundem t. . . 12,67,1 adeo cuncta mox pernotuere, ut t. illorum scriptores prodiderint . . . 13,17,6 tradunt plerique eorum t. scriptores . . . 5,9,6 tradunt temporis eius *auctores* . . .

β) A 46,17 quidquid ex Agricola amavimus, . . . mansurum est in animis hominum, in *aeternitate* temporum, *in fama rerum. 13,3,8 fuit illi viro ingenium amoenum et temporis eius *auribus* adcommodatum. 14,64,13 quicumque *casus* t. illorum nobis vel aliis auctoribus noscent, . . . D 1,21 neque defuit qui . . . inrisa vetustate nostrorum t. *eloquentiam antiquorum* ingenii anteferet. 27,5 *eloquentiae* t. nostrorum minus iratus. 22,3 illi *antiquos* mirabantur, ipse suorum t. *eloquentiam* anteponebat. 25,8 in confesso sit eminentiorem *illorum t. *eloquentiam* fuisse. 36,15 quae . . . exercebant . . . illorum t. *eloquentiam*. 3,51,11 neque Tiberius *interiectu* temporis mitigabatur. A 44,19 (Agricola) evasisse postremum illud tempus, quo Domitianus non iam per *intercalle* ac *spiramenta* temporum, sed continuo et velut uno ietu rem p. exhaustit. 3,57,6 publicis privatisve monumentis ad *memoriam* temporum non consulum nomina praescriberentur, sed eorum qui tribuniciam potestatem gererent i. q. zur bezeichnung der zeit. II,86,26 *momento* temporis flagrabat ingens bellum. IV,82,8 explorat, illo temporis *momento* . . . afuisse (Basilden). 16,5,7 ne quod temporis *momentum* in pari clamore . . . praeteriret. 12,40,24 haec, quamquam . . . plures per annos gesta, coniunxi, ne . . . ad temporum *ordinem* redeo. D 24,15 cum . . . centum et viginti annos ab interitu Ciceronis in hunc diem effici *ratio* temporum collegerit. G 22,14 et salva utriusque temporis *ratio* est. 4,10,3 non omiserim eorundem t. *rumorem*. D 16,25 quod *spatium* temporis . . . longum videatur. 2,36,12 tam longo temporis *spatio*. A 44,19 *spiramenta* cf. supra intervallum. D 15,2 non desinis . . . *vetera* tantum et *antiqua* mirari, nostrorum autem t. *studia* irridere. 20,25 si infirmiora horum t. *templa* credas. 3,55,19 nisi forte rebus cunctis inest quidam velut orbis, ut quem ad modum temporum *vices*, ita morum vertantur. Roth, Bötticher explic. iahreszeiten. — II,53,7 *medio* temporis plures nuntii sperabantur i. q.

in der zwischenzeit, mittlerweile. 13,28,10 *medio* temporis contra dicere liceret. 14,53,6 *medio* temporis tantum honorum . . . in me cumlasti, ut . . . III,83,14 ne *minimo* quidem temporis voluptates intermissae (sunt) i. q. auch nicht einen augenblick cf. supra momentum. V, 21,12 *Cerialis parum* temporis ad exsequenda imperia dabat. 14,54,11 *quod* temporis horum . . . curae seponitur, in animum revocabo. 12,8,6 inridentibus cunctis, quod poenae procurationesque incesti *id* temporis exquirentur. 12,16 Armeniam *petunt, *id* temporis inportunam, quia hiems occipiebat. 13,18,3 domos, villas *id* temporis quasi praedam (diviserant). 20,2 protracta nox erat et Neroni per violentiam trahebatur, cum ingreditur Paris, solitus alioquin *id* temporis lux principis intendere, sed *tunc* compositus ad maestitiam. 14,2,2 Agrippinam . . . eo usque protractam (esse), ut *medio* diei, cum *id* temporis Nero per vinum et epulas incalesceret, offerret se . . . temulento. 16,15,2 Ostorius longinquis in agris . . . *id* temporis erat.

b) α) D 16,22 (Demosthenem et Hyperidem) constat *Philippi* et *Alexandri* temporibus floruisse. 38,17 (orationes) ab ipso . . . Pollione mediis divi *Augusti* temporibus habitae. II,10,5 qui (Faustus) temporibus *Neronis* delationes factitaverat. 86,4 is . . . tempore *Neronis* . . . damnatus i. q. temporibus. D 35,3 (rhetoras) paulo ante *Ciceronis* tempora extitisse.

β) II,39,8 ut quamquam verno tempore *anni* et tot circum annibus penuria aquae fatigaretur. — A 9,8 *tempora *curarum remissionum*que divisa (erant). III,32,13 tempus *mercatu* cf. d. 4,10,7 inter conscios ubi locus *veneficii* tempusque composita sint, . . . 6,4,8 tempus *ultionis*. 15,50,19 promptius iam de tempore ac loco *caedis* agitabant. 6,51,11 *morum* tempora cf. c. 15,39,11 ipso t. *flagrantis urbis*. — I,39,7 ut evenit in consiliis infelicitibus, optima videbantur, *quorum* tempus effugerat i. q. wozu die zeit, der augenblick . . . 1,51,17 Caesar . . . hoc illud tempus *oblitterandae seditionis* (esse) clamitabat. 13,52,6 Silvanum magna vis accusatorum circumsteterat poscebatque tempus *evocandorum testium*. 6,23,6 *medio* triennio defuerat tempus *subeundi* iudicium consulari seni i. q. es hatte an zeit gefehlt, den greisen c. vor gericht zu stellen; man hatte keine zeit für ihn gehabt, dass er . . .

c) D 17,5 quos (Ciceronem et Caesarem et . . .) quid *antiquis* temporibus potius adscribatur quam *nostris*, non video. II,16,17 *aptum* t. insidiis legere. 1,53,18 *breve* t. 6,51,11 *morum* quoque tempora illi (Tiberio) *diversa* (fuere): *egregium* vita famaue, quoad . . . ; *occultum* ac *subdolum* fingendis virtutibus, donec . . . ; idem inter bona malaue mixtus incolumi matre; . . . D 15,5. 20,5. 6,6,4 *hoc* tempore cf. g. a. 1,51,17 hoc illud t. 3,16,20 omne hoc . . . D 1,5. 20,25. 32,13. 36,5 horum t. oratores. 41,25 *colem* t. De per, sub idem t. cf. h. 6 et 7. 2,47,13 idem in t. A 1,12. 2,49,1. 12,27,6 isdem t. D 25,15. 2,88,2. 4,10,3 eorundem t. *rumorem*. A 44,18 postremum *illud* t. 1,51,17 hoc illud t. D 37,14 illis t. *25,8. 36,15 illorum t. *eloquentiam*.

12,67,1 t. illorum scriptores. 14,64,13 casus t. illorum. V,13,8 eo ipso t. 15,39,11 ipso t. cf. g. α. 2,40,5 t. ipso cf. g. β. V,13,8 eo ipso t. A10,16. 24,2. 13,51,2. 53,1 ad id t. 5,9,6. 13,3,8 t. eius aures. 17,6 eorum t. scriptores. D38,17 *mediis* divi Augusti t. IV,62,3 medium omne t. per varias curas egere. 4,29,15 ea Caesar octo post annos rettulit, medium t. varie arguens. D1,11 et 21. 13,9. 15,2. 17,3 et 5. A1,2 *nostra* t. D14,15. 26,7. 27,5 t. *nostra*. G22,10 *nullo* t. D3,17. IV,62,3. 3,16,20 *omne* t. A44,18 *postremum* illud t. D21,31 *propioribus* t. G37,24 *proximis* t. 15,28,5 t. *propinquum*. 12,68,10 t. *prosperum*. A18,27 *quod* t. alii per . . otium transigunt cf. f. 4,70,11 quo t. cf. g. α. 14,20,22 ne quod t. pudori relinquatur. G39,3. 12,13,10 *stato* t. cf. g. α. D22,3 *suorum* t. eloquentia cf. a. β. G22,14 *utriusque* t. ratio. II,39,8 *verno* tempore anni. [D41,23 *vestra t. cf. f. *muto*.]—11,14,9 t. *Troianis*.

d) II,76,19 *abiit* iam et *transvectum* est tempus, quo posses videri concupisse. 12,68,10 crebro vulgabat ire in melius valetudinem principis, quo . . tempus prosperum ex monitis Chaldaeorum *adventaret*. I,39,11 haesitationem *at tulit* tempus ac locus. III,32,13 tempus mercatus ditem alioqui coloniam maiore opum specie *complebat*. 6,23,6 *deest* cf. b. β. 3,24,2 haud multum *distanti* tempore Calpurnii Pisonem, Aemilii Lepidam amiserant. I,39,7 quorum t. *effugerat*. 80,7 vehicula . . incipiente nocte onerari . . iubet. tempus in suspicionem, causa in crimen . . *evaluit*. 1,55,10 ipsi tempus *fore*, quo crimina et innoxios discerneret. 6,4,8 Regulus *manere* (sibi) tempus ultionis . . respondit. 38,4 non enim Tiberium, quamquam triennio post caedem Seiani, quae ceteros mollire solent, tempus preces satias *mitigabant*, quin . . abolita pro . . recentibus puniret. 14,58,3 *moverat* famam cf. f. *intericio*. 3,19,5 *secutis* t. cf. g. α. 5,7,4 cum *superesse* tempus novissimis crederent, gladio . . incubuit.

e) D17,5 temporibus adscribere qm cf. c. 18,2 ex horum oratorum fama gloriaque laus temporibus adquiritur.

f) D19,25 nec *accipiunt* (iudices) tempora, sed *constituunt* (oratori ad dicendum) i. q. sich die fristen gefallen lassen. 14,53,3 cf. infra oro. 12,6,14 sobrinarum (coniugia) diu ignorata tempore *addito* percrebuisse i. q. im laufe der zeit. IV,62,3 *agere* cf. c. 3,16,20 cum omne hoc t. in urbe egerit. 4,29,15 *arguere* cf. c. IV,34,18 ne tempore quidem ad ordinandam aciem *capto* inkompositi . . proelium sumpsere. 4,10,7 *componere* cf. b. β. II,47,5 experti in vicem sumus ego ac fortuna. nec tempus *computaveritis* i. q. die kurze zeit meiner regierung. D19,25 *constituere* cf. supra. 3,17 omne t. . . circa Thyestem *consumas*. 15,28,5 Tiridates locum diemque conloquio poscit. tempus *propinquum*, locus, in quo . . barbaris *delectus* *est. 16,23,8 tempus damnationi *delectum* (est), quo Tiridates . . adventabat. 13,38,3 *placitum* (est) . . conloquio ipsorum tempus locumque *destinari*. 15,14,2 illum locum tempusque consilio *destinatum* (esse). A9,8 *dividere* cf. b. β. II,10,14 *dari* tempus (reo), edi

crimina . . censebant. 13,17,9 ne tempore quidem ad complexum sororum dato. 2,34,15 spectabatur . . compositus ore et sermonibus variis tempus atque iter *duccens* i. q. tempus itineris. A44,18 *evadere* cf. a. β. 15,43,8 *finivit* tempus, intra quod effectis domibus . . apiscerentur (praemia). 14,16,7 etiam sapientiae doctoribus tempus *impertiebat* post epulas (Nero). 4,73,11 cohortes . . , dein tempore *interiecto* . . eques inmissus (est). 12,57,3 eoque, tempore *interiecto*, altius effossi specus. 14,58,3 spatium itineris ac maris tempusque *interiectum* moverat famam. II,16,17 aptum t. insidiis *legere*. D41,23 si aut vos prioribus saeculis aut illi, quos miramur, his nati essent, ac deus aliquis vitas ac [vestra] tempora repente *mutasset*, . . 14,53,3 tempus sermoni *orat* et *accepto* ita incipit. 1,53,18 breve t. *petivit*, ut suprema mandata uxori . . per litteras daret. 4,40,2 cum tempus tamquam ad integram consultationem *petivisset*. 13,52,6 *poscere* cf. b. β. II,80,1 dum *quaeritur* tempus locus quodque in re tali difficillimum est, prima vox, . . 2,77,6 *relinquendum* (esse) etiam rumoribus tempus, quo senescant. 14,20,22 noctes quoque *dedecori* adiectas (esse), ne quod tempus pudori relinquatur. II,50,12 tempora *reputantibus* initium finemque miraculi cum Othonis exitu *competisse*. 1,48,11 *statuunt* tempus, quo foedissimum quemque . . ferro invadant. I,33,4 qui (Otho) . . segnitia *terentium* tempus imitari principem *discat*. A18,27 (Agricolae) ingredienti provinciam, quod tempus alii per ostentationem et officiorum ambitum *transigunt*, labor et periculum (placuerat).

g) *abl. α*) *temporis* D16,22. 38,17. II,10,5. 86,4 cf. b. α. — 3,24,2 haud multum *distanti* t. cf. d. D15,5 neminem *hoc* t. oratorem esse . . *parem antiquis. 20,5 praecurrit hoc t. iudex dicentem. 6,6,4 quid omnino non scribam hoc t. . . D41,25 nunc, quoniam nemo *eodem* t. adsequi potest magnam famam et magnam quietem, bono *saeculi* sui quisque . . utatur. A1,12 adeo virtutes isdem t. optime aestimantur, quibus facillime gignuntur. 2,49,1 isdem t. deum aedes . . *dedicavit*. 12,27,6 isdem t. in superiore Germania *trepidatum* (est). D37,14 nec quemquam *illis* t. magnam potentiam sine aliqua eloquentia *consecutum* (esse). V,13,8 *eo ipso* t. fore ut *valesceret* Oriens. 15,39,11 pervaserat rumor [M rumori; minus recte Ernesti rumor in] *ipso* t. flagrantis urbis inisse eum domesticam scaenam. D38,17 *mediis* Augusti t. cf. b. α. 1,11 disertissimorum, ut *nostris* t. hominum sermo. 13,9 ne *nostris* quidem t. Pomponius Afro . . *cesserit*. A1,2 clarorum viro- rum facta moresque posteris tradere, *antiquitus* usitatum, ne *nostris* quidem t. quamquam in-curiosa suorum aetas *omisit*. G22,10 in conviviis consultant, tamquam *nullo* magis t. . . ad simplices cogitationes pateat animus. D21,31 Asinius . . , quamquam *propioribus* t. natus sit, videtur mihi *inter* . . Appios studuisse. G37,24 *proximis* t. triumphati magis quam victi sunt. 4,70,11 *inter* sacra et vota, *quo* t. verbis etiam profanis abstinere mos esset, . . 3,19,5 (Germanici mors) non modo apud illos homines, qui

tum agebant, etiam *secutis* t. vario rumore iactata. G 39,3 *stato* t. in silvam . . coeunt. 12,13,10 qui (Hercules) t. *stato* . . monet sacerdotes, ut . . 11,14,9 t. *Troianis* Palamedem . . sedecim litterarum formas . . repperisse. — A 1,12 isdem t., *quibus* cf. supra. 44,18 postremum illud t., quo . . II,76,19. 1,48,11. 55,10. 2,77,6. 16,23,8 tempus, quo . . Cf. 15,43,8 finivit tempus, intra quod effectis domibus . .

β) 14,4,1 placuit sollertia, tempore etiam *iuta*, quando Quinquatrum festos dies . . frequentabat. G 43,20 *Harrii* . . insitae feritati arte ac tempore *lenocinantur*: nigra scuta . . ; atras ad proelia noctes legunt. IV, 52,5 amicos tempore, fortuna, cupidinibus aliquando aut erroribus *imminui*, *transferri*, *desinere*: suum cuique sanguinem indiscretum. 2,40,5 inanem credulitatem t. ipso *vanescere* sineret. 82,20 nec obstitit falsis Tiberius, donec tempore ac spatio *vanescerent* cf. 2 p. 1530^b.

γ) 15,20,12 culpa quam poena tempore *prior*, emendari quam peccare *posterius est* i. q. der zeit nach.

h) c. *praep.* 1) *ad α*) A 10,16 incognitas ad *id* t. insulas . . domuit. 24,2 ignotas ad *id* t. gentis . . domuit. 13,51,2 leges cuiusque publici, occultae ad *id* t., *proscriberentur*. 53,1 quietae ad *id* t. res in Germania fuerant.

β) ad tempus 4,19,2 hos corripere dilato ad t. Sabino placitum (est) i. q. für den augenblick, vor der hand. — D 32,1 nec quisquam respondeat sufficere, ut ad t. simplex quiddam et uniforme doceamur i. q. für den augenblicklichen bedarf; Roth explic. einige zeit. 1,1,2 dictaturae ad t. *sumebantur* i. q. nur auf kurze zeit.

2) *ante* D 35,3 (rhetoras) paulo ante Ciceronis tempora extitisse.

3) *de* 2,65,6 nec diu dubitatum (est) de tempore, loco, dein condicionibus. 15,50,19 agitare cf. b. β.

4) *in c. acc. α*) 2,47,13 *Temnios* . . *levari idem* in t. *tributis* . . placuit.

β) in tempus 1,37,1 sensit miles in t. conficta i. q. für den augenblick. — 4,66,11 *opperiendum* imperatorem censuit, quod unum *urguentium* malorum suffugium in t. erat i. q. für den augenblick, vor der hand. — 6,11,2 *profectis* . . magistratibus, ne urbs sine imperio foret, in t. *deligebatur*, qui ius redderet i. q. für den zeitweiligen bedarf. 14,20,6 *antea* subitariis gradibus et scaena in t. *structa ludos* edi solitos (esse).

5) *in c. abl.* 12,46,6 non abnuere pacem *Hiberos*, quamquam in tempore validiores i. q. in der gegenwärtigen zeit, für den augenblick.

6) *per idem* t. I,73,1 et quindecim locis *annalium* cf. p. 545^b.

7) *sub idem* t. II,8,1. IV, 48,1 et novem locis *annalium* cf. p. 545^b.

B) *vi praegn.* i. q. *rechte, geeignete, günstige zeit, gelegenheit* III,9,9 *Caecina* per varias moras *prima* hostibus prodidit tempora *belli*. 40,10 ipse inutili cunctatione *agendi* tempora consultando consumpsit. 2,33,21 *adiecerat* Tiberius non *id* tempus *censurae* (esse). 3,40,13 *egregium* resumendae libertati tempus (esse). 1,31,16 *venisse* tempus, quo . . modum miseriarum

exposcerent. — IV, 34,25 quidam . . manus ad obsessos tendere, ne tempori deessent. — III,9 *prodere*. 40 *consumere* cf. supra. 4,40,36 *dato* tempore . . in contione non reticebo. — *in tempore* i. q. suo t. 1,58. 6,22. 11,5 memorare; 4,71 tradere; 2,17 adesse. i. q. opportuno t. 1,19 parum in t., zu recht ungelegener zeit; 3,41 magis in t., zu gelegenerer z.; 12,50. 13,7 cf. p. 605^a B.

II) i. q. *zeitverhältnisse, umstände, lage* A) in *unic.* a) IV, 40,9 *fastos adulatione* temporum foedatos exonerarent. D 21,16 *altitudo* horum t. cf. *infra* nitor. V,12,8 per *avaritiam* *Claudianorum* t. *empto iure* muniendi. D 19,7 cum *condicione* temporum et diversitate aurium formam quoque ac speciem orationis esse mutandam. I,59,4 cohortes . . tum *discordia* temporum a legione digressae. III,7,8 *Galbae* imagines *discordia* temporum *subversas*. A 3,4 quamquam . . augeat *quotidie felicitatem* temporum *Traianus*. I,1,19 *rara* temporum *felicitate*, ubi sentire quae velis et quae sentias dicere licet. 14,48,18 esse poenas legibus constitutas, quibus sine iudicium saevitia et temporum *infamia* supplicia decernerentur. D 21,39 nec per ipsum stetit, quo minus *lactitiam nitoremque* nostrorum t. exprimeret. 21,16 ex *Caelianis* orationibus . . eae placent, in quibus nitorem et altitudinem horum t. *adgnosimus*. I,49,15 *claritas natalium* et *metus* temporum obtentui (erat) i. q. die *beunruhigenden zeitverhältnisse*. 1,74,4 (*Crispinus*) formam vitae iniiit, quam postea celebrem *miseriae* temporum et *audaciae* hominum fecerunt. I,48,13 *iussu* *Gai* *Caesaris* oneratus *catenis*, mox *mutatione* temporum dimissus . . 13,42,4 is fuit *Suillius*, imperitante *Claudio* *terribilis* . . et *mutatione* temporum non quantum inimici cuperent demissus. IV, 44,2 proximo *senatu*, *inchoante* *Caesare* de *abolendo dolore* *iraque* et *priorum t. necessitatibus*, . . D 30,4 nec in *notitia* vel *rerum* vel *hominum* vel *temporum* satis *operae* *insumitur*. 38,18 *longa* *temporum quies* . . *eloquentiam* . . *depacaverat*. 30,30 is est *orator*, qui de *omni quaestione* *pulchre* . . *dicere* *pro dignitate rerum*, ad *utilitatem* *temporum*, cum *voluptate* *audientium* possit. 2,37,13 *ego*, qui non *pecuniam*, non *studia* *populi* . . *varietate* *temporum* . . *parare* *potuissem*. — *singul.* 4,5,22 cum ex *usu* (*bedürfniss*) *temporis* *huc illuc* *mearent*, *gliscerent* *numero* et *aliquando* *minuerentur* (*vires*).

b) α) 1,1,9 *veteris populi R. prospera* vel *adversa* *claris* *scriptoribus* *memorata* *sunt*; *temporibusque* *Augusti* *dicendis* *non defuere* *decora* *ingenia*, . . . *Tiberii* *Gaique* . . *res* . .

β) 3,34,16 *placuisse* *quondam* *Oppias* *leges*, *sic* *temporibus rei p.* *postulantibus*. 11,15,3 cf. h.

c) 11,15,3 *adversis* *rei p. t.* I,73,8 *bonis malisque* t. 76,18 *malis* t. 3,65,4 *tempora* *illa adeo infecta* et *adulatione sordida* *fuere*, ut . . A 1,15 *incusaturus* *tam saeva* et *infesta* *virtutibus* t. D 37,33 *turbidis* et *inquietis* t. 21,39 *nitor* *nostrorum* t. IV, 44,2 *priorum* t. *necessitates*. I,16,22 t. *huius* (est). D 21,16 *nitor* *horum* t. 3,65,4 t. *illa* cf. supra. — V, 12,8 *avaritia* *Claudianorum* t.

d) 3,34,16 *postulant* cf. b. β. — *singul.* 1,5,16 *provisis* quae tempus *monebat*.

e) 4,33,7 *callidi* temporum et sapientes credebantur. — IV, 8,9 se *meminisse* temporum, quibus natus sit, quam civitatis formam patres avique instituerint. — *singul.* I,16,22 *monere* diutius neque temporis huius (est), et impletum est omne consilium, si te bene elegeris.

f) III,75,15 *aptum tempori* [M temporis] mendacium fuit. 12,69,7 *inlatus* castris Nero et *congruentia* tempori praefatus.

g) A1,15 *incusare* tempora cf. c. 1,1,9 *dicere* cf. b. α.

h) *abl.* D37,33 sciamus nos de ea re loqui, quae facilius turbidis et inquietis temporibus existit. I,73,8 (Calvia) potens pecunia et orbitate, quae bonis malisque t. iuxta valent. 76,18 (liberti) malis t. partem se rei p. faciunt. 11,15,3 saepe adversis rei p. t. accitos (esse haruspices). A5,15 *militaris gloriae cupido*, ingrata temporibus, quibus sinistra erga eminentes interpretatio (est). IV, 8,9 cf. e.

i) c. *praep.* 1) *cum* D18,8 mutari cum temporibus formas quoque et genera dicendi.

2) *pro* 3,1,13 neque satis constabat quid pro tempore foret i. q. der lage angemessen. 12,49,12 Helvidius legatus cum legione mittitur, rebus turbidis pro tempore ut consuleret.

B) vi *praegn.* i. q. *missliche zeitumstände, -lage* a) II,72,3 Neronianorum temporum metu in Histria occultatum. 14,11,7 temporum Claudianorum obliqua *insectatione* cuncta eius dominationis flagitia in matrem transtulit.

b) A41,5 *rei p.* tempora cf. d. 1,10,1 cf. f.

c) *tali* in t., *eo* in t., in eo t. cf. h. 2. A41,5. 16,35,8 ea t. 4,20,9 t. *illis*. 6,7,14 illa t. — II,72,3 *Neroniana* t. 14,11,7 t. *Claudiana* cf. a.

d) A41,5 ea *insecuta* sunt rei p. tempora, quae sileri Agricola non *sinerent*. 6,7,14 quod maxime exitiabile *tulere* illa tempora.

e) A6,14 (Agricola) *gnarus* sub Nerone temporum, quibus inertia pro sapientia fuit. — *singul.* 1,67,2 (milites) temporis ac (und zwar) necessitatis *monet*.

f) 1,10,1 pietatem erga parentem et tempora rei p. *obventui sumpta* (esse ab Augusto).

g) *abl.* 4,20,9 Lepidum temporibus illis gravem et sapientem virum fuisse comperior. — A6,14 tempora, quibus . . . cf. e. 16,35,8 cf. h. 1.

h) c. *praep.* 1) in c. acc. 16,35,8 in ea tempora natus es, quibus firmare animum expediat constantibus exemplis.

2) in c. *abl.* 11,29,3 Narcissus flagrantissimaque *eo* in tempore gratia (apud Claudium) Pallas agitavere, num . . . 15,7,4 duabus legionibus, quarum quartam Vettonianus eo in t., duodecumam Sabinus regebant, Armeniam intrat. 39,1 eo in t. Nero Antii agens . . . 13,47,6 pons Mulvius in eo t. celebris nocturnis inlecebris erat cf. Pfitzner. 1,65,13 ut haesere caeno . . . impedimenta, turbati circum milites . . . utque (sc. fieri solet) *tali* in tempore sibi quisque properus . . . inrumpere Germanos iubet. 2,84,7 populo tali in t. id quoque dolorem tulit, tamquam . . . 16,26,19 secum expenderet, quod tali in t. capessendae rei p. iter ingrederetur. — [V, 6,17. 4,13,7.]

temulentus. a) *adi.* I,83,25 unus alterve perditus ac temulentus . . . tribuni sanguine manus imbuet . . . ? 62,8 Vitellius . . . medio diei temulentus et sagina gravis. III,56,8 Vitellius . . . ad omnis nuntios . . . trepidus, dein temulentus. 12, 64,9 vocem Claudii, quam temulentus iecerat, . . . metuens. 14,2,4 (offerebat Agrippina) se saepius temulento (Neroni) . . . incesto paratam. — II,68,7 apud Vitellium *omnia* indisposita, temulenta, pervigiliis ac bacchanalibus quam disciplinae et castris propiora (erant). 13,15,10 inrisum . . . sperans pueri *sobrios* quoque *convictus*, nedum temulentos ignorantis.

b) *subst.* I,26,6 ni . . . (non) facilen *inter* temulentos consensum timuissent. 80,8 visa inter t. arma cupidinem sui movere. II,91,6 (Vitellius) pari libertorum, amicorum socordia, velut inter t. agebat. 1,50,17 ne pax quidem nisi languida et soluta inter t. (erat).

tenax. 1,63,16 cetera limosa, tenacia *gravi caeno* . . . erant.

tendo. A) 1) c. acc. a) 6,14,5 *catenam* circumdatam in diversum tendens suam ipse cervicem perfregit i. q. straff anziehen.

b) α) 12,56,11 ex quis (propugnaculis) *cata-pultae ballistae*que tenderentur (sc. in fugitivos, sim.) i. q. richten auf.

β) IV, 29,9 unde clamor acciderat, circumagere corpora, tendere *artus* (die arme). [Lips. artus; M arcus.] II,46,8 qui procul adstiterant, tendere *manus*, et proximi prensare genua (Othonis). III,10,11 nec defensionis locus (erat), quamquam supplices manus tenderet, humi plerumque stratus. 1,11,14 *ad deos, ad effigiem Augusti, ad genua ipsius* (Tiberii) manus tendere (patres). 2,29,7 manus ac supplices *voces* ad Tiberium tendens immoto eius vultu excipitur. IV,34,25 quidam . . . redintegrata acie manus ad obsessos tendere, *ne* tempori deessent. V,16,17 ad . . . exercitum manus tendebat, *ut* suam ripam reciperent. 12,65,16 modo ad deos, modo ad ipsum tendere manus, *adulesceret*, patris inimicos depelleret. Cf. I,63,12 stratis per vias feminis puerisque, quaeque alia *placamenta* hostilis irae non quidem in bello, sed pro pace tendebantur. 2,29,7 *voces* cf. supra.

2) α) i. q. *lagern, kampieren, stehen* II,66,7 placuit . . . Batavorum cohortes una tendere. I,31,5 missus (est) . . . Celsus ad electos Illyrici exercitus, Vipsania in porticu tendentes. II,93,6 infamibus Vaticanis locis magna pars (militum) tetendit. I,55,11 legiones, isdem hibernis tendentes, . . . dirumpunt imagines Galbae. 59,12 cum Italica legione et ala Tauriana Lugduni tendentibus. 1,17,8 ne dimissis quidem finem esse militiae, sed apud vexillum *tendentes* alio vocabulo eisdem labores perferre. 13,36,12 (Corbulo) Paccium et praefectos militesque tendere extra vallum iussit; inque ea contumelia detenti . . . sunt.

β) i. q. *eilen* 1,39,13 obvios habuere legatos, audita consternatione *ad Germanicum* tendentes.

γ) 4,3,7 Drusus . . . orto forte iurgio intenderat Seiano manus et *contra* tendentis os verberaverat cf. B. b. α.

B) a) i. q. *hinarbeiten auf, thätig sein für, sich bemühen* I,13,5 hi (Vinius, Laco, Icelus)

discordes et rebus minoribus *sibi* quisque tendentes, . . i. q. sein eigenes interesse verfolgen. 2,74,4 Marsus seniori et acrius tendenti (sc. ut Suriae praeficeretur) Sentio concessit cf. 74,3 ceteris modice nisi. 3,24,11 cetera . . memorabo, si effectis *in* quae tetendi [Ernesti; M tendi], plures ad curas vitam produxero i. q. worauf ich mein streben, bemühen gerichtet habe. — seq. *inf.* 1,19,7 si tenderent . . temptare quae . .

b) α) I,28,3 corrupta latius castra et, si *contra* tenderet, exitium metuens, i. q. sich widersetzen. IV,16,16 (pars remigum) *contra* tendere. 3,10,3 Trio Pisonem apud consules postulavit. *contra* Vitellius ac Veranium . . tendebant: nullas esse partis Trioni.

β) i. q. *sich messen, streiten* IV,43,12 cum glisceret (in senatu) certamen, hinc multi bonique, inde pauci et validi pertinacibus odiis tenderent, consumptus (est) per discordiam dies.

tenebrae. non nisi *propr. a* in *univ.* 1,28,8 ortae nubes offecere visui creditumque (est) conditam tenebris (esse lunam) i. q. sei verfinstert.

b) *de nocte* I,49,1 Galbae corpus . . *licentia* tenebrarum plurimis ludibriis vexatum . . 13,44,15 *pars* tenebrarum libidini seposita (est). — 1,65,28 *funestas* t. et . . unum iam reliquum diem lamentabantur (milites). 2,31,7 illis . . evertentibus adpositum in mensa lumen, *feralibus* iam sibi t. duos ictus in viscera derexit. 13,40,19 *propinquis* iam t. abscessit. — 15,37,13 postquam tenebrae *incedebant*, . . tecta . . luminibus clarescere. — A 12,14 plana terrarum humili umbra non *erigunt* tenebras. 4,48,11 tenebrae insuper *delectae* (sunt) augendam ad formidinem. 13,20,18 *reputaret* tenebras et vigilatam convivio noctem omnique temeritati et inscitiae propiora. — III,77,6 tenebris, pavore (turbabantur milites). IV,29,6 (Civilis) restincto igne misceri cuncta tenebris et armis iubet. — I,84,1 *in* discursu ac tenebris et rerum omnium confusione patefieri occasio etiam adversus me potest. 2,82,19 iuvat credulitatem nox et promptior *inter* t. affirmatio. I,26,54. 81. III,19,21. IV,36,13,25,14,20 *per* t. cf. p. 1091/92; III,22, IV,29 cf. p. 1097^a.

teneo. I) A) a) 2,46,2 Maroboduus . . *Inguomerum* tenens . . testabatur i. q. an der hand haltend. 3,1,16 (Agrippina) *feralem urnam* tenens . . i. q. im arm. — 12,68,5 Agrippina . . tenere *amplexum* Britannicum.

b) *in re naut.* i. q. *einlaufen in, vor anker gehen* A 38,19 classis secunda tempestate ac fama . . *portum* tenuit. II,9,4 *datae* (sunt) . . duae triremes ad prosequendum, cum quibus *Cythnum insulam* tenuit (Asprenas).

B) *transl.* i. q. *inne haben, kennen* D 32,15 ut *ignorent* leges, non teneant *senatus consulta*, ius civitatis ultro derideant (horum temporum diserti).

II) i. q. *im besitz haben, inne haben, besitzen* A) *propr. a* in *univ.* G 28,7 inter Hercyniam silvam Rhenumque et Moenum amnes Helvetii (sc. fuere, egere), *ulteriora Boii* . . tenere i. q. haben inne gehabt, gewohnt. 35,6 tam inmensum terrarum *spatium* non tenent tantum Chauci,

sed et implent. 37,2 eundem Germaniae *sinum* . . Cimbri tenent. 11,30,11 ni propere agis, tenet *urbem* maritus i. q. ist herr der hauptstadt. — 3,28,11 ut . . velut parens omnium *populus vacantia* (die erledigten güter) teneret. 14,55,15 licet multa videantur (sc. quae a me habes), plerique . . *plura* tenuerunt.

b) *t. t. in re milit.* i. q. *inne haben, besetzt halten* A 23,6 omnis . . *sinus* tenebatur, summotis . . hostibus. III,42,1 trepidos, qui *Ariminum* tenebant, Fuscus . . terra marique circumvenit i. q. die besatzung v. A. *add. abl.* A 33,13 *finem Britanniae* non fama nec rumore, sed castris et armis tenemus. II,17,7 florentissimum *Italiae latus*, quantum inter Padum Alpesque camporum et urbium (erat), armis Vitellii . . tenebatur. III,50,16 teneri praesidiis *Appenninum*. 61,6 *Interamnam* . . praesidio quadringentorum equitum teneri. V,10,7 Vespasianus fortuna famaue et egregiis ministris intra duas aestates *cuncta camporum* omnesque praeter Hierosolyma *urbes* victore exercitu tenebat. IV,75,1 tenebantur victore exercitu *Treveri*. — de collocatione in pugna V,16,5 *Civili* . . cuneis adstitit: Batavi . . in dextro (sc. fuerunt), *laeva* ac *propiora* flumini Transrhennani tenuere. 2,16,6 *campum* et *prima silvarum* barbara acies tenuit: soli Cherusci iuga insedere. 17,9 qui *silvam* tenuerant, in aperta, qui campis adstiterant, in silvam ruebant.

B) *transl. a* α) 12,40,12 Venutius . . Romanis armis defensus, cum *Cartimandua* reginam matrimonio teneret. 15,71,19 (Crispinus) Neroni inuisus, quod Poppaeam quondam matrimonio tenerat.

β) II,47,11 alii diutius *imperium* tenuerint: nemo tam fortiter reliquerit (sc. quam ego, Otho). 13,49,13 si non Nero, sed Thrasea *regimen* eorum teneret. I,76,15 *Aegyptus* omnesque versae in Orientem *provinciae* nomine eius (Othonis) tenebantur i. q. wurden in botmässigkeit gehalten. III,12,5 magna pars (militum) Delmatae Pannoniique erant, quae provinciae Vespasiano (dat. commodi i. q. für, nomine eius) tenebantur. Her. i. q. a V., Wolff copiis Vespasiani. 2,60,16 regem Rhamsen . . *quas terras* Suri Armeniique . . colunt, . . imperio tenuisse i. q. beherrschen. 64,7 omnem eam *nationem* Rhoemetalees tenerat i. q. beherrschen. — 2,78,4 *curam* (kommando) exercitus eadem fide qua tenuerit (sc. curam) repetivisse. 77,7 si teneat (Piso) *exercitum*, augeat vires, . . — II,12,14 maritimas tum *Alpes* tenebat procurator Marius Maturus i. q. verwaltete. 86,15 Flavianus *Pannoniam*, Silvanus *Delmatiam* tenebant, divites senes; sed procurator aderat Fuscus, vicens aetate. III,46,15 Fonteius Agrippa ex Asia (pro consule (i. q. als proc.) eam *provinciam* annuo imperio tenuerat) Moesiae praepositus est.

b) D 31,19 in his artibus . . versatus orator, sive apud infestos sive . . apud timentes dicendum habuerit, tenebit *venas* animorum i. q. den pulsschlag ihrer herzen regieren: lohn; das herzensgetriebe in der hand halten: andresen.

III) i. q. *festhalten* A) *propr. a* in *univ.* A 16,8 (Britanniam) unius proelii fortuna veteri patien-

tiae restituit, tenentibus *arma* plerisque, quos conscientia defectionis . . . agitabat i. q. unter den waffen bleiben.

b) *t. t.* in *re milit.* i. q. *vertheidigen, behaupten* IV, 35, 12 *quae (castra) relictorum illic militum praesidio tenebantur.* 13, 41, 9 (*Artaxata*) solo aequata sunt, quia nec teneri *poterant sine valido praesidio ob magnitudinem moenium, nec . . .

B) *transl. a)* A4, 13 *memoria teneo solitum (esse) ipsum narrare . . .*

b) *c)* 2, 50, 4 *Appuleiam . . . quia . . . Caesari conexa (als verwandte des C.) adulterio teneretur, maiestatis delator arcessebat i. q. im ehebruche leben.*

β) in *re iudic.* non nisi *pass. i. q. schuldig sein, für schuldig befunden werden* 3, 50, 18 quod perinde censeo ac si lege maiestatis teneretur i. q. nach dem maiestätsgesetze schuldig wäre. 11, 6, 14 *parabatur sententia, qua lege repetundarum tenerentur (qui ob causam orandam pecuniam donumve acciperent).* — 3, 13, 5 quod neque convietum noxae reo, si recentia purgaret, neque defensum absolutioi erat, si teneretur maioribus flagitiis. — 3, 67, 3 nec dubium habebatur (*Silanum*) saevitiae captarumque pecuniarum *teneri reum*: sed multa adgerebantur etiam *insontibus* periculosa. 11, 7, 17 capiendis pecuniis *statuit (*Claudius*) modum usque ad dena sestertia, quem egressi repetundarum tenerentur.

c) i. q. *fesseln, ergötzen* 4, 67, 13 *Graecos ea (diese dinge) tenuisse Capreasque Telebois habitatas fama tradit cf. Nipp.; Bötticher, al. explic. diese gegendem inne gehabt haben.*

d) i. q. *binden, verpflichten* G 20, 12 in accipiendis obsidibus magis exigunt (sororum filios), tamquam et *animum* firmius et *domum* latius teneant. — 14, 41, 8 qui talem operam emptitasset vendidissetve, perinde poena teneretur ac publico iudicio calumniae condemnatus i. q. in strafe verfallen, straffällig sein.

e) i. q. *behalten, behaupten* 1, 15, 5 *senatus . . . precibus sordidis exsolutus libens tenuit (sc. ius populo ademptum) i. q. obtinuit, probavit.* 2, 15, 11 aliud sibi reliquum quam tenere *libertatem* aut mori ante servitium? 36, 17 favorabili in speciem oratione *vim* imperii tenuit (*Tiberius*). 3, 30, 17 (*Sallustius*) aetate provecta *speciem* magis in amicitia principis quam *vim* tenuit. 13, 4, 11 teneret antiqua *munia* senatus.

IV) i. q. *erhalten, bewahren* non nisi *transl.* A 32, 5 (*exercitum*) contractum ex diversissimis gentibus ut secundae res tenent, ita adversae *dissolvent* i. q. continent. 16, 16 *Trebellius . . . comitate quadam curandi provinciam tenuit (sc. in ditione populi R.).* 32, 8 nisi si *Gallos* et *Germanos* . . . fide et adfectu teneri (sc. in fide, in partibus nostris) putatis. metus ac terror sunt infirma vincla caritatis. II, 16, 2 *Sardiniam* ceterasque . . . *insulas* fama victricis classis in partibus Othonis tenuit. 4, 6, 15 semel adsumpti tenebantur (a *Tiberio*) prorsus sine modo, cum plerique isdem negotiis insensescerent i. q. beibehalten. 6, 21, 17 *quae dixerat (Thrasullus) oracli vice accipiens (Tiberius) inter intimos amicorum tenet i. q. behielt ihn bei sich.* 12,

12, 3 *militares artes per otium (im frieden) ignotae (sunt), industrios aut ignavos pax in aequo tenet.* — A 46, 14 *forma mentis aeterna (est), quam tenere et exprimere non per alienam materiam et artem, sed tuis ipse moribus possis.* I, 78, 13 *Othoni . . . populus et miles . . . Neroni Othoni adclamavit. ipse in suspensio tenuit (sc. utrum vetaret an adgnosceret), vetandi metu vel adgnoscerendi pudore.* — c. *acc. praedic.* 3, 18, 19 *quem futurum principem fortuna in occulto tenebat.* 56, 11 *Tiberius Drusum summae rei admovit, cum incolumi Germanico integrum inter duos iudicium tenuisset.*

V) i. q. *zurückhalten A) propr.* 13, 36, 6 (*Paccius*) tenere se munimentis et maiores copias opperiri iubetur. — 2, 67, 7 *damnatur (Rhescuporis), ut procul regno teneretur i. q. festhalten, gefangen halten.* 3, 38, 10 teneretur (reus) insula. c. *acc. praedic.* IV, 64, 13 etiam fera *animalia*, si clausa teneas, virtutis obliviscuntur.

B) *transl.* 1, 17, 19 ne ultra sub vexillis tenerentur (milites). 2, 34, 7 propinquos eius impulit ut *abeuntem* auctoritate vel precibus tenerent. 55, 25 nec *Plancia* se intra decora feminis tenebat. c. *acc. praedic.* II, 60, 5 *Paulinum* ac *Proculum* tristi mora squalidos tenuit (*Vitellius*), donec *auditi . . . i. q. eos detinuit reos, eos non statim audivit.* — D 21, 2 *fatebor . . . me in quibusdam antiquorum vix risum, in quibusdam autem vix somnum tenere.*

tener. i. q. *zart, bildsam* D*29, 4 horum *fabulis . . . teneri statim et rudes animi (infantium) imbuuntur.* — *adv. i. q. schlüpfrig, wollüstig* D 26, 14 *tenere *dicere* cf. salto.

tenor. i. q. *verlauf* A 6, 15 idem *praeturae* tenor [*Rhenan.; codd. certior*] et silentium.

tentamentum, tento cf. tempt.

tentorium. V, 22, 7 *incisis tabernaculorum* funibus suismet tentoriis coopertos (*Romanos*) trucidabant (*Germani*). 1, 17, 14 *denis in diem assibus animam et corpus (militis) aestimari: hinc vestem arma tentoria, hinc saevitiam centurionum et vacationes munerum redimi.* — I, 83, 27 unus alterve perditus . . . *imperatoris* sui tentorium inrupet? 14, 24, 10 cf. infra. II, 27, 13 cohortes *Batavorum* . . . superbe agebant, ut cuiusque *legionis* tentoria accessissent, coercitos a se quartadecumanos . . . iactantes. 12, 64, 3 signa ac tentoria *militum* igni caelesti arsere. — 1, 65, 27 non tentoria manipulis, non fomenta sauciis (esse). IV, 78, 3 neque poterat patescere acies effuso hoste et *impedientibus* tentoriis sarcinisque, cum intra vallum pugnaretur. 12, 64, 3 igni caelesti *ardent* cf. supra. — 1, 65, 4 cum . . . (*Romani*) passim adiacerent vallo, oberrarent tentoriis. 13, 35, 13 hieme saeva adeo, ut . . . nisi effossa humus tentoriis locum non praerberet. — I, 83 tentorium *inrumperet*. II, 27 *accedere* cf. supra. 1, 28, 12 *circumiri* tentoria iubet. 30, 5 imbribus . . . adeo saevis, ut (milites) non *egredi* tentoria, congregari inter se, vix tutari signa possent. 17, 14 *redimere* cf. supra. — II, 45, 12 isdem tentoriis alii fratrum, alii propinquorum vulnera fovebant. — III, 10, 26 donec fatisceret seditio et . . . sua quisque in tentoria dilaberentur. IV, 72, 15 neque solantibus . . . responsa dabant (milites), abditi per tentoria et lucem ipsam

vitantes. 27,7 (legatum) protractum e tentorio . . 14,24,10 haud procul tentorio eius (Corbulonis ducis) . . barbarus cum telo repertus.

tenuis. A) 2,14,12 tenuis *tabulas* i. q. dünne bretter. V,19,10 tenuis *alveus* i. q. schmal. IV,20,12 illi . . in cuneos congregantur, *densi* undique . . ; sic tenuem nostrorum *aciem* perfringunt. 1,64,18 porrigebatur planities, quae tenuem *aciem* pateretur.

B) a) *α* i. q. gering, unbedeutend II,3,14 simulacrum deae . . (est) continuus orbis *latiore* initio tenuem in *ambitum* metae modo exurgens. 15,57,10 tenuem iam *spiritum* expressit i. q. schwach. — 11,20,12 recluserat (Rufus) specus quaerendis venis argenti; unde tenuis *fructus* nec in longum fuit. 12,39,4 effugere hostes tenui *damno*, quia inclinabat dies.

β) i. q. dürftig, ärmlich 2,33,11 qua (*re p.*) tenui *angustas* civium domos (esse), postquam *eo magnificentiae* venerit, gliscere singulos. 37,14 satis habebam, si tenues *res* meae nec mihi pudori nec cuiquam oneri forent. 15,55,12 tenui iam *re familiari*.

b) de ordine non nisi plur. subst. i. q. leute niederen standes 16,5,14 tenuioribus statim inrogata (sunt) supplicia, adversus *inlustres* (vornehme) dissimulatum . . odium. — [M V,7,5.]

tenuo. a) 15,63,13 senile *corpus* et parco victu tenuatum lenta effugia sanguini praebebat i. q. abgemagert, geschwächt.

b) A 10,14 enorme spatium procurrentium . . terrarum velut in cuneum tenuatur i. q. sich zuspitzen.

tenuis. A) *propr.* A 10,25 *litore* t. i. q. bis an, bis zu cf. penitus. I,33,7 *ianua* ac *limine* t. domum cludit i. e. ut ultra progredi non audeat. 3,5,13 non patrum saltem *porta* t. obvium (fuisse Germanico). 1,70,12 manipuli modo *pectore*, modo *ore* t. exstantes (aqua). 15,40,11 quattuor (regiones Romae) integrae manebant, tres *solo* t. deiectae (sunt incendio). II,81,9 quidquid provinciarum adluitur mari *Asia* atque *Achaia* t. . . iuravere i. q. bis nach . . hin. V,7,5 cuncta sponte edita aut manu sata, sive *herba* *t. aut *flore* seu solidam in speciem adolevere, . . velut in cinerem vanescunt. [Acidal, Halm loc. corr. 13,41,15 cuncta *Artaxatis *t. sole industria fuere cf. hactenus b.]

B) *transl.* 15,6,20 *nomine* t. i. q. nur dem scheine nach cf. p. 953^b. 45,9 Graeca doctrina *ore* t. exercitus animum bonis artibus non inbuerat i. q. nur mit dem munde, der zunge.

tepor. a) *propr.* III,32,17 cf. incalesco.

b) *transl.* D 21,27 eiusdem *t. libri i. q. mattigkeit cf. lentitudo b. β.

ter. G 10,6 precatus deos . . ter singulos (surculos) tollit. — D 8,6. 12,53,12. 13,42,18 cf. millies. — I,9,6 A. Vitellius . . , censoris Vitellii ac ter *consulis* filius. 14,56,3 te Vitellio ter consuli . . postponis.

tergum. A) *propr.* 1,23,13 (centurio) fracta vite in tergo *militis* alteram . . poscebat. V,16,12 superesse qui fugam animis, qui vulnera tergo ferant. 2,15,5 quorum (Romanorum) pars *onusta* vulneribus terga [Muret; M tergū], pars fluctibus . . fractos artus . . hostibus . . obiciant. III,84,26 vinctae *pone* tergum manus.

B) *transl.* 1) a) *α* de *gentibus* locisque G 34,1 Chamavos a tergo Dulgubnii . . cludunt . . , a *fronte* Frisii excipiunt. 6,44,15 Elymaeis et ceteris a tergo excitis i. q. die übrigen rückwärts wohnenden. G 43,1 Osi, Buri terga *Marcomanorum* *Quadorumque* claudunt. — IV,12,9 (insulam) mare Oceanus a *fronte*, Rhenus amnis tergo ac *latera* circumluit. 14,34,4 deligit locum artis faucibus et a tergo silva clausum, satis cognito nihil hostium nisi in fronte . . esse. III,60,4 locus ipse castrorum placebat . . , tuto copiarum adgestu, florentissimis *pone* tergum municipiis.

β) A 14,14 Monam insulam . . adgressus terga occasione *patefecit* i. q. stellte damit seinen rücken bloss; post se rebellandi occasionem aperuit: Tücking. II,82,15 provisum, ne versis ad civile bellum legionibus terga *nudarentur*. — III,23,12 Flavianis aequior a tergo (erat luna). II,32,5 nec multum virium a t. (esse). 4,5,16 quae (legiones) positu regionis a t. illis (essent). III,1,4 placeretne obstrui Pannoniae Alpes, donec a t. vires universae consurgerent. IV,18,16 coniuges parvosque liberos consistere a t. iubet, hortamenta victoriae vel pulsus pudorem. 2,20,14 hostem a t. palus, Romanos flumen aut montes claudebant. 13,56,11 Rhenum transgressus arma a t. ostenderet. 5,6 ut adstaret additis a t. foribus velo discreta (Agrippina). 2,8,14 Caesari Ampsivariorum *defectio* a t. nuntiatur i. q. die in seinem rücken ausgebrochene empörung. 4,51,13 montis anfractu repercussae velut a t. *voces* adeo cuncta miscuerant, ut . . i. q. 'als kämen sie von hinten', als ob feinde im rücken ständen und von ihnen die rufe ausgingen: Nipp. II,83,9 ambiguus consilii, num . . verum in Italiam mare clauderet, tuta *pone* tergo Achaia Asiaque, quas inermes exponi Vitellio, ni praesidiis firmarentur. 2,16,4 *pone* tergum (Germanorum) insurgebat silva. — I,89,14 legiones classesque et . . praetorianus urbanusque miles in *aciem* deducti (sunt), Oriens Occidensque et quidquid utrimque virium est, a tergo (fuerunt) i. q. im hintergrund, in zweiter linie: Her.

b) IV,82,4 respexit *pone* tergum . . Basiliden i. q. hinter sich. 15,38,17 (fugientes) saepe, dum in tergo respectant, *lateribus* aut *fronte* circumveniebantur (ignibus).

c) in *re milit.* *α* c. *oppos.* IV,20,12 (Batavi) in cuneos congregantur, *densi* undique et *frontem* tergaque ac *latus* tuti. V,15,4 Germani . . persultabant, omissa plerumque *fronte* *latera* ac terga circumvenientes. 1,50,4 castra . . locat, *frontem* ac tergo vallo, *latera* concaedibus munitus. 2,25,8 *missa* (est) . . manus, quae hostem a *fronte* eliceret, alii, qui terga circumgressi . . 3,45,9 in *fronte* statuerat (Sacrovir) ferratos, in *cornibus* cohortes, a tergo semermos. 6,35,7 equestris proelii more *frontis* et *tergi* vices (erant). 12,16,2 composito agmine incedunt, cuius *frontem* et terga Aorsi, *media* cohortes . . tutabantur. III,21,14 cohortes auxiliorum in *cornibus*, *latera* ac terga equite circumdata (erant). 3,45,9 cf. supra. 13,40,9 viae pariter et pugnae composuerat (dux) exercitum. latere dextro tertia legio, sinistro sexta in-

debat, *mediis* decumanorum delectis; recepta inter ordines impedimenta, et tergum mille equites tuebantur . . . in cornibus pedes sagittarii . . . ibat. III, 9, 4 Caecina . . . castra permuniat, tutus loco, cum terga flumine, *latera* obiectu paludis tegerentur. 21. IV, 20. V, 15. 1, 50 cf. supra. 51, 12 incessit (dux) itineri et proelio. pars equitum et auxiliae cohortes *ducebant*, mox prima legio, et mediis impedimentis sinistrum latus unetvicensimani, dextrum quintani clausere, vicensima legio terga firmavit, post ceteri sociorum. 2, 17, 3 validissimos equitum incurrere latus (sc. Cheruscorum), Stertinium cum ceteris turmis circumgredi tergaque invadere iubet. 13, 40, 9 cf. supra. 3, 74, 10 quoquo inclinarent (hostes), pars aliqua militis R. in ore, in latere et saepe a tergo erat. — 6, 34, 17 plus decoris *victores* aut, si terga darent, flagitii atque periculi latus.

β) αα) 6, 35, 7 equestris proelii more frontis et tergi *vices* (erant) i. q. angriff und flucht. — plur. A 26, 6 velocissimos equitum peditumque adsultare tergis *pugnantium* iubet. II, 14, 21 cf. ζζ. A 37, 3 Britanni . . . circumire terga *vincentium* coeperant. IV, 34, 29 omissis *fugientium* tergis. 1, 56, 17 Caesar . . . vertit ad Rhenum, non auso hoste terga *abeuntium* lacessere. A 33, 24 *exercitus, ducis* t. cf. ββ. IV, 66, 7 Germani . . . terga *Labeonis* invasere. 19, 17 arceret transitu Batavos: se cum exercitu tergis *eorum* haesurum. V, 18, 8 terga *hostium* promittens, si . . . 4, 73, 9 alam . . . circumgredi terga hostium iubet. 1, 68, 10 clamore et impetu tergis *Germanorum* circumfunduntur. 12, 16, 2 *agminis* t. cf. α.

ββ) A 33, 24 neque exercitus neque ducis terga (i. e. fugam) *tuta* esse.

γγ) 1, 50 tergum vallo . . . munitus cf. α. — plur. IV, 20 terga . . . tuti cf. α.

δδ) A 26 *adsultare* tergis cuius. IV, 19 *haerere*. 1, 68 *circumfundit* cf. αα.

εε) 13, 40, 9 tergum mille equites tuebantur cf. α. — plur. II, 25, 1 antequam miscerentur acies, terga *vertentibus* Vitellianis, Celsus . . . repressit suos. IV, 78, 10 nec sine ope divina mutatis repente animis t. *victores* vertere. 2, 80, 18 vertunt t. Cilices seque castello claudunt. 15, 16, 11 neque minus deformem (fuisse) illam fugientium trepidationem, quam si t. in acie vertissent. IV, 33, 9 eques . . . exceptus compositis hostium ordinibus t. *in* suos vertit i. q. terga vertit et in suos se recepit. A 37, 12 iam hostium . . . catervae armatorum paucioribus t. *praestare*, quidam inermes ultro ruere ac se morti offerre. 3, 20, 11 occursat fugientibus, increpat signiferos, quod inconditis aut desertoribus miles R. t. *daret*. 6, 34, 17 cf. α. 14, 37, 5 eques . . . perfringit quod obvium . . . erat. ceteri t. *praebuere*, difficili effugio. A 37, 3 Britanni . . . *circumire* t. *vincentium* coeperant. V, 15, 4 *circumvenire*. 2, 25, 8. 4, 73, 9 *circumgredi*. II, 25, 5 subito discursu t. *cinxerat* eques. III, 21, 14 *latera* ac t. equite *circumdata* (erant). IV, 66, 7. 2, 17, 3 *invadere*. 1, 56, 17 t. *abeuntium lacessere*. III, 9, 4 t. flumine tegebantur cf. α. 41, 13 *alam tueri* t. iubet. 12, 16, 2 *tutari* cf. α. IV, 34, 29 *Vocula omissis* fugientium tergis vallum . . . castrorum augebat i. q. die verfolgung aufgeben.

V, 18, 8 perfuga Batavus adiit Cerialem, t. *hostium promittens*, si extremo paludis eques inmitteretur i. q. umgehung. 1, 51, 12 legio t. *firmavit* i. q. bildete einen starken hinterzug cf. α.

ζζ) I, 67, 15 versos in legionem Helvetios a tergo adgrederentur (Raetica auxilia). IV, 33, 15 hostis a t. invadunt. 12, 14, 13 donec Carenem profligatis *obversis longius evectum integer a t. globus circumveniret. 2, 19, 10 equitem . . . texere, ut ingressis silvam legionibus a t. foret. 3, 74, 10 cf. α. 45, 9 statuerat a t. semeros cf. α. — II, 14, 21 additus (est) percussis terror invecta *in* terga pugnantium classe. 3, 21, 13 Tacfarinas . . . spargit bellum, ubi instaretur, cedens ac rursus in terga remeans.

2) *terga* i. q. *tergora, felle* II, 88, 15 (milites Germani) tergis *ferarum* et ingentibus telis horrentes. 15, 44, 20 ferarum tergis contacti (Christiani). 4, 72, 6 Olennius . . . terga *urorum* delegit, *quorum ad formam* acciperentur (coria).

termino. a) *propr.* i. q. *begrenzen* V, 6, 1 terra finesque (Iudaeorum) . . . Arabia terminantur cf. latus b. β.

b) *transl.* i. q. *abschiessen* D 22, 14 pauci sensus *apte *et cum quodam lumine terminantur.

terminus. a) *propr.* i. q. *grenzstein, grenze, grenzmark* A 33, 12 egressi ego veterum *legatorum*, vos priorum *exercituum* terminos, finem Britanniae . . . castris et armis tenemus i. q. a legatis et ab exercit. constitutos. — 12, 23, 8 terminos *urbis* i. q. stadtgebiet cf. infra. G 29, 10 protulit magnitudo populi R. ultra Rhenum ultraque veteres terminos *imperii* reverentiam: 'imperii' *ἐπὶ τοῦ ποσὸς* positum pertinet etiam ad 'rever.' A 27, 3 ferox exercitus . . . penetrandam Caledoniam inveniendumque tandem *Britanniae* terminum continuo proeliorum cursu fremebant. 30, 14 cf. infra. 6, 31, 10 veteres *Persarum* . . . terminos . . . per vaniloquentiam . . . iaciebat. — G 29. 6, 31 *veteres* t. cf. supra. II, 78 *ingentes* t. cf. infra. — A 30, 14 nunc terminus Britanniae *patet* (sc. Romanis). G 32, 2 certum iam alveo Rhenum quique terminos *esse* sufficiat, Usipi . . . colunt. — 12, 23, 8 pomerium urbis auxit Caesar, more prisco, quo iis, qui protulere imperium, etiam terminos urbis *propagare* datur. 24, 11 mox pro fortuna pomerium auctum (est). et quos tum Claudius terminos *posuerit*, facile cognitu. A 27, 3 *invenire*. 33, 12 *egredi* cf. supra. II, 78, 19 *datur* tibi magna sedes, *ingentes* termini cf. 78, 18 agros cf. p. 1480^a B. 2. a. — G 29, 10 *ultra* t. cf. supra. 1, 11, 19 Augustus addiderat consilium coercendi *intra* terminos imperii.

b) *transl.* i. q. *grenze, ziel, schranke* D 19, 2 antiquorum admiratores hunc velut terminum *antiquitatis* constituere solent. A 3, 16 quibus (annis) iuvenes ad senectutem, senes prope ad ipsos *exactae aetatis* terminos per silentium venimus. IV, 51, 9 cf. infra. 55, 21 coalita libertate disceptaturas (esse) Gallias, quem *virium* suarum (seiner macht) terminum velint. 3, 12, 7 si (Piso) legatus *officii* terminos (sc. egressus est), obsequium erga imperatorem exiit . . . — D 12 *angusti* t. 30 *angusti* et *breves* t. 6, 8 *iusti* t. cf. infra. — D 19, 2 terminos *constituere* cf. supra. IV, 51, 9 Vespasianus . . . adversam de Domitiano

famam accipit, tamquam terminos aetatis et concessa filio egrederetur. A 23,3 si virtus exercituum . . . pateretur, *inventus* (erat) in ipsa Britannia terminus (sc. expeditionum) i. q. ziel. — D 12,22 non minorem honorem Homero quam Demostheni apud posteros (esse), nec angusti-
oribus terminis famam . . . Sophoclis quam Lysiae . . . includi. 30,28 neque oratoris vis et facultas, sicut ceterarum rerum, angustiis et brevibus terminis cluditur, sed is est orator, qui . . . 6,8, 28 indistincta haec defensio et promiscua dabitur? immo iustis terminis dividatur. — A 3,16 venire *ad* cf. supra.

ternus. 15,39,9 pretium frumenti minutum (est) usque ad ternos *nummos* (sc. pro singulis modiis).

tero. non nisi *transl.* i. q. *vergeuden, unnütz hinbringen* I,33,4 qui (Otho) . . . segnitia terentium *tempus* imitari principem discat. II,34,7 ne . . . miles segne *otium* tereret i. q. segni otio tempus tereret. IV,34,6 tritis frustra *diebus* castra in hostem movit. *add. abl.* III,50,10 Silvanum socordem bello et dies rerum verbis terentem.

terra. A) a) i. q. *erdkörper, erde* 11,24,13. 12,5,13. 16,28,14 *orbis* terrae i. q. orbis terrarum cf. e. γ p. 1037^a.

b) α) i. q. *erde, land* oppon. *mare, caelum* A 25,10 cum . . . hinc terra et hostis, hinc victus *Oceanus* militari iactantia compararentur. 1,70, 20 lux reddidit terram (sc. antea mari oppletam). III,42,3. 48,15. 12,18,8. 62,9 terra *mari* que cf. p. 812^b. A 25,6 cum simul terra, simul mari bellum impelleretur. G 2,3 nec terra olim, sed *classibus* advehebantur qui mutare sedes quaerebant. I,3,7 *caelo* terraeque prodigia et fulminum monitus (erant). 6,37,10 quia eorum, quae terra caelove portenderentur, certior fides (esset), fluminum instabilis natura simul ostenderet omnia raperetque.

β) *plur.* i. q. *landmassen, landstrecken, land* A 10,14 enorme *spatium* procurrentium extremo iam litore terrarum velut in cuneum tenuatur. G 35,5 tam inmensum terrarum spatium non tenent tantum Chauca, sed et implent. A 23,5 Clota et Bodotria . . . angusto terrarum spatio dirimuntur i. q. durch einen schmalen erdstreich, isthmus. V,19,10 tenuis alveus insulam inter Germanosque continentium terrarum *speciem* fecerat. 4,5,10 dehinc initio ab Suriae usque ad flumen Euphraten, quantum ingenti terrarum *sinu* ambitur. A 12,13 *extrema* et *plana* terrarum humili umbra non erigunt tenebras i. q. der äusserste, flache rand der erde. III,38,18 frustra Vespasianum timeri, quem . . . *tantum* . . . terrarum ac *maris* inmensis spatiis arceat. — A 10,8 septentrionalia eius (Britanniae), *nullis* contra terris, vasto . . . mari pulsantur. 30,4 nullae ultra terrae (sunt sc. quo confugere possimus) ac ne mare quidem securum imminente nobis classe R. 2,24,4 ut credatur novissimum ac *sine* terris mare. A 10,20 mare pigrum . . . ne ventis quidem perinde attolli, credo quod *rariores* (ibi sunt) terrae montesque, causa ac materia tempestatum i. q. land und gebirge. V,19,10 *continentes* t. cf. supra. — A 10,14 *procurrunt* cf. supra. 11,9 (Britanni) proximi Gallis

et similes (eis) sunt seu . . . seu procurrentibus in diversa terris positio caeli corporibus habitum dedit . . . — 1,70,7 *opplebantur* (mari) terrae: eadem freto litori campis facies (erat) i. q. landstrecken am meere.

c) i. q. *erde, erdart* α) G 16,9 quaedam loca diligentius inlinunt terra ita *pura ac splendente*, ut picturam ac liniamenta colorum *imitetur* (sc. terra inlita).

β) i. q. *boden* in bezug auf die beschaffenheit V,6,26 ubi *vapore* terrae, vi solis inaruerint (moles bituminis). *plur.* A 12,18 multus *umor* terrarum (sc. Britanniae) caelique i. q. des bodens und der luft. 4,6,18 *infecunditati* terrarum (in provinciis) aut asperis maris obviam iit (Tiberius). — G 14,15 nec *arare* terram aut expectare annum . . . facile persuaseris (Germanis). V,7,8 halitu lacus *infici* terram, corrumpi superfusum spiritum. — V,7,3 terram ipsam, specie *torridam*, vim frugiferam *perdidisse*. 16,2, 10 nova ubertate *provenire* (gedeihe) terram et obvias opes deferre deos. — *dat.* G 26,8 terrae seges imperatur.

d) i. q. *erde, erdboden* 2,47,2. 4,13,4. 55,11. 12,43,2. 58,11. 15,22,8 *motus* terrae cf. motus A. b. 14,27,2 Laodicea *tremore* terrae prolapsa. — 2,47,4 *diductis* (sc. motu terrae) terris hauriebantur (homines) i. q. erdspalten. — 13, 56,7 *desse* nobis *terra* in vitam (sc. potest), in qua moriamur, non potest. — G 2,10 celebrant (Germani) . . . Tuistonem deum terra editum. 13,57,14 ignes terra editi villas . . . corripiebant. — V,12,4 cavati *sub* terra montes. I,82,12 deiecti *in* terram militum vultus. III,31, 16. 1,34,4 deiectis in t. oculis. IV,72,13 fixis in t. oculis cf. g p. 1010^b.

e) 1) i. q. *einzelne landschaft, land* α) *ca*) G 29, 12 ipso adhuc terrae suae *solo* et *caelo* acrius animantur (Mattiaci). 2,59,13 Augustus . . . seposuit Aegyptum, ne fame urgueret Italiani quisquis eam provinciam *claustraque* terrae (i. e. Pelusium) ac maris (i. e. Pharos) . . . inisset. *plur.* III,8,19 ex distantibus terrarum *spatiis* consilia post res adferebantur. 2,56,2 ambigua (fuit) gens ea (Armeniorum) antiquitus hominum ingeniis et *situ* terrarum i. q. lage ihres landes. 13,34,16 Armenii . . . situ terrarum, similitudine morum Parthis propiores. 3,59,11 *diverso* terrarum destineri (Drusum ab urbe) i. q. ferne lande.

ββ) 13,55,17 terrarum *ereptores* i. q. länderräuber cf. sidus β.

β) G 3,11 Ulixen . . . adisse *Germaniae* terras. 2,23,10 cf. δ *umidus*. G 45,24 *Occidentis* terrae cf. ζ. IV,73,7 terram vestram ceterorumque *Galorum* ingressi sunt duces . . . Romani. 2,24,8 *Chaucorum* terram adpultit. 6,28,16 *Arabum* e terris. 13,56,16 Ampsivariorum gens . . . ad Usipos et Tubantes concessit: *quorum* terris exacti cum Chattos . . . petissent, . . . 12,63,4 *caecorum* terrae cf. ζ.

γ) 2,60,5 terra Libya cf. ι.

δ) V,3,4 regem . . . id genus hominum . . . *alias* in t. avehere iussum. A 12,16 *calidioribus* t. 2,8,8 *dexteris* in t. 4,55,25 ubertatem fluminum suorum, temperiem caeli ac *dites* circum terras memorabant. 1,17,10 si quis tot casus

vita superaverit, trahi adhuc *diversas* in terras, ubi . . 4,46,9 fore ut . . aliis nationibus permixti *diversas* in t. traherentur. 15,37,9 volucres et feras *diversis* e t. et animalia maris Oceano abususque petiverat (epulis). 3,5,10 *externis* t. 2,82,4 in *extremas* t. G5,1 terra (Germania) etsi aliquanto specie differt, in universon tamen aut silvis *horrida* aut paludibus *foeda*, *umidior* qua Gallias, *ventosior* qua Noricum . . aspiciat; satis *ferax*, frugiferarum arborum *impatiens*, pecorum *fecunda*. 2,14,20. 11,16,17 *isdem* in t. IV,64,18 *omnes* t. 4,55,19 *patriis* in t. V,2,9 *proximas* in t. 13,55,14 sicut caelum deis, ita terras (die länder) der erde, (die erde) generi mortalium datas; quaeque *vacuae*, eas *publicas* esse. G29,12 t. sua cf. α. 4,43,3 (templum) suis a maioribus suaque in t. dicatum Lacedaemonii firmabant. 6,28,19 suis in t. struere nidum (avem phoenicem) i. q. in seiner heimat. G5,1 t. *umida* cf. supra. 2,23,10 (auster) *umidis* [Rhenan.; M, Nipp. tumidis] Germaniae terris, profundis annibus, immenso nubium tractu validus. 13,55,14 *vacuae* cf. supra publicus. G5,1 *ventosa* cf. supra. IV,73,7 t. *vestra* cf. β. V,2,13 *Hebraeae* t. cf. η.

ε) G5,1 terra . . *umidior* qua Gallias . . *aspiciat* cf. δ. V,6,1 terra finesque (Iudaeorum) qua ad Orientem *vergunt*, Arabia terminantur, a meridie Aegyptus obiacet, ab occasu Phoenices et mare; septentrionem e latere Suriae longe *prospectant*. G5,1 terra . . aliquanto specie *differt*. A30,18 (Romani) raptores orbis, postquam cuncta vastantibus *defuere* *terrae, *iam et mare scrutantur. 11,24,10 postremo ipsam (Italiam) ad Alpes promotam (esse), ut non modo singuli viritum, sed terrae, gentes in nomen nostrum *coalescerent* i. q. ganze länder.

ζ) dat. G45,24 Occidentis insulis terrisque *inesse* . . quae (stoffe, welche) . . V,6,1 *obiacere* cf. ε. 12,63,4 redditum oraculum est, quaerent sedem caecorum terris *adversam*.

η) G3,11 Ulixen . . *adissee* Germaniae terras. 2,24,8 tiremis Chaucorum terram *adpulit*. IV,64,18 quo modo lucem diemque omnibus hominibus, ita omnes terras fortibus viris natura *aperuit*. 64,7 ad hunc diem flumina ac terras, et caelum quodam modo ipsum *clauserant* Romani, ut colloquia congressusque nostros arcerent. V,2,13 Assyrios convenas, indigum agrorum populum, parte Aegypti potitos, mox proprias urbes Hebraeasque terras et propiora Suriae *coluisse*. 2,60,14 cf. infra. 13,55,14 terras generi mortalium *datas* cf. δ. IV,73,7 *ingredi* cf. β. V,3,16 pulsus cultoribus *optinuere* (Iudaei) terras, in quis urbs et templum dicata (sunt). 2,60,14 regem Rhamsen . . Aethiopia Medisque et . . Seythia potitum (esse) quasque terras Suri . . *colunt*, . . *imperio tenuisse*. V,6,1 *terminare* cf. ε.

θ) *abl.* A12,16 solum praeter oleam vitemque et cetera calidioribus terris oriri sueta patiens frugum (est). 3,5,10 corpus (Germanici) . . *externis* terris . . *crematum* (esse). — G2,7 quis . . Germaniam peteret, informem terris, asperam caelo, tristem cultu aspectuque . . ? i. q. mit seinen reizlosen landschaften. 2,23,10 (auster) *umidis* Germaniae terris . . *validus* cf. δ. — 13,56,16 quorum terris exacti cf. β.

ι) c. *praep.* V,2,9 exundantem per Aegyptum multitudinem . . *proximas* in terras exoneratam (esse). 3,4 alias in t. *avehere* cf. δ. 1,17,10. 4,46,9 *diversas* in t. trahi cf. δ. 2,8,8 non . . *transposuit* militem dextras in t. iturum. 82,4 in *extremas* t. *relegatum* (esse Germanicum). — 2,60,5 *diversum* ad mare terramque Libyam *deiectus* est. — 2,14,20 modo se . . *isdem* in terris victorem sisterent. 11,16,17 adeo neminem *isdem* in t. ortum, qui principem locum impleat. 4,43,3 sua in t. 6,28,19 suis in t. cf. δ. 4,55,19 Lydum patriis in t. *resedissee*. V,3,16 in quis cf. η. — 6,28,16 nonnulli falsum hunc phoenicem neque Arabum e terris credere. 15,37,9 *diversis* e t. *petere* qd cf. δ.

2) *plur.* i. q. *erde, welt* A31,11. 15,13,17 *orbis* terrarum. G45,2 I,4,3. III,60,13. IV,3,16. 58,24 cf. orbis B. e. β. D8,4 Marcellum . . et Crispum . . non minus *notos esse in *extremis partibus* terrarum quam Capuae aut Vercellis, ubi nati dicuntur. II,1,1 struebat iam fortuna in *diversa* parte t. *initia* . . imperio. III,53,17 Gallias Hispaniasque, *validissimam* t. partem, ad Vespasianum *conversas* (esse). A33,27 nec in glorium fuerit, in ipso terrarum ac naturae *fine* cecidisse. — A30,12 nos terrarum ac libertatis *extremos* recessus ipse . . in hunc diem defendit. — 14,1,13 *ituram quoquo* terrarum, ubi . .

B) de *dea* G40,6 Nerthum, id est Terram matrem, colunt.

terrenus. G45,20 t. animalia cf. interluceo. **terreo.** A) in *univ.* a) *absol.* G3,5 terrent *trepidantve* (Germani), prout sonuit acies (barditu). 1,25,7 *diversis* animorum motibus *pavebant* terrebantque (milites seditiosi) cf. 25,5 strepere, trepidare. 29,10 nihil in vulgo (militum) modicum; terrere, ni paveant; ubi pertimerint, impune contemni. A20,8 nihil . . apud hostis quietum pati (Agricola) . . ; atque ubi *satis* teruerat (sc. hostis), parcendo rursus *invitamenta pacis ostentare. 42,8 non iam obscuro suadentes simul terrentesque (sc. Agricola) pertraxere ad Domitianum. Peter ad B trahit i. q. durch erregung von furcht abmahnen. III,26,11 quae super cuncta terrebat (sc. Flavianos) ipsorum miles. — A32,15 ne terreat (sc. vos) vanus aspectus et auri fulgor atque argenti. I,86,1 prodigia insuper terrebat *diversis* auctoribus vulgata. III,84,23 terret solitudo et tacentes loci (sc. Vitellium). 12,35,3 obstupescit ea alacritas duces R.; simul obiectus amnis, additum vallum, imminet iuga, nihil nisi atrox et propugnatoribus frequens terrebat (sc. duces R.).

b) c. *acc.* IV,19,20 Gallum monuit, ne terreret abeuntes. *add. abl.* A13,5 divus Iulius cum exercitu Britanniam ingressus, quamquam prospera pugna terruerit incolas . . II,17,13 raptis quibusdam exploratoribus ita ceteros terruere, ut adesse omnem Caecinae exercitum trepidi . . nuntiarent. — I,63,3 (Treveros) quamquam omni comitate exceptos subitus pavor terruit. III,9,20 nihil prorsus (inerat in epistulis), quod aut corrumperet hostem aut terreret. 50,18 ipsos . . *inopia* et seditiosae militum voces terrebant. 1,65,5 duces terruit dira quies. 14,62,2 sermo ad metum atque iram accommodatus terruit simul audientem et accendit. *pass.* A22,3 qua

formidine territi hostes . . 26,8 ita ancipiti malo territi (sunt) Britanni. I, 25, 12 omnes metu mutandae militiae terrebantur. 81,7 (Otho) haud secus discrimine senatus quam suo territus . . IV, 18, 14 ut . . hostes memoria cladis terrerentur. 78, 10 ipsi territos (esse) se cohortium adpectu ferebant. 84, 3 (Scythothemis) diversus animi modo numen *pavescere*, modo minis adversantis populi terreri. V, 17, 5 ne terrerentur vario . . proclii eventu. 4, 29, 7 vulgi rumore territus . . cessit urbe. 48, 14 auxilia repentino incursu territa . . 12, 45, 7 ille inruptione subita territum . . Mithridaten compulsi in castellum. 15, 59, 7 etiam fortes viros subitis terreri. II, 50, 11 nec . . coetu hominum . . territam pulsamve (esse *avem*). 1, 66, 1 forte *equus* . . clamore territus quosdam occurrentium obturbavit. A 38, 17 peditem atque equites lento itinere, quo novarum gentium *animi* ipsa transitus mora terrentur, in hibernis locavit.

c) I, 16, 16 ne tamen territus fueris, *si* duae legiones . . nondum quiescunt.

d) 6, 43, 9 *tamquam* dolus pararetur territus . .

B) vi *praegn.* i. q. *abschrecken, deterrere a*) seq. *quo minus* D3, 5 nihilne te . . fabulae malignorum terrent, q. m. offensas Catonis tui ames? I, 18, 3 observatum id antiquitus comitiis dirimendis non terruit Galbam, q. m. in castra pergeret. 40, 12 nec illos Capitolii adpectus et imminetium templorum religio et priores et futuri principes terruere, q. m. facerent scelus.

b) seq. *ne* II, 63, 12 cunctantem . . Sabinum Triaria . . terruit, *ne *e [Halm; M e; *al. ne*] periculo principis famam clementiae adfectaret. III, 42, 11 is Valentem . . ne Galliam . . temere ingrederetur, monendo terruit.

terrester. II, 14, 59. IV, 35, 79. 1, 70. 2, 23 *iter* cf. p. 716^a B. 14, 6, 3 quod . . navis summa sui parte veluti terrestre *machinamentum* concidisset.

terribilis. IV, 83, 21 donec eadem *species* terribilior iam et instantior exitium ipsi . . denuntiaret. 13, 42, 3 *Suillius*, imperitante Claudio terribilis ac venalis. *add. dat.* 14, 39, 7 (Polyclitus libertus) militibus quoque nostris terribilis (incedebat).

terror. A) a) *sing.* α) D 5. A 32. 14, 23. 59 compon. *metus* cf. p. 826^b. I, 63, 8 cf. 63, 3 *pavor* p. 1077^b. 2, 19. II, 31, 4 cf. *odium* p. 1011^b. 1, 29, 3 negat se terrore et *minis* (sc. militum seditiosorum) vinci. 13, 14, 8 Agrippina ruere ad terrorem et minas. 39, 26 tribus . . castellis expugnatis cetera terrore et alia *sponte* incolarum in deditionem veniebant. G 38, 12 neque ut *ament amenturve*, in altitudinem quandam et terrorem adituri bella compta [ut] hostium oculis ornantur.

β) *c. gen. obi.* IV, 76, 2 Civilis opperendas Transrhenaanorum *gentes* (censebat), *quarum* terrore fractae populi R. vires opterentur i. q. schrecken, den sie verbreiten würden. 13, 48, 8 data cohorte praetoria, cuius terrore et paucorum supplicio rediit oppidanis concordia. 1, 21, 3 Blaesus paucos . . ad terrorem *ceterorum* adfici verberibus . . iubet i. q. ad ceteros terrendos. 4, 24, 6 Dolabella . . terrore *nominis R.* . . primo sui incessu solvit obsidium. 11, 2, 10 ad per-

niciem Poppaeae festinat, subditis qui terrore *carceris* ad voluntariam mortem propellerent. 13, 25, 21 *gravioris motus* terrore non aliud remedium repertum est, quam ut . . 14, 8, 11 (cubiculo) pauci adstant, ceteris terrore *inrumptum* exterritis. — IV, 11, 10 *plurimum* terroris intulit caedes Calpurnii. V, 22, 9 coepa caede, quo *plus* terroris adderent, cuncta clamoribus miscebant. — A 29, 6 praemissa classe, quae pluribus locis praedata *magnum* et *incertum* terrorem faceret. II, 20, 13 magno t. IV, 33, 16 cohortes . . hostis a tergo invadunt *latiore*que quam pro numero terrorem faciunt. A 36, 16. 14, 23, 2 *recens* t. II, 42, 1 *subitus* t. G 40, 18 servi ministrant, quos statim idem lacus haurit. *arcanus* hinc terror (est). I, 63, 8. III, 21, 6. 11, 19, 1 *is* t. — A 18, 16 non ignarus . . prout prima cessissent, terrorem ceteris *fore*. G 40, 18 cf. supra. II, 8, 15 inde late terror (fuit, exstitit). 1, 63, 9 inde hostibus terror, fiducia militi. A 32, 8 metus ac terror *sunt infirma vincla caritatis. 38, 15 praefecto classis circumvehi Britanniam praecipit. datae ad id vires, et *praecesserat* terror. I, 63, 8 is terror Gallias *incasit*, ut . . III, 21, 6 is terror obstructas mentes consiliis ducis *aperuit*. 11, 19, 1 is terror milites hostesque in diversum *adfecit*. — D 5, 23 cui metum et terrorem *ferre*. A 17, 3 terrorem statim *intulit* Cerialis (Britannis), Brigantium civitatem . . adgressus. 36, 16 recentem t. intulerant (equitum turmae hostibus). G 43, 22 (Harii) ipsa formidine atque umbra feralis exercitus terrorem inferunt (hostibus). III, 59, 1 terrorem Italiae possessa Mevania ac velut renatum . . bellum intulerat. IV, 11, 10 cf. supra. A 29, 6. IV, 33, 16 *facere* cf. supra. 25, 18 gliscebatur iracundia legionum, nec terrorem unius militis vincula *indiderant*. 3, 28, 13 terror omnibus *intentabatur*, ni . . II, 14, 21 *additus* (est) percussis terror invecta in terga pugnantium classe. 31, 4 addiderat huic terrorem atque odium caedes Galbae. V, 22, 9 cf. supra. 15, 27, 12 consilio terrorem *adicere* (Corbulo). 2, 52, 12 Mazippa levi cum copia incendia et caedes et terrorem *circumferret*. — *dat. fin.* II, *10, 10 id senatus consultum . . retinebatur adhuc terrori. — 14, 23, 2 Corbulo post deleta Artaxata *utendum* recenti terrore ratus . . — II, 20, 13 Caecina . . consilia curasque in oppugnationem Placentiae magno terrore vertit. I, 2, 19 cum . . agerent verterent (delatores) cuncta odio et terrore i. q. durch erregung von h. und schr. II, 42, 1 attonitas subito terrore mentes falsum gaudium in languorem vertit. III, 61, 1 terrore famaue aucti exercitus . . cohortes nutabant i. q. durch den schrecken, den die künde . . verbreitete. IV, 58, 14 tolerant . . obsidium apud Vetera legiones nec terrore aut promissis demoveantur. 76 cf. supra. 1, 29 cf. α. 4, 24. 11, 2. 13, 25 cf. supra. 39 cf. α. 48. 14, 8 cf. supra. — A 35, 8 Britannorum acies in speciem simul ac terrorem editioribus locis constiterat. 2, 6, 10 (naves) augebantur alacritate militum in speciem ac terrorem. G 38, 12 cf. α. 1, 21, 3. 13, 14, 8 *ad* cf. β et α. II, 88, 19 tribuni praefectique *cum* terrore et armatorum catervis volitabant i. q. schrecken verbreitend.

b) *plur.* 14, 59, 14 (Nero) posito metu nuptias

Poppaeae ob eius modi terrores dilatas maturare parat i. q. befürchtungen, bedenkllichkeiten.

B) i. q. *id quod terrorem facit a*) V, 23, 8 causa instruendae classis (erat) . . . ut eo terrore commentatus . . . interciperentur i. q. schreckmittel. 12, 29, 11 scripsit Palpellio . . . auxilia pro ripa componere, subsidio victis et terrorem *adversus* victores.

b) II, 13, 8 nec ullis deinde terroribus aut morte constantiam vocis egregiae mutavit (femina) i. q. schrecken erregende worte (minis) und thaten (per cruciatus 13,7). — 4, 69, 10 Latiaris . . . Sabinum . . . in cubiculum trahit, praeteritaque et instantia . . . ac *novos* terrores *cumulat* i. q. schrecknisse.

tertiadecumanus. *subst.* non nisi *masc. plur.* II, 67, 7. III, 27, 7. 32, 7.

tertianus. *subst. masc. sing. vi collect.* III, 29, 8. *plur.* III, 21, 14. 24, 9 et 15. 27, 6. V, 1, 11. 13, 38, 18.

tertius. t. *legio* (tredecim locis) cf. p. 756^a. III, 82, 9 t. *agmen* cf. *tripertitus*. 35, 2 ad t. *lapidem* progressi. IV, 71, 17 t. *castris* Rigodulum venit. V, 6, 13 *Iordanes* . . . unum atque alterum *lacum* integer perfluit, tertio retinetur. 13, 39, 20 intra t. diei *partem* nudati . . . muri. D38, 7 haec t. *consulatu* Cn. Pompeius adstrinxit. A 22, 1 t. *expeditionum annus* novas gentis aperuit. 2, 5, 6 sibi t. iam annum belligeranti . . . G 11, 9 non simul nec ut iussi conveniunt, sed et alter et t. *dies* cunctatione coeuntium absumentur. IV, 84, 14 t. die. III, 22, 4 t. *ferme noctis hora* . . . Flavianus impingitur. 2, 13, 14 t. *ferme vigilia* adultatus est castris. IV, 84, 20 regnante Ptolemaeo, quem t. *aetas* tulit. 1, 8, 5 t. *gradu* primores civitatis scripserat. 15, 2, 5 cf. *gradus* B. b. *α* et *δ*. D 23, 2 illud tertio quoque *sensu* in omnibus orationibus pro sententia positum 'esse videatur'. 6, 28, 12 (dominante) *Ptolemaeo*, qui ex Macedonibus tertius regnavit cf. Nipp. I, 57, 7 exercitus . . . tertium [*ed. Spir.*, Her., Gantrelle tertio] nonas Ianuarias Vitellio accessit. 12, 69, 1 medio diei tertium ante Idus Octobris . . . Nero egreditur (Palatio). *tertia decuma legio* (decem locis) cf. p. 263^a. 11, 22, 16 sexagesimo tertio anno. — *tertium, adv.* A 44, 1 natus erat Agricola Gaio Caesare t. [Ursinus; *codd. ter*] consule idibus Iunii. 13, 34, 1 Nerone t. consule simul iniiit consulatum Valerius Messala. 2, 53, 1 sequens annus Tiberium t. [Nipp.; M, Halm tertio], Germanicum iterum consules habuit. 3, 28, 1 Cn. Pompeius, t. consul corrigendis moribus delectus.

tesserarius. *subst.* I, 25, 2 cf. *optio*.

testa. i. q. *scherbe* V, 6, 8 cf. *fragmen*.

testamentum. A 43, 15 constabat lecto testamento *Agricolae*, quo coheredem . . . uxori et . . . filiae Domitianum scripsit, laetatum eum velut honore iudicioque. I, 48, 21 t. Vini. II, 62, 2. 1, 8, 2. 3, 76, 3. 5, 1, 15. 6, 29, 6. 13, 43, 20. 14, 6, 11. 16, 14, 21. — 15, 55, 10 *tabulas* testamenti saepius a se . . . signatas (esse). 62, 1 poscit testamenti *tabulas*. 14, 29, 6 (Veranium) supremis testamenti *verbis* ambitionis manifestus. — I, 48, 21 testamentum Vini magnitudine opum *inritum* (fuit), Pisonis *supremam voluntatem* paupertas firmavit. 5, 1, 15 funus eius modicum, testa-

mentum diu inritum fuit. II, 62, 2 *rata* fuere eorum, qui acie Othoniana ceciderant, testamenta aut lex intestatis. 3, 76, 3 testamentum eius multo apud vulgum rumore fuit, quia . . . — G 20, 14 heredes successoresque sui cuique liberi (sunt), et *nullum t. (est)*. 1, 8, 2 cuius (Augusti) testamentum inlatum (in senatum) per virgines Vestae Tiberium et Liviam *heredes habuit*. 6, 29, 6 eorum, qui de se statuebant, . . . *manebant* testamenta. — 15, 55, 13 pecunias et libertates servis . . . dono datas (esse a se) . . . largius, quia tenui iam re familiari et instantibus creditoribus testamento *diffideret*. — D 13, 23 nec incertus futuri testamentum pro pignore *scribam*. 14, 40, 5 ei propinquus Fabianus . . . *subdidit* testamentum ascitis Rufino et Terentio. 15, 54, 5 testamentum *obsignavit*. 16, 14, 21 ut testamentum Anteius nemo *obsignaret* cf. 14, 23 *supremas* tabulas. 13, 42, 18 Romae testamenta et orbos velut indagine eius (Senecae) *capi*. 14, 6, 11 testamentum Acerroniae *requiri* bonaque *obsignari* iubet. A 43, 15 legere cf. supra. 12, 69, 13 t. *haud recitatum* (est in senatu). 1, 8, 2 infertur in senatum cf. supra. 15, 59, 21 testamentum foedis adversus Neronem *adulationibus* (i. q. voll von) amori uxoris dedit i. q. concessit, machte er so aus liebe zu s. g. — A 43, 15 testamento qm coheredem scribere cf. supra. 13, 32, 3 (servi) testamento manu missi. 43, 20 *eximebantur* . . . quae testamento matris aut aviae acceperant. — 15, 68, 7 lamentationes suas etiam in testamentum contulit.

testiflor. a) i. q. *bezeugen, zeuge sein, bezeugen, versichern α*) *absol.* 15, 16, 6 adicit iure iurando Paeti cautum apud signa, adstantibus iis, quos testificando rex misisset, neminem Romanum Armeniam ingressurum i. q. als zeugen.

β) *seq. acc. c. inf.* 11, 16, 16 discedunt ad conterminos populos ac testificantur adimi veterem Germaniae libertatem. 12, 7, 2 *haud defuere* qui certatim, si cunctaretur Caesar, vi acturos (esse) testificantur erumperent curia. 16, 12, 6 . . . testificante Orfito, qui id censuerat, ideo Iunium mensem transmissum (esse), quia . . . 15, 36, 4 (Nero) **edicto* testificatus non longam sui absentiam . . . fore, . . .

b) i. q. *bezeugen, bekunden, an den tag legen α*) *seq. interrog. indir.* 13, 11, 8 quas (orationes) Seneca testificando, quam honesta praecipere, . . . voce principis vulgabat.

β) *seq. acc. c. inf.* 14, 12, 14 quo gravaret invidiam matris eaque demota auctam (esse) lenitatem suam testificaretur, feminas inlustres . . . sedibus patriis reddidit.

testimonium. a) in *univ. c. gen. obi.* A 3, 17 non pigebit vel incondita . . . voce memoriam prioris servitutis ac testimonium *praesentium bonorum composuisse*. *c. gen. subi.* 4, 43, 10 si *vatum, annalium* ad testimonia vocentur, plures sibi . . . esse.

b) in *re iudic.* D 36, 32 cum testimonia . . . in **iudiciis* publicis non absentes nec per tabellam *dare*, sed coram et praesentes *dicere* cogentur. 2, 34, 23 virgines Vestales in foro et iudicio audiri, quotiens testimonium dicerent, vetus mos (fuit). 3, 49, 7 ut delator extitit, ceteris ad dicendum testimonium exterritis, sola Vitellia

nihil se audivisse adseveravit. IV, 10, 2 a quo (Celere) Soranum falso t. circumventum arguebat. 14, 48, 10 cum Ostorius nihil audivisse pro testimonio dixisset, adversis testibus creditum (est) i. q. als zeuge.

testis. A) *prop. a*) in *unic. c. gen. obi.* A 22, 14 *facti.* IV, 25, 21 *veri.* 14, 34, 10 *victoriae* cf. *infra.* — D 32, 25 *potiores.* A 22, 14 *incorruptus.* G 7, 13 hi (feminae) cuique *sanctissimi* testes, hi maximi laudatores (sunt). — D 32, 25 si testes *desiderantur*, quos *potiores nominabo* quam . . III, 65, 13 in aede Apollinis . . pepigere (Vitellius et Sabinus). verba vocesque duos testes *habebant*, Cluvium et Silium. — A 22, 14 seu centurio seu praefectus *incorruptum facti testem habebat* (Agricolam) i. q. als zeugen. IV, 41, 3 *senatus . . ius iurandum concepit*, quo . . omnes magistratus . . deos testes *advocabant*, nihil ope sua factum (esse) quo . . 4, 56, 9 Sullam testem *adferebant* (Zmyrnaei) . . omnes . . detraxisse corpori tegmina nostrisque legionibus misisse. 15, 14, 11 Monobazus . . testis iis quae pepigissent *adhibetur.* IV, 25, 21 tamquam . . falso crimine testis *veri* opprimeretur. 14, 34, 10 ut coniuges . . testes *victoriae* secum traherent *plaustrisque* inponerent (Britanni). 4, 68, 11 *Latiaris . . strueret dolum*, ceteri testes *adessent*, deinde accusationem inciperent. D 13, 6 testis (est) ipse *populus*, qui cf. B. 12, 47, 5 dis testibus *pax* firmaretur.

b) in *re iudic.* 3, 10, 4. 4, 28, 7. 15, 55, 17 *compon. index.* 3, 10, 4. 17, 15 cum *accusatores* ac testes certatim *perorarent* respondente nullo, . . D 39, 12 frequenter *probationibus* et testibus *silentium* *inpatiens indicit (iudex). — *c. gen. obi.* 3, 10, 4 *rerum.* 13, 43, 6. 15, 55, 17 *criminis* cf. *infra.* — 6, 47, 11 testium *interrogationi*, tormentis servorum *Macronem* praesedissee. 2, 28, 1 ut *satis* testium et qui servi eadem noscerent *repperit*, aditum ad principem *postulat.* — 13, 43, 6 *brevius visum* (est) urbana crimina *incipi*, quorum *obvii* testes erant. 14, 48, 11 *adversi* t. cf. *testimonium b.* — 3, 17, 15 *perorant* cf. *supra.* 22, 11 *proferunt* cf. *infra.* — D 39, 12 testibus *silentium indicit* (iudex) cf. *supra.* 16, 32, 7 *datus* (est) testibus *locus.* 14, 48, 11 *adversis* t. *creditum* (est). 15, 51, 22 *Epicharis . . cum indice composita nullis* t. *inmisum* facile *confutavit.* — 2, 28, 1 *reperire* cf. *supra.* 3, 22, 11 *Servilium . . aliosque testes inlexit* (princeps) ad *proferenda* quae velut *reicere* voluerat. 13, 52, 6 *poscebat* tempus *evocandorum* testium. — 2, 34, 20 *Urgulaniae* potentia adeo *nimia* civitati erat, ut testis in *causa* quadam, quae apud *senatum* tractabatur, *venire* *dedignaretur* i. q. als zeugin. 3, 10, 4 neque se *accusatores*, sed *rerum indices* et testes *mandata Germanici* *perlaturus* (esse). 4, 28, 7 *adulescens . . structas* principi *insidias . . index* idem et testis *dicebat.* 42, 5 testis *Aemilius . . studio* *probandi* *cuncta* *refert.* 16, 32, 8 tantum *irae Egnatii* testis *conconvit.* 15, 55, 17 *adiungere* *crimen*, *cuius *se *pariter* *indicem* et *testem* *faceret.* — IV, 10, 5 *Celer . . testis* in *Baream.*

B) *transl.* D 13, 6 testes (sunt) *Augusti epistulae*, testis ipse *populus*, qui . . 1, 58, 11 ut *me* et *Arminium . . vinceret* *flagitavi*: testis (est) *illa nox.* — V, 17, 2 *Civilis . . instruxit* *aciem*,

locum pugnae *testem virtutis* *ciens.* 15, 50, 24 hic *ocasio* *solitudinis*, ibi ipsa *frequentia tanti decoris* testis *pulcherrima* [Ulrichs; M *pulcherrimum*] *animum* *exstimulaverant.*

testor. A) i. q. bei, vor iemd. *bezeugen*, iemd. *als zeugen anrufen* seq. *acc. c. inf.* 2, 15, 3 nec *Arminius* aut *ceteri Germanorum* *proceres* *omittebant* *suos* quisque *testari*, hos esse *Romanos . . fugacissimos.* 4, 48, 3 *ego* *me*, p. c., *mortalem* esse et *hominum officia* *fungi . . et vos* *testor* et *meminisse* *posteris* *volo.* 3, 16, 16 *deos immortales* *testor* *vixisse* *me . . cum* *fide* *adversum* *te.*

B) a) i. q. *bezeugen*, *beteuern*, *versichern* seq. *acc. c. inf.* D 19, 28 (*iudices oratorem*) *alio* *transgredientem* *revocant* et *festinare* *se* *testantur.* II, 33, 6 *Titianus* et . . *Proculus . . fortunam* et *deos . . adesse* *consiliis*, *adfore* *conatibus* *testabantur.* 1, 40, 8 *aspernantem* *uxorem*, cum *se* *divo Augusto* *ortam* *neque* *degenerem* *ad* *pericula* (esse) *testaretur*, . . ut *abire* *perpulit.* 2, 34, 4 *Piso . . abire* *se* et *cedere* *urbe*, *victurum* in *aliquo* *abdito . . rure* *testabatur.* 46, 4 *Maroboduus . . Inguio* *merum* *tenens* *illo* in *corpore* *decus* *omne* *Cheruseorum*, *illius* *consilii* *gesta* (esse) *quae* *prosperare* *cecidissent* *testabatur.* 80, 6 *Caesaris* *se* *legatum* *testabatur* *provincia*, *quam* *is* *dedisset*, *arceri.* 5, 5, 7 *paratos* *ad* *ultionem* *vi* *principis* *impediri* *testarentur.* 12, 34, 4 *Caratacus* *huc* *illuc* *volitans* *illum* *diem*, *illam* *aciem* *testabatur . . recuperandae* *libertatis . . initium* *fore.* 13, 9, 15 *unde* *discordia* *inter* *duces* (erat), *querente* *Ummidio* *praerepta* (esse) *quae . . patravisset*, *testante* *contra* *Corbulone* *non* *prius* *conversum* (esse) *regem . .* 14, 9 *neque* *principis* *auribus* *abstinere* (*Agrippina*), *quo* *minus* *testaretur*, *adultum* *iam* *esse* *Britannicum.* 14, 35, 3 *Boudicca . . ut* *quamque* *nationem* *accesserat*, *solitum* *quidem* (esse) *Britannis* *feminarum* *ductu* *bellare* *testabatur*, *sed . .* 64, 5 *mori* *iubetur* (*Octavia*), *cum* *iam* *viduam* *se* et *tantum* *sororem* (esse) *testaretur.* 15, 62, 4 *conversus* *ad* *amicos . . imaginem* *vitae* *suae* *relinquere* *testatur.*

b) i. q. *bezeugen*, *bekunden*, *an den tag legen* *add. abl.* 3, 2, 9 *aras . . statuantes* *lacrimis* et *clamorationibus* *dolorem* *testabantur.* 11, 10, 11 *estructis* *monimentis*, *quibus* *opes* *suas* *testabatur* *nec* *cuiquam* *ante* *Arsacidarum* *tributa* *illis* *de* *gentibus* *parta* (esse), *regreditur.* 14, 10, 9 *municipia* *victimis* et *legationibus* *laetitiam* *testari.* 13, 37, 10 *Pharasmanes . . quo* *fidem* *in* *nos* *testaretur*, *vetus* *adversus* *Armenios* *odium* *promptius* *exercebat.* 15, 15, 12 *Vologeses* *armis* et *corporibus* *caesorum* *aggeratis*, *quo* *cladem* *nostram* *testaretur . .* — seq. *acc. c. inf.* 11, 10, 11 cf. *supra.* — *part. perf. vi pass.* IV, 6, 7 *minax certamen* (erat) et *egregiis* *utriusque* *orationibus* *testatum.*

testudo. non nisi in *re milit.* a) i. q. *hölzernes schutzdach* III, 84, 5 *admovere* cf. *fax a.*

b) i. q. *schilddach* III, 27, 11 *elatis* *super* *capita* *scutis* *densa* *testudine* *succedunt.* 27, 12 *pondera* *saxorum* *Vitelliani* *provolvunt*, *disiectam* *fluitantemque* *t. lanceis* *contisque* *scrutantur*, *donec* *soluta* *compage* *scutorum . . laceros* *prosternerent.* 28, 6 *iterare* cf. *infra.* 12, 35, 10 *facta*

testudine . . saxorum compages distractae (sunt). III, 29, 4 cum . . superiacta tela testudine [Halm de t.] laberentur. 28, 6 *super* iteratam t. scandentes (prensabant) hostium tela brachiaque. IV, 23, 10 invasere vallum, adpositis plerique scalis, alii *per* testudinem suorum. III, 31, 1 legiones *in* testudinem glomerabantur. 13, 39, 14 hos *in* testudinem conglobatos subruendo vallo inducit.

teter cf. taeter.

tetrarches. 15, 25, 14 cf. p. 1408^a.

textus. *propr.* 2, 14, 12 *viminum* t. cf. scutum.

theatralis. 1, 16, 10 Percennius quidam, dux . . theatralium *operarum* i. q. theaterclaqueurs. 11, 13, 2 Claudius . . theatralem populi *lasciviam* severis edictis increpuit. 13, 24, 2 ut miles theatri *licentiae* non permixtus incorruptior ageret. 14, 21, 6 nec quemquam Romae honesto loco ortum ad theatrales *artes* degeneravisse.

theatrum. A) a) i. q. *schauspielhaus* α) I, 32, 3 plebs . . caedem Othonis . . (posebat), ut si *in circo* * aut theatro ludicrum aliquod postulerent. 72, 18 *in* circum ac theatra effusi seditiosis verbis strepere. II, 91, 8 omnem infimae plebis rumorem *in* theatro ut spectator, *in* circo ut fautor adfectavit (Vitellius). 4, 2, 13 coli *per* theatra et *fora* effigies eius (Seiani). 16, 28, 16 hominem . . , qui *fora* theatra templa pro solitudine haberet.

β) 12, 56, 13 ripas et colles montiumque edita *in modum* theatri multitudo innumera complevit. 14, 20, 5 mansuram theatri *sedem* (posuit Pompeius) cf. totum loc. 6, 45, 7 struxit (Tiberius) . . *scaenam Pompeiani* theatri. — 3, 64, 4 haud procul theatro *Marcelli* effigiem divo Augusto Iulia (dicavit). 72, 7 et 12. 13, 54, 13 *Pompei* theatri. II, 80, 12 (Mucianus) *Antiochensium* theatri ingressus, ubi illis consultare mos est, . . *in* adulationem effusus adloquitur. 15, 33, 11 th. *Neapolitanorum* cf. infra. — 14, 32, 5 *consomuisse* ululatus (Camuloduni) theatri. 15, 34, 3 egresso qui adfuerat populo *vacuum* et sine ullius noxa theatri *conlapsum* est. — 14, 21, 9 consultum (esse) parsimoniae, quod perpetua sedes theatro locata sit. — II, 80, 12 *ingredi* cf. supra. 3, 23, 2 Lepida . . theatri cum claris feminis ingressa . . tantum misericordiae permovit, ut . . 4, 16, 20 decretum (est) . . quotiens Augusta theatri *introisset*, ut sedes inter Vestalium consideret. 13, 54, 13 inter ea, quae barbaris ostentantur, *intravere* Pompei theatri, quo magnitudinem populi viserent. 15, 33, 11 etiam militum manipuli theatri Neapolitanorum *complant*. 3, 72, 7 Pompei theatri igne fortuito *haustum* Caesar *extracturum* pollicitus est, eo quod nemo e familia *restaurando* sufficeret. — 14, 20, 8 stantem populum spectavisse, ne, si consideret theatro, dies totos ignavia continueret. — D 13, 7 (populus) auditis *in* theatro Virgili versibus surrexit universus. I, 32, 3, II, 91, 8 cf. α. 1, 77, 14 ne . . alibi quam *in* theatro *sectarentur (equites Romani pantomimos). 6, 13, 2 multa et plures *per* dies *in* theatro licentius efflagitata (sunt), quam solitum adversum imperatorem. 16, 12, 3 liberto et accusatori praemium operae locus *in* theatro inter viatores tribunicios datur. 3, 72, 12 censuere patres effigiem

Seiano, quae *apud* (i. q. *in*) theatro Pompei locaretur. 4, 2, 13 *per* th. cf. α. 3, 64, 4 haud *procul* th. cf. supra. I, 72, 18 *in* theatra effusi cf. α. II, 55, 4 cecidisse Othonem . . certi auctores *in* theatro adtulerunt.

b) i. q. *bühne* 14, 15, 1 (Nero) ne . . *publico* theatro dehonestaretur, instituit ludos Iuvenalium vocabulo cf. 15, 14 scaena. 16, 4, 8 *ingreditur* theatri (Nero), cunctis citharae legibus obtemperans.

B) I) a) i. q. *vorstellung* *im* theater 13, 25, 22 miles theatro . . adsideret. — Latiore sensu I, 4, 14 plebs sordida et *circo* ac theatri sueta. II, 21, 20 segnem et desidem et *circo* ac theatri corruptum militem . . increpabant. III, 2, 7 *circo* ac theatri et amoenitate urbis emolitos (esse milites).

b) D 10, 26 te ab auditoriis et theatri *in* *forum* et ad causas et ad vera proelia voco i. q. *thätigkeit* als dichter fürs th.

2) i. q. *theaterpublicum* 1, 77, 1 theatri *licentia* . . gravius tum erupit. — D 39, 15 oratori . . clamore plausuque opus est et velut quodam theatro i. q. so zu sagen ein volles haus: John; cf. solitudo A. a.

thesaurus. 14, 18, 2 motus senatu . . Blaesus, accusantibus Cyrenensibus *violatum* (esse) ab eo thesaurum *Aesculapii* i. q. schatzkammer, schatz.

thorax. i. q. *panzer* I, 35, 8 *sumpto* thorace Galba . .

thyrsus. 11, 31, 11 feminae . . adsultabant ut . . insanientes Bacchae; ipsa (Messalina) crine fluxo thyrsus *quatiens*, . .

tibi cf. tu.

tibia. V, 5, 23 sacerdotes eorum (Iudaeorum) tibia tympanisque concinebant. 14, 60, 7 Eucarus . . canere tibiis (M pertybias) doctus.

tibicen. 14, 61, 20 t. Aegyptius cf. suboles b.

timeo. non nisi *in univ. a* absol. D 13, 13 Crispus iste et Marcellus . . quid habent *in* hac sua fortuna concupiscendum? quod timent *in* quod timentur? I, 81, 6 ut eventus inclinatis ad suspicionem mentibus, cum timeret Otho, timebatur. A 32, 9 *metus* ac terror sunt infirma vincla caritatis; quae ubi removeris, qui timere desierint, odisse incipient. 4, 70, 9 quidam regrediebantur . . id ipsum *parentes*, quod timuissent. — *timens* vi subst. D 31, 19 orator, sive . . apud tristes sive apud timentes dicendum habuerit, . . II, 76, 22 satis clarus est apud timentem quisquis timetur.

b) c. acc. α) qd 1) *activ.* A 22, 18 ex iracundia nihil supererat secretum, ut *silentium* eius non timeres. II, 62, 4 si luxuriae temperaret, *avaritiam* non timeres. G 8, 4 (*captivitatem*) longe impatientius feminarum suarum nomine timent (Germani). I, 26, 7 ni *incerta* noctis et tota urbe sparsa militum castra nec facilem (i. q. et difficilem) inter temulentos *consensum* timuissent. II, 26, 13 timuisse se Paulinus ferebat *tantum* . . *laboris* atque *itineris*, ne (*vi explic.*) Vitellianus miles . . fessos adgrederetur. IV, 42, 18 nihil (erat) quod *ex* te *concupisceret* Nero, nihil quod timeret. 38, 8 vulgus . . clausum (esse) litus, retineri commeatus, dum timet (sc. ea), credebat.

2) *pass.* A 20, 3 (*pass.*) vel incuria vel intole-

rantia priorum haud minus quam bellum timebatur. 25,3 *motus* . . gentium et infesta *hostibus exercitus itinera *timebantur. I,80,1 *nihil* cf. e. II,31,4 minus Vitellii ignavae voluptates quam Othonis flagrantissimae libidines timebantur. IV,68,5 Domitiani indomitae libidines timebantur. III,15,7 ingens Germanorum vis per Raetiam timebatur. IV,44,16 accusatorum ingenia et opes et exercita malis artibus potentia timebantur. 11,37,10 si cunctarentur, propinqua nox et uxorii cubiculi memoria timebantur. 12,9,9 Domitius aequari Britannico . . arte eorum, quis (i. q. a quibus) . . ultio ex filio timebatur. 67,5 *ultima* timebantur. — I,29,11 sextus dies agitur . . , ex quo . . , sive optandum hoc nomen sive timendum erat, Caesar adscitus sum.

β) qm 1) *activ.* IV,42,34 non timemus *Vespasianum*. 6,51,16 (Tiberius) obiectis libidinibus, dum *Seianum dilexit* timuit cf. 51,18 remoto . . metu. — c. *acc. praedic.* 15,64,6 donec inplacabilem *Neronem* timuerit.

2) *pass.* D13,13. I,81,6. II,76,23 cf. a. 66,17 Viennam vitarent; namque et *Viennenses* timebantur. III,38,17 frustra *Vespasianum* timeri, quem . . tantum . . maris . . arceat. 14,57,6 *Plautum* et *Sullam* maxime timeri. — III,59,20 *custodes* . . , quamquam se socios fugae promitterent, *tamquam* insidiantes timebantur. 15,59,20 *vetus miles* timebatur *tamquam favore inbutus.

c) *seq. ne* 3,54,11 si velis quod nondum vetitum est, timeas ne veteri: at si prohibita impune transenderis, neque *metus* ultra neque pudor est. 14,1,9 timeri, ne uxor . . iniurias . . aperiat. 16,26,9 multo magis timendum (esse), ne in coniugem . . saeviret. — *seq. ne* vi explic. II,26 cf. b. a. 1.

d) *seq. inf.* i. q. *sich scheuen* D13,2 ne fortunam quidem vatium . . comparare timuerim cum iniqua . . oratorum vita. III,9,27 submisit *Caecina*, velut offendere *Vespasianum* timens, ipsorum duces contemptim tamquam *insultantes Vitellio* (scripserant).

e) I,80,1 parvo interim initio, unde nihil timebatur, orta seditio prope urbi excidio fuit. — *ex* IV,42,18 cf. b. a. 1.

timidus. II,46,13 cf. strenuus A. a. a.

timor. non nisi in univ. a) *sing.* 16,19,3 nec tulit ultra timoris aut *spei* (cf. infra II,80) *moras*. — 1,50,16 cuncta incuria disiecta erant neque belli timor. — IV,46 *falsus* t. 15,52 t. *occultus* cf. infra. — A16 timor *agitat* qm cf. infra. II,80,2 animo spes timor, ratio casus *obversantur*. 14,65,6 unde Pisoni timor (*erat*). — IV,46,23 donec *Mucianus* . . falso timori obviam iret. 16,9,10 centurio . . irae quam timori propiorem (*Silanus*) cernens . . — 15,36,8 (*Nero*) facinorum recordatione numquam timore vacuus. — *seq. ne* 12,51,7 (*Radamistus*) timore aeger, ne quis relicta (coniuge) poteretur. 15,52,9 haec in commune (disseruit), ceterum timore occulto, ne *Silanus* . . imperium invaderet. — *seq. ne* vi explic. A16,10 tenentibus arma plerisque, quos conscientia defectionis et propius [Rhenan. propius] ex legato timor agitabat, ne . . adroganter in deditos . . consuleret. — A16,10 *ex* legato t. 14,65,6 *Romanus* . . incusaverat Senecam ut Pisonis socium, sed validius a Seneca eodem

crimine percussus est. unde Pisoni timor (*erat*).

b) *plur.* i. q. *befürchtungen* 15,36,20 dehinc, quae natura *magnis* timoribus (est), deterius credebant quod evenerat.

tingo. G43,20 nigra scuta, tincta corpora (sunt Hariis) i. q. bemalt.

tinnitus. de oratione D26,4 cf. p. 121^b.

tiro. non nisi *propr.* 1,42,21 *ipsius* (Tiberii) tirones, ipsius *veteranos* non missione, non pecunia satiatos (esse). 15,59,19 manus militum (advenit), quos *Nero* tirones aut *stipendii recentes* delegerat; nam *vetus miles* timebatur. 2,78,8 *vevillum* tironum in Suriam euntium intercipit. *sing.* vi *collect.* 1,28,23 tironem a *veterano* . . dissociat. 2,80,4 tironem nuper intercepto.

titulus. a) *propr.* i. q. *aufschrift* D8,27 minimum . . locum optinent imagines ac tituli et statucae. 2,22,2 *Caesar* congeriem armorum struxit, *superbo* cum titulo: *seq. acc. c. inf.* 1,8,13 *legum latorum* tituli, victarum ab eo gentium vocabula anteferrentur (in funere Augusti) i. q. titel.

b) *transl.* i. q. *ehrenvoller name* A5,5 nec *Agriкола* . . segniter ad voluptates et commeatus *titulum tribunatus* et inscitiam rettulit i. q. titel eines tribuns. — I,71,7 *Celsum* . . saevitiae militum subtractum acciri in *Capitolium* iubet (*Otho*); *clementiae* titulus e viro claro . . *petebatur* i. q. ruhm.

toga. a) 1,59,15 Germanos numquam satis excusaturos, quod inter *Albim* et *Rhenum* virgas et secures et togam viderint. 4,26,10 missus (est ad *Ptolemaeum* regem *Maurorum*) e senatoribus, qui *scipionem* eburnum, togam *pictam*, antiqua patrum munera, *daret* regemque et socium atque amicum appellaret. A21,10 inde etiam habitus nostri honor et *frequens* toga (*erat* apud *Britannos*). 4,4,2 *Drusus* . . togam *virilem sumpsit*. 12,41,2 virilis toga *Neroni maturata* (est), quo capessendae rei p. habilis videretur. — Respectu sumptionis togae virilis apud Romanos G13,5 scuto frameaque juvenem ornant (*Germani*): haec apud illos toga, hic primus iuventae honos (est).

b) a) D26,5 adeo melius est orationem [Andres.; codd. oratorem] vel *hirta* toga induere quam fucatis et meretriciis vestibus insignire.

β) 1,12,13 *Tiberium* . . *victoriarum* suarum quaeque in toga per tot annos egregie fecisset admonuit i. q. im frieden, als staatsmann. — 11,7,14 cogitaret plebem, quae toga enitesceret i. q. durch friedliche thätigkeit (beredsamkeit und rechtsgelehrsamkeit).

togatus. a) *adi.* I,38,9 nec una *cohors* togata defendit nunc *Galbam*, sed detinet i. q. 'friedlich', speciel 'ungepanzert': *Albert Müller*, *Philolog.* 40, 226.

b) *subst.* i. q. *bürger* 16,27,3 duae praetoriae cohortes armatae templum . . *Veneris* insedere. aditum senatus *globus* togatorum obsederat non occultis gladiis, dispersique (erant) per fora ac basilicas cunei militares. D6,14 qui togatorum *comitatus* (sc. oratoris) et egressus II,20,4 ornatum ipsius (*Caecinae*) municipia . . in superbiam trahebant, quod versicolori sagulo, bracas . . in-

dutus togatos adloqueretur. III,70,11 togatum . . se et unum e senatoribus . . mansisse in fide i. q. ein einfacher, friedlicher bürger. — A9,7 Agricola naturali prudentia, quamvis inter togatos, facile iusteque agebat (in Aquitania).

tolero. non nisi *transl.* A) i. q. *aushalten*, *ertragen*, *erdulden* a) *absol.* 4,40,8 posse ipsam Liviam statuere, nubendum post Drusum an in penatibus isdem tolerandum haberet i. q. *aushalten*, *verbleiben*.

b) c. *acc.* a) *quis quem* IV, 8,12 bonos *impe- ratores* voto expetere (sc. se, Marcellum), qualescumque tolerare. V, 25,12 si dominorum electio sit, honestius *principes* Romanorum quam Germanorum *feminas* tolerari. 2,4,6 Ariobarzane morte fortuita assumpto *stirpem* eius haud tolerare. — c. *acc. praedic.* 12,64,20 minaci Agrippina, quae *filio* dare imperium, tolerare *im- peritantem* nequibat. 14,42,4 servus . . , amore exoleti incensus et *dominum aemulum* non tolerans. 15,66,3 *quem* (Faenium) eundem *consci- um* et *inquisitorem* non tolerabant.

β) *quis quid* 1,20,12 Rufus . . duram militiam revocabat, vetus operis ac laboris et eo immittitur, quia toleraverat. 4,45,15 pecunias . . acrius quam ut tolerarent barbari cogebat. — 4,8,11 vix propinquorum *adloquia* tolerari, vix diem aspici a plerisque lugentium. II,46,11 maiore animo tolerari *adversa* quam *relinqui*. IV, 23, 14 praedae cupidine *adversa* quoque tolerabant. G4,8 *aestum* cf. infra sitis. 16,5,4 qui . . ad- venerant, neque *aspectum* illum tolerare neque . . IV,74,11 *avaritiam* cf. infra sterilitas. 1,25,10 praecipuam ipsi fortissimarum legionum curam (esse), quibuscum plurima *bella* toleravisset. 2,15,4 qui (Romani) ne bellum tolerarent, sedi- tionem induerint. 4,56,5 missa navali copia non modo externa ad bella, sed quae in Italia tolerabantur. 16,9,6 indignissimum *casum* sapienter tolerans . . 13,42,21 *crimen*, *periculum*, *omnia* potius toleraturum (esse se), quam . . II,56,12 *damna* cf. infra vis. IV,42,14 sane tolerem istorum *defensiones*, qui . . 15,63,5 in contemplatione vitae per virtutem actae *de- siderium* mariti solaciis honestis toleraret (uxor) i. q. sich erträglich machen. 36,12 audire se- cretas querimonias, quod tantum *itineris* ad- iturus esset, cuius ne modicos quidem *egressus* tolerarent. 1,53,16 quattuordecim annis *exilium* toleravit. 4,71,20 illic viginti annis *exilium* toleravit (Iulia) Augustae ope sustentata. 6,3,10 incusabatur (Gallio) facile toleraturus (esse) *exilium* delecta Lesbo, insula . . amoena. 14, 62,18 in Sardiniam pellitur, ubi non inops *exi- lium* toleravit. IV, 35,19 in agmine fremebat, non se ultra *famem*, *insidias* legatorum tolera- turos (esse). 5,8,12 *adversam fortunam* aequus tolerat. 6,22,14 si illi gravem fortunam con- stanter tolerent, hi prospera inconsulte utantur. 12,51,4 coniunx gravida primam utcumque *fugam* ob metum hostilem et mariti caritatem toleravit. A15,4 nihil profici patientia nisi ut *graviora* tamquam ex facili tolerantibus imperentur. III, 21,1 *lixas* . . mittit, copias ceteraque usui ad- laturos. *id* vero aegre tolerante milite prope seditionem ventum (erat) i. q. ferente. 15,1,11 Tigranes Adiabenos . . vastaverat, idque primores

gentium aegre tolerabant. 4,72,8 id aliis quo- que nationibus arduum apud Germanos diffi- cilius tolerabatur. 14,24,5 penuria aquae, fervida aestas, longinqua itinera sola ducis patientia mitigabantur, *eadem* *pluraque* gregario milite **tolerantis*. IV,74,11 *imbres* cf. infra sterilitas. 14,2,9 nec toleraturos (esse) milites profani principis *imperium*. A13,2 Britanni dilectum ac tributa . . impigre obeunt, si *iniuriae* absint: *has* aegre tolerant. II,56,12 cf. infra vis. I,21,3 Othonem . . multa simul exstimulabant, luxuria etiam principi onerosa, *inopia* vix privato tole- randa. IV,58,13 tolerant . . inopiam obsidum- que . . legiones nec terrore aut promissis demo- ventur. 6,51,9 maxime in lubrico egit (Tiberius) accepta in matrimonium Iulia, *impudicitiam* uxoris tolerans aut declinans. IV, 35,19 *insidias* cf. supra fames. 3,1,4 illic paucos dies con- ponendo animo insumit, violenta luctu et nescia tolerandi (sc. *luctum*). IV,74,11 *luxum*, *mala* cf. infra sterilitas. III,24,8 frustra minis et verbis provocatos (esse) Vitellianos, si *manus* eorum *oculosque* non tolerant. I,51,5 diu in- fructuosam et asperam *militiam* toleraverant ingenio loci caelique et severitate disciplinae. 15,21 *miseriae* tolerantur, felicitate corrumpi- mur. 14,54,15 hoc quoque in tuam gloriam cedet, eos ad summa vexisse, qui et *modica* tolerarent i. q. ein bescheidenes dasein ertragen. 13,35,4 legiones, pace longa segnes, *munia* **ca-* strorum aegerime tolerabant. II,32,15 Germa- nos . . fluxis corporibus, *mutationem* soli caeli- que haud toleraturos. I,*3,6 supremae clarorum virorum necessitates, ipsa *necessitas* fortiter to- lerata. II,4,14 quo satis virium obsessis ad tolerandas necessitates superesset. I,33,8 imperator . . *obsidionem* . . toleraturus. II,23,5 diffi- sus paucitatis cohortium, ne longius *obsidium* et *vim* Germanici exercitus parum tolerarent. IV, 58,13 cf. supra inopia. III,24,8 *oculos* cf. supra manus. 13,42,21 *omnia* cf. supra crimen. 4,6,21 ne provinciae novis oneribus turbarentur utque vetera (*onera*) sine avaritia aut crudelitate magistratum tolerarent, providebat (Ti- berius). 44,3 Lentulo . . gloriae fuerat bene tole- rata *paupertas*. 13,42,21 *periculum* cf. supra crimen. 14,24,5 *plura* cf. supra idem. 6,11,15 primus Messalla eam potestatem (i. e. praefecturam urbis) et paucos intra dies finem accepit, quasi nescius *exercendi*; tum Taurus, quamquam provecta aetate, egregie toleravit (sc. *eam po-* testatem) i. q. quamvis gravem sustinuit. A19, 15 circumcisus *quae* in quaestum reperta ipso tributo gravius tolerabantur. 2,57,19 multa in luxum addidit (Piso), quae Germanico quam- quam acerba tolerabantur tamen. 13,43,23 in insulas Baleares pellitur . . ; ferebaturque copiosa et molli vita *secretum* illud toleravisse. 6,48,6 neque aliud paenitendum (esse sibi), quam quod inter ludibria et pericula anxiam *senectam* toleravisset. 2,46,8 cum coniunx, cum filius eius *servitium* adhuc tolerent. 13,48,6 *severitatem* eius non tolerabant. 11,20,15 quis subactus miles, et quia plures per provincias *similia* tolerabantur, . . G4,8 laboris atque operum non eadem *patientia*, minimeque *situm aestumque* tolerare, frigora atque inedia caelo

solove adsueverunt (Germani). Alii etiam 'frig. atque ined.' ad tolerare trahunt. IV, 74, 11 quo modo *sterilitatem* aut nimios *imbres* et cetera naturae mala (sc. toleratis), ita *lucum* vel *avaritiam* dominantium tolerate. 1, 17, 7 satis . . . ignavia peccatum (esse), quod tricena . . . *stipendia* senes et plerique truncato ex vulneribus corpore tolerant. IV, 68, 4 cuncta . . . Mucianum angebant, ne quamquam egregii duces . . . *summam* belli parum tolerarent i. q. nicht recht gewachsen sein. 71, 9 recepta iuventute facilius *tributa* toleravere. II, 23, 5 *vim* cf. supra *obsidium*. 56, 12 adtritis Italiae rebus *tanta peditum equitumque *vis* damnaque et *iniuriae* aegre tolerabantur. — 13, 50, 13 temperandas . . . publicanorum cupidines, ne per tot annos sine querella tolerata novis acerbitatibus ad invidiam verterent.

γ) *quid quid* A 36, 9 Britannorum gladii sine mucrone *complexum* armorum et in arto *pugnam* non tolerabant. 2, 6, 5 *naves* . . . lato utero, quo facilius *fluctus* tolerarent.

ε) *c. inf.* 3, 3, 9 victus luctu animus magnitudinem mali perferre visu non toleravit i. q. konnte es nicht über sich gewinnen.

B) i. q. *notdürftig erhalten* α) *quis quid* 11, 7, 7 multos militia, quosdam exercendo agros tolerare *vitam*. 15, 45, 18 persimplici victu et agrestibus pomis, ac si sitis admoneret, profluente aqua vitam tolerat.

β) *quid quem* 2, 24, 7 miles . . . fame absumptus (est), nisi quos corpora equorum . . . toleraverant i. q. kümmerlich am leben erhalten. — **tolerans**. i. q. *patiens* 4, 1, 15 corpus illi *laborum* tolerans, animus audax erat. — [12, 11, 7 M toleratiora, *Ursinus* laetiora.]

tollo. A) i. q. *aufheben*, *in die höhe heben* a) *propr.* G 10, 7 sacerdos . . . ter singulos (*surculos*) tollit, sublatis . . . interpretatur. 6, 28, 21 sublato *murrae pondere*. 14, 30, 4 Druidae . . . preces diras sublatis *ad caelum manibus* fundentes.

b) *transl.* 1) α) III, 45, 2 crebris belli civilis rumoribus Britanni sustulere *animos* auctore Venutio i. q. mut fassen, das haupt erheben. IV, 54, 5 Galli sustulerant *animos*. 6, 36, 11 adfluentibus paulatim, qui . . . repertis auctoribus sustulerant *animum*. 11, 21, 8 tali *omine in spem* sublatus . . . 15, 52, 11 timore occulto, ne Silanus eximia nobilitate disciplinaque Cassii . . . *ad omnem claritudinem* sublatus imperium invaderet. 13, 11, 4 iuvenilis animus levium quoque rerum gloria sublatus maiores (res) continuaret i. q. gehoben, angeregt, begeistert.

β) IV, 63, 1 Civilis et Classicus rebus secundis sublatis . . . i. q. elati, stolz, aufgebläht.

2) i. q. *erzeugen* A 6, 12 *filium* ante sublatum brevi amisit i. q. geboren. 2, 37, 10 *hos*, quorum . . . pueritiam videtis, non sponte sustuli, sed quia princeps monebat.

B) i. q. *wegnehmen*, sim. a) *propr.* α) *c. dat.* 15, 29, 13 Tiridates . . . *sublatum capiti [non necess. Rhenan. capite] *diadema* imagini (Neronis) subiecit i. q. abnehmen.

β) i. q. *wegschaffen*, *töten* 1, 29, 12 adiciendos (esse) ex duce metus sublatis seditionis *auctoribus*.

b) *transl.* i. q. *aufheben*, *beseitigen* 11, 7, 14

sublatis studiorum *pretiis* etiam studia peritura (esse). 13, 50, 7 sublatis *portoriis* sequens (esse), ut tributorum abolitio expostularetur. 53, 10 sublatis itineris *difficultatibus* navigabilia inter se . . . litora fierent. D 3, 7 ut . . . sublatis si qua pravae interpretationi materiam dederunt, emittentes Catonem . . . securiorem. 10, 37 tolle quietis et securitatis *excusationem*, cum tibi sumas adversarium superiorem i. q. geh mir weg mit: lohn. A 24, 16 si Romana ubique arma (essent) et velut e conspectu *libertas* tolleretur. 31, 15 ita sublata *spe* veniae tandem sumite *animum*. IV, 56, 4 vicit ratio parcendi, ne sublata *spe* veniae pertinaciam accenderent. 4, 41, 11 minui sibi invidiam adempta salutantum turba, sublatisque *inanibus* veram potentiam augeri.

tomentum. 6, 23, 8 mandendo e cubili tomento cf. *defineo* b. β.

tonitru(m). I, 18, 1 tonitrua cf. *caelestis* A. b. β.

tormentum. non nisi *num. plur.* A) α) i. q. *foltermaschine* 14, 60, 8 actae (sunt) ob id de ancillis quaestiones, et *vi* tormentorum vietis quibusdam, ut falsa adnerent, plures perstiteri sanetitatem dominae tueri. 16, 20, 8 quae *cruciatibus* tormentorum ipse, patronus eius nece immerita luere. — *gen. obi.* 15, 56, 3 tormentorum *aspectum* ac *minas* non tulere. — *abl.* 3, 67, 11 servos Silani, ut tormentis *interrogarentur*, actor publicus mancipio acceperat. 4, 45, 8 cum t. edere *conscios adigeretur*, . . . frustra se *interrogari* clamitavit. 11, 22, 3 postquam t. *dilaniabatur*, de se non *infinitus *conscios* non edidit. 15, 57, 3 Nero . . . ratus muliebri corpore impar dolori (Epicharim) t. *dilacerari* iubet. at illam non verbera, non ignes, non ira eo acrius *torquentium*, ne a femina spernerentur, pervicere, quin obiecta denegaret. 57, 13 *intacti* t. *carissima* suorum quisque pignorum (prodiderunt). — 2, 30, 11 servos *per tormenta interrogari* placuit. 3, 22, 13 neque (servos) per t. *interrogari* passus est de iis, quae . . . 14, 24, 12 ordinem *insidiarum* seque auctorem et socios per t. *edidit*.

β) i. q. *folterung*, *tortur* III, 33, 10 quidam . . . verberibus tormentisque *dominorum* abdita scrutari. 3, 23, 8 tormentis *servorum* patefacta sunt flagitia. 6, 47, 11 cf. *infra*. 4, 11, 12 ordo . . . sceleris . . . tormentis *Eudemi* ac *Lygdi* patefactus est. — 4, 29, 15 etiam si tormenta *pervicacia* servorum contra *evenissent*. — 6, 47, 11 testium interrogationi, tormentis servorum *Macronem praesedis*. — 3, 14, 9 offerebat *familiam* (suam) reus et ministros (Germanici) *in tormenta* flagitabat. I, 3, 4 *contumax* . . . *adversus* tormenta *servorum fides* (erat).

b) i. q. *marter*, *qual* 6, 6, 11 Tiberium . . . non solitudines protegebant, quin tormenta *pectoris* suasque ipse poenas *fateretur*. 15, 63, 16 ne . . . *visendo eius* (uxoris) tormenta ad inpatientiam delaberetur.

B) a) i. q. *wurfmaschine*, *schweres geschütz* α) III, 20, 20 advectis tormentis *machinisque* . . . victoriam nobiscum ferimus. 20, 12 adempto omni prospectu, . . . tormentisne et *telis* an operibus et vineis adgredienda urbs foret. 71, 8 accessere tormenta aut *missilia* tela longum videbatur: faces in . . . porticum iecere. 84, 5

cuncta validissimarum urbium excidiis reperta simul admovent, *testudinem* tormenta *aggerem facesque.

β) III, 25, 7 nec restitui quivere (ordines) *impedientibus* vehiculis tormentisque. — III, 20, 20 *advehere* tormenta cf. α. 2, 6, 8 multae (naves) pontibus stratae, super quas tormenta *vehementur*. III, 23, 3 Vitelliani tormenta in aggerem viae *contulerant*, ut tela . . . aperto excuterentur. 71, 8 *arcessere*. 84, 5 *admoovere* cf. α. — *abl.* III, 20, 12 tormentis *adgredi* urbem cf. α. IV, 23, 20 crates vineasque parantibus *adaectae* (sunt) t. ardentis hastae. 2, 81, 7 iussit . . . promptissimum quemque *succedere* (castello), alios t. hastas saxa et faces *ingerere*. 13, 39, 16 alios scalas moenibus *admoovere*, multos t. faces et hastas *incutere* iubet. — 2, 20, 11 *missae* (sunt) e tormentis hastae.

b) i. q. *schweres geschoss* II, 34, 13 clauderat pontem . . . turris . . . unde tormentis ac *machinis* hostes propulsarentur. 1, 56, 12 tormentis *sagittisque* pulsati. — [III, 23, 9 late cladem intulisset (ballista), ni duo milites . . . vincla ac libramenta [tormentorum] *abscidissent*. Nipp. inclus.; Ritter tormento.]

torpedo. i. q. *stumpfsinn* III, 63, 14 tanta torpedo *invaserat* animum, ut, si principem eum fuisse ceteri non meminissent, ipse oblivisceretur.

torpeo. a) III, 36, 6 (Vitellius) umbraculis hortorum *abditus*, ut ignava *animalia*, quibus si cibum suggeras, iacent torpentque, praeterita instantia futura pari oblivione dimiserat i. q. in träger ruhe, regungslos daliegen.

β) i. q. in träger ruhe, in *unthätigkeit verharren* I, 62, 6 *instare* miles, arma *poscere* . . . torpere *Vitellius* et fortunam principatus inertis luxu ac prodigis epulis *praesumebat*. II, 29, 10 praefectus castrorum . . . addit consilium, vetitis obire *vigilias* centurionibus, omisso tubae sono, quo miles ad belli munia *cietur*. igitur torpere cuncti, *circumspectare* inter se attoniti. 76, 16 *cessisti* etiam Galbae imaginibus: *torpere ultra et *polluendam* perdendamque rem p. relinquere (sc. aliis) *sopor* et ignavia *videretur*. add. *abl.* G 14, 7 si civitas . . . longa pace et otio *torpeat*, plerique nobilium adulescentium *petunt* ultra eas nationes, quae tum bellum aliquod gerunt, quia et ingrata (est) *genti* quies et . . .

b) i. q. (*geistig*) *starr, gelähmt sein* V, 3, 6 vulgus, postquam vastis locis *relictum* sit, ceteris per lacrimas torpentibus, Moysen . . . *monuisse*, ne . . .

torpesco. i. q. *unthätig, lass werden* I, 71, 2 Otho interim . . . non *deliciis* neque *desidia* torpescere: *dilatatae* (sunt) *voluptates* . . . et cuncta ad *decorem* imperii *composita*.

torpor. a) i. q. *stumpfsinn* G 46, 4 sordes *omnium* ac torpor (est). II, 77, 17 nec mihi maior in tua *vigilantia* parsimonia sapientia *fiducia* est quam in *Vitellii* torpore in *inscitia* saevitia. 99, 10 *accedebat* huc *Caecinae ambitio* vetus, torpor *recens*, *nimiā* fortunae *indulgentiā* soluti in luxum.

b) i. q. *erstarrung* A 34, 11 novissimae res et extremo metu torpor [Ritter; codd. corpora cf. com. crit.] *defixere* aciem in his *vestigiis*.

torqueo. A) *propr.* a) α) V, 22, 12 Romani . . . ruunt per vias, pauci ornatu militari, plerique *circum* brachia *torta veste* et strictis mucronibus i. q. *gewickelt* um.

β) 13, 39, 18 *libratoribus* funditoribusque *attributus* (est) locus, unde *eminus glandes* torquent i. q. *schleudern*.

b) 15, 57, 4 *ira acrius* torquentium i. q. *foltern* cf. tormentum A. a. α.

B) *transl.* I, 85, 17 (patres) *versare sententias* et huc atque illuc *torquere* i. q. *drehen* und *wandten* sich in der abstimmung hin und her. —

torqus. i. q. *kraus* A 11, 5 Silurum . . . *torti* plerumque *crines*.

torques. G 15, II, 89, 12, 36 cf. phalerae. 2, 9, 11 quodnam praemium *recepisset* (Flavus), *exquiri* (Arminius). Flavus *aucta* stipendia, *torquem* et coronam *aliaque* militaria dona *memorat*. 3, 21, 9 quo *proelio* . . . *gregarius* miles *servati* civis *decus* *rettulit* *donatusque* est ab *Apronio* *torquibus* et *hasta*.

torrens. *subst.* D 24, 2 *adgnoscit* . . . *vim* et *ardorem* Apri nostri? quo *torrente*, quo *impetu* *saeculum* nostrum *defendit* i. q. *redestrom*.

torridus. V, 7, 3 *terram* ipsam, specie *torridam, *vim* *frugiferam* *perdidisse* i. q. *ausgetrocknet, dürr*.

torus. A) i. q. *muskel* D 21, 37 *bonus* sanguis *implet* *membra* et *exsurgit* *toris* cf. sanguis A. b. α.

B) a) i. q. *lager, ruhebett* I, 82, 8 Otho *contra* *decus* imperii *toro* *insistens* . . .

b) *spec.* α) i. q. *brautbett* 15, 37, 19 *genialis* t. et *faces* *nuptiales* cf. *denique* a.

β) i. q. *leichenbett, paradebett* 3, 5, 14 *propositam* *toro* *effigiem*.

torvitas. II, 9, 11 *caput*, *insigne* *oculis* *comaque* et *torvitae* *vultus* i. q. *das grimmige*.

torvus. i. q. *finster, grimmig* 15, 72, 14 *habitu* *procerus* et *torvo* *vultu* *erat*. 4, 60, 8 *Tiberius* (erat) *torvus* aut *falsum* *renidens* *vultu*. 16, 29, 1 *cum* *per* *haec* . . . *Marcellus*, *ut* *erat* *torvus* *ac* *minax*, *voce* *vultu* *oculis* *ardesceret*, . . . — 2, 14, 14 *corpus* (Germanorum) . . . *visu* *torvum* et *ad* *brevem* *impetum* *validum* (est).

tot. a) *adi.* 3, 14, 8 *absurdum* *videbatur* . . . t. *adstantium* *visu* . . . *id* *ausum* (esse). D 3, 19 *cum* *te* t. *amicorum* *causae*, t. *coloniatarum* et *municipiorum* *clientelae* in *forum* *vocent*. II, 87, 6 cf. *infra* *legati*. 39, 9 *ut* *quamquam* *verno* *tempore* *anni* et t. *circum* *annibus* *penuria* *aquae* *fatigarentur*. A 3, 14 *exemptis* e *media* *vita* t. *annis*, quibus . . . IV, 17, 9 *quae* (mala) t. *annis* *perpessi* . . . 1, 12, 13 *quae* in *toga* *per* t. *annos* *egregie* *fecisset* *admonuit*. 17, 5. 54, 10. 2, 27, 4. 3, 58, 11. 6, 32, 9. 12, 18, 9. 13, 50, 12. 2, 2, 10 si *manicipium* *Caesaris*, t. *per* *annos* *servitutum* *perpessum*, *Parthis* *imperitet*. 6, 24, 4. 12, 36, 6. 14, 54, 12. 15, 1, 13. 6, 9. 25, 7. 62, 8. 16, 26, 17 cf. p. 1091^a. II, 28, 7 *veteres* *illos* et t. *bellorum* *victores* . . . *abduci*. IV, 58, 19 t. *bellorum* *victores* . . . *fuso* *totiens* *hoste*, si *pavetis* *aciem*, *indignum* (est). 2, 71, 11 *inlacrimabunt* *quondam* *florentem* et t. *bellorum* *superstitem* *muliebri* *fraude* *cecidisse*. 1, 17, 9 si *quis* t. *casus* *vita* *superaverit*, . . . IV, 72, 8 *ipsis* *sufficere* . . . *coloniae* *ruinas*, quibus t. *castrorum* *excidia* *pensarentur*. V, 24, 6 *fortunam* *belli*, t. *cladibus* *adversam*, . . . *mutare*. 2, 55, 4

Athenienses t. cladibus exstinctos, . . . 4, 68, 5 neque (Sabinus) omiserat coniugem liberosque eius (Germanici) percolere, . . . post t. *clientes* unus. A 41, 8 cum t. *cohortibus* cf. infra exercitus. D 3, 19 t. *coloniae* cf. supra amici. 15, 59, 10 frustra . . . fidem in t. *consciorum* animis et corporibus sperare. A 45, 2 non vidit Agricola . . . t. *consularium* caedes, t. nobilissimarum *feminarum* exilia. 6, 23, 7 t. *consularium* (parens). 2, 37, 17 en stirps . . . t. *consulum*, t. *dictatorum*. A 41, 6 t. *exercitus* . . . per ignaviam ducum amissi, t. militares *viri* cum t. *cohortibus* expugnati et capti (sunt). II, 47, 12 tantum Romanae pubis, t. egregios exercitus sterni . . . patiar? 3, 73, 7 ne Spartaco quidem post t. *consularium* exercituum clades inultam Italiam urenti . . . datum (est), ut . . . A 33, 8 t. *expeditionibus*, t. *proeliis* . . . neque me militum neque vos ducis paenituit. 13, 14, 19 (Agrippina) Silanorum manes invocare et t. irrita *facinora*. 16, 13, 1 t. *facinoribus* foedum annum etiam di . . . morbis insignivere. A 45, 2 t. nobilissimae *feminae* cf. supra consulares. 1, 43, 4 cecidissent . . . nondum t. *flagitiorum* exercitui meo conscitus. 15, 68, 3 non aliter t. *flagitii* eius subveniri potuisse. A 45, 11 cum denotandis t. *hominum* palloribus sufficeret saevus ille vultus. III, 37, 5 quod consul rem p., dux imperatorem, tantis opibus t. *honoribus* cumulat amicum prodidisset. 66, 19 ut tres consulatus, ut t. egregiae domus honores deceret, . . . in audaciam accingeretur. 13, 30, 12 inoffensa t. *imperatorum* malitia. IV, 7, 17 satis Marcello (esse), quod Neronem in exitum t. *innocentium* infulerit. 14, 42, 6 concursu plebis, quae t. *innoxios* protegebat. II, 87, 6 t. *legatorum amicorum*que comitatus inhabilis ad parendum (erat). III, 38, 17 frustra Vespasianum timeri, quem t. Germanicae *legiones*, t. *provinciae* . . . tantum denique terrarum ac maris . . . arceat. 1, 7, 20 Germanicus, in cuius manu t. *legiones*, immensa sociorum auxilia, . . . 3, 54, 8 t. a maioribus repertae *leges*, t. quas divus Augustus tulit, . . . securiorem luxum fecere. 34, 31 si ab uxore carissima et t. *communium liberorum* parente divelleretur. 6, 27, 1 t. *luctibus* funesta civitate . . . IV, 58, 3 mortem, in t. *malis* *solacium, . . . expecto. 24, 12 t. *armatas* fortissimorum virorum *manus* unius senis valetudine regi. 1, 59, 7 quorum t. *manus* unam mulierculam avexerint. 14, 58, 15 si sexaginta *milites* (t. enim adveniebant) propulisset. A 39, 6. I, 6, 7. 37, 9. II, 70, 18. III, *13, 17. 55, 4. IV, 13, 15. 1, 65, 29. 14, 35, 11 t. *milia* cf. p. 840*. D 3, 19 t. *municipia* cf. supra amici. 1, 2 cum priora saecula t. *eminentium oratorum* ingeniis . . . floruerint, . . . 1, 42, 18 t. *praemia* cf. infra. A 33, 8 t. *proeliis* cf. supra expeditiones. III, 84, 5 quidquid t. *proeliis* laboris ac periculi hausissent. 1, 42, 18 tu (legio) t. *proeliorum* socia, t. *praemiis* aucta, . . . 2, 45, 18 meminissent . . . t. *proeliorum*. 4, 25, 14 Tacfarinatem omnes, notum t. *proeliis*, consecretur. D 10, 5 per t. *provincias* (innotescit fama). III, 38, 18 cf. supra legiones. IV, 25, 7 adcurso t. *provinciarum* extingui . . . perfidia (potuit). D 33, 18 nec quisquam percipere t. tam [Muret.; codd. aut] reconditas, tam [Halm tamque] *varias res* potest. 3, 67, 5 cum super t. *senatores* adversos facun-

dissimis totius Asiae . . . responderet solus. IV, 58, 33 te, Iuppiter optime maxime, quem . . . t. *triumphis* coluimus, . . . precor. 3, 47, 14 post . . . t. receptos in iuventa . . . triumphos. 2, 73, 10 percultas t. *victoriis* Germanias. 15, 41, 6 opes t. *victoriis* quaesitae. A 41, 8 t. militares *viri* cf. supra exercitus. III, 31, 13 t. fortissimi viri proditoris open invocantes. 70, 5 t. illustres viros. 1, 11, 6. 6, 9, 15. 11, 36, 7 cf. p. 643^b. 16, 21, 1 trucidatis t. insignibus viris.

b) *subst.* D 8, 26 minimum inter t. ac tanta locum optinent imagines ac tituli i. q. inter tot ac tantas res. — D 39, 16 cum t. pariter ac tam nobiles forum coartarent. I, 72, 12 servaverat (filiam), non clementia, quippe t. interfectis, sed effugium in futurum. 2, 36, 8 grave (esse) moderationi suae t. eligere, t. differre. 4, 3, 2 vi t. simul corripere intutum (erat). 6, 17, 2 t. damnatis bonisque eorum dividendis.

totidem. a) *adi.* I, 27, 14 tres et viginti speculatores . . . rapiunt (Othonem); t. ferme *milites* . . . adgregantur. II, 89, 5 quattuor legionum aquilae per frontem totidemque circa e legionibus aliis *vevilla*, mox duodecim alarum signa (erant). III, 43, 11 Valens cum quattuor speculatoribus et tribus amicis, t. *centurionibus* . . . regreditur. V, 12, 12 tres duces, t. *exercitus* (erant). 1, 59, 8 sibi tres legiones, t. *legatos* procubuisse. 3, 74, 3 tres incessus, t. *agmina* parantur. 1, 56, 3 Germanicus quattuor legiones, quinque auxiliarium milia et tumultuarias catervas Germanorum . . . Caecinae tradit; t. *legiones*, duplicem sociorum numerum ipse ducit. 2, 16, 11 dein quattuor legiones et cum duabus praetoriis cohortibus ac delecto equite Caesar; exim t. *aliae* legiones et levis armatura cum . . . 4, 5, 15 ripam Danuvii legionum duae in Pannonia, duae in Moesia attinebant, t. apud Delmatiam locatis. — 15, 41, 13 alii eo usque cura progressi sunt, ut t. *annos mensesque* et *dies* inter utraque incendia numerent. — G 26, 9 (Germani) annum . . . non in t. digerunt *species* (sc. quot nos).

b) *subst.* D 26, 27 expectabam, ut incusato Asinio et Caelio et Calvo aliud nobis agmen produceret plurisque vel certe t. nominaret, ex quibus . . . 3, 28, 15 ni Tiberius . . . quinque consularium, quinque e praetoriis, t. e cetero senatu sorte duxisset.

totiens. a) IV, 20, 3 nullum sibi bellum (esse) adversus Romanos, pro quibus t. *bellissent*. V, 24, 10 (eos) satis peccavisse, quod t. Rhenum *transcenderint*. 1, 46, 9 Augustum fessa aetate t. in Germanias *commeare* potuisse. 12, 60, 9 Claudius omne ius tradidit, de quo t. *seditione* aut armis certatum (est). IV, 74, 2 nos, quamquam t. *laccessiti*, . . . id solum vobis addidimus, quo pacem tueremur. 76, 21 redituram (esse) in animos . . . fugam famemque ac t. *captis* precariam vitam. 6, 16, 11 (fraudes), quae t. *repressae* . . . rursus oriebantur. 14, 36, 6 cessoriis (esse) statim, ubi ferrum virtutemque vincuntium t. *fusi* adgnosissent. 4, 9, 3 ad vana et t. *inrisa* revolutus . . . 15, 24, 3 se priora et t. *iactata* super optinenda Armenia nunc omittit. 2, 75, 7 (Agrippina) infelici fecunditate fortunae t. *obnoxia*. — *postpos.* I, 25, 10 stimulant . . . vulgus . . . desperatione *dilatati* t. *donativi*. 50, 10 *captam* t. suis exercitibus urbem. III, 82, 19 pro Flavianis (erat) fortuna et *parta* t.

victoria. IV, 32, 15 quod praemium *effusi* t. sanguinis expectatis . . ? 34, 31 *corrupta* t. victoria . . suspectus bellum malle. 58, 20 tot bellorum victores . . , *fuso* t. hoste, si pavetis aciem, indignum (est). 4, 25, 12 memoria . . *optatae* t. pugnae.

b) respondet *quotiens* 14, 64, 15 cf. p. 1353^b.

totus. non nisi vi *adi* et quidem *attributiva* A) i. q. *ganz a*) *sing.* 3, 67, 5 cum . . facundissimis totius *Asiae* . . responderet solus et orandi nescius. A 10, 9 formam totius *Britanniae* . . bipenni adsimulavere 18, 18 revocatum Paulinum rebellione totius *Britanniae* supra memoravi. 30, 9 nobilissimi totius *Britanniae*. 30, 3 hodiernum diem . . initium libertatis toti *Britanniae* fore. — 2, 21, 9 Inguimerum, tota volitantem *acie*, fortuna . . deserebat. D 9, 15 *toto anno*, per omnes dies, magna noctium parte unum librum excudit et elucubravit. 13, 41, 24 ne totum quidem annum supplicationibus sufficere. II, 42, 15 in eventum totius *belli* certabant. D 39, 22 Bestiam et Vatinius concursu totius *civitatis* et accusatos et defensos (esse). I, 73, 6 (Calvia) famem populo R. haud obscure molita, totius postea *civitatis* gratiam obtinuit. 12, 7 non sane crebrior tota civitate sermo per illos menses fuerat. 15, 56, 5 Natalis, totius *conspirationis* magis gnarus. D 29, 5 nec quisquam in tota *domo* pensi habet, quid . . II, 48, 11 ut pro incolum tota *domo* ne hanc quidem sibi gratiam redderet. 14, 7, 13 praetorianos toti Caesarum domui obstrictos (esse). II, 94, 7 viginti milibus e toto *exercitu* permixtis magis quam electis. 14, 43, 12 (senatus consultum) supplicium toti *familiae* minitabatur. II, 32, 3 de toto *genere* belli censere. D 5, 18 studium, quo non aliud . . ad urbis famam pulchrius vel ad totius *imperii* atque omnium gentium notitiam industrius excogitari potest. I, 16, 28 t. *libertas* cf. infra servitus. 61, 10 Vitellius . . *tota mole* belli securus. II, 100, 10 ingruenti bello *tota mole* occurreret. 6, 36, 1 Artabanus *tota mole* regni ultum iit. III, 22, 13 proelium *tota nocte* varium, anceps (fuit). D 6, 12 homines . . totius *orbis* (sc. terrarum) gratia subnixos. III, 49, 1 hac totius orbis nutatione fortuna imperii transit. V, 25, 3 nec posse ab una natione totius orbis servitium depelli. I, 4, 3 quid in toto terrarum orbe validum . . fuerit. IV, 58, 24 ne hoc prodigium *toto pectore* incumbam. 28, 27 ut sincera . . unius cuiusque natura *toto* statim pectore arriperet artes honestas. 14, 21, 17 laetitiae . . dari paucas *totius *quinquennii* noctes. 1, 12, 2 dixit . . Tiberius se ut non toti *rei p.* parem, ita . . I, 16, 27 imperatoris es hominibus, qui nec totam *servitatem* pati possunt nec totam *libertatem*. D 10, 5 quando . . recitationum fama in totam *urbem* penetrat? nedum ut per tot provincias innotescat. I, 26, 6 ni incerta noctis et tota urbe sparsa militum castra . . timuissent. II, 95, 2 editis tota urbe vicatim gladiatoribus. 93, 2. III, 83, 7 cf. infra. I, 29, 4 ex tota urbe (sc. concurrebant). *72, 17 populus . . concurrere ex tota urbe in Palatium ac fora. 15, 37, 2 (Nero) publicis locis

struere convivia totaque urbe quasi domo uti. 1, 51, 14 hostes . . frontem modice adsultantes, tota *vi* novissimos incurrere. D 9, 1 carmina et versus, quibus totam *vitam* Maternus insumere optat. — *postpos.* A 17, 4 (Brigantium civitas) numerosissima *provinciae* totius perhibetur. II, 93, 2 miles . . in porticibus aut delubris et *urbe* tota vagus . . III, 83, 7 saeva ac deformis urbe tota facies (erat). Cf. b 14, 20, 8 dies totos.

b) *plur.* IV, 18, 22 auxilia foeda fuga dispersa totis *campis* palantur i. q. auf der ganzen weiten fläche, überall auf der ebene. V, 3, 12 totis campis procubuerant. II, 19, 6 iamque totis *castris* modesti sermones (erant). III, 13, 9 ubi totis castris in fama proditio (fuit), . . II, 88, 6 plebs totis se castris miscuerat. V, 15, 7 si quid stabile occurrebat, totis illic *corporibus* nitentes . . G 17, 2 totos *dies* iuxta focum . . agunt. 14, 20, 8 stantem populum spectavisse, ne, si consideret theatro, dies totos ignavia continuaret. 13, 38, 12 rectius de iis, quae in publicum consulerentur, totis *exercitiis* coram dissertaturos respondit i. q. vollständige heere; cf. 38, 3 mille equitum praesidium Tiridates adfore sibi dicebat. Alii ad B trahunt.

B) i. q. *alle, sämtlich* II, 31, 9 nulla ultra penes Vitellianos mora (erat) quin totis *viribus* certarent. 15, 13, 16 ipsum adversus duas legiones totis regni viribus advenisse. — [M 14, 22, 21 *toto pro loto*.]

trabeatus. 3, 2, 6 t. equites.

trabs. non nisi i. q. *balken* III, 30, 10 trabibus tegulisque et facibus propugnatores deturbant. IV, 30, 3 (turrim) promoti contra asseres et *incussae* trabses perfringere. V, 6, 27 (bituminis moles) securibus cuneisque ut trabses aut saxa *discindi*. II, 34, 8 naves . . *validis* utrimque trabibus conexas. 15, 9, 5 naves . . conexas trabibus. 13, 31, 2 nisi cui libeat laudandis fundamentis et trabibus, quis molem amphitheatri . . Caesar extruxerat, volumina implere. 15, 43, 12 aedificia . . certa sui parte sine trabibus saxo Gabino . . solidarentur.

tracto. non nisi *transl. a*) in *univ. a*) i. q. *handhaben, führen* III, 9, 17 has ad copias . . misit epistulas Caecina, terneratam *victa arma* tractantium [Acidal. retr.] incusans i. q. eine verlorene sache vertheidigen: Prammer.

β) i. q. *handhaben, führen, behandeln, leiten, verwalten* D 14, 5 num parum tempestivus . . interveni secretum *consilium* (berathung pflegen) et causae alicuius *meditationem* tractantibus? i. q. beschäftigt sein mit. 4, 13, 2 Tiberius nihil intermissa rerum cura, negotia pro solaciis accipiens, *ius* civium, *preces* sociorum tractabat i. q. beschäftigte sich mit. 1, 72, 12 primus Augustus *cognitionem* de famosis libellis specie legis eius tractavit i. q. anstellen. 2, 34, 20 (Urgulania) testis in *causa* quadam, *quae* apud senatum tractabatur, venire dedignabatur. 4, 6, 5 publica *negotia* et privatorum maxima apud patres tractabantur. 15, 7 apud quos (patres) etiam tum *cuncta* tractabantur. 3, 12, 29 *cetera* (sc. in hac causa) pari modestia tractentur. 1, 9, 20 *pauca* . . vi tractata (esse), quo ceteris quies esset i. q. in seltenen fällen habe man gewalt angewendet. IV, 73, 13 quot proeliis adversus Cim-

bros Teutonisque, quantis exercituum nostrorum laboribus quove eventu Germanica bella tractaverimus, satis clarum i. q. führen. 1,59,10 non . . se prodicione neque adversus feminas gravidas, sed palam adversus armatos bellum tractare. 6,44,9 Tiridates . . Artabano percussus distrahi consiliis, iret contra an bellum cunctatione tractaret. IV,9,2 tum a praetoribus tractabatur *aerarium* i. q. verwalten. 2,67,11 (liberis) nondum adultis Trebellenus praetura functus datur, qui *regnum* interim tractaret. 14,51,14 (Rufus) *rem frumentariam* sine quaestu tractabat. 12,60,16 Oppius et Balbus primi Caesaris opibus potuere *condiciones pacis* et *arbitria belli* tractare i. q. über friedensbedingungen und nach freiem ermesen über krieg bestimmen.

b) *spec. a*) i. q. behandeln, sich benehmen gegen, umgehen mit 3,12,13 illud reputate, turbide et seditiose tractaverit *exercitus* Piso.

β) i. q. überdenken, überlegen D 27,4 *causas* exquirimus, *quas* te solitum tractare dixisti. 2,5,5 (Germanicus) celerandae victoriae intentione tractare proeliorum *vias* et *quae* sibi . . saeva vel prospera *evenissent*.

γ) *be-*, *verhandeln*, *besprechen*, *erörtern* D 16,1 magnam . . et dignam tractatu *quaestionem* movisti. Georges ad *subst.* tractatus trahit. 35,14 duo *genera* materialium apud rhetoras tractantur, suasoriae et controversiae. I,83,18 num . . omnia *consilia* (sc. ducum) cunctis praesentibus (sc. militibus) tractari ratio rerum . . patitur? III,1,2 meliore fato fideque partium Flavianarum duces *consilia* belli tractabant. 3,22,10 (Tiberius) deprecatus . . senatum, ne maiestatis *crimina* (in Lepidam) tractarentur. 4,16,13 tractatis *religionibus* (in senatu) placitum (est) instituto flaminum nihil demutari. 43,18 tunc tractatae (sunt in senatu) Massiliensium *preces* probatumque Rutillii exemplum. seq. *interrog. indir.* 1,13,5 Augustus supremis sermonibus cum tractaret, quinam adipisci principem locum suffecturi abnuerent aut inpaes vellent . . — 3,71,8 de religionibus tractabatur (in senatu). — [M 6, 7,21 cf. traho II. A. b. 2.]

tractus. a) *propr. a*) 15,37,7 fabricatus est ratem, cui superpositum convivium *narium* aliarum tractu moveretur i. q. das ziehen cf. Draeg. β) 2,23,11 (auster) immenso *nubium* tractu validus i. q. wolkenzug.

b) *transl.* i. q. *hinziehen*, *verzögerung* 15,10,3 eludi Parthus tractu belli poterat. 64,11 Seneca . . *durante* tractu et lentitudine *mortis*, Statium . . orat provisum pridem venenum . . promeret.

traditio. de *scriptore* 16,16,12 in traditione *supremorum* cf. *promiscus* A. b.

[**traditor.** i. q. *proditor* M IV, 24,13 interfecto traditore. Ferrettus 'proditor', quem omnes recentiores editores secuti sunt.]

trado. I) sensu *artiore* 1) *qd a*) A 40,8 liberatum . . missum ad Agricolum *codicillos*, quibus ei Suria *dabatur*, tulisse cum praecepto ut, si in Britannia foret, traderentur i. q. einhändigen. 11,34,11 *codicillos* libidinum indices tradidit (sc. accusator Claudio), quis visus Caesaris averteret. 15,30,7 *litteras* supplices ad Neronem cf. II. A. 2. α. 14,24,15 (legati) hospitale *donum*, coronam auream, tradebant.

β) *add. dat.* IV, 25,11 Hordeonius . . instituit pessimum facinus, ut *epistulae* aquiliferis legionum traderentur, a quis ante militi quam ducibus legebantur. 3,15,14 *pauca* conscribit ob-signatque et liberto tradit. 4,10,12 senem . . exceptum *poculum* Druso tradidisse. 54,7 *poma*, ut erant adposita, laudans nurui sua manu tradidit. 13,16,7 innoxia adhuc ac praecalida *potio* traditur Britannico; dein, postquam fervore aspernabatur. . .

2) *qm add. dat.* 12,51,10 vulneratam (*coniugem*) ripam ad Araxis trahit, *flumini* tradit, ut corpus etiam auferretur.

II) sensu *latiore* A) in *unic.* 1) *qd a*) I,57,15 manipuli . . et gregarius miles *viatica* sua et *balteos phalerasque*, insignia armorum argento decora, loco pecuniae tradebant (Vitellio) i. q. hingeben, darbringen. 13,13,14 suarum opum . . *copias* tradebat (Agrippina filio) i. q. stellte zur verfügung. 1,39,10 Caesarem tradere *vexillum* . . subigunt (militis seditiosi) i. q. über-, herausgeben cf. 39,8 *vexillum* in domo Germanici situm flagitare occipiunt 14,54,10 nec me in paupertatem ipse detrudam, sed traditis (sc. tibi, Neroni) *quorum* fulgore praestringor. . . i. q. abgeben. 15,31,4 a Corbulone petierat (Vologeses), ne quam imaginem servitii Tiridates perferret neu *ferrum* traderet (Corbuloni). — 4,72,11 primo *boves* ipsos, mox *agros*, postremo *corpora* coniugum aut liberorum *servitio* tradebant.

β) *add. dat.* 1,67,11 *equos* . . fortissimo cuique bellatori tradit. 2,48,5 *bona* Aemiliae Musae . . petita in fiscum Aemilio Lepido . . et Pantulei . . *hereditatem*, quamquam ipse heres in parte legeretur, tradidit Servilio (Tiberius). 15,24,5 quoniam di . . *possessionem* (Armeniae) Parthis non sine ignominia R. tradidissent. A 13,7 divus Iulius cum exercitu *Britanniam* ingressus . . potest videri ostendisse *posteris*, non tradidisse. 16,15 Turpilianus . . compositis prioribus nihil ultra ausus Trebellio *provinciam* tradidit i. q. übergab, gab ab. IV, 86,4 *imperium* (oberbefehl) cf. 2. β. — c. *acc. praedic.* A 40,11 traderat . . Agricola successori suo *provinciam* quietam tutamque. 15,43,7 Nero . . purgatas *areas* dominis traditurum pollicitus est.

2) *qm a*) G 24,12 *servos* condicionis huius per commercia tradunt (sc. aliis). 'Per commer. tr.' i. q. verkaufen. — c. *acc. praedic.* 15,30,7 obidem interea *filiam* tradit (Tiridates Corbuloni) litterasque supplices ad Neronem.

β) *add. dat.* IV, 86,4 creditur Domitianus . . fidem eius temptavisse, an praesenti sibi *exercitum imperiumque* traditurus foret i. q. über-, abgeben. 14,39,13 tradere *exercitum* Turpiliano . . iubetur. — c. *acc. praedic.* A 32,15 (*Romanos*) paucos numero . . clausos quodam modo ac victos di nobis tradiderunt. 1,44,4 orabant . . rediret legionum *alumnus* neve opes Gallis traderetur.

B) *spec. a*) zur besorgung, verwaltung, beschützung, sim. *übergaben*, *anvertrauen* 1) *qd a*) I,10,11 cui (Muciano) *expeditus* fuerit tradere (sc. alii) *imperium* quam obtinere i. q. vergeben. 6,46,1 (princeps) dubitavit de tradenda *re p.*, primum inter nepotes, . . 12,60,9 Claudius omne *ius* tradidit (sc. procuratoribus).

β) add. dat. I,74,16 increpabat . . . quod tanto ante traditum Vitellio imperium ad Othonem vertissent. 15,65,4 fama fuit Flavum . . . destinavisse, ut post occisum Neronem . . . traderetur imperium Senecae. II,77,12 tu hos exercitus rege, mihi bellum et proeliorum incerta trade. 1,76,7 Achaïam ac Macedoniam onera deprecantis levare in praesens proconsulari imperio tradique Caesari placuit i. q. überweisen, übertragen. 11,22,21 cui (senatui) iudicia tradiderat (Sulla). 2,20,3 campum cf. b.

2) qm add. dat. 4,8,19 hos (adulescentulos) . . . orbatos parente tradidi patruo ipsorum (sc. educandos et erudiendos). 12,5,17 cui (coniugi) parvos liberos tradat cf. g.

b) zur führung übergeben, überweisen add. dat. IV,24,3 Flaccus . . . cognito castrorum obsidio . . . lectos e legionibus Voculae . . . legato tradit, ut . . . 48,8 Gaius Caesar, . . . Silanum obtinentem Africam metuens, ablatam proconsuli legionem misso in eam rem legato tradidit. 1,56,3 Germanicus quattuor legiones . . . Caecinae tradit; totidem legiones . . . ipse ducit. IV,51,11 (Vespasianus) validissimam exercitus partem Tito tradit ad reliqua Iudaici belli perpetranda. 2,20,3 Tuberoni legato tradit equitem campumque (cf. a.1.β.); peditum aciem ita instruxit, ut . . . quod arduum sibi, cetera legatis permisit. 4,73,16 Labeoni legato . . . quod reliquum auxiliorum tradit. 12,45,6 magnas copias filio tradidit. 15,2,16 promptam equitum manum . . . Monaesi nobili viro tradidit. — c. acc. praedic. 1,70,3 Germanicus legionum . . . secundam et quartam decumam . . . Vitellio ducendas tradit.

c) zur ehe übergeben add. dat. 1,53,12 (Iuliam) traditam Tiberio (sc. uxorem) pervicax adulter . . . in maritum accendebat. 4,40,24 Augustus filiam suam equiti R. tradere meditatus est. 75,2 Tiberius neptem Agrippinam . . . cum coram (persönlich) Domitio tradidisset, in urbe celebrari nuptias iussit i. q. verloben.

d) dem feinde übergeben, überliefern, ausliefern 1) qd α) III,77,3 ad Vitellium servus . . . perfugit pollicitusque, si praesidium acciperet, vacuum arcem *traditurum. . . 2,81,9 Piso oravit, ut traditis armis maneret in castello. — c. acc. praedic. III,13,14 huc cecidisse Germanici exercitus gloriam, ut sine proelio, sine vulnere victas manus et capta traderent arma.

β) add. dat. 15,14,13 placuit . . . castella et commentatus Parthis tradi.

2) qm α) III,48,10 rex . . . pactus Aniceti exitum perfugas tradidit. 61,4 nullo in bellum adhortante, multis ad transitionem, qui suas centurias turmasque tradere, donum victori et sibi in posterum gratiam, certabant. 2,65,18 tradito Cotye veniret. 12,21,1 traditus . . . Meherdates vectusque Romam . . . 13,9,5 Vologeses, . . . ut aemulationis suspectos per nomen obsidum amoveret, tradit nobilissimos ex familia Arsacidarum. accepitque eos centurio Instaeus.

β) add. dat. 2,66,2 eas litteras Pandusa . . . cum militibus, quis Cotys traderetur, in Thraeciam misit. 12,14,15 Meherdates . . . dolo eius vincitur traditurque victori. 36,3 ipse (Caratacus) . . . victus ac victoribus traditus est. — II,22,16 tradidere sese abeunti (Caecinae) Cerialis cum com-

pluribus classicis et Briganticus cum paucis equitum i. q. sich ergeben.

e) zur bestrafung übergeben, ausliefern 1,30,4 quosdam ipsi manipuli documentum fidei tradidere. 11,35,16 Pompeium ac Saufeium ex consciis tradi (sc. centurionibus vel tribunis) ad supplicium iubet (Claudius).

f) preisgeben 1) qd add. dat. 13,41,17 quod moenibus cingebatur, repente ita . . . fulguribus discretum est, ut quasi infensantibus deis exitio tradi crederetur i. q. dem untergang weihen.

2) qm α) c. acc. praedic. III,56,15 militem . . . in extrema obstinatum trucidandum capiendumque tradidit (sc. hostibus).

β) add. dat. IV,14,15 tradit se (Batavos) praefectis centurionibusque: quos ubi spoliis et sanguine expleverint, mutari i. q. in die hände geben. 6,42,8 (Artabanus rex) plebem primoribus tradidit ex suo usu.

g) mitteilen, anvertrauen 12,5,17 adsumere coniugem, prosperis dubisque sociam, cui cogitationes intimas, cui parvos liberos (cf. a. 2.) tradat.

h) überliefern, vererben α) G 32,7 inter familiam et penates et iurā successionum equi traduntur. D 37,3 ne traditae a maioribus necessitudines ad alios transirent i. q. ererbt, überkommen. 1,14,13 candidatos praeturae duodecim nominavit, numerum ab Augusto traditum. I,32,5 tradito more.

β) add. dat. I,44,13 tradito principibus more. 84,29 hunc (senatum) . . . sicut a maioribus accepimus, sic posteris tradamus.

γ) schriftlich überliefern, berichten, angeben α) c. sim. A 10,4 Britanniae situm populosque multis scriptoribus memoratos . . . referam . . . ita quae priores nondum comperta eloquentia percoluere, rerum fide tradentur (sc. a me). 4,10,1 in tradenda morte Drusi quae plurimis . . . auctoribus memorata sunt rettuli. 13,20,13 Fabius Rusticus auctor est, scriptos esse . . . codicillos, . . . Plinius et Cluvius nihil dubitatum . . . referunt; . . . nos consensum auctorum secuturi, *quae diversa prodiderint, sub nominibus ipsorum trademus. 14,9,3 haec consensu produntur. aspexerint matrem exanimem Nero . . . sunt qui tradiderint, sunt qui abnuant. compon. memorare A 10,4 cf. supra. III,51,7 . . . nec quicquam ultra traditur cf. 51,10 ut Sisenna memorat, 51,14 memorabimus. V,2,1 quoniam famosae urbis supremum diem tradituri sumus, congruens videtur primordia eius aperire. Iudaeos . . . insedis memorant, . . . quidam (memorant) . . . plerique (memorant) . . . sunt qui tradant (2,11) Assyrios convenas . . . propiora Suriae coluisse. clara alii (tradunt) Iudaeorum initia, Solymos . . . conditae urbi Hierosolyma nomen e suo fecisse. 4,10,1 cf. supra. 53,10 id ego, a scriptoribus annalium non traditum, repperi in commentariis Agrippinae . . . quae . . . casus suorum posteris memoravit. 15,53,17 . . . quod C. Plinius memorat. nobis quoquo modo traditum non occultare in animo fuit. II,3,2 conditorem templi . . . Aëriam vetus memoria, quidam . . . deae nomen id perhibent. fama recentior tradit a Cinyra sacratum (esse) templum. III,28,1 Hormine id ingenium, ut Messalla tradit, an potior auctor

sit C. Plinius, qui Antonium incusat, haud facile discreverim. 13,20,13 cf. supra. 6,28,8 id animal . . a ceteris avibus diversum consentiunt . . de numero annorum varia traduntur. maxime *vulgatum* est quingentorum spatium: sunt qui adseverent . . A46,19 multos veterum velut inglorios . . oblivio obruit: Agricola posteritati *narratus* et traditus superstes erit.

β) *absol.* II,8,5 servus e Ponto sive, ut alii tradidere, libertinus ex Italia . . mare ingreditur. 15,53,11 pugionem templo Salutis sive, ut alii tradidere, Fortunae . . detraxerat. 54,15 Milichum . . nescium et tunc primum arreptis suspicionibus, ut plerique tradidere. de consequentibus *consentitur. I. Müller, Andres.; M. Halm ut pl. tr. de conseq. III,28,1 ut Messalla tradit cf. α. 2,29,5 aegritudine fessus, sive, ut tradidere quidam, simulato morbo. II,78,14 nec simulacrum (est) deo aut templum — sic tradidere maiores —: ara tantum et reverentia. V,6,24 sic veteres auctores (sc. tradunt), sed gnari locorum tradunt undantes bitumine moles pelli manaque trahi ad litus.

γ) c. *acc.* 1) *qd* 1) α) II,101,4 scriptores temporum, qui . . monumenta belli huiusce composuerunt, *curam* pacis et *amore* rei p., corruptas in adulationem causas, tradidere. III,25,10 eo notabilior caedes fuit, quia filius patrem interfecit. *rem nominaque* auctore Vipstano Messalla tradam. 69,17 quorum (senatorum equitumque) nomina tradere haud promptum est. V,2,1 urbis *supremum diem*. 2,11 Iudaeorum *initia* cf. α. 1,1,14 inde consilium mihi (est) *pauca* de Augusto et *extrema* tradere, mox Tiberii *principatum* et *cetera*, sine ira et studio. 4,71,8 has atque alias sontium *poenas* in tempore trademus. 11,27,9 *nihil compositum* miraculi causa, verum *audita scriptaque* senioribus (i. q. a sen.) tradam. III,54,23 quidam iussu Vitellii interfectum (eum esse), de fide constantiaque *eadem* tradidere. 13,20,13 (ca) *quae . . prodiderint cf. α. 16,6,3 neque venenum (fuisse) crediderim, quamvis quidam scriptores tradant (sc. id), odio magis quam ex fide. — *pass.* D40,15 quem oratorem Lacedaemonium, quem Cretensem accepimus? quarum civitatum severissima *disciplina* et severissimae *leges* traduntur. 1,80,4 *causae* variae traduntur: alii (sc. tradunt) taedio novae curae semel placita pro aeternis servavisse (Tiberium), quidam invidia, . .; sunt qui existunt . . 6,28,8 de numero annorum *varia* traduntur cf. α. 4,10,1 in tradenda *morte* Drusi cf. α. 11,15 mihi tradendi arguendique *rumoris* causa fuit, ut . . 14,19,3 Servilius . . tradendis *rebus R. celebris*. A10,4 (ca) quae . . percoluere, rerum fide traduntur cf. α. III,51,7 . .; nec *quicquam* ultra traditur. 4,33,9 *haec* conquiri tradique in rem fuerit. 53,10 *id* ego, a scriptoribus annalium non traditum, . . cf. α. 15,53,17 quoquo modo traditum cf. α.

ββ) *add. dat.* A1,1 clarorum virorum *facta moresque posteris* tradere, antiquitas usitatum. 2) 4,34,18 Pollionis *scripta* egregiam eorumdem *memoriam* tradunt.

2) *qm acc.* 1,13,10 de prioribus consentitur, pro Arruntio quidam *On. Pisonem* tradidere. 14,14,16 *quos* (nobilium familiarum *posteros*)

fato perfunctos ne nominatim tradam, maiorebus eorum tribuendum puto.

ββ) *add. dat.* A46,19 *Agricola posteritati* narratus et traditus cf. α.

δ) c. *praep. de* *15,54,15 M. Halm cf. β. — III,54,23. 1,1,14. 6,28,8 cf. γ. I. 1. α.

ε) *seq. acc. c. inf.* 1) 1) G28,2 validiores olim Gallorum res fuisse summus *auctorum *divus Iulius* tradit. 1,69,6 tradit C. Plinius, Germanicorum bellorum scriptor, stetisse apud principium pontis (Agrippinam). 14,2,1 tradit Cluvius . . Agrippinam . . eo usque provectam (esse), ut . . 15,61,12 tradit Fabius Rusticus . . redisse tribunum. III,22,7 ordinem agminis . . adseverare non ausim, quamquam *alii* tradiderint . . primanos laevum cornu complese. 1,29,14 tradunt *plerique* intra tabernaculum ducis obrutos (esse milites), *alii* corpora extra vallum abiecta (esse) ostentui. 80,4 *alii* . ., *quidam* . .; sunt qui existunt . . cf. γ. I. 1. α. I,41,14 de percussore non satis constat: quidam Terentium evocatum, alii Laecanium, [Halm, al.] crebrior fama tradidit Camurium quintae . . legionis militem inpresso gladio iugulum eius hausisse cf. 41,8 varie prodidere. III,54,23 quidam . . tradidere cf. γ. I. 1. α. 1,53,23 quidam . . eos milites . . ab Asprenate . . missos (esse) tradidere. 2,17,17 quidam adgnitum (esse eum) a Chaucis . . emissumque tradiderunt. 40,9 cf. infra. 11,4,8 quidam pampineam coronam . . visam (esse a Petra) atque ita interpretatum tradidere, . . 16,3,10 quidam vinctum ac mox dimissum (esse eum) tradidere ademptis bonis. 6,23,9 tradidere quidam praescriptum fuisse Maeroni, . . 15,45,13 tradidere quidam venenum ei . . paratum (esse). III,59,14 Domitiano patuisse effugium *multi* tradidere. V,2,11 *sunt qui* tradant . . cf. α. 14,37,10 sunt qui . . octoginta milia Britannorum cecidisse tradant. V,6,24 *gnari locorum* tradunt . . cf. β. 5,9,6 tradunt temporis eius *auctores* . . a carnifice . . compressam (esse virginem). 13,17,6 tradunt plerique eorum temporum *scriptores* . . illusum *isse pueritiae Britannici Neronem. — 4,65,1 haud fuerit absurdum tradere montem eum . . Querquetulanum cognomento fuisse. — I,41,2 vexillarius . . cohortis (Atilium fuisse tradunt) . . 2,40,9 ille e clientibus duos (quidam milites fuisse tradunt) deligit.

2) I,41,14 crebrior *fama* tradidit . . cf. 1. II,3,2 fama recentior tradit . . cf. α. IV,84,13 maior hinc fama tradidit deum . . navis . . conscendisse. 4,67,14 Graecos ea tenuisse Capreasque Telebois habitatas (esse) fama tradit.

2) 4,57,13 *traditur* . . matris inpotentia extrusum (esse Tiberium).

ξ) *seq. enunt. interrog.* 14,9,3 cf. α. — *part. perf. subst.* II,50,7 vulgatis traditisque demere fidem. *oppon.* 50,6 fabulosa, ficta cf. fabulosus.

κ) *mitteilen*, sim. D20,15 tradunt *in vicem* ac saepe in . . provincias suas scribunt, *sive* sensus aliquis arguta . . sententia effulsit *sive* locus . . poetico cultu enituit. 12,61,11 neque dubium habetur multa eorundem (Coorum) in populum R. *merita* sociasque *victorias* *potuisse tradi i. q. anführen, erwähnen, memorare (61,2) in relatione de immunitate Cois tribuenda. *add. dat.*

15,63,19 novissimo momento suppeditante eloquentia advocatis scriptoribus pleraque tradidit, quae in vulgus edita eius verbis invertere supersedeo i. q. diktieren. — seq. acc. c. inf. 15,70,6 (Seneca) recordatus carmen a se compositum, quo vulneratum militem per eius modi mortis imaginem obisse tradiderat i. q. darstellen; hatte sterben lassen.

1) überliefern, lehren A 28,4 occiso centurione ac militibus, qui ad tradendam disciplinam immixti manipulis exemplum . . habebantur. V, 4, 14 alii (ferunt) honorem eum Saturno haberi, seu principia religionis tradentibus Idaeis, quos cum Saturno pulsos . . accepimus, seu quod . . — [Wurm 1,41,6. M 12,37,8 cf. traho I. a. a. 1.]

traduco. transduco I,70. — I) A) propr. a) i. q. hinüberführen, wohin führen IV,70,27 legiones a Novaesio . . in Treveros . . traductae . . — I,70, 23 Poenino itinere subsignatum militem et grave legionum agmen hibernis adhuc Alpibus transduxit [codd. dett. traduxit, quod rec. Her., Nipp., al.] i. q. auf der P. strasse . . über die noch w. Alpen. II,66,15 legionem Graia Alpibus traductam . . IV,68,21 legiones . . Poeninis Cottianisque Alpibus, pars monte Graio traducuntur.

b) i. q. über etc. führen 4,73,6 aestuaria aggeribus et pontibus traducendo graviori agmini firmat.

B) transl. a) i. q. hinüberziehen, gewinnen I,5,3 miles urbanus . . ad destituendum Neronem arte magis et impulsu quam suo ingenio traductus . .

b) de tempore i. q. hinbringen IV,67,9 quibus artibus latebrisque vitam per novem mox annos traduxerit, . . suo loco reddemus.

II) i. q. vorüberführen 12,36,12 phalerae, *torques quaeque hibernis externis quaeviserat (Caratacus) traducta (sunt in triumpho).

tradux. II,25,11 vineas nexu traducum impeditas.

tragicus. 15,65,8 non referre dedecori, si citharoedus demoveretur et tragoedus succederet, quia ut Nero cithara, ita Piso tragico ornatu canebat. 16,21,8 Thraxea Patavi . . ludis *ceteriis . . habitu tragico cecinerat.

tragoedia. D 2,3 in eo tragoediae (sc. Catonis) argumento. 6,29,17 cf. infra. D 11,8 recitatione tragoediarum . . ingredi famam auspiciatus sum. — D 3,16 adeo te tragoediae istae non satiant . . , quo minus . . — D 3,12 si qua omisit Cato, sequenti recitatione Thyestes dicet; hanc enim tragoediam disposui iam et intra me ipse formavi. 6,29,17 detulerat argumentum tragoediae a Scauro scriptae. — D 21,33 Pacuvium certe et Accium non solum tragoediis sed etiam orationibus suis expressit (Asinius). [Ritter, Halm in tr.]

tragoedus. 15,65,7 cf. tragicus.

traho. I) in univ. a) propr. i. q. ziehen, schleppen c) 1) IV,53,18 magistratus et sacerdotes . . saxum (grundstein) ingens traxere i. q. zogen zur stelle, wo er hin sollte, zogen herbei. 2,24,13 quaedam (naves) a validioribus tractae i. q. ins schlepptau genommen. — de hom. 12, 47,13 inieciuntur catenae (Mithridati). ac compede . . traherentur. c. acc. praedic. 15,58,6 continua . . et vinceta agmina (reorum) trahi ac foribus hortorum adiacere i. q. herbeischleppen. —

tr. (sc. ad supplicium) 12,37,8 si statim deditus traheret [Bekker; M, Draeg. traderer], neque mea (Carataci) fortuna neque tua (Claudii) gloria inclaruisset; et supplicium mei oblivio sequeretur.

2) add. ca) in IV,27,2 navem . . Germani in suam ripam trahebant. V,6,20 hunc (liquorem concretum) manu captum . . in summa navis trahunt. 3,14,15 effigies Pisonis traxerant in Gemonias. III,74,15 truncum corpus Sabini in Gemonias trahunt. 6,19,11 custodes . . corpora putrefacta adsectabantur, dum in Tiberim traherentur. — de hom. c. acc. praedic. 2,40,13 (falsum Agrippam) vinctum clauso ore in Palatium traxere.

ββ) ad V,6,25 undantes bitumine moles pelli (i. q. impelli) manuque trahi ad litus. — de hom. 12,51,10 vulneratam (coniugem) ripam ad Araxem trahit, fluminis tradit. c. acc. praedic. 1,44,7 seditiosissimum quemque vinctos trahunt (milites) ad legatum.

γγ) 5,9,5 portantur in carcerem, filius imminentium intellegens, puella adeo nescia, ut . . interrogaret, quod ob delictum et quo traheretur.

β) i. q. hinnötigen, zwingen hinzugehen (Cf. extraho a. β.) de hom. ca) add. in 2,67,6 (regem) centuriones monendo, suadendo . . , postremo gnarum necessitatis in urbem traxere. 4,27,12 missus a Caesare . . tribunus cum valida manu ducentem ipsum et proximos audacia in urbem traxit. 69,8 Latiaris repertum in publico Sabinum . . domum et in cubiculum trahit. 12,47,4 (Radamistus Mithridaten) in lucum . . trahit, provivum illic sacrificii paratum dicitans.

ββ) add. ad 4,22,2 Silvanus . . coniugem in praeceps iecit, tractusque ad Caesarem ab . . socero . . respondit . .

γγ) 4,69,8 domum cf. ca).

b) transl. 1) 2,47,8 asperrima in Sardinios lues plurimum in eosdem misericordiae traxit i. q. ziehen auf, erregen. 5,3,13 publica mala singulis (i. q. a sing.) in occasionem gratiae trahuntur i. q. benutzen.

2) i. q. ziehen, bestimmen, sim. c) absol. 14, 14,12 ut est vulgus cupiens voluptatum et, si eodem princeps trahat, laetum i. q. inclinatur, an demselben strange zieht, dieselbe neigung hat. Roth explic. sie auch zu demselben hinzieht.

β) c. acc. 1) III,49,10 nec miles in arbitrio ducum (erat), sed duces militaria violentia traherentur. 3,69,11 neque posse principem sua scientia cuncta complecti, neque expedire ut ambitione aliena trahatur i. q. sich bestimmen, leiten lassen.

2) add. ca) in III,5,8 trahuntur in partes Sido atque Italicus reges Sueborum. 1,60,2 tractus (est) in partis Inguionerum. 4,60,13 (Seianus) Drusum traxit in partes, spe obiecta principis loci. IV,56,20 quosdam Nerviorum . . in arma traxit i. q. veranlasste, die w. zu ergreifen. 1,55, 12 Segestes . . consensu gentis in bellum tractus . . 2,52,8 ea gens . . cepit arma Maurosque accolas in bellum traxit. 78,2 haud magna mole Piso . . in sententiam trahitur i. q. lässt sich gewinnen für, ad sententiam cuius perducit. 4,21,4 (Piso) trahere in ius Urgulianam . . ausus erat i. q. vocare, vor gericht ziehen. I,48,19 Vinius

proconsulatu Galliam . . . severe integreque rexit; mox Galbae amicitia in abruptum tractus, audax callidus (erat). 4,73,16 (legatus) dubia suorum re in *inceps* tractus . . . vim legionum inplorabat i. q. in discrimen adductus. IV, 80,7 trahebatur (Vespasianus) in *diversa*, hinc meritis Antonii . . . inde Muciani epistulis.

ββ) ad III, 30, 9 ignes Antonius inferri . . . aedificiis iubet, si damno rerum suarum Cremonenses ad *mutandam fidem* traherentur i. q. sich bewegen liessen. 57,3 classem . . . centurio . . . a Galba dimissus ad *defectionem* traxit. 6,36,9 Sinnaces . . . Abdagaesen aliosque occultos consilii . . . ad *defectionem* trahit. 12,39,13 spolia et captivos largiendo ceteras quoque nationes ad *defectionem* trahebant. 1,36,2 parari legatos, qui superiorem exercitum ad *causam eandem* traherent. 2,58,6 ne Vonones . . . proceres gentium propinquis nuntiis ad *discordias* traheret i. q. verleiten. IV, 63,4 saevitia ingenii et cupidine praedae ad *excidium* civitatis trahebantur (Civilis et Classicus) i. q. bewegen, veranlassen. 5,11,5 (collegam) ut noxium coniurationis ad *disquisitionem* trahebat i. q. ad quaestionem vocabat, zur untersuchung ziehen. 12, 44,13 Pharasmanes iuvenem . . . *aliam ad spem* trahere et Armeniam ostentare i. q. leiten. 15, 1,5 Vologeses . . . foederis reverentia *diversas ad curas* trahebatur.

3) i. q. *interpretari, auslegen, deuten α) add.* in II, 20,3 *ornatum* ipsius (Caecinae) municipia et coloniae in *superbiam* trahebant, quod . . . V, 13,7 *quae pauci in metum* trahebant. 3,37,4 *utrumque in laudem* Drusi trahebatur. II, 52,5 milites . . . custodire sermones (senatus), *vultum habitumque* trahere in *deterius*. 1,62,8 Tiberio . . . *cuncta Germanici* in *deterius* trahenti . . . 13, 47,3 suspectabat (Nero) maxime Sullam, socors ingenium eius in *contrarium* trahens callidumque et simulatorem *interpretando*.

β) *add. ad 3, 22, 17 quod alii civile* rebantur . . . quidam ad *suevitiam* trahebant. 4,64,4 *fortuita ad culpam* trahentes. 12,4,7 fratrum . . . incustoditum *amorem ad infaniam* traxit. 52,6 *id ad clementiam* trahebat Caesar, *quod stirpem* hostilem iterum conservaret. 14,32,8 *Oceanus* cruento aspectu, dilabente aestu humanorum corporum *effigies* relictas, ut Britannis *ad spem*, ita veteranis *ad metum* trahebantur. 16,1,4 (Bassus) nocturnae quietis *imaginem ad spem* *haud dubiae rei* traxit [Doederlein; M dubie retraxit]. 15,74, 10 in praesens *haud animadversum* post arma Vindicis *ad auspiciam* et *praesagium* *futurae ultionis* trahebatur.

γ) III, 3,7 recitatis Vespasiani litteris non ut plerique incerta disseruit, *huc illuc* tracturus interpretatione, prout *conduxisset*, (sc. quae disseruerat) i. q. die worte in dem einen oder andern sinne auslegen.

δ) 1,76,12 *cur* abstinerit spectaculo ipse, varie trahebant.

II) *spec. A)* i. q. *nach sich, mit sich ziehen a) propr.* III, 29,7 (ballista) *pinnas* ac *summa calli* ruina sua traxit i. q. riss mit sich hinunter. 4,62,14 (convulsa moles theatri) *imensam vim* mortalium . . . *praeceps* trahit atque operit. 12, 57,7 vis aquarum prorumpens *proxima* trahebat.

b) *transl. 1)* V, 20,6 ita divisis copiis, ut ipse et Verax . . . Classicusque ac Tutor suam quisque *manum* traherent [M traheret] i. q. bei sich haben, führen. III, 55,16 (Vitellius) magno senatorum agmine, quorum *multos* ambitione, *plures* formidine trahebat, in castra venit i. q. quorum multi . . . sequebantur. 1,40,12 uxorem . . . ut abiret perpulit. *incedebat* muliebre . . . agmen . . . lamentantes circum amicorum *coniuges*, *quae* simul trahebantur i. q. mit abreisen mussten. 12,2,9 Pallas id maxime in Agrippina laudare, quod Germanici *nepotem secum* traheret (sc. in matrimonium), dignum prorsus imperatoria fortuna i. q. mitbringe. c. *acc. praedic.* 14,34,11 Britannorum copiae . . . exsultabant . . . animo adeo feroci, ut *coniuges* quoque testes victoriae secum traherent *plaustrisque* inponerent. — 16,8,8 inducti (sunt in senatum) . . . vocabulo indicum, qui in Lepidam . . . incestum . . . confingerent. trahebantur (sc. in causam) ut conscii Volcatius ac Marcellus senatores i. q. mit hineingezogen wurden, implicabantur. G 36,7 tracti [plerique codd. tacti] ruina Cheruscorum et *Fosi* . . . 6,26,12 Agrippinae pernicies . . . *Planctum* traxit i. q. zog nach sich. II, 86,13 iuncti inde Moesici et Pannonici exercitus Delmaticum *militem* traxere. III, 44,4 initio . . . a prima *legione* orto, quae . . . *decumam* quoque . . . traxit. 1,31,11 miles in rabiem prolapsus est, orto ab . . . *quintanis* initio, et tractis prima quoque ac vicissima legionibus. II, 10,11 Crispus incubuerat delatorem fratris sui pervertere, traxeratque *magnam senatus partem*, ut . . . inauditum dedi ad exitium postularent. 100,18 nec sciri potest traxeritne (Bassus) *Caecinam* an . . . eadem illos *pravitae* inpulerit. 1,31,4 fore ut Germanicus Caesar imperium alterius pati nequiret daretque se legionibus vi sua *cuncta* tracturis [Freinsheim; M tracturus]. 15, 1,16 iam de Armenia concessum (esse), *proxima* trahi i. q. werde nachgezogen, folge nach. Draeg., al. explic. werde geplündert cf. C. a. β.

2) *add. cc) in 3,33,7 placitum olim, ne feminae in socios aut gentes externas* traherentur (a magistratibus) i. q. mitnehmen. 2,11,8 *eum* (Chariovaldam) Cherusci fugam simulantes in *planitiem* . . . traxere i. q. lockten. — 6,7,2 Minucius et Servaeus damnati indicibus accessere. tractique [M tractatique] sunt in *casum eundem* Africanus . . . Quadratus i. q. implicati sunt. 15, 68,9 opperiebatur Nero, ut Vestinus quoque consul in *crimen* traheretur. [Non recte Orelli, Halm attraheretur.]

ββ) ad 11, 29,5 metu, ne ad *perniciem* ultro traherentur, desistunt.

B) i. q. *an sich ziehen a) propr.* III, 71, 20 sustinentes fastigium (templi) aquilae vetere ligno traxerunt *flammam* alueruntque i. q. fingen feuer.

b) *transl. 1)* II, 57,2 Vitellius victoriae suae nescius ut ad *integrum bellum* reliquas Germanici exercitus *vires* trahebat i. q. suchte an sich zu ziehen.

2) i. q. *an-, aufnehmen* G 46,6 Venedi *multum ex moribus* (Sarmatarum) traxerunt. 13,46,16 Neronem, . . . adsuetudine Actes devinctum, *nilil* e contubernio servili *nisi abiectum* et *sordidum* traxisse. — 15,68,15 (Nero) *asperis facetiis* inlusus, *quae* ubi *multum* ex vero traxere, *acrem*

sui memoriam relinquunt i. q. aufgenommen haben, enthalten.

3) i. q. *empfangen*, *bekommen* 6,30,19 haec, mira quamquam, *fidem* ex eo trahebant, quod . .

4) α) i. q. *sich aneignen* 13,57,3 *flumen* gignendo sale fecundum . . vi trahunt (Hermunduri Chattique) i. q. sibi vindicare. 3,53,14 cum recte factorum *sibi* quisque *gratiam* trahant, unius (sc. principis) invidia ab omnibus peccatur. I,79,27 laeto Othone et *gloriam in se* trahente, tamquam . . rem p. auxisset. 2,46,5 Arminium . . alienam gloriam in se trahere. IV,11,4 cum . . non leges, non principes in civitate essent, Mucianus urbem ingressus *cuncta* simul in se traxit. 1,2,7 insurgere paulatim (Augustus), *munia* senatus magistratum legum in se trahere. 11,5,3 *cuncta* legum et magistratum munia in se trahens princeps materiam praedandi patefecerat.

β) 15,67,2 *dissimilitudinem* morum *ad defensionem* trahens i. q. zu seiner vertheidigung heranziehend, anführend.

γ) i. q. *fortziehen*, *wegschleppen* α) *propr.* α) 1) V,22,8 aliud agmen turbare classem, inicere vincla, trahere *puppis*. c. acc. *praedic.* V,22,21 revecti hostes captivis navibus, praetoriam *triremem* flumine Lupia donum Velaedae traxere. — 3,20,4 Taefarinas . . vicos excindere, trahere graves *praedas*. 4,48,3 (Thraecibus) permissum (est) vastare, urere, trahere *praedas*, dum populatio lucem intra sisteretur. III,33,9 *pecuniam* vel gravia auro templorum *dona sibi* quisque trahunt (milites). — *de hom.* 1,21,5 Blaesus paucos . . adfici verberibus, claudi carcere iubet; . . illi obniti trahentibus, prensare circumstantium genua. 4,70,4 trahebatur *damnatus* (in carcerem). A 38,2 Britanni . . trahere *vulneratos* (sc. ex acie), vocare integros. 2,13,13 sumpturum (esse) militem (R.) Germanorum agros, tracturum *coniuges*. 4,25,11 (*hostes*) pecorum modo trahi, occidi, capi. 15,38,15 qui sibi quique aliis consulebant (sc. in incendio), dum trahunt *invalidos* aut opperiuntur, . . *cuncta* impediabant.

2) *add. ca*) in 1,17,10 si quis tot casus vita superaverit, trahi adhuc *diversas in terras*. 4,46,9 fore ut disiecti . . *diversas in terras* traherentur. 68,2 tracto in *carcerem* . . Sabino ob amicitiam Germanici.

ββ) *ad* IV,14,7 *inpubes* et forma *conspicui* . . *ad stuprum* trahebantur.

β) i. q. *plündern*, *verwüsten* II,61,6 concitis octo milibus hominum proximos Aeduorum *pagos* trahebat. 3,74,6 legatus praefuit qua *praedatio* in Leptitanos (erat) . . ; alio latere, ne Cirtensium pagi impune traherentur, . . manum Blaesus duxit. Roth duobus locis explic. zum anschluss bringen.

b) *transl.* i. q. *herleiten* 11,18,17 quae nimia . . *originem* . . e severitate ducis traxere. 13,27,6 plurimis equitum, plerisque senatoribus non *aliunde originem* trahi.

D) i. q. *hin und her schleppen*, *-zerren* α) *propr.* III,33,5 grandaevos *senes*, exacta aetate *feminas*, viles ad praedam, in *ludibrium* trahebant (milites).

b) *transl.* i. q. *zerrütten*, *ins verderben ziehen* 3,54,24 hanc, p. c., curam sustinet princeps;

haec omissa (cura) funditus *rem p.* trahet. [Codd., Andr., al. A 12,3 cf. distraho B. a.]

E) i. q. *in die länge ziehen* non nisi *de tempore* α) i. q. *hinziehen*, *verzögern* α) *qd* 1) IV,58,21 est vallum murique et trahendi (sc. rem, bellum) artes, donec e . . provinciis auxilia . . concurrant. II,31,10 Otho consultavit, trahi *bellum* an fortunam experiri placeret. III,1,6 quibus opperiri auxilia et trahere bellum videbatur, . . 56,7 Vitellius . . , quantus urguendo trahendove bello modus (esset), alios rogans . . II,85,18 per varias moras susceptum ad Vespasianum *iter* trahens. c. acc. *praed.* 13,39,6 Corbulo, ne inritum *bellum* traheretur . . , excindere parat castella.

2) *add. in* II,32,13 tracto in *aestatem* bello. III,2,13 quid (profuturum esse) tractum in aestatem aliam bellum? 2,65,9 foederi convivium adicit, tractaque in *multam noctem laetitia* . . 14,4,17 Nero . . tracto in *longum convictu* prosequitur abeuntem (matrem).

β) *qm* i. q. *hinhalten* 13,33,2 *Celerem* accusante Asia, quia absolvere nequibat Caesar, traxit, senecta donec mortem obiret i. q. liess es zu keiner entscheidung über ihn kommen: Nipp.

b) i. q. langsam *hin-*, *zubringen* 1,42,24 me precariam *vitam* inter infensos trahere i. q. dahinschleppen. 14,48,20 publicatis bonis, quo longius sontem vitam traxisset [Puteol.; M transisset], eo . . 3,37,7 huc potius intenderet, *diem* aedificationibus, *noctem* conviviis traheret [Lips.; M trahere], quam solus . . malas curas exerceat. 13,20,1 nox . . Neroni per violentiam trahebatur. IV,70,5 *Classicus* segne . . *otium* trahens velut parto imperio fruebatur i. q. tempus segni otio trahens, sich tr. ruhe hingebend. — [III,6,8 Heraeus.]

traicio. non nisi i. q. *hinübersetzen* α) 2,78,8 traiectis in continentem *navibus*. 12,39,9 ut quondam *Sugambri* excisi *aut in Gallias traiecti forent (sc. Rhenum) i. q. transportiert, übergesiedelt. — vi *reflex.* A 11,6 Hiberos veteres traiecisce (sc. ex Hispania in Britanniam).

β) II,22,15 Caecina . . traiecto rursus *Padō* Cremonam petere intendit.

traiectus. 15,34,6 (Nero) *petiturus maris Hadriae* traiectus apud Beneventum interim consedit.

trames. *propr.* III,40,7 cum fidissimis per *ocultos* tramites . . Cremonam pergeret i. q. seitenweg. — 1,63,15 Caecina . . monitus . . pontes longos . . superare. *angustus* is trames vastas inter paludes et quondam a Domitio *aggeratus* (aufgedämmt) i. q. querweg.

tramitto cf. transmittō.

tranato. IV,66,7 Germani tranatantes (sc. Mosam) terga Labeonis invasere. V,18,5 e mole, quam eductam in Rhenum rettulimus, Bructerorum cuneus tranatavit. 21,8 Civilis . . *petitus* telis relicto equo tranatavit (sc. amnem).

trano. 2,17,18 plerosque tranare *Visurgim* conantes . .

tranquillitas. *transl.* a) in *unic.* A 40,18 uti militare nomen, grave inter otiosos, aliis virtutibus temperaret, tranquillitatem atque *otium* penitus *hausit i. q. ruhiges und stilles leben.

b) *spec. de re p.* D 38, 19 longa temporum *quies* et continuum populi *otium* et *assidua senatus tranquillitas* et *maxime principis disciplina . . eloquentiam sicut omnia alia *depacaverat i. q. stille verhalten. 4, 40, 27 (Augustus) Proculeium et quosdam in sermonibus habuit *insigni tranquillitate vitae*, nullis rei p. negotiis permixtos.

tranquillus. *transl. spec.* 1, 3, 28 bellum ea tempestate nullum nisi adversus Germanos supererat . . . domi *res tranquillae*, eadem magistratum vocabula (erant).

trans. A) i. q. *icensesit* A 25, 2 amplexus civitates t. Bodotriam *sitas*. G 29, 15 (populi) quamquam t. Rhenum Danuviumque *concederint*. 44, 1 t. Lugios Gotos *regnantur*. 45, 1 t. Suionas aliud mare (est). II, 44, 20 superesse cum ipso Othone militum quod t. Padum fuerit. 39, 12 copias t. Padum *agentes* acciri postulabant. III, 34, 4 adversus Gallos t. Padum *agentes*. IV, 12, 6 Batavi, donec t. Rhenum agebant, pars Chattorum. 2, 11, 1 acies t. Visurgim *stetit*. 12, 56, 4 structo t. [Urlich; M eis; Bekker uls] Tiberim stagno. 15, 17, 12 detraheret *castella* t. Euphraten.

B) i. q. *über* II, 6, 6 Pompeio, Cassio . . , quos . . . t. mare *secutum est* civile bellum, haud prosperi exitus fuerant. V, 9, 7 Parthi t. Euphraten *redacti* (sunt). 23, 13 Civilis nihil ultra ausus t. Rhenum *concessit*. 2, 19, 3 t. Albim concedere parabant. 15, 8, 3 *rapit* exercitum t. montem Taurum.

transcendo. *trasc.* I, 30 cf. A. b. — A) *intrs.* a) *propr.* IV, 73, 18 eadem semper causa Germanis (fuit) *transcendendi in Gallias*.

b) *transl.* I, 30, 20 *transcendet* [M; *transcendet al.*, Nipp., Her., Meiser] haec licentia in provincias. — de *orat.* 4, 56, 3 Zmyrnaei repetita *vetustate . . transcendere ad ea*, quis maxime fidebant, in populum R. officis.

B) *trs.* a) *propr.* V, 26, 11 ad bellum actus sum, ne Germanicae legiones et Gallica iuventus *Alpes transcenderent*. 24, 10 satis peccavisse (Germanos), quod totiens *Rhenum transcenderint*. 4, 44, 8 exercitu *flumen Albim transcendit* (Domitius).

b) *transl.* 3, 54, 12 si *prohibita* impune *transcenderis*, neque metus ultra neque pudor est. **transduco** cf. *trad.*

transeo. *transivisse* 11, 24, 16 cf. I. A. a. — I) *intrs.* A) i. q. *hinübergehen a) propr.* A 15, 12 quantum *transivisse militum* (sc. in Britanniam), si sese Britanni numerent? 14, 32, 23 qua clade . . . *trepidus procurator Catus in Galliam transiit*. II, 74, 7 legionem, quod e *Suria in Moesiam transivisset*, suam numerabat. IV, 84, 21 sedem, *ex qua transierit* (deus Alexandriam), Memphim *perhibent* i. q. *übersiedeln*. 11, 24, 16 num *paenitet Balbos ex Hispania nec minus insignes viros e Gallia Narbonensi transivisse* (sc. ad nos, in nostram civitatem)?

b) *transl.* a) in *univ.* I, 52, 19 *precarium seni imperium* (esse) et *brevi transiturum* (sc. a sene Galba ad Vitellium). III, 49, 1 dum hac totius orbis *nutatione fortuna imperii transit* (sc. a Vitellio ad Vespasianum), . . . — D 37, 3 *stimulabantur . . , ne traditae a maioribus necessitudines ad alios transirent* [Lips.; *codd.* *transissent*]. II, 40, 8 Titianus et Proculus, ubi *consiliis vincerentur, ad ius imperii transibant* i. q. *griffen*

zu ihrem recht als oberbefehlshaber. 14, 58, 9 milites . . , postquam iussa efficere nequiverint, *ad spes novas transivisse*. 16, 22, 21 *transeamus ad illa instituta*, si potiora sunt i. q. *annehmen*. II, 88, 18 cum . . , ubi . . . *occursu alicuius proci-dissent, ad iurgium, mox ad manus et ferrum transirent*. 66, 12 a *conviciis ad caedem transiere*. III, 10, 18 ubi *crudescere seditio et a conviciis ac probris ad tela et manus transibant*, . . I, 22, 18 Ptolemaeus . . *sceleris instinator, ad quod facillime ab eius modi voto transitur*. II, 80, 7 *mens a metu ad fortunam transierat*. — 15, 10, 7 rursus, ne alienae sententiae indigens videretur, *in diversa ac deteriora transibat*.

β) *spec.* 1) I, 70, 9 Siliani . . *instinctu decurionum . . transiere* [Fab *transire*] *in partes* (Vitellii). III, 63, 1 Vitellianus miles *transiturus in partes* (Flavianorum). — A 20, 12 multae civitates (Britannorum) . . *castellis circumdatae, tanta ratione curaque, ut nulla ante Britanniae nova pars *pariter illaccessita transierit* (sc. ad Romanos).

2) 6, 51, 3 (Tiberio erat) *utrumque origo gentis Claudiae, quamquam mater in Liviam et mox Iuliam familiam adoptionibus transierit*. 12, 26, 3 *rogata (est) lex, qua in familiam Claudiam et nomen Neronis transiret* (Domitius).

3) de *orat.* D 6, 1 *ad voluptatem oratoriae eloquentiae transeo*. 17, 1 *sed transeo ad Latinos oratores*. 38, 1 *transeo ad formam et consuetudinem veterum iudiciorum*.

B) i. q. *vorübergehen a) propr.* A 12, 13 nec (solem) *occidere et exsurgere, sed transire adfirmant*.

b) *transl.* 11, 37, 16 *transivisse vitam* neque aliud quam *morti decus quaerendum* i. q. *sei dahin*. V, 10, 9 *proximus annus civili bello intentus quantum ad Iudaeos per otium transiit* i. q. *verging, verlief*. 14, 21, 19 nullo *insigni deonestamento id spectaculum transiit* [Lips.; M *transit*].

II) *trs.* A) i. q. *über etw. gehen* non nisi *propr.* G 41, 6 *passim sine custode transeunt* (Hermunduri Danuvium). IV, 28, 4 *manum Mosam amnem transire iubet*. V, 19, 11 *transiere Rhenum Tutor . . et Classicus*. 13, 39, 30 (legiones) si *amnem Araven, qui moenia adluit, ponte transgrederentur, sub ictum dabantur: procul et latioribus vadis transiere*.

B) i. q. *durchziehen, hindurchgehen a) propr.* A 33, 19 *silvas evasisse, transivisse* [B *transivisse*] *aestuaria pulchrum* (est). 2, 8, 11 *eques . . ac legiones prima aestuaria, nondum aderescente unda, intrepidi transiere*. 14, 44, 6 num *excubias transire, cubiculi fores recludere . . *poterat omnibus nesciis?*

b) *transl.* A 6, 14 (Agricola) *tribunatus annum quiete et otio transiit* [A *transit*] i. q. *zubringen*.

C) i. q. *vorübergehen a) propr. absol.* D 7, 17 quos saepius . . *populus transeuntes* (sc. se) *nomine vocat et digito demonstrat* (quam oratores)? 10, 8 si quis *requirit* (Bassum), ut *semel vidit, transit* (sc. eum) et *contentus est*.

b) *transl.* II, *59, 7 *brevi auditu quamvis magna transibat, impar curis gravioribus* i. q. *ging hinweg über*. Georges, *al. ad A trahunt* i. q. *abfertigen*. — de *oratore* D 30, 1 *transeo prima di-*

scientium *elementa* i. q. übergehen. — de *scriptore* 16,16,10 (*iram* numinum) non, ut in cladibus exercituum . . . semel edito transire licet i. q. mit einmaliger erwähnung abthun. — [M 14,48, 20 cf. traho II. E. b.]

transfero. non nisi i. q. *hinübertragen*, sim. A) *propr.* a) in *univ.* α) *qd* 11,3,13 *viso* . . . *rogo* iussuque transferri partem *in* aliam. — 3,53,20 (prohibere adgrediar) illa feminarum propria, quis lapidum causa *pecuniae* nostrae *ad* externas aut hostilis gentes transferunt? IV, 16,12 nec diu certato Tungrorum cohors *signa* ad Civilem transtulit i. q. übergehen cf. 16,13 inprovisa proditio. 2,81,5 ut signifer legionis sextae signum *ad* eum transtulerit. — 4,48,1 translata (sunt) . . . *castra* hostem *propter*.

β) *qm* A 27,9 *coniuges* ac *liberos* *in* loca tuta transferrent. II, 80,18 Germanicas *legiones* *in* Suriam *ad* militiam opulentam quietamque transferret. 15,26,3 Corbulo . . . legionibus . . . *in* Suriam translatis, . . . 2,62,12 *quos* (*licet* et *negotiatos*) *ius* commercii, dein cupido augendi pecuniam, *postremum oblivio patriae suis quemque *ab* sedibus hostilem *in* agrum transtulerat. — 3,22,13 *seruos* Lepidae, cum militari custodia haberentur, transtulit *ad* consules (Tiberius) cf. Nipp.

b) *spec.* 1,79,5 orantibus Florentinis, ne *Clanis* solito alveo demotus *in* amnem Arnun transferretur i. q. hinüberleiten.

B) *transl.* α) *qd* V, 13,16 si transferre *sedes* cogentur i. q. auswandern. I, 13,11 (Galbam) *rei p.* curam subisse, frustra a Nerone translatae, si apud Othonem relinqueretur. 29,19 solacium proximi motus habebamus incruentam urbem et *res* sine discordia translatas cf. 12,14, 22 infra. I, 25,6 susceperet duo manipulares *imperium* populi R. transferendum, et transtulerunt. 11,12,13 postremo, velut translata iam (sc. *in* Silium) *fortuna*, . . . paratus principis apud adulterum visebantur. 2,65,19 tradito Cotye veniret transferretque *invidiam* criminis (sc. *in* Cotyn) i. q. schieben auf. — 2,82,17 ut quisque obvius, quamvis leviter *audita* *in* alios atque illi *in* plures cumula gaudia transferunt. 12,33,5 transfert *bellum* *in* Ordovicas. IV, 39,5 Iuliano *praetura* . . . ablata (est), ut *in* Griphum transferretur. 11,33,5 non aliam spem incolumitatis Caesaris adfirmat, quam si *ius* militum uno illo die *in* aliquem libertorum transferret. 12,14,22 brevi . . . imperio perfunctus est (Vones), *resque* Parthorum *in* filium eius Vologesen translatae (sunt). 14,11,9 temporum Claudianorum obliqua insectatione cuncta eius dominationis *flagitia* *in* matrem transtulit i. q. schob auf. — 1,15,1 tum primum *e* campo comitia (magistratum) *ad* patres translata (sunt). 15,12 *celebratio* annua (ludorum) *ad* praetorem translata (est). 12,42,6 transfertur *regimen* cohortium *ad* Burrum. 13,28,18 princeps *curam* tabularum publicarum a quaestoribus *ad* praefectos (aerarii) transtulit. 48,7 ad Scribonios fratres ea cura transfertur. 3,34,18 frustra nostram *ignaviam* alia *ad* vocabula transferri i. q. alia vocabula nostrae ignaviae imponi. — 11,24,6 maiores mei . . . hortantur uti paribus consiliis *in* *re p. capessenda, transferendo *huc* *quod*

usquam egregium fuerit i. q. versetzen. 13,45, 15 unde utilitas ostenderetur, *illuc* *libidinem* transferebat (Poppaea).

β) *qm* IV, 52,6 *amicos* tempore, fortuna, cupidinibus aliquando aut erroribus imminui, transferri (sc. *ad* alios, *in* alias domus), desinere. 11,6 civitas rimandis offensis sagax verterat se transtuleratque i. q. *in* Mucianum, *in* eius partes transierat. — 13,18,15 (Nero) separat domum *matremque* transfert *in* eam, quae Antoniae fuerat i. q. weist seiner m. ihre wohnung *in* dem palaste an, . . . I, 53,10 (*exercitus*) occiso Nerone translatus *in* Galbam . . . erat (sc. a Verginio) i. q. *ad* partes eius ductus erat. 6,9,5 (*Vistilium* praetorem) Druso fratri percarum *in* cohortem suam transtulerat (Tiberius) i. q. *in* sein gefolge aufnehmen. 15,32,2 Caesar *nationes* Alpium maritimarum *in* ius Latii transtulit. — 2,56,17 *Commagenis* Servaeus praeponitur, tum primum *ad* ius praetoris translatis. D 19,5 (Cassium) non infirmitate ingenii nec insectia litterarum transtulisse *se* *ad* aliud dicendi genus contendo, sed iudicio et intellectu i. q. sich zuwenden.

transfodio. 3,20,11 transfosso oculo.

transfuga. *propr.* G 12. IV, 58 cf. proditor b. I, 30,17 minus triginta transfugae et *desertores*, quos centurionem aut tribunum sibi eligentes nemo ferret, imperium adsignabunt? 11,18,4 (Gannascus) natione Canninefas, auxiliare *stipendium meritis, post transfuga, . . . Gallorum . . . oram vastabat. 19,9 nec . . . degeneres insidiae fuere adversus transfugam et violatorem fidei. 4,73,22 compertum (est) a transfugis . . .

transfugio. *propr.* III, 13,4 transfugisse *classem* cf. 13,1 defectione classis vulgata. IV, 16,19 donec universa . . . classis transfugeret aut caperetur. 18,19 nudaverat sinistrum cornu Batavorum *ala* transfugiens statimque *in* nos versa (est). 2,13,10 sestertios centenos, si quis transfugisset, Arminii nomine pollicetur.

transfugium. *propr.* IV, 70,18 Tutor Treverorum copias . . . firmavit, corruptis spe . . . *legionariis*; qui primo cohortem praemissam a Sextilio interficiunt, mox ubi duces exercitusque Romanus propinquabant, *honesto* transfugio redire (ad suos). — *plur.* II, 34,2 nihil eorum Vitellianis fellebat, *crebris*, ut *in* civili bello, transfugiis. III, 61,12 crebra transfugia *tribunorum centurionumque* (erant); nam gregarius miles induruerat pro Vitellio. 2,46,19 transfugiis paulatim nudatus *in* Marcomanos concessit (Maroboduus).

transfundo. *transl.* 4,52,10 non *in* effigies mutas divinum *spiritum* (Augusti) transfusum (esse).

transgredior. I) *intrs.* i. q. *hinübergehen* a) *propr.* A 18,2 hunc Britanniae statum . . . media iam aestate transgressus (sc. *e* Gallia *in* Britanniam) Agricola invenit. II, 35,3 plures transgressos (sc. *in* insulam Padi) . . . Macer adgreditur. — I, 73,4 (Calvia) transgressa *in* *Africam* *ad* instigandum *in* arma Macrum, . . . 15, 33,6 (Nero) *transgressus *in* Achaiam . . . G 28,3 credibile est etiam Gallos *in* Germaniam transgressos (esse). 2,67,1 Flaccus *in* Thraciam transgressus . . . G 29,4 Batavi . . . insulam Rheni

amnis colunt, Chattorum quondam populus et seditione domestica in eas sedes transgressus, in quibus pars R. imperii fierent. II, 69, 2 Vitellius . . . transgressus in castra . . . pietatem militum conlaudavit. IV, 62, 2 legio . . . cum auxiliis . . . a Novaesio in coloniam Treverorum transgredi iubetur. 14, 24, 9 unde in regionem Tauranitiū transgressus . . . periculum vitavit.

b) *transl. a*) in *univ.* A 7, 12 Agricola . . . legioni tarde *ad sacramentum* (sc. Vespasiano dicendum) transgressae praeposuit. IV, 16, 8 ubi insidiae parum cessere, *ad vim* transgressus . . . Frisios, Batavos propriis cuneis componit. 3, 66, 1 paulatim dehinc *ab indecoris ad infesta* transgrediebantur (patres). 16, 10, 5 initium detegendae saevitiae praebuit interservis patroni rebus *ad accusandum* transgrediens Fortunatus libertus. IV, 41, 13 *ad Africanum* transgressi (patres) eum quoque proturbant (e curia). — II, 92, 19 quidam in domum Caesaris transgressi (sc. liberti) . . . i. q. sie hatten als freigelassene den kaiser selbst zum patronus erwählt: Her. *part. perf. vi subst.* V, 5, 9 circumcidere genitalia instituerunt (Iudaei) . . . transgressi in morem eorum idem usurpant i. q. die proselyten, convertiten.

β) *spec.* 1) A 7, 1, 13. 53. II, 85. III, 57. IV, 39, 70 in partes cf. p. 1062^a. — IV, 66, 11 accipite (Tungri) societatem: transgredior (Civilis) *ad vos*, seu me ducem seu militem mavultis i. q. ich trete zu euch über.

2) de *oratore* D 19, 27 (iudices) oratorem . . . *alio* (auf andere dinge) transgredientem revocant.

II) *trs.* non nisi *propr.* A) i. q. *über* etw. *gehen* A 24, 1 quinto expeditionum anno nave prima transgressus (sc. Clotam) ignotas ad id tempus gentis . . . domuit (Agricola). G 28, 20 Ubii . . . transgressi olim (sc. Rhenum) . . . A*10, 12 et est ea facies (Britanniae) citra Caledoniam, unde et in universum fama: sed transgressis (*dat.*) . . . i. q. wenn man über die grenze Caledoniens hinübergeht. — c. *acc.* 13, 39, 29 *Arazen* ponte cf. transeo II. A. G 2, 18 qui primi Rhenum transgressi Gallos expulerint. 12, 27, 5 forte acciderat, ut eam gentem Rhenum [Siker; M rhen] transgressam avus Agrippa in fidem acciperet. 13, 56, 11 (Mancia) Rhenum transgressus arma a tergo ostenderet. II, 17, 12 inritabat . . . Batavos . . . Padus ipse, quem repente contra Placentiam transgressi . . . ita ceteros terruere, ut . . . 20, 10 Caecina Padum transgressus . . . 2, 12, 1 Caesar transgressus Visurgim . . . 63, 2 (Maroboduus) transgressus Danuvium . . . 12, 16, 6 transgressi annem Pandam circumveniunt urbem. 14, 25, 8 eos *regredientes* Corbulo, ne Euphraten transgressi hostium custodiis circumvenirentur, . . . I, 89, 17 Caecina iam Alpes transgressus exstimulabat (eum). II, 11, 16 transgresso iam Alpes Caecina. III, 56, 11 cum transgredi Appenninum integro exercitus sui robore . . . in aperto foret. 3, 38, 18 alii montem Haemum transgrediuntur, ut remotos populos concirent. 12, 49, 13 (Helvidius) propere montem Taurum transgressus . . .

B) i. q. *durch* etw. *gehen* 3, 2, 5 ubi colonias transgrederentur, . . .

transgressus. 6, 37, 8 auspiciū *prosperi* transgressus (sc. Euphratis). 11, 10, 6 itum (est) ad

Lexicon Taciteum.

annem Erinden; in cuius transgressu multum certato pervicit Vardanes. 15, 7, 6 in transgressu *Euphratis*, quem ponte *tramittebant*, . . .

transigo. A) *propr.* i. q. *durchbohren* 2, 68, 10 quasi per iram gladio *eum* transigit. 14, 37, 16 *se ipse* [Ruperti; M ipsum] gladio transegit. 9, 9 *se ipse ferro transegit. 11, 38, 3 ictu tribuni transigitur.

B) *transl. a*) de *tempore* i. q. *hinbringen* A 4, 9 per omnem honestarum artium cultum *pueritiam adulescentiamque* transegit (Agricola). 18, 28 quippe cui (Agricolae) ingredienti provinciam, *quod tempus* alii per ostentationem et officiorum ambitum transigunt, labor et periculum placuisset. G 15, 2 non multum (sc. temporis) venatibus, plus per otium transigit, dediti somno ciboque, . . . 16, 18, 3 illi (Petronio) *dies* per somnum, *nox* officiis et oblectamentis vitae transigebatur. II, 21, 2 primus dies (oppugnationis) impetu magis quam veterani exercitus artibus transactus (est). 2, 62, 2 ea *aestas* Germanico plures per provincias transigitur.

b) *a*) in *univ.* i. q. *beendigen, abmachen* 3, 33, 17 ab his (uxoribus) *negotia* (amtliche sachen) *suscipi*, transigi. G 22, 7 *ricae* raro conviciis, saepius caede et vulneribus transiguntur. II, 38, 16 singulis velut ictibus transacta sunt *bella*. III, 5, 16 nec his (Flavianis) aut illis (Vitellianis) proelium temptantibus, *fortuna* partium alibi transacta (est) i. q. entscheiden. — I, 14, 4 Galba . . . *comitia* imperii (die wahl eines thronfolgers) transigit i. q. vollzieht.

β) *spec. a*) *t. t.* i. q. *ein abkommen treffen, sich vergleichen* 14, 43, 19 iniurias suas ultus est interfector (domini), quia *de* paterna pecunia transegerat . . . ?

ββ) i. q. *mit* etwas *fertig werden, ein ende machen* III, 46, 14 Cremonae interim transegimus. A 34, 13 transigite *cum* expeditionibus, imponite quinquaginta annis magnum diem. *imperson.* G 19, 11 *cum* spe votoque uxoris semel (ein für allemal) transigitur. 2, 65, 6 posse de controversiis *conloquio* transigi. 12, 19, 8 bellorum egregios fines (esse), quotiens *ignoscendo* transigitur.

transitio. *transl. spec.* i. q. *übergang, übertritt* zu einer anderen partei II, 99, 14 rata apud Vespasianum fore *pacta* transitionis. III, 9, 25 Caecina non obscure ad transitionem hortabantur. 61, 3 nullo in bellum adhortante, multis ad transitionem, qui suas centurias turmasque tradere . . . certabant.

transitus. A) i. q. *übergang a) propr.* 1) sensu *abstracto* 15, 10, 13 tria milia delecti peditis proximo Tauri iugo imposuit, *quo transitum *regis arcerent*. — I, 70, 2 Caecina . . . transitum *Alpium parans* . . . III, 59, 6 foeda hieme per transitum *Appennini* conflictatus (est) exercitus. II, 34, 5 inchoato ponte transitum *Padi simulantes*. IV, 65, 14 sint transitus (Rheni) *incustoditi*, sed *diurni et inermes*.

2) sensu *concreto* i. q. *weg, pass* I, 61, 4 Valens . . . Cottianis Alpibus Italiam inrumpere, Caecina *propiore* transitu Poeninis iugis degredi iussus (est). III, 35, 9 transitus *Alpium* praesidiis *occupati* (sunt).

b) *transl. a*) I, 21, 12 *opportunos* magnis co-

natibus (esse) transitus rerum i. q. regierungswechsel.

β) *spec. i. q. übertritt* zu einer anderen partei I,76,9 eadem formido provinciam Narbonensem ad Vitellium vertit, *facili* transitu ad proximos et validiores.

B) i. q. *durchmarsch* A38,17 ipse peditem atque equites lento itinere, quo novarum gentium animi ipsa transitus mora terrentur, in hibernis locavit. II,32,11 Italiam . . ipso transitu exercitus vastam (esse). III,8,4 possessa (est) ipso transitu Vicetia. IV,19,16 arceret (Gallus legatus) transitu Batavos.

C) i. q. *vorbei-, vorübermarsch* IV,33,4 rapiunt in transitu hiberna alae Asciburgii sita. 12,13,5 capta (est) in transitu urbs Ninos . . *et castellum.

transmarinus. 13,51,10 t. provinciae.

transmeo. *absol.* 12,62,9 cf. opportunus I. A. a.

transmitto. *transmittere* non nisi in annalibus praeter 2,6,38. 13,22,49.55. 14,12,39. 16,12. — I) A) i. q. *hinüberschicken, -bringen a) propr.* IV,18,10 Lupercus legionarios . . , Ubios . . , Treverorum equites . . raptim transmisit (sc. Vahalem in insulam Batavorum). 1,49,15 (Germanicus) iuncto ponte tramittit (sc. Rhenum) duodecim milia e legionibus, . . viginti socias cohortis, octo equitum alas. 6,37,12 ponte navibus effecto transmissoque exercitu . . in castra venit. 2,11,3 Caesar . . equitem vado tramittit (sc. Visurgim). — 13,55,10 quo tantam partem campi iacere, in quam pecora et armenta militum aliquando transmitterentur? A28,2 cohors Usiporum per Germanias conscripta et in Britanniam transmissa . . IV,12,12 aucta per Britanniam gloria (Batavorum), transmissis illuc cohortibus.

b) *transl.* 1) II,17,1 aperuerat iam Italiam bellum, *quod transmiserat . . ala Siliana i. q. hinüberspielen. 2,6,12 insula Batavorum . . transmittendum ad bellum opportuna. III,5,1 ut transmittere in Italiam bellum [Acidal. add., Ritter militem] inpune . . foret. — 2,38,12 (istud est) efflagitatio . . numero . . liberum suorum urguere modestiam senatus, eandem vim in me *transmittere ac velut perfringere aerarium i. q. loslassen auf, anwenden.

2) i. q. *übergeben, abtreten* 4,54,8 (Agrippina poma a Tiberio tradita) intacta ore servis transmisit i. q. gab weiter an. 41,10 Caesarem vergente iam senecta secretoque loci mollitum munia imperii facilius tramissurum (esse alii, Seiano).

3) 16,12,7 menses, qui Aprilem . . sequebantur, Maius Claudii, *Iunius Germanici vocabulis mutantur, testificante Orfito, qui id censuerat, ideo Iunium mensem transmissum (esse in nomen Germanici), quia . . i. q. umgenannt: Nipp.; alii explic. sei gestrichen, omissum e fastis.

B) i. q. *hindurchgehen lassen, durchlassen* 13,15,21 venenum . . accepit tramisitque exsoluta alvo parum validum, sive temperamentum inerat, ne statim saeviret.

II) i. q. *über etw. setzen*, sim. a) *propr.* II,58,10 legionem propinquare litori ut transmissurus (sc. in Africam) iussit i. q. als ob er hinübergehen wollte. V,19,7 in insulam concessit, gnarus deesse naves efficiendo ponti, neque

exercitum R. aliter transmissurum (esse). 14,29,16 sic (i. e. navibus) pedes; equites *vado secuti aut altiores inter undas adnantes equis tramisere. — 2,54,1 petita inde Euboea tramisit Lesbum (Germanicus). — 3,9,1 Piso Delmatico mari tramisso . . 14,39,6 Polyelitus . . postquam Oceanum transmiserat, . . 6,1,2 Caesar tramisso quod Capreas et Surrentum interluit freto Campaniam praelegebat. 12,13,2 tramisso amne Tigri permeant Adiabenos. 15,26,9 auxilia . . conducta apud Melitenen, qua tramittere Euphraten parabat. 1,56,11 iuventus flumen Adranam nando tramiserat. 15,7,7 in transgressu Euphratis, quem ponte tramittebant, . .

b) *transl. i. q. übergehen, unbeachtet lassen*, sim. α) *qd* 4,21,10 quod ut atrocis vero tramissum (est a senatu); ceterorum . . receptus est reus. 15,31,8 non inerat notitia nostri, apud quos vis imperii valet, inania tramittuntur. I,13,9 rumoribus nihil silentio transmittentium . . gener ac socer destinabantur. IV,9,10 eam sententiam modestissimus quisque silentio, dein oblivio (nom. cf. oblivio) transmisit: fuere qui et meminissent. 31,11 cum cetera iuris iurandi verba conciperent (milites), Vespasiani nomen haesitantes aut levi murmure (sc. proloquebantur) et plerumque silentio transmittabant. 14,12,7 Thrasea silentio vel brevi adsensu priores adulationes (in Neronem) transmittere solitus . . 13,49,14 si summā dissimulatione transmittentur, quanto magis inanibus abstinendum?

β) *qm* 4,55,8 Hypaepeni . . tramissi (sunt a senatu) ut parum validi. 1,13,18 (Tiberius) in Haterium statim invectus est; Scaurum . . silentio tramisit. 13,22,8 de Atimeto supplicium sumptum (est) . . Plautus ad praesens silentio transmissus est.

transmoveo. *propr.* 13,35,2 Suria transmotae legionis.

transpono. *2,8,8 militem cf. com. erit.

transveho. *trac.* 12,41. — A) i. q. *hinüberführen, bringen* A18,20 sed ut in subitis consiliis naves deerant: ratio et constantia ducis *transvexit (sc. milites in Monam insulam). — IV,71,17 Cerialis . . contracto quod erat militum Mogontiaci quantumque secum transvexerat (sc. Alpes), . . cf. Her.; Nipp. traduxerat. V,21,9 Civilis . . relicto equo tranatavit (annem Vahalem); idem Veraci effugium: Tutorem Classicumque adpulsae lintres transvexere [Halm; Her. avexere; M., Meiser, Gantrelle, Wolff vexere]. *transvehi vi pass.* A13,13 divus Claudius auctor iterati operis (fuit), transvectis legionibus auxiliisque (in Britanniam). II,23,12 Marcius transvectos navibus gladiatores in adversam Padi ripam repente effudit. 66,23 legio in Britanniam transvecta (est). IV,76,7 transvectam (esse) e Britannia legionem, accitas ex Hispania. — *transvehi vi med.* II,43,13 fusa gladiatorum manu, quam navibus transvectam obpositae cohortes in ipso flumine trucidaverant i. q. beim überfahren, transeuntem.

B) i. q. *vorbeiführen*, sim. Non nisi *transvehi* et quidem *vi med. a) α)* A37,7 transvectae praeepto ducis a fronte pugnantium alae aversam hostium aciem invasere i. q. vorübergeritten an der front.

β) *spec.* 12,41,9 ludicro circensium . . *Britannicus* in praetexta, *Nero* triumphali veste tracti sunt i. q. fuhren vorüber.

b) *de temp.* i. q. *vorübergehen* A 18,8 *Agricola*, quamquam transvecta (erat) *aestas*, . . ire obviam discrimini statuit. II,76,18 abiit iam et transvectum est *tempus*, quo posses videri concupisse.

transverbero. i. q. *durchbohren* I,42,8 iacuit primo ictu in poplitem, mox ab . . milite in utrumque latus transverberatus. III,17,5 vexillarium fugientem *hasta* transverberaret. 13,44,16 nihil metuentem (mulierem) *ferro* transverberat.

transversus. A 36,20 exterriti sine rectoribus equi . . transversos aut obvios (sc. Romanos) incursabant i. q. von der seite. III,78,20 transversis *itineribus* per agrum Sabinum Salaria via urbem introiret i. q. auf querwegen.

trecenti. I,66,6 addidit Valens trecentos singulis militibus *sestertios*. 2,42,1 Tiberius . . trecentos plebi *sestertios* viritim dedit. 1,8,10 t. *nummos* cf. *nummus*.

trecenti. D 16,24 t. annos: codd., Iohn; Lips., Halm, al. quadringentos. 6,42,3 (sunt apud Seleucenses) trecenti opibus aut sapientia delecti ut senatus. A 37,26 nostrorum trecenti sexaginta cecidere. D 16,20 Ulixes ac Nestor, quorum aetas mille fere et trecentis annis saeculum nostrum antecedit.

tredecim. II,83,5 t. vexilliariorum milia . . sequebantur. V,19,12 transiere . . centum t. Treverorum senatores. — [III,55,2 Nipp.]

tremo. *intra.* 15,36,7 (*Nero*) repente cunctos per artus tremens . . 67,19 ille multum tremens . . — III,79,3 conflagrasse Capitolium, tremere urbem, maesta omnia accepit i. q. zittern, in angst sein.

tremor. 14,27,2 Laodicea tremore *terrae*, prolapsa.

trepidatio. i. q. *unruhige hast, bestürzung, verwirrung* a) D 6,23 sive novam . . curam non sine aliqua trepidatione animi [Pichena; codd. animus] attulerit, ipsa *sollicitudo* commendat eventum i. q. angst, bangigkeit. I,85,11 unde . . vix secreta domuum sine *formidine* (erant). sed plurimum trepidationis in publico (erat). II,26,3 Caecina non simul cohortes, sed singulas acciverat, quae res in proelio trepidationem (verwirrung) auxit, cum dispersos . . *pavor* fugientium abriperet. III,17,1 nullum in illa trepidatione Antonius constantis ducis aut fortis militis officium omisit. occurrere *parentibus*, retinere cedentes, . . II,41,13 disposita (est) Vitellianarum legionum acies sine trepidatione (unruhige hast): . . apud Othonianos *pavidi* (erant) duces, miles ducibus infensus, . .

b) I,41,6 trepidatione *ferentium* Galba proiectus e sella ac provolutus est i. q. ängstliche hast. 15,16,11 una die quadraginta milium spatium emensum esse Paetum, desertis passim sauciis, neque minus deformem (fuisse) illam *fugientium* trepidationem, quam si terga in acie vertissent. 12,43,3 crebris *terrae* motibus pruratae (sunt) domus, ac dum latius metuitur, trepidatione *vulgi* invalidus quisque obruti (sunt) i. q. von der angstvoll eilenden menschenmenge. 57,9 Agrippina trepidatione *principis* usa . . i. q.

angst, bestürzung. — D 6,23 t. *animi* cf. a. — I,85,11 plurimum trepidationis in publico (erat) cf. a. II,55,1 Romae nihil trepidationis (fuit). — I,69,6 Cossus, unus e legatis, notae facundiae, sed dicendi artem *apta* trepidatione occultans atque eo validior, . . i. q. mit wohlangebrachter ängstlichkeit. 15,16,11 *deformem* cf. supra. — II,22,12 cum *augeret* stragem trepidatio i. q. verwirrung. V,15,2 ferocissimo cuique nostrorum coeptum (est) certamen, deinde *orta* (est) trepidatio, cum praecaltis paludibus arma equi haurirentur. — II,26,3 quae res in proelio trepidationem *auxit* cf. a. — 12,57,9 *uti* cf. supra. — D 6,23. II,41,13 *sine* t. cf. a. A 26,3 universi . . legionem . . nocte adgressi, *inter* somnum ac trepidationem caesis vigilibus irrupere (in castra). III,17,1 *in* illa t. cf. a. 11,38,2 (ferrum) frustra . . pectori *per* trepidationem (zittern, angst) ad-movens ictu tribuni transigitur.

trepido. A) a) i. q. *ängstlich hin und her sich bewegen, -laufen* II,35,7 cum variis trepidantium *inclinacionibus* mixti remiges propugnatoresque turbarentur, . .

b) a) i. q. *ängstlich hin und her schwanken* III,39,1 trepidanti *inter* scelus metumque . . placuit veneno grassari.

β) i. q. *auf schwachen füßen stehen, schlecht bestellt sein mit* 3,14,1 defensio in ceteris trepidavit.

B) i. q. *in bestürzung, angst sein* G 3,5 terrent trepidantve (Germani), prout sonuit acies (barditu). 1,25,6 (milites seditiosi) quotiens oculos ad multitudinem rettulerant, *vocibus truculentis strepere*, rursus viso Caesare trepidare; . . ; diversis animorum motibus *pavebant terrebantque*. II,23,25 (Otho) humillimo cuique credulus, bonos *metuens* trepidabat, rebus prosperis incertus et inter adversa melior. 13,40,15 *adsultare* . . Tiri-dates, non usque ad ictum teli, sed tum *minitans*, tum *specie* trepidantis. III,58,16 nec deerat ipse . . misericordiam elicere, largus promissis, et quae *natura* trepidantium est, inmodicus. I,33,2 trepidaturum (esse) etiam Othonem, qui . . 2,31,6 (servis) dum trepidant, dum refugiant, evertentibus . . lumen. I,62,2 miles arma poscere, dum *Galliae* trepidant, dum Hispaniae cunctentur. *add. abl.* II,96,4 neque Aponius cuncta, ut trepidans re subita, perscriperat. IV,50,23 late vastatis agris intra moenia trepidabant (Leptitani), donec . . 1,25,6 viso Caesare cf. supra. II,88. 12,27 cf. infra. — 15,21,3 olim . . trepidabant gentes *de* aestimatione singulorum: at nunc colimus externos et adularum. — *pass.* II,15,3 trepidatum (est) apud navis, donec sidente paulatim *metu* . . inrupere. 5,3,16 alii a primoribus maximeque a magistratibus trepidabatur. 11,33,1 trepidabatur nihilo minus a Caesare. 13,16,10 trepidatur a circumsedentibus, diffugiunt imprudentes. *add. abl.* II,88, 12 in urbe . . trepidatum (est) praecurrentibus passim militibus. 12,27,6 in superiore Germania trepidatum (est) adventu Chattorum latrocinia agitantium. — [14,44,8 servi si trepidant: Niemeyer.]

trepidus. A) II,14,2 imminere provinciae . . classem Othonis *trepidi nuntii* Valentii attulere i. q. eilboten. Roth, al. ad B trahunt.

B) i. q. *bestürzt, ängstlich a)* de *hom. c)* I, 50, 1 trepidam urbem ac . . . veteres Othonis mores *paventem* novus . . . de Vitellio nuntius exterruit. II, 52, 9 alius insuper *metus* senatoribus (instabat), ne . . . crederentur. ita trepidi et utrimque *anxii* coeunt . . . onerabat *paventium* curas ordo Mutinensis. 6, 21, 12 (Thrasullus) haerere primo, dein *pavescere*, et quantum introspiceret, magis ac magis trepidus admirationis et *metus*, postremo exclamat . . . II, 8, 15 donec Sisenna . . . trepidus et vim *metuens* aufugeret. I, 81, 2 erat Othoni celebre convivium primoribus feminis virisque; qui trepidi, fortuitusne militum furor an dolus imperatoris . . . foret, modo constantiam simulare, modo *formidine* detegi. II, 48, 8 fratris filium . . . trepidum et maerentem . . . solatus est, laudando pietatem eius, castigando formidinem. III, 73, 3 aedes cremabatur. sed plus *pavoris* obsessis quam obsessoris intulit . . . ex diverso trepidi (erant) milites. . . IV, 19, 11 insita ignavia et trepidis ministris, quos . . . suppletae legiones *angebant*, statuit continere intra castra militem.

β) D 13, 21 nec . . . lubricum forum famamque *pallentem trepidus experiar. II, 8, 15 cf. *a*. 17, 14 ita ceteros terruere, ut adesse omnem Caecinae exercitum trepidi ac falsi nuntiant. 46, 1 opperiebatur Otho nuntium pugnae nequam trepidus et consilii certus. 52, 9 trepidi . . . coeunt cf. *a*. IV, 20, 14 pellitur legio, et vallum portasque trepidi petebant. 71, 12 Civilis et Classicus ubi . . . cuncta hostibus prospera acceperunt, trepidi ac properantes . . . Valentinum monuere, ne . . . 4, 74, 19 venere in urbem trepidi, quos non sermone, non visu dignatus erat (Seianus). 6, 16, 14 trepidi patres (neque enim quisquam tali culpa vacuus) veniam a principe petivere. 13, 20, 14 Nero trepidus et interficiendae matris avidus non prius differri potuit, quam . . . II, 48, 8 filium . . . trepidum . . . solatus est cf. *a*. III, 29, 12 ceteri trepidis iam Vitellianis seque e vallo praecipitantibus perrupere. IV, 19, 11 trepidis ministris cf. *a*. 41, 5 trepidis et verba iuris iurandi . . . mutantibus, quis flagitii conscientia inerat. III, 73, 3 trepidi (erant) milites cf. *a*. I, 50, 1 t. *urbem* . . . nuntius exterruit cf. *a*. 4, 27, 12 cf. infra. *add. abl.* A 32, 13 (Romanos) paucos numero, *trepidus ignorantia, . . . vinctos di nobis (Britannis) tradiderunt. I, 27, 13 paucitate salutantium trepidum (Othonem) . . . rapiunt. III, 64, 7 paucas Vitellio cohortes (esse) et maestis undique nuntiis trepidas. 14, 32, 22 qua clade et odiis provinciae, quam avaritia eius in bellum egerat, trepidus procurator Catus in Galliam transiit. III, 42, 1 digresso Valente trepidos, qui Ariminum tenebant, Fuscus . . . circumvenit. 1, 46, 2 Romae . . . legionum Germanicarum motu audito trepida *civitas* incusare Tiberium, quod . . . 15, 10, 11 duxit legiones quasi proelio certaturus. deinde amisso centurione et paucis militibus . . . trepidus remeavit. — III, 56, 8 Vitellius *ad* omnis nuntios *vultu* quoque et *incessu* trepidus i. q. angst verratend. 70, 22 trepidus ad haec Vitellius pauca . . . respondit. — 4, 27, 12 ducem ipsum (tumultus servilis) et proximos auciacia in *urbem* traxit, iam trepidam *ob* multitudinem familiarum. — *c. gen.* 6, 21, 12 trepidus admira-

tionis et metus cf. *a*. — seq. *interrogat. indir.* I, 81, 2 trepidi, fortuitusne . . . furor an dolus foret cf. *a*.

b) 1, 31, 19 non unus haec (sc. dixit) . . . nec apud trepidas militum *ures*. — 4, 70, 17 trepidam *sibi vitam* (esse), suspectas inimicorum insidias i. q. in angst müsse er leben, er fürchte für sein leben. 14, 59, 8 doctores sapientiae . . . constantiam opperendae mortis pro incerta et trepida vita suasisse. 13, 36, 11 damno eius exterriti qui subsidium ferre debuerant, sua quisque in castra trepida *fuga* rediere i. q. in ängstlicher, wirrer f.; Roth eifertig. I, 39, 12 turbare consilium trepidi *nuntii* ac proximorum diffugia i. q. schreckensbotschaften. IV, 18, 6 expugnata castra . . . trepidi nuntii adferebant. III, 69, 15 Sabinus *re* trepida . . . arcem Capitolii in-sedit i. q. in der misslichen lage; verlegenheit: Her. IV, 18, 21 miles, quamquam rebus trepidis, arma ordinesque retinebat.

tres. A) *acc. tris* A 25, 21 diviso in tris [A tres] partes exercitu incessit. 28, 5 tris [A tres] liburnicas . . . ascendere. G 2, 12 Manno tris filios assignant. 37, 18 Germani . . . Varum trisque cum eo legiones [C tresque legiones cum eo] . . . Caesari abstulerunt. II, 18, 3 tris praetoriae cohortes . . . obicere. III, 6, 11 tris Vitellianas cohortes . . . ad Forum Alieni . . . consedis. 78, 14 arcem . . . adversus tris cohortes tueri. 14, 28, 2 comitia praetorum . . . princeps composuit, tris, qui supra numerum petebant, legioni praeficiendo. 15, 18, 9 tris dein consulares . . . vectigalibus publicis praeposuit. 16, 11, 8 tris modo lectulos . . . retineri iubet.

B) *a*) III, 43, 12 Valens cum . . . tribus *amicis*. 1, 18, 6 una tres *aquilas* et signa cohortium locant. 4, 27, 6 tres *biremes* adpulere. 13, 39, 25 tribusque una die *castellis* expugnatis. A 12, 5 raris duabus tribusve [A tribusque] *civitatibus* . . . conventus (est). II, 18, 3 *cohortes* cf. A. 24, 15 aggerem viae tres praetoriae cohortes . . . obtinere. III, 6, 11 cf. A. 41, 2 venere tres cohortes. 78, 14 cf. A. 4, 5, 18 tres urbanae, novem praetoriae cohortes. 73, 11 tum tres leves cohortes ac rursus duae, dein . . . eques inmissus (est). 14, 26, 12 mille legionarii, tres sociorum cohortes. 15, 18, 9 *consulares* cf. A. I, 52, 23 Vitellio tres patris *consulatus*, censuram . . . inponere . . . imperatoris dignationem. III, 66, 19 ut censuram patris, ut *tres consulatus . . . deceret. 3, 62, 14 exim Cyprii tribus *de *delubris* (exposuere). V, 12, 12 tres *duces*, totidem exercitus (erant). G 2, 12 *filios* cf. A. 3, 74, 3 tres *incessus*, totidem agmina parantur. 16, 11, 8 *lectulos* cf. A. G 37, 18 *legiones* cf. A. I, 10, 12 bellum . . . tribus legionibus administrabat. II, 4, 15 tres . . . Vespasiano legiones erant. 85, 9 tres Moesicae legiones . . . adliciebant Pannonicum exercitum. 97, 6 trium legionum legati. 100, 6 cum vexillariis trium Britannicarum legionum. III, 9, 15 tres adhuc legiones erant. V, 1, 8 tres eum in Iudaea legiones . . . excepere. 1, 16, 4 castris aestivis tres simul legiones habebantur. 18, 3 tres legiones miscere in unam. 43, 6 Vari . . . et trium legionum (mortem) ulcisceretur. 59, 8 sibi tres legiones, totidem legatos proeubuisse. 61, 8 Vari castra . . . trium legionum manus ostentabant. 62, 2 trium legio-

num ossa. 2,46,5 quoniam tres vagas legiones . . . deceperit. 4,5,7 praecipuum robur Rhenum iuxta . . . octo legiones erant. Hispaniae . . . tribus habebantur. 15,10,21 expediri . . . itineri singula milia ex tribus legionibus . . . iussit. 3,56,14 esse illi coniugem et tres *liberos*. 4,3,19 ex qua tres *liberos* genuerat. D37,9 haec vetera, quae . . . iam undecim . . . Actorum *libris* et tribus Epistularum composita . . . sunt. A 28,5 *liburnicas* cf. A. III,14,5 oblatos trium Liburnicarum milites. 11,14,15 Claudius tres *litteras* adiecit. A 35,5 equitum tria milia cornibus adfunderentur. IV,20,7 tria milia legionariorum . . . prorumpunt. 2,25,3 Silio cum triginta peditum, tribus equitum milibus ire in Chattos imperat. 4,67,5 Capreas se in insulam abdidit, trium milium freto . . . diiunctam. 11,8,9 biduo tria milia stadiorum invadit. 13,38,18 (legioni) tria milia tertianorum permiscuerat. 15,10,12 tria milia delecti peditis . . . iugo imposuit. A 25,21 *partes* cf. A. 15,40,11 quarum (*regionum*) quattuor integrae manebant, tres solo tenus deiectae (sunt). 4,69,5 tectum inter et laquearia tres *senatores* . . . sese abstrudunt. 23,4 iamque tres laureatae in urbe *statae* (erant). — *postpositum* 4,16,4 *patricios* confarreatis parentibus genitos tres simul nominari, ex quis unus legeretur. — 4,12,10 neque spargi venenum in tres (sc. Germanici filios) poterat. 11,32,12 tribus omnino comitantibus . . . spatium urbis pedibus emensa (Messalina). 14,28,2 cf. A.

b) D 17,11 adice Tiberii tres et viginti . . . annos. I,27,12 tres et viginti speculatores . . . rapiunt (Othonem). 6,51,11 Rhodo regressus vacuos principis penates duodecim annis, mox rei R. arbitrium tribus ferme et viginti obtinuit. 11,20,6 trium et viginti milium spatio fossam perduxit. 13,53,5 inchoatum ante tres et sexaginta annos a Druso aggerem. I,49,7 Galba, tribus et septuaginta annis quinque principes . . . emensus. 13,30,11 (Volusio) tres et nonaginta anni spatium vivendi . . . fuerunt. — [A 36,4 Rhenan. *suppl.* *tres Batavorum cohortes; minus recte Nipp., Andres. Bat. coh. *tres. 6,28,10 M aliter; Halm alios tres; Rhenan., Nipp. alites.]

tribunal. a) a) 1,75,2 nec patrum cognitionibus satiatus (Tiberius) iudiciis adsidebat in *cornu* tribunalis, ne praetorem curuli depelleret. 2,34,13 Tiberius hactenus indulgere matri civile ratus, ut se iturum ad praetoris tribunal, adfuturum Urgulaniae diceret, . . . 6,17,7 primo concursatio et preces (erant), dein *strepere praetoris* tribunal. 4,36,3 praefectum urbis Drusum, auspicandi causa tribunal *ingressum*, (adiit) Salvianus in Marium. 16,30,11 accita est in senatum, steteruntque diversi ante tribunal *consulum* . . . parens, contra filia. 13,4,12 *consulum* tribunalibus Italia et publicae provinciae adsisterent, illi patrum aditum praebere cf. Nipp.

β) 1,61,17 referebant . . . quo tribunali contionatus (sit) Arminius. 15,29,11 medio (inter turmas Tiridatis et legiones R.) tribunal sedem curulem (imperatoris, Corbulonis) et sedes effigiem Neronis sustinebat. — in castris III,10,19 disiectis qui tribunal *tuebantur* extrema vis pa-

rabatur (a militibus). IV,25,21 *conscendit* tribunal Vocula mira constantia, presumque militem ac vociferantem duci ad supplicium iussit. 1,18,7 congerunt caespites, *exstruunt* tribunal (milites seditiosi). 25,3 tribunal ingenti agmine *circumveniunt* (milites seditiosi). stabat (sc. in tribunali) Drusus silentium manu poscens. 27,1 *deserunt* tribunal (milites). 11,35,10 admotus Silius tribunali non defensionem, non moras temptavit, precatus ut mors acceleraretur. 12,36,15 Caratacus . . . ubi tribunali adstitit, in hunc modum locutus est. 1,35,15 (Germanicus) praiceps tribunali desiluit. II,29,17 (milites) laudantes gratantesque circumdatum aquilis signisque (Valentem) in tribunal ferunt. I,39,21 ingressus castra Germanicus per duci ad se Plancum imperat recepitque in tribunal. 12,54,21 Quadratus Felicem inter iudices ostentavit, receptum in tribunal, quo studia accusantium detererentur. 1,22,2 Vibulenus quidam gregarius miles, ante tribunal *Blaesi* adlevatus circumstantium umeris, apud turbatos . . . inquit. 32,7 Septimius (centurio) cum per fugisset ad tribunal pedibusque Caecinae advolveretur, . . . 2,57,12 rarus in tribunali *Caesaris* (Germanici) Piso, et si quando adsideret, . . . dissentire manifestus (erat).

b) i. q. *trauerbühne* 2,83,9 cf. sepulchrum B. **tribunatus.** A) in *re milit.* A 5,5 neque segniter (Agricola) ad voluptates et comaeatus *titulum* tribunatus et incitiam rettulit. I,87,11 summa expeditionis . . . Pacensi, cui *ademptum* a Galba tribunatum (sc. cohortis urbanae) *reddiderat*, permissa (est). 15,71,10 *exuti* (sunt) . . . tribunatu. *plur.* IV,39,20 amicis eius tribunatus praefecturasque *largitur* (Mucianus).

B) A 6,13 inter quaesturam ac tribunatum *plebis* atque ipsum etiam tribunatus *annuum* quiete et otio transiit (Agricola). 14,48,2 Antistius praetor, quem in tribunatu *plebis* licenter egisse memoravi, . . . D 7,4 quo (die) homo novus . . . quaesturam aut tribunatum aut praeturam *accepit*. 13,44,23 tribunatu *abierat*. *plur.* D 7,9 tum mihi supra tribunatus et praeturas et consulatus ascendere videor.

tribunicus. non nisi *de tribunis plebis* 1,3,15 consors t. *potestatis* adsumitur (Tiberius). 7,11 t. p. praescriptio. 13,16 iure t. p. 3,59,4 decretas ob t. Drusi p. caerimonias. I,47,3 decernitur (a senatu) Othoni t. potestas et nomen Augusti et omnes principum honores. 1,7,11 t. p. accepta. 10,29 t. p. Tiberio postulare. 3,56,3 p. t. Druso petebat. 1,9,6 continuata t. p. 3,57,7 eorum qui t. p. gererent cf. potestas II. b. β et γ et ζ. 1,2,5 (Augustum) ad tuendam plebem t. iure contentum. 14,48,9 ut condemnatum a senatu *intercessione* t. morti eximeret (Nero). 6,16,10 *rogatione* t. ad semuncias *redactum (est faenus). 16,12,4 liberto et accusatori praemium operae locus in theatro inter *viatores* t. datur.

tribunus. A) in *re milit.* compon. *legatus* I,55,15 usque ad 4,24,13 cf. p. 750^b b. 1,23,9 cf. p. 751^b c. 42,22 cf. p. 752^a d. compon. *praefectus* II,89,9 ante aquilas praefecti castrorum tribunice et primi centurionum candida veste, ceteri iuxta suam quisque centuriam, armis

donisque fulgentes (incedebant). IV, 59, 15 occisis Mogontiaci tribunis, pulso castrorum praefecto. I, 23, 9 haud multum ab exitio legati (milites seditiosi) aberant. tribunos tamen ac praefectum castrorum extrudere. 32, 12 non tribunus ultra, non castrorum praefectus ius obtinuit. 6, 15, 12 ut Macro praefectus (praetorii) tribunorumque et centurionum pauci secum introirent, quotiens curiam ingrederetur, petivit (Tiberius). II, 70, 12. 88, 18. IV, 78, 1. 4, 73, 20. 12, 35, 5 cf. p. 1162^b B. a. compon. *centurio* cf. p. 162³. compon. *miles* II, 81, 12 illuc Mucianus cum legatis tribunisque et splendidissimo quoque centurionum ac militum venit. IV, 58, 23 sane ego (Vocula) displiceam: sunt alii legati, tribuni, centurio denique aut miles (sc. e quibus dux a vobis eligi poterit). I, 18, 12 tribuni centurionesque et proximi militum grata auditu respondent: per ceteros maestitia ac silentium (erat). 36, 4. III, 31, 5. 61, 13 cf. *gregarius*. II, 5, 15 tribuni centurionesque et vulgus militum industria licentia, per virtutes per voluptates, ut cuique ingenium, adscisciebantur. 70, 12 tribuni praefectique, sua quisque facta extollentes, falsa vera . . . miscebant. vulgus quoque militum clamore et gaudio deflectere via. . . 1, 49, 7 neque legatus aut tribunus moderator adfuit: permissa (est) vulgo licentia atque ultio. I, 31, 12 tribunorum Subrium et Cetrium adorti milites minis, Longinum manibus coercent exarmantque. 80, 9 fremit miles (praetorianus) et tribunos centurionesque proditoris arguit. 80, 14 resistentem seditionis tribunum et severissimos centurionum obruncant (milites). II, 18, 7 indomitus miles . . . retinenti duci tela intentare, spretis centurionibus tribunisque. 68, 4 legati tribunique ex moribus imperatorum severitatem aemulantur vel tempestivis conviviis gaudent; perinde miles intentus aut licenter agit. IV, 31, 8 adigente Hordeonio, instantibus tribunis, dixit sacramentum (miles). 12, 35, 5 cf. p. 1162^b B. a. 14, 27, 9 universae legiones deducebantur cum tribunis et centurionibus et sui cuiusque ordinis militibus. 1, 44, 20 si tribuni, si *legio* industriam innocentiamque (centurionis) adprobaverant, retinebat ordinem. — III, 84, 26 (Vitellius) semet occultans ab *Iulio Placido tribuno cohortis* protrahitur. 15, 49, 4 promptissimos Subrium tribunum praetoriae cohortis et Sulpicium centurionem extitisse (in coniuratione). 50, 11 (adsciti sunt in coniurationem) Silvanus et Proximus tribuni cohortium praetorianarum, Scaurus et Paulus centuriones. 60, 15 haec ferre Silvanus tribunus praetoriae cohortis. 6, 9, 16 Celsus urbanae cohortis tribunus, tum inter iudices, Appium . . . discrimini exemisset. 13, 15, 17 (Nero) parari venenum iubet, ministro Pollione praetoriae cohortis tribuno, cuius cura attinebatur damnata veneficii nomine Locusta. 1, 77, 3 theatri licentia . . . erupit, occisis non modo e plebe, set militibus et centurione, vulnerato tribuno praetoriae cohortis, dum probra in magistratus . . . prohibent. 3, 14, 17 a tribuno praetoriae cohortis deductus est (Piso), vario rumore, custos salutis an mortis exactor sequeretur. II, 41, 2 ad Caecinam . . . duo praetorianarum cohortium tribuni . . . venerant. III, 69, 2 scripserat Sabinus

cohortium tribunis, ut militem cohiberent. 43, 7 Paulino . . . honos apud praetorianos (erat), quorum quondam tribunus fuerat. — I, 80, 4 armandae eius (cohortis) cura Crispino tribuno e praetorianis data (est). — I, 28, 1 stationem in castris agebat *Martialis tribunus*. 82, 3 vulnerato Martiale tribuno et Saturnino praefecto legionis, dum ruentibus obsistunt. II, 26, 8 Frontonem tribunum Othoniani sub eodem crimine (vinxerant). III, 18, 9 Messalla tribunus cum Moesicis auxiliariis adsequitur. 35, 7 in Galliam Caenum tribunum, in Germaniam Montanum praefectum cohortis . . . misere. 4, 27, 11 missus a Caesare . . . Staius tribunus cum valida manu ducem . . . in urbem traxit. 6, 14, 4 Celsus tribunus . . . cervicem perfregit. 15, 60, 4 manu Statii tribuni trucidatur, plenus constantis silentii nec tribuno obiciens eandem conscientiam. 67, 1 Flavus tribunus pervertitur. 67, 14 poena Flavi Veianio tribuno mandatur. 69, 3 Gerellianum tribunum cum cohorte militum inmittit. — I, 31, 10 pergunt . . . in castra praetorianorum tribuni Cetrius, Subrius, Longinus, si . . . seditio melioribus consiliis flecteretur. III, 9, 12 legioni tribunus Messalla *praerast*, claris maioribus, egregius ipse. — I, 28, 1 stationem in castris agebat *Martialis tribunus*. 13, 2, 15 (Nero) *signum* more militiae *petenti* tribuno dedit optima matris. — I, 84, 6 (optabant) ne miles centurioni, ne centurio tribuno obsequatur. 1, 17, 3 interrogabat (milites), cur paucis centurionibus, paucioribus tribunis in modum servorum oboedirent. — I, 20, 13 *exauctorati* (sunt) per eos dies tribuni, e praetorio Taurus et Naso, ex urbanis cohortibus Pacensis, e *vigilibus Fronto. 2, 55, 20 cum veteres centuriones, *severos* tribunos *demoveret* *locaque* eorum clientibus suis vel deterrimo cuique attribueret. 12, 41, 12 *removere*. 4, 2, 9 centuriones ac tribunos (sc. castrorum praetorianorum Romae) ipse (Seianus) *deligere*. 1, 6, 5 praescripserat (Augustus) tribuno *custodiae adposito*, ne cunctaretur Agrippam morte adficere. — II, 41, 5 et 7. 67, 3. III, 84, 31 bis. 85, 5. 1, 6, 16. 19, 11. 37, 2. 44, 10. 11, 37, 19. 38, 3. 12, 22. 14. 13, 15, 23. 15, 28, 9. 60, 19. 61, 8 et 10 et 13. 69, 9. 71, 8.

B) *tribuni militum consulari potestate* 1, 1, 4 neque decemviralis potestas ultra biennium, neque tribunorum *militum consulare ius* diu valuit.

C) t. *plebis*, *plebei*, *plebi* (undecim locis) cf. p. 1121^a II. A. 12, 64, 7 numerabatur inter ostenta deminutus omnium magistratum numerus, quaestore, aedili, tribuno ac praetore et consule paucos intra menses defunctis. 13, 28, 4 inter Vibullium praetorem et plebei tribunum Antistium (28, 2) ortum (est) certamen, quod immodestos fautores histrionum et a praetore in vincla ductos tribunus omitti iussisset. 28, 5 prohibiti (sunt) tribuni ius praetorum et consulum praeripere cf. totum locum. II, 38, 6 inter patres plebemque certamina exarsere. modo *turbulenti* tribuni (erant), modo consules praevalidi. 4, 32, 6 discordias consulum adversum tribunos . . . memorabant. 3, 27, 14 tribunis reddita licentia quoquo vellent populum agitandi. 6, 12, 5 Caesar modice tribunum increpans ignarum antiqui moris ob iuventam.

tribuo. A) i. q. *gewähren, verleihen a) absol.* III, 37, 11 nec defuit qui unum consulatus diem . . . magno cum inrisu tribuentis accipientisque eblandiretur. 11, 22, 22 quaestura . . . ex dignitate candidatorum aut facilitate tribuentium gratuito concedebatur.

b) c. acc. α) 3, 21, 11 Caesar addidit civicam coronam, quod non eam quoque Apronius iure proconsulis tribuisset (sc. militi), questus. Cf. β) 15, 12, 14. 4, 64, 5 ni Caesar obviam isset tribuendo pecunias ex modo detrimenti. Georges, al. explic. i. q. distribuere. 3, 5, 11 tanto *plura decora* mox tribui (Germanico) par fuisse, quanto prima fors negavisset. 13, 26, 13 tribuendum (esse) aliquid *telum*, quod sperni queat. D 36, 6 horum temporum oratores ea consecuti sunt, *quae* . . . beata re p. tribui fas erat. 1, 25, 13 sine cunctatione concederet (filius militibus) quae statim tribui possent. 3, 30, 19 satias capit . . . illos, cum *omnia* tribuerunt. 14, 55, 6 Augustus . . . Maecenati usurpare otium post labores concessit, sed in ea ipse aetate, cuius auctoritas tueretur *quidquid illud et quaecumque* tribuisset; ac tamen neutrum datis a se praemiis exiit.

β) add. dat. 15, 12, 14 si singulis manipularibus praecipua servati civis *corona* imperatoris manu tribueretur; . . . 1, 75, 8 *pretium* aedium Aurelio tribuit (Tiberius). 15, 33, 10 accusatoribus . . . *quinquaginta sestertium* singulis, Ostorio *duodecims et quaestoria insignia* tribuuntur (a senatu). 11, 20, 17 (exercitus) precabantur imperatorem, ut, quibus permissurus esset exercitus, *triumphalia* ante tribueret. 15, 72, 6 *triumphale decus* Turpiliano consulari . . . tribuit (Nero). 3, 19, 2 Caesar auctor senatui fuit Vitellio atque Veranio . . . *sacerdotia* tribuendi. 12, 37, 12 ad ea Caesar *veniam* . . . fratribus tribuit. 40, 7 cf. infra. 61, 1 rettulit de *immunitate* Cois tribuenda. 13, 20, 16 cuiusque, nedum parenti *defensionem* tribuendam (esse). 1, 14, 5 se (Tiberium) temperantia usum (esse) in iis *quae* sibi tribuerentur (a senatu). 13, 13, 9 Serenus . . . praebuerat nomen, ut quae princeps furtim mulierculae tribuebat, ille palam largiretur. 3, 74, 19 Tiberius . . . *id* quoque Blaeso tribuit, ut imperator a legionibus salutaretur. 14, 54, 2 uterque (Nero et Seneca) mensuram implevimus, et *tu, *quantum* princeps tribuere amico posset, et ego, quantum amicus a principe accipere. — 12, 40, 7 illo (duce R.) augente audita, ut maior *laus* compositis (*neutr.*), et si duravissent, *venia* iustior tribueretur cf. Andresen, Progr. 1892 p. 17 et edit. Nipp. Halm, al. compositi (sc. hostes essent) vel, si dur. (sc. in bello hostes). 3, 62, 14 (imperatores) non modo *templo*, sed *duobus milibus passuum* eandem *sanctitatem* tribuerant i. q. verleihen. — 6, 18, 14 defuncto Theophani caelestes *honores* Graeca *adulatio* tribuerat i. q. erweisen.

B) i. q. *einräumen, zugestehen, willfahren a) absol.* 4, 26, 2 Dolabellae petenti abnuvit triumphalia Tiberius, *Seiano* tribuens (sc. quod Dolabellae abnuvit triumphalia) i. q. dem S. zu gefallen, aus rücksicht auf. 6, 50, 13 Tiberius . . . discumbit ultra solitum, quasi *honori* abeuntis amici tribueret.

b) c. acc. D 25, 11 inter Atticos oratores *primae Demostheni* tribuuntur. 4, 17, 9 pontifices percontatus est, num *id precibus* Agrippinae aut *minis* tribuissent.

c) seq. ut, ne 4, 38, 4 (posteri) satis superque *memoriae meae* tribuent, ut (in der weise, unter der bedingung, dass, wenn) maioribus meis dignum . . . credant (me). 14, 14, 17 quos . . . ne nominatim tradam, *maioribus* eorum tribuendum puto.

tribus. D 39, 17 cum clientelae quoque ac tribus ac municipiorum etiam legationes ac pars Italiae periclitantibus *adsisteret* i. q. klienten und ihre tribusgenossen. 13, 27, 3 hinc (e libertinis) plerumque tribus, decurias, ministeria magistratibus et sacerdotibus, cohortes etiam in urbe *conscriptas* (esse). 14, 13, 8 promptiora . . . inveniunt, *obvias* (Neroni) tribus, festo cultu senatum, . . . III, 58, 8 *vocari* tribus iubet, dantes nomina sacramento adigit (Vitellius). 1, 15, 3 etsi potissima arbitrio principis, quaedam tamen *studiis* tribuum fiebant. 3, 4, 5 (in funere Germanici) miles cum armis, sine insignibus magistratus, populus *per* tribus concidisse rem p. . . clamitabant i. q. tribusweise aufgestellt.

tributum. non nisi *propr. α)* III, 55, 9 (Vitellius) his tributa dimittere, alios *immunitatibus* iuvare. 1, 11, 17 continebantur (libello) . . . tributa aut *vectigalia* cf. quot. G 29, 5 cf. β. V, 5, 3 pessimus quisque . . . tributa et *stipes* illuc (Hierosolyma) *congebant. A 19, 13 *frumenti* et tributorum exactionem aequalitate munum mollire (Agricola), circumcisis quae in quaestum reperta ipso tributo gravius tolerabantur. 31, 5 bona fortunaeque in tributum, ager atque annus in frumentum . . . conteruntur. 13, 1 Britanni *dilectum* ac tributa et iniuncta imperii *munera* impigre obeunt. IV, 26, 2 dilectum tributaque Galliae aspernantes. III, 2, 11 utrumque (in Gallis Hispanisque) *viros equos* tributa (esse). V, 25, 9 respicerent (Batavi) . . . ceterorum onera sociorum: sibi non tributa, sed virtutem et viros indici. A 32, 23 ibi (apud Romanos) tributa et *metalla* et ceterae servientium poenae (sunt). IV, 32, 16 vos Treveri . . . quod praemium . . . expectatis nisi *in gratam militiam*, immortalia tributa, *virgas, secures et dominorum ingenia?* 12, 34, 7 quorum (maiorum) virtute vacui a securibus et tributis intemerata coniugum et liberorum corpora retinerent. 1, 59, 16 aliis gentibus ignorantia imperii R. inexperta esse *supplicia*, nescia tributa: quae quoniam exerint . . . 15, 6, 21 se (Paetum) tributa ac *leges* et pro umbra regis *Romanum ius* victis (Armenis) impositurum (esse). 3, 40, 10 seditiosa disserebant de continuatione tributorum, gravitate *faenoris*. IV, 74, 5 neque quies gentium sine armis (soldaten) neque arma sine stipendiis (sold) neque stipendia sine tributis haberi queunt.

β) A 19, 13 tributorum *exactio* cf. a. I, 8, 5 Galliae . . . obligatae (erant) . . . tributi *levamento*. 2, 42, 24 provinciae Suria atque Iudaea, fessae oneribus, *deminationem* tributi orabant. 4, 13, 5 civitati . . . subveniretur *remissione* tributi in triennium. 3, 40, 10 *continuatio* tributorum cf. a. 13, 50, 7 sublatis portoriis sequens (esse), ut tributorum *abolitio* expostularetur cf. Nipp. G 43, 5. I, 51, 21 pars tributorum cf. infra. — I, 46, 9 t. an-

num cf. infra. IV, 32, 16 *immortalia* (ewige) t. cf. a. 74, 14 *minora* t. cf. infra. 4, 72, 2 t. *modicum* cf. infra. 1, 59, 16 aliis gentibus *nescia* t. cf. a. 2, 56, 15 quaedam ex *regis* t. *deminuta* (sunt), quo mitius Romanum imperium speraretur. — IV, 57, 12 Galbam et infracta tributa hostiles spiritus *induisse* (Gallis). — 4, 72, 13 rapti (sunt a Frisiis) qui tributo *aderant* milites et patibulo adfixi i. q. zur eintreibung des tr. — A 13, 1 tributa impigre *coire* cf. a. G 43, 4 Cotinos Gallica . . lingua coarguit non esse Germanos et quod tributa *patiuntur*. partem tributorum Sarmatae . . ut alienigenis imponunt. 6, 41, 2 Clitarum natio . . nostrum in modum deferre census, pati tributa adigebatur. IV, 71, 9 recepta iuventute facilius tributa *toleravere* (Galli). 26, 2 dilectum tributaque Galliae *aspernantes*. 1, 59, 16 *exuere* cf. a. G 43, 4 *imponere* cf. supra. 15, 6, 21 cf. a. 4, 72, 2 tributum iis (Frisiis) Drusus *iusserat* (i. q. imperaverat) *modicum* pro angustia rerum. V, 25, 9 cui *indicere* cf. a. 2, 60, 17 legebantur . . indicta gentibus tributa. I, 51, 21 (Galli) *remissam* sibi a Galba quartam tributorum partem . . iactabant. 12, 58, 10 tributum Apamensibus . . in quinquennium remissum (est). 63, 13 tributa in quinquennium remissa (sunt Byzantiis). III, 55, 9 cui *dimittere* cf. a. IV, 57, 12 *infracta* t. i. q. herabsetzung, nachlass cf. a. I, 46, 9 flagitatum ut vacationes praestari centurionibus solitae remitterentur; namque gregarius miles ut tributum annuum *pendebat*. 13, 51, 11 ne censibus negotiatorum naves adscriberentur tributumque pro illis penderent. 11, 10, 12 nec cuiquam ante Arsacidarum tributa illis de gentibus *parta* [M parata] (esse). II, 94, 14 liberti principum conferre (pecuniam) pro numero mancipiorum ut tributum iussi. IV, 32, 16 expectare cf. a. V, 5, 3 congerere cf. a. — IV, 17, 11 Batavos, quamquam tributorum expertes, arma . . cepisse. — G 29, 5 nec tributis contemnuntur (Batavi) nec publicanus atterit; exempti oneribus et collationibus . . IV, 74, 14 (non) minoribus quam nunc tributis parantur exercitus. — 2, 47, 13 Temnios . . levare idem in tempus tributis . . placuit. 12, 61, 8 omni tributo vacui . . Coi. — 12, 34, 7 (Britanni) vacui a securibus et tributis cf. a. A 31, 5 bona in tributum conteruntur cf. a. IV, 17, 22 multos adhuc in Galliis vivere ante tributa (sc. Romanis pendenda) genitos i. q. steuerzahlen, zinspflichtigkeit. 74, 5 neque stipendia sine tributis haberi queunt cf. a.

triceni. V, 23, 3 tricenos quadragenosque** 1, 17, 6. 35, 9 t. stipendia cf. p. 1547^b β.

trice(n)simus. 6, 46, 20 post tricesimum aetatis annum. I, 48, 1 Piso unum et tricesimum [Meiser; Halm tricesimum] aetatis annum explebat. II, 49, 22 hunc vitae finem habuit septimo et tricensimo aetatis anno.

tricie(n)s. 1, 8, 8 cf. nummus.

triduum. 3, 13, 2 per t. defenderetur cf. biduum. 12, 17, 12 (exercitus) victorem tridui *itinere* afuisse ab amne Tanai. 15, 16, 4 neque se plus tridui itinere afuisse.

triennium. A 9, 19 minus triennium in ea legatione detentus . . est. IV, 84, 4 triennio *exacto*. 3, 31, 2 triennio [Nipp.; M biennio] ante Germanici cum Tiberio idem honor neque pa-

truo laetus neque natura tam conexus fuerat. 6, 38, 3 triennio post caedem Seiani. 4, 13, 5 civitati Cibyrticae . . subveniretur remissione tributi in triennium. 6, 17, 15 facta mutuandi copia sine usuris per triennium. 23, 6 *medio* t. defuerat tempus subeundi iudicium consulari seni i. q. in der zwischenzeit von drei Jahren. 16, 22, 6 (Thraseam) triennio non introisse curiam. — [A 45, 22 Urlichs. 12, 25, 8 cf. biennium.]

trierarchus. II, 9, 4 trierarchos nomine Neronis accirent. 9, 7 trierarchi [M trierarchis; Ernesti trierarchi seu] nutantes seu dolo, 'adloquendos sibi milites . . firmaverunt. III, 12, 8 trierarchi [M trierarchus] . . Vitelli imagines invadunt. 14, 8, 17 respicit (Agrippina) Anicetum, trierarcho Herculeio et Obarito centurione classiaro comitatum. 8, 21 circumstant lectum (Agrippinae) percussores et prior trierarchus fusti caput eius adfixit. II, 16, 8 Pyrrhicum trierarchum *Liburnicarum* ibi *navium* . . interfici iubet.

triginta. I, 20, 8 exactioni t. equites R. praepositi (sunt). 30, 17 minus t. transfugae et desertores . . imperium adsignabunt? 2, 73, 5 utrumque . . haud multum t. annos egressum . . occidisse. 12, 29, 13 (regnum) Vannius t. per annos . . auxerat. A 29, 12 iamque super t. milia armatorum aspiciantur cf. com. crit. I, 61, 7. III, 21, 5. 2, 25, 2 t. milia. II, 89, 7 quattuor et t. cohortes. III, 75, 2 quinque et t. stipendia in re p. fecerat. 1, 9, 6 continuata per septem et t. annos tribunicia potestas. 2, 88, 14 septem et t. annos vitae . . explevit. 13, 58, 2 quae (arbor) octingentos et t. [Lips.; M quadraginta] ante annos Remi Romulique infantiam texerat. 15, 5, 7 oppidum Nisibin, septem et t. milibus passuum a Tigranocerta distantem.

trinus. I, 2, 3 trina *bella* civilia, plura externa i. q. dreifach, dreimalig cf. Her. III, 82, 11 miles Vitellianus trinis et ipse *praesidiis* occurrat.

tripertitus. III, 82, 8 tripertito *agmine* pars . . Flaminia via, pars iuxta ripam Tiberis incessit; tertium agmen per Salarium Collinae portae propinquabat. 3, 74, 11 t. *exercitus* pluris in manus dispergit. — *tripertito*. V, 9, 12 gentem . . liberi Herodis t. rexere.

tripudium. V, 17, 14 ubi sono armorum tripudiisque (ita illis (sc. Germanis) mos) adprobata sunt dicta, . . proelium incipitur. 4, 47, 12 in ferocissimos (Thraecum), qui ante vallum more gentis cum carminibus et tripudiis persultabant, mittit delectos sagittariorum (Sabini).

triremis. non nisi *subst.* 2, 24, 8 sola *Germanici* triremis Chaucorum terram *adpulit*. 55, 15 (*misit* Germanicus) triremis, quarum *subsidio* discrimini eximeretur (Piso). V, 22, 20 *praetoriam* triremem . . donum Velaedae *traxere*. 4, 5, 20 apud idonea provinciarum (erant) *soeciae* triremes alaeque et auxilia cohortium. II, 9, 3 *datae* (sunt) . . duae triremes ad prosequendum, cum quibus Cythnum insulam tenuit. 16, 2, 4 mittit, qui velut paratam praedam ad adherent. dantur triremes et delectum *remigium. 11, 18, 8 Corbulo . . triremes alveo Rheni, ceteras navium, ut quaeque habiles, per aestuaria et fossas ad-

egit. 12,56,5 Claudius triremes quadriremesque . . . armavit. 15,46,10 triremum plerasque et minora navigia passim amiserunt. 2,78,5 Domitium inpositum triremi vitare litorum oram . . . iubet. 14,4,10 sueverat (Agrippina) triremi et classiariorum remigio vehi.

tristis. A) in *univ.* a) de hom. i. q. *traurig*, *betrübt* α) *adi.* A 43,12 nullo credente sic adcelerari quae tristis audiret (Domitianus). 1,7,3 vultu composito, ne *laeti* excessu principis neu *tristiores *primordio* (essent), lacrimas gaudium, questus adulationem miscabant. 40,13 *lamentantes* . . . amicorum coniuges, quae simul trahebantur, nec minus tristes qui manebant.

β) *subst.* D 31,18 orator sive . . . apud tristes sive apud timentes dicendum habuerit. . . i. q. niedergeschlagene; Bötticher expl. düster; Wolff mürrisch cf. B.

b) de rebus 1) i. q. *traurig*, *düster*, *unfreundlich* G 2,8 *Germaniam* . . . asperam caelo, tristem cultu aspectuque.

2) i. q. *traurig*, *trauer erregend*, *betäubend*, *unglück verheissend* c) *adi.* A 43,1 *finis vitae* eius nobis *luctuosus*, *amicis* tristis, extraneis etiam . . . non sine cura fuit. 16,7,1 *mortem* Poppaeae ut palam tristem, ita recordantibus *laetam* ob invidiam eius saevitiamque . . . 16,4 aliorum taedium exspectarem, quamvis honestos civium *cautus*, tristes tamen et continuos aspernantium. I,29,13 non quia meo nomine tristiores *casum* paveam i. q. *schlimm*. 16,29,7 quid Agrippino obiectum nisi tristem patris *fortunam*? i. q. *hart*. II,60,5 Paulinum ac Proculum tristi *mora* squalidos tenuit i. q. *niederschlagend*. IV,79,9 tristis *nuntius* avertit (eum a consilio), *deletam* (esse) cohortem. 62,10 haec meditantibus advenit proficiscendi *hora* expectatione tristior. I,44,5 recordatio maiestatis in Galba, amicitiae in T. Vinio quamvis inमितem animum *imagine* tristi confederat i. q. hatte mit düsteren vorstellungen erfüllt. 19,9 facili civitate ad accipienda credendaque omnia nova, cum tristia sunt i. q. *schlimm*. 1,24,1 haec audita quamquam abstrusum et tristissima quaeque maxime occultantem Tiberium perpulere, ut . . . 41,4 *quid tam triste? 5,4,11 nihil triste illo die patratum (est). 13,3,4 nihil regente eo triste rei p. ab externis accidisse. 15,61,11 tribunus nulla pavoris signa, nihil triste in verbis eius aut vultu deprensus confirmavit i. q. keine niedergeschlagenheit. — *unglück verkündend* 4,71,15 (Tiberium) tristibus *dictis* atrocia facta coniungere. 6,9,19 Caesar . . . Viniciani Scaurique causam, ut ipse cum senatu nosceret, distulit, datis quibusdam in Scaurum tristibus *notis*. 40,10 Galba tristibus Caesaris *litteris* provinciam sortiri prohibitus i. q. ungnädig. vi *sacrali* I,3,9 futurorum *praesagia laeta* *tristia, ambigua manifesta. 27,2 sacrificanti . . . Galbae haruspex . . . *tristia *exta* et instantes insidias . . . praedicat, audiente Othone . . . idque ut *laetum* e contrario et suis cogitationibus *prosperum* interpretante. 15,7,6 Paetus . . . Armeniam intrat tristi *omine*.

β) *subst.* 15,34,1 illic, plerique ut arbitrabantur, triste, ut ipse, providum potius et secundis numinibus evenit i. q. etwas trauriges. — *plur.*

2,53,10 magna illic imago tristium *laetorum*que (erat). 4,15,3 is fuit Longus, omnium illi (Tiberio) tristium *laetorum*que socius. 6,22,6 creberrime tristia in bonos, laeta apud deteriores esse. 4,31,5 mirum habebatur (Tiberium) gnarum meliorum et quae fama *clementiam* sequeretur, tristiora malle i. q. schlimmeres, härteres verfahren. II,64,8 Galeria imperatoris uxor non inmixta tristibus i. q. *greuel*.

B) *spec.* a) i. q. *finster*, *mürrisch* I,14,13 Piso . . . vultu habituque moris antiqui, ex aestimatione recta severus, deterius interpretantibus tristior habebatur. IV,2,14 longus deditorum ordo . . . per urbem incessit, nemo supplici vultu, sed (sc. omnes) tristes et truces. 16,22,14 habitum vultumque eius (Thraseae) sectantur, rigidi et tristes, quo tibi (Neroni) lasciviam exprobrent. — 13,2,12 Pallas tristi *adrogantia* modum liberti egressus taedium sui moverat i. q. *finster*. Dräg. explic. trotzig, grüb.

b) i. q. *ernst* 14,16,9 nec deerant qui *ore vultu*que tristi inter oblectamenta regia spectari cuperent. 11,21,13 (Rufus) adversus superiores tristi *adulatione*, adrogans minoribus, inter pares difficilis i. q. ein schmeichler mit ernstem gesicht: Nipp.; Draeg. explic. unheilbringend für andere; Bötticher erbärmlich; Pfützner widerlich.

c) de *dicendi genere* i. q. *unerquicklich*, *nüchtern* D 20,10 vulgus quoque adsistentium . . . ad-suevit iam exigere *laetitiam* et pulchritudinem orationis; nec magis perfert in iudiciis tristem et impexam *antiquitatem*, quam . . .

tristitia. A) in *univ.* i. q. *trauer*, *betrübniss* 16,5,13 *alacritatem* tristitiamque *coquentem* scrutarentur. — 11,38,7 ne secutus quidem diebus odii *gaudii*, irae tristitiae . . . *signa* dedit. 13,4,1 peractis tristitiae *imitamentis* curiam ingressus. — I,82,12 rarus per vias populus, *maesta* plebs (erat); deieci in terram militum vultus ac plus tristitiae quam paenitentiae. 13,32,10 longa huic Pomponiae aetas et *continua* tristitia fuit cf. 32,12 non animo nisi maesto egit. — G 27,7 lamenta ac lacrimas cito, dolorem et tristitiam tarde *ponunt* (Germani). 3,6,9 *abstrudere* cf. *luctus*. 16,5,13 *scrutari* cf. supra. — 3,18,10 domestica mala tristitia operienda (esse). — 3,1,15 classis paulatim successit, non *alacri* . . . remigio, sed cunctis ad tristitiam compositis.

B) *spec.* i. q. *finsteres*, *mürrisches wesen* A 9,11 tristitiam et adrogantiam et avaritiam *exuerat* (Agricola) cf. com. crit. I,38,2 quem (Pisonem) tristitia et avaritia sui simillimum indicabat. 1,76,12 cur abstinerit spectaculo ipse (Tiberius), varie trahebant; alii taedio coetus, quidam tristitia *ingenii* et metu comparationis, quia Augustus *comiter* interfuisset. — [M 11, 38,13.]

triumphalis. a) *adi.* α) I,79,24 Aponius Moesiam obtinens triumphali *statua*, Aurelius et Iulianus . . . legati legionum consularibus ornamentis donantur. 15,72,7 t. in foro *imagines* cf. infra. 1,8,12 *porta* triumphali duceretur funus. 15,10 per circum triumphali *veste* uterentur (tribuni plebei ludis Augustalibus): *curru* vehi haud permissum (est). 12,41,9 ludicio circensium . . . Britannicus in praetexta, Nero triumphali [Gryphius; M, Dräger triumphalium]

veste travecti sunt. 13,8,3 supplicationes et diebus supplicationum vestem principi triumphalem utque ovans urbem iniret, . . . censuere. II,77,4 tuae domui triumphale nomen (est). A40,1 triumphalia ornamenta et inlustris (i. q. triumphalis, laureatae) statuae honorem et quidquid pro triumpho datur, multo verborum honore cumulata, decerni in senatu iubet (Agricolae). 44,10 consulari ac triumphalibus ornamentis praedito (Agricolae) quid aliud adstruere fortuna poterat? 1,72,1 decreta (sunt) . . . triumphalia insignia Caecinae, Apronio . . . ob res cum Germanico gestas. 2,52,25 decrevere patres triumphalia insignia (Camillo). 6,10,15 decus triumphale in Thraecia meruerat. 39,9 principum amicitia consulatum ac triumphale decus adeptus. 13,45,4 inlustris memoria Sabini, consulari et triumphali [Puteol.; M consularis et triumphalis] decore praefulgentis. 15,72,4 vocat (Nero) senatum et triumphale decus Turpiliano consulari, Nervae praetori designato, Tigellino praefecto praetorii tribuit, Tigellinum et Nervam ita extollens, ut super triumphales in foro imagines apud Palatium quoque effigies eorum sisteret. 12,28,8 decretus (est) Pomponio triumphalis honos.

β) IV, 8, 18 ne Vespasianum senem triumphalem . . . praeceptis coereret. 14, 1, 9 formam scilicet displicere et triumphales avos.

b) subst. c) neutr. non nisi plur. (sc. ornamenta, insignia) 4,23,3 priores duces, ubi impetrando triumphalium insigni sufficere res suas crediderant, hostem omittebant. 12,3,8 Caesar iuvenem . . . insigni triumphalium et gladiatorii muneris magnificentia protulerat ad studia vulgi. — II,78,10 triumphalia et consulatus et Iudaeicae victoriae decus inplere fidem omnis videbantur. — IV,4,9 multo cum honore verborum Muciano triumphalia de bello civium data cf. 4,10 consularia, praetoria insignia. 11,20,17 precabantur milites imperatorem (Claudium), ut, quibus permixtus esset exercitus, triumphalia ante tribueret cf. 20,8* insignia triumphali. 4,18,4 (Silius) partis apud Germaniam triumphalibus . . . 26,1 Dolabellae petenti abnuvit triumphalia Tiberius. — 4,44,2 Lentulo super consulatum et triumphalia de Getis gloriae fuerat bene tolerata paupertas.

β) masc. 3,56,18 triumphalem et bis consulem noti laboris participem sumi. 30,9 (Sallustius eques) Maecenatem aemulatus, sine dignitate senatoria multos triumphalium consulariumque potentia anteit.

triumpho. a) intrs. 2,41,7 Germanicus Caesar a. d. VII Kal. Iunias triumphavit de Cheruscis Chattisque.

b) trs. G37,25 (Germani) proximis temporibus triumphati magis quam victi sunt. 12,19,10 ne triumpharetur (Mithridates).

triumphus. III,45,6 triumphus Claudii cf. infra. 1,34,13 a veneratione Augusti orsus flexit (Germanicus) ad victorias triumphosque Tiberii. 13,3,2 consulatus ac triumphos maiorum enumerabat. 14,21,7 ducentis iam annis a Mummii triumpho. — 3,48,6 consulatum sub divo Augusto, mox expugnatis per Ciliciam . . . castellis insignia triumphali adeptus. 4,44,10 eas ob res insignia

triumphi adeptus est. 46,2 decreta (sunt) triumphali insignia Sabino contusis Thraecum gentibus. 11,20,8 insignia [M insigni (-nia corr. m. 2); Halm insigne] tamen triumphali indulsit Caesar. 21,14 consulare imperium, triumphali insignia ac postremo Africam obtinuit. 12,38,5 censentur Ostorio triumphali insignia, prosperis . . . rebus eius. 13,53,2 (duces) pervulgatis triumphali insignibus maius ex eo decus sperabant, si pacem continuavissent. 3,72,14 Caesar, cum Blaesum pro consule Africae triumphali insignibus attolleret, . . . — A39,4 derisui fuisse nuper falsum e Germania triumphum (Domitiani). 2,49,7 t. navalis cf. infra. — III,45,6 (Cartimandua) capto per dolum rege Carataco instrucisse triumphum Claudii Caesaris videbatur. 1,4,14 congestos (esse) iuveni consulatus, triumphos. 55,2 decernitur Germanico triumphus manente bello. 2,26,7 Tiberius monebat (Germanicum) rediret ad decretum triumphum. 49,7 (Duilius) primus rem R. prospere mari gessit triumphumque navalem de Poenis meruit. 3,47,14 ut post ferocissimas gentes perdomitas, tot receptos in iuventa aut spretos triumphos, iam senior . . . inane praemium peteret. 12,20,13 triumphos de populis regnisque integris acquiri. 14,13,10 exstructos, qua incederet (Nero), spectaculorum gradus, quo modo triumphali visuntur. — IV,58,33 te, Iuppiter optime maxime, quem per octingentos . . . annos tot triumphis coluimus, . . . precor . . . 15,45,4 egesto (templis) auro, quod triumphis, quod votis omnis populi R. aetas prospere aut in metu sacraverat. — A40,2 quidquid pro triumpho datur cf. triumphalis a. a.

triumvir. a) 1,2,4 (Octavianus) posito triumvirum nomine consulem se ferens. 5,1,6 pace inter Sex. Pompeium ac triumviros pacta.

b) A2,4 t. (sc. capitales) cf. monumentum b. **triumviralis.** 5,9,7 t. supplicio adfici virginem.

triumviratus. 3,28,7 sexto demum consulatu Caesar Augustus . . . quae triumviratu iusserat, abolevit.

tropaeum. propr. 2,18,6 cf. subscribo A. 15,18,1 Romae tropaea de Parthis arcusque medio Capitolini montis sistebantur, decreta ab senatu integro adhuc bello neque tum ommissa.

trucidō. propr. non nisi de hom. a) absol. A30,21 auferre trucidare rapere falsis nominibus imperium . . . appellant (Romani).

b) c. acc. I,6,7. II,16,19. 59,4. IV,64,14. 1,22,11. 12,47,24. 14,59,9. 16,21,1 cf. interficio p. 670^b. — I,31,9 (legio infesta) ob caedem commilitonum, quos primo statim introitu trucidaverat Galba. IV,1,4 plenae caedibus viae, cruenta fora templaque, passim trucidatis, ut quemque fors obtulerat. 1,44,11 (miles nocens) praiceps datus trucidabatur. et gaudebat caedibus miles. 48,13 inrumpunt contubernia, trucidant ignaros, nullo nisi conscis noscente quod caedis initium, quis finis. 12,17,3 trucidare deditos saevum, tantam multitudinem custodia cingere arduum (erat): belli potius iure cederent datumque militibus . . . signum caedis. 47,24 cf. interfector 12,48,2. — D37,19 (dicere) de . . . expilatis sociis et civibus trucidatis. A5,10 trucidati (sunt) veterani, incensae coloniae, intercepti exercitus. 37,11 sequi, vulnerare, capere,

atque eosdem oblati aliis trucidare. III, 56, 15 acerrimum militem . . . trucidandum capiendumque tradidit. 1, 56, 11 Chattis adeo improvisus advenit, ut quod imbecillum aetate ac sexu statim captum aut trucidatum sit. III, 25, 21 nec eo segnius propinquos adfinis fratres trucidant [Gronov.; M trucidati; *al.* trucidatos] spoliant. — I, 6, 7 trucidatis tot milibus inermium militum. 37, 9 ut qui (Galba) . . . tot milia innocentissimorum militum trucidaverit. III, 14, 6 forte oblatos . . . milites, ignaros et insontes, trucidant. I, 40, 9 quasi . . . imperatorem suum inermem et senem trucidare pergerent (milites R.). 43, 12 a quibus protractus Piso in foribus templi trucidatus *est [Halm add.; *al.* trucidatur]. II, 59, 4 Albinus . . . in adpulsu litoris trucidatus (est) [*al.* trucidatur]. 76, 20 an excidit trucidatus Corbulo? 2, 2, 8 ubi (esse) illam gloriam trucidantium Crassum, exturbantium Antonium, si . . . ? 15, 53, 9 (Neronem) iacentem . . . tribuni et centuriones . . . adcurrerent trucidarent. 60, 4 (Plautius) manu Statii tribuni trucidatur. I, 68, 11 consecrantibus . . . Raetis per silvas atque in ipsis latebris trucidati (sunt). II, 43, 14 (gladiatorum manum) cohortes in ipso flumine trucidaverant. III, 77, 10 (paganos) nullo discrimine Vitelliani trucidabant. IV, 16, 18 gubernatores centurionesque, nisi eadem volentis, trucidant. 79, 4 dispersos in domibus Germanos trucidaverant. V, 22, 7 tentoriis coopertos (Romanos) trucidabant (Germani). 1, 68, 16 Arminius integer, Inguioneris post grave vulnus pugnam deserere: vulgus trucidatum (est), donec ira et dies permansit. 2, 17, 18 virtus . . . Inguionero effugium dedit: ceteri passim trucidati (sunt). 45, 12 Arminius . . . reciperatam libertatem, trucidatas legiones . . . ostentabat. 4, 14, 9 cum . . . apud cunctas Asiae insulas et urbes trucidarentur (cives R.). 3, 39, 8 semerim ac palantes trucidati sunt sine nostro sanguine. 13, 39, 22 ut . . . capta escensu munimenta omnesque puberes trucidati sint, nullo milite amisso.

truculentia. 2, 24, 1 quanto . . . truculentia caeli praestat Germania, tantum . . . i. q. rauheit des klimas.

truculentus. A) IV, 22, 9 *Civilis* . . . utramque Rheni ripam, quo truculentior visu foret, Germanorum catervis complet i. q. furchtbarer anzuschauen.

B) a) 1, 25, 5 (milites seditiosi) *vocibus* truculentis strepere i. q. wild drohend cf. *trepido* B.

b) i. q. *schrecklich, furchtbar* II, 69, 5 cohortes, ne *quid* truculentius auderent, . . . remissae sunt. — 12, 50, 9 Armeniam *Radamistus* invasit, truculentior quam antea, tamquam adversus defectores.

trudis. 3, 46, 15 cf. *furca*.

trudo. a) *propr.* 2, 11, 8 (Cherusei) undique effusi trudent adversos, instant cedentibus. 1, 63, 7 (eques et cohortes) trudebantur *in* paludem. 4, 51, 16 ceteros . . . trudere *in* summa castelli, ubi . . . coacta (est) deditio.

b) *transl.* V, 25, 13 proceres atrociora (dixerunt): *Civilis* rabie semet *in* arma trusus (esse).

trunco. A) i. q. *verstümmeln* 1, 17, 7 truncato ex vulneribus corpore.

B) vi *praegn.* i. q. *niedermetzeln* III, 33, 10 dum

. . . templorum dona sibi quisque trahunt, maiore aliorum vi truncabantur [Heinsius, *Her. obt.*; Ernesti trucidabantur].

truncus. a) *adi.* i. q. *verstümmelt* I, 41, 17 crura brachiaque . . . foede laniavere; pleraque vulnera . . . trunco iam *corpori* adiecta (sunt). III, 74, 15 conlaceratum et absciso capite truncum corpus Sabini in Gemonias trahunt. 14, 17, 7 deportati sunt in urbem multi e Nucerinis trunco *per* vulnera corpore. II, 70, 5 lacera corpora, trunci *artus*, putres virorum equorumque formae. 13, 14, 16 *trunca manu*. 35, 16 ita praeriguisse manus (militis), ut oneri adhaerentes truncis (prolept.) *brachiis* deciderent.

b) *subst.* non nisi i. q. *baumstamm* 13, 58, 3 Ruminalem arborem . . . mortuis ramalibus et *arescente* trunco deminutam (esse). 1, 61, 12 adiacebant fragmina telorum equorumque artus, simul truncis *arborum* antefixa (erant) ora. 2, 14, 8 nec enim immensa barbarorum scuta, enormis hastas inter truncos arborum et enata humo virgulta perinde haberi quam pila et gladios. 16, 5 insurgibat silva, editis in altum ramis et pura humo inter arborum truncos.

trux. A) i. q. *trotzig, wild blickend, grimmig ausschend* G 4, 5 truces et caerulei oculi, rutilae comae (sunt Germanis). 4, 34, 6 Caesar truci *vultu* defensionem accipiens . . . 6, 46, 17 truci alterius (nepotis) vultu. — G 43, 19 *Harii* super vires . . . truces [Beroaldus; codd. trucis] insitae feritati arte ac tempore lenocinantur. IV, 2, 14 (dediti) tristes et truces cf. *tristis* B. a. I, 40, 10 *milites R.* . . . truces armis, rapidi equis forum inrumpunt. II, 74, 9 (milites Vitelliani) truces corpore, horridi sermone ceteros ut inpaes iridebant. IV, 46, 15 *aciem* telis et armis truce.

B) a) i. q. *wild, heftig, furchtbar* a) II, 22, 6 cohortes Germanorum, *cantu* truci et more patrio . . . super umeros scuta quatientium. 1, 65, 2 barbari festis epulis, laeto cantu aut truci *sonore* . . . saltus (complebant). 4, 25, 6 concentu tubarum ac truci *clamore* aderant . . . in barbaros. III, 3, 1 haec . . . flagrans oculis, truci *voce*, quo latius audiretur, . . . ita effudit, ut . . .

β) IV, 42, 10 occurrit (Messallae) truci *oratione* Montanus. 6, 48, 23 Balbus truci *eloquentia* habebatur, promptus adversum insontes. 16, 11, 2 adfertur parari cognitionem senatus et truce *sententiam* i. q. hart.

b) i. q. *trotzig, ingrimmig, wild aufgeregt* 1, 4, 8 truce *Agrippam* et ignominia (deportationis) accensum. 12, 64, 19 Lepida blandimentis ac largitionibus iuvenilem animum devinciebat, truci contra ac minaci *Agrippina*, quae . . . 1, 49, 12 truces . . . *animos* (militum) cupido involat eundi in hostem. I, 21, 9 id sibi . . . nociturum (esse) apud *iuvenem* ingenio truce et longo exilio efferatum. II, 44, 23 (*milites*) his cogitationibus truces aut pavidis. 3, 8, 3 (*Drusum*) fratris interitu truce. 4, 47, 17 (*Sugambram cohortem*) cantuum et armorum tumultu truce . . . instruxerat. 1, 44, 16 avellerentur (milites) *castris* trucebus adhuc non minus asperitate remedii quam sceleris memoria.

tu. D 4, 3 nam nec tu . . . intermittis, et ego . . . exerceo. 14, 54, 1 sed uterque mensuram implevimus, et tu [M om.], quantum . . . , et ego, quan-

tum . . . D16,11 Aprum enim solere dissentire et tu . . . dixisti et ipse satis manifestus est . . . in contrarium accingi. 33,11 arte et scientia . . . eloquentiam contineri, nec tu . . . abnuet et hi [codd. ii] significare vultu videntur. A45,13 tu vero felix, Agricola, (es) . . . sed mihi filiaeque eius . . . auget maestitiam, quod . . . I,15,23 fidem . . . tu quidem . . . retinebis, sed alii . . . imminuent. 4,40,19 vis tu quidem istum intra locum sistere: sed illi magistratus et primores . . . incusant. II, 77,11 immo, ut melius est, tu hos [cod. det., Puteol.; M tuos; Kiessling; Meiser tu tuos] exercitum rege, mihi bellum . . . trade. 6,46,17 occides hunc tu, inquit, et te alius. 16,31,6 nec aliud . . . invocavi, quam ut hunc optimum patrem tu, Caesar, vos, patres, servaretis incolumentem. — I,15,26 etiam *si ego ac tu simplicissime inter nos hodie loquimur, ceteri libentius cum fortuna nostra quam nobiscum. 14,53,16 ego quid aliud munificentiae tuae [M om.] adhibere potui quam . . . at tu gratiam immensam . . . circumdedisti, . . . 1,42,18 primane et vicensima legiones, illa signis a Tiberio acceptis, tu tot proeliorum socia, tot praemiis aucta, egregiam duci vestro gratiam refertis? — D16,2 sed quis eam (quaestionem) iustius explicabit quam tu, ad cuius summam eruditionem . . . cura quoque . . . accessit? 11,21,6 audita est vox 'tu es, Rufe, qui in hanc provinciam pro consule venies.' 6,20,11 (Galbanus Tiberius) adlocutus *est 'et tu, Galba, quandoque degustabis imperium.' 14,8,16 abeunte . . . ancilla 'tu quoque me deseris' prolocuta respicit Anicetum. 15,63,9 Seneca . . . 'vitae' inquit 'delenimenta monstraveram tibi, tu mortis decus mavis: . . .' — D12,11. I,15,17. 2,40,14. 15, 67,19. — **tui**. 1,58,14 ubi primum tui copia (fuit), vetera novis . . . antehabeo. 43,10 tua, dive Auguste, caelo recepta mens, tua, pater Druse, imago, tui memoria . . . eluant hanc maculam . . . vos quoque, quorum alia nunc ora . . . contueor, . . . dividite turbidos. 4,40,23 per invidiam tui me quoque incusant. — **tibi**. 6,8,18 tibi summum rerum iudicium di dedere, nobis obsequii gloria relicta est. 14,56,1 verum et tibi (est) valida aetas . . . et nos prima imperii spatia ingredimur. — I,16,20 mihi ac tibi providendum est, ne . . . 15,5 si te privatus . . . adoptarem, et mihi egregium erat . . . et tibi insigne . . . 12, 37,5 sors mea ut mihi informis, sic tibi magnifica est. — D3,21 etiam si non novum tibi ipse negotium importasses. 15,7 cum eam gloriam, quam tibi alii concedunt, ipse [codd. ipsi] tibi denegares. 28,2 non reconditas, Materne, causas requiris, nec aut tibi ipsi aut huic Secundo . . . ignotas. — D9,8. 10,23 et 37. 42,4. I,15,16 bis. II,76,9 et 17 et 30. 78,18. III,54,21. IV,43,7. 1,12, 5. 2,38,14. 77,11. 3,16,25. 14,54,12. 15,63,9. 67, 7. 16,22,15. — **te** (acc.). D23,20 nam et te, Messalla, video . . . imitantem, et vos, Materne ac Secunde, . . . cultum verborum miscetis. 6,8,30 idem finis et te, Caesar, et nos absolverit. 14, 56,3 nisi forte aut te Vitellio . . . aut me Claudio postponis. D42,6 Aprum complexus 'ego' inquit 'te poetis, Messalla *autem antiquariis criminabimur.' 'at ego vos rhetoribus et scholasticis' inquit. — II,77,3 me Vitellio antepono, te mihi. D15,9 neque aut . . . Maternum aut te

ipsum, Aper, . . . aliter sentire credo. 9,12 ad hunc Secundum recurret aut ad te, Materne, non quia . . . 6,46,18 occides hunc tu, inquit, et te alius. — D10,20 tecum mihi, Materne, res est, quod, cum natura te [Halm add., ante ferat Acidal.; codd., Iohn om.] tua in ipsam arcem eloquentiae ferat, errare mavis. II,76,8 ego te, Vespasiane, ad imperium voco. 4,40,33 quibus . . . necessitudinibus inmiscere te mihi parem, omittam . . . referre. IV, 58,32 te, Iuppiter optime maxime, quem . . . tot triumphis coluimus, te, Quirine Romanae parens urbis, precor venerorque ut . . . — D3,4 et 16 et 19. 4,5. 9,6. 10,25. 14,8. 16,9. 27,4 et 6. A46,5. I,15,2. 16,22. II,47,6. IV, 42,15. 2,77,10. 3,16,17. 4,40,14 et 20. 12,21,4. 15, 67,6. 16,22,11. — **te** (abl.). D14,22 non minus probari video in te, Secunde, quod . . . quam *improbari in Apro, quod . . . 14,56,5 quantum Volusia longa parsimonia quaesivit, tantam in te [M me] mea liberalitas explere non potest. D10,19 sed tecum mihi, Materne, res est. 25,1. 33,1 a te. 33,7. IV,42,17. 6,8,20 ex te. 2,37, 18 adsequenter florente te, Caesar, quos dederis honores. — **vos** (nom.). D41,21 credite, optimi . . . viri, si aut vos prioribus saeculis aut illi, quos miramur, his nati essent . . . nec vobis summa illa laus . . . neque illis modus . . . defuisset. III,2,25 vos, quibus fortuna in integro est, legiones continete: mihi expeditae cohortes sufficient. 1,22,4 vos quidem, inquit, his innocentibus . . . spiritum reddidistis: sed quis fratri meo vitam . . . reddit? — A33,11 ergo egressi, ego veterum legatorum, vos priorum exercituum terminos, . . . II,47,16 nec diu morem, ego incolunitatem vestram, vos distantiam meam. D16, 20 ego enim cum audio antiquos, quosdam veteres . . . intellego, ac mihi versantur ante oculos Ulixes ac Nestor . . . vos autem Demosthenem et Hyperidem profertis. 16,31,7 tu, Caesar, vos, patres cf. tu. D23,21 et te . . . et vos cf. te (acc.). 15,17 Afer aut Africanus aut vos [F nos cf. Andres.] ipsi a Cicerone . . . recessistis. I,30,17 et Nero quoque vos destituit, non vos Neronem. 2,71,16 flebunt Germanicum etiam ignoti: vindicabitis vos, si . . . — D16,6 aperiam . . . cogitationes meas, si illud a vobis . . . impetravero, ut vos quoque sermonem hunc nostrum adiuvetis. 1,43,12 cf. tui. D16,20 vos autem cf. supra. IV, 32,13 vos autem Treveri ceteraeque servientium animae, quod praemium . . . expectatis nisi . . . ? D23,18 vos vero, viri [Acidal. add.] disertissimi, ut potestis, . . . inlustrate saeculum nostrum. 3,12,11 sin facinus . . . detegitur, vos vero et liberos Germanici et nos parentes iustis solaciis adficeite. I,84,1 vos quidem istud pro me (sc. fecistis): sed in discursu . . . pateferi occasio etiam adversus me potest. 1,22,4 cf. supra. — De populo Romano 12,37,7 nam si vos omnibus imperitare vultis, . . . — D14,15. 16,33. I,84,22. — **vestri**. IV, 58,4 nam mihi exitum parari libens audio . . . vestri me pudet miseretque, adversus quos non proelium et acies parantur. — **vestrum**. D15,11 velim impetratum ab aliquo vestrum, ut . . . — **vobis** (dat.). D14,20 (disputationes) oblectamentum cum vobis, qui ista disputatis, adferunt, tum etiam vis, ad quorum aures pervenerint. 41,23 nec vobis

summa illa laus . . neque illis modus . . defuisset. I, 84, 10 vobis . . animus sit: *mih*i consilium . . relinquite. IV, 73, 6 statui pauca disserere, quae . . utilius sit vobis audisse quam *nobis* dixisse. D 28, 9 quamquam vestra vobis notiora sunt: *ego* de urbe . . loquar. — IV, 64, 17 liceat *nobis* vobisque utramque ripam colere. 3, 54, 33 (offensiones) inanes et inritas neque *mih*i aut vobis usui futuras . . deprecor. — D 23, 6 neminem nominabo . . : *sed* vobis utique versantur ante oculos isti, qui . . IV, 74, 19 *sed* vobis (est) maximum discrimen, penes quos aurum et opes (sunt). — D 21, 1. 30, 11. I, 37, 27. IV, 58, 35. 64, 5. 65, 5. 74, 3. 1, 42, 8. 2, 71, 12. 4, 8, 24. 6, 6, 2. — vos (acc.). I, 30, 16 et Nero quoque vos destituit, non vos *Nerone*m. — A 33, 10 neque *me* militum neque vos ducis paenituit. IV, 77, 22 venient legiones, quae neque *me* inultum neque vos impunitos patiantur. I, 30, 21 ad nos scelerum exitus, bellorum ad vos pertinebunt. D 27, 7 non sum, inquit, offensus Apri disputatione, *nec vos offendi decebit, si . . IV, 73, 20 ut . . fecundissimum hoc solum vosque ipsos possiderent. — D *5, 13. 42, 7. A 33, 14. 34, 2. I, 37, 1. 38, 7 et 9. III, 24, 11. IV, 58, 1. 64, 3. 65, 11. 66, 12. 73, 4 et 15. 74, 22. 77, 17. 1, 22, 6. 42, 7. 3, 12, 22. 16, 18. 4, 8, 22. 38, 3. 5, 6, 9. — *vobis* (abl.). D 32, 31 sunt aliae causae . . , quas a [codd. om.] vobis aperiri aequum est, quoniam quidem *ego* iam meum munus explevi. IV, 58, 1 numquam apud vos verba feci aut pro vobis sollicitior aut pro *me* securior. 3, 53, 4 ne denotantibus vobis ora ac metum singulorum . . *ipse* etiam viderem eos. I, 30, 12 *me* Galba consentientibus vobis Caesarem dixit. IV, 58, 24 ne hoc prodigium . . vulgetur, vobis satellitibus Civilem et Classicum Italiam invasuros. D 22, 2 (Ciceroni) eadem pugna cum aequalibus suis fuit, quae *mih*i vobiscum est. I, 84, 30 ut ex vobis senatores, ita ex senatoribus principes nascuntur. D 16, 6. *32, 31. I, 37, 3. 83, 11. IV, 64, 11. 77, 21 a vobis. D 23, 27 de vobis.

tuba. non nisi *propr.* II, 29, 9 omisso tubae sono, quo miles ad belli munia cietur. 1, 68, 13 hosti facile excidium . . cogitanti sonus tubarum, fulgor armorum, quanto inopinata, tanto maiora offunduntur. III, 77, 7 sternunt . . somno excitos, cum tenebris, pavore, *sonitu* tubarum, clamore hostili turbarentur. 14, 10, 13 sonitum tubae collibus circum editis . . audiri. 1, 28, 6 aeris sono, tubarum cornuumque *concentu* strepere (milites in defectione lunae). 4, 25, 6 *concentu* tubarum ac truci clamore aderant semisomnos in barbaros. — 1, 68, 9 datur cohortibus signum (pugnae) cornuaque ac tubae *concinere*. 2, 81, 6 Sentius *occanere* cornua tubasque et peti aggerem . . iussit.

tueor. non nisi *transl.* A) in *univ.* i. q. in *schutz nehmen, bewahren, behaupten, aufrecht erhalten* D 28, 16 cuius (matris) praecipua laus erat tueri *domum* et inservire liberis. 36, 27 neminem sine eloquentia aut adsequi posse in civitate aut tueri conspicuum et eminentem *locum*. 37, 5 ne (oratores) tamquam inertes et non suffecturi honoribus aut non impetrarent (*honores*) aut impetratos male tuerentur i. q. *verwalten*. 3, 27, 2 multa populus paravit tuendae *libertatis*. 14, 26, 13 quo facilius novum *regnum*

tueretur. — *add. abl.* D 5, 14 qua (eloquentia) parere simul et tueri *amicitias* . . possit. 11, 17 *statum* *hucusque ac *securitatem* melius innocentia tueor quam eloquentia. G 35, 8 Chauis . . , populus . . , qui *magnitudinem* suam malit iustitia tueri (sc. quam armis). IV, 74, 3 id solum vobis addidimus, quo *pacem* tueremur.

B) *spec. a*) i. q. *schützen, verteidigen, decken*
1) *α*) in *univ.* III, 10, 19 disiectis qui *tribunal* tuebantur extrema vis parabatur (a militibus seditiosis). II, 66, 11 Augustae Taurinorum . . *opificem* quendam Batavus ut fraudatorem *insectatur*, legionarius ut hospitem tuetur. 1, 23, 18 *centurionem* . . illa (legio octava) morti deposcit, quintadecumani tuentur. 14, 43, 15 *quem* numerus servorum tuebitur, cum Pedanium quadringenti non *protegerint*? — 1, 2, 5 ad tuendam *plebem* tribunicio iure contentum (Augustum). 6, 5, 8 *illos* quidem senatus, *me* autem tuebitur Tiberiolus meus. 14, 55, 6 Augustus . . Maecenati usurpare otium post labores concessit, sed in ea *ipse aetate, cuius auctoritas tueretur *quidquid illud* . . *tribuisset* i. q. *rechtfertigte*. — *add. abl.* I, 67, 7 *quod (castellum)* olim Helvetii suis militibus ac stipendiis (mit eigener söldnertruppe) tuebantur i. q. *inne hatten*. III, 48, 8 rex minis armisque *supplicem* tueri. 1, 8, 30 senem *principem* . . auxilio . . militari tuendum (esse), ut sepultura eius quieta foret. 11, 24, 34 *quod* hodie exemplis tuemur, inter exempla erit i. q. *rechtfertigen*.

β) in *re milit.* G 14, 4 *illum (principem) defendere*, tueri . . praecipuum sacramentum (est). II, 28, 3 cura *socios* tuendi . . partem Batavorum ire in subsidium iubet. III, 41, 13 cohortes Ariminum praemittit, alam tueri *terga* iubet. 13, 40, 10 *terga* mille equites tuebantur. 15, 11, 13 veniret prope (Corbulo), *signa et aquilas et nomen* reliquum infelicis exercitus tueretur. III, 55, 6 ceterae cohortes ad tuendam *urbem* Vitellio . . datae (sunt). 80, 4 ad tuendam urbem prorumpere iubet. IV, 22, 16 *quod (vallum)* duabus legionibus situm vix quinque milia armatorum Romanorum tuebantur. 4, 47, 11 *castellum, quod* magna vis armata aut incondita tuebatur. IV, 73, 14 nec ideo Rhenum insedimus, ut *Italiam* tueremur. 15, 4, 1 ea . . a Corbulone tuendae *Suriae* parantur. 6, 11 proprium duces tuendae *Armeniae* poposcerat. — *add. abl.* III, 43, 5 Foroiuliensem *coloniam*, claustra maris, praesidio tuebatur. V, 19, 4 non . . ausus *oppidum* Batavorum armis tueri. 3, 28, 3 Cn. Pompeius . . , *quae* armis tuebatur, armis amisit. — c. *praep. adversus* III, 78, 14 qui (Sabinus) . . munitissimam Capitolii *arcem* . . adversus tris cohortes tueri nequivisset.

2) *verbis, oratione α*) in *univ.* 3, 62, 10 Aphrodisiensium civitas Veneris, Stratonicensium Iovis . . *religionem* tuebantur. 14, 60, 9 plures (ancillae) perstitero *sanctitatem* dominae tueri. — *add. abl.* D 36, 30 parum (erat) in senatu breviter censere, nisi *quis ingenio et eloquentia *sententiam* suam tueretur.

β) in *re iudic.* IV, 42, 9 Messalla non *causam* neque *reum* tueri. D 10, 39 nobis satis sit privata et nostri saeculi *controversias* tueri. 41, 6 quam *provinciam* tuemur (nos, oratores) nisi

spoliata vexataque? 7,8 mihi . . . aut *apud *patres reum prospere defendere aut . . . apud principem . . . libertos et procuratores principum tueri et defendere datur. 3,17,15 urguente Tiberio liberis Pisonis, matrem uti tuerentur. 13,42,13 (Senecam) vivere iis, qui vividam . . . eloquentiam tuendis civibus exercebant. 15,48,7 faciendam tuendis civibus exercebat.

b) i. q. *erhalten, unterhalten, ernähren* G 14,11 magnum comitatum non nisi vi belloque tueare [B b] tuentur. 3,54,22 nisi provinciarum copiae . . . agris subvenerint, nostra nos scilicet nemora nostraeque villae tuebuntur.

tugurium. 15,6,7 raptim erectis tuguriis cf. sedes B. b. β.

tui. cf. tu.

tum. I) A) i. q. *dann* D 7,9 non eum diem laetorem egi, quo . . . quaesturam aut . . . praeturam accepi, quam eos, quibus mihi . . . causam aliquam feliciter orare . . . datur. t. mihi supra . . . praefuras et consulatus ascendere videor, t. habere quod . . . G 11,11 ut turbae placuit, considunt armati. silentium per sacerdotes, quibus t. [c; B b] tamen; C cum] et coercendi ius est, imperatur. 14,8 si civitas . . . longa pace . . . torpeat, . . . petunt ultro eas nationes, quae t. bellum aliquod gerunt. III,2,13 . . . ; ac si inferre arma ultro velint, duas classes vacuumque Illyricum mare (esse). quid t. claustra montium profutura? quid tractum in aetatem aliam bellum? 2,36,4 censuit . . . ut legionum legati, qui ante praeturam ea militia fungebantur, iam t. praefores destinarentur i. e. wenn sie legati legionum würden: Nipp.

B) i. q. *damals, da (ietzt)* a) 1) a) A 5,11 non sane alias . . . magis in ambiguo Britannia fuit: trucidati veterani, incensae coloniae, intercepti exercitus; t. de salute, *mox* de victoria certavere. 1,32,10 Cassius, mox caede Gai Caesaris memoriam apud posteros adeptus, t. adulescens et animi ferox, . . . — I,46,3 praefectos sibi ipsi (milites) legere, Plotium e manipularibus *quondam*, t. vigilibus praepositum et incolum adhuc Galba partes Othonis secutum. 12,54,10 discordes olim et t. . . minus coercitis odiis. 13,18,12 excubias militares, quae ut coniugi imperatoris *olim, *t. [Lips.; M solitum] ut matri servabantur, . . . degredi iubet. 14,64,16 quae rerum secundarum olim, t. publicae cladis insignia fuisse. — 4,17,7 Tiberius *haud umquam* domui Germanici mitis, t. vero aequari adulescentes senectae suae . . . indoluit. — 4,52,6 Agrippina *semper* atrox, t. et periculo propinqua accensa, pergit ad Tiberium. 13,13,17 orabant cavere insidias mulieris semper atrocis, t. et falsae. 14,61,8 quae (Poppaea) semper odio, t. et metu atrox, . . . — 13,6,3 pulso Radamisto, qui *saepe* regni eius potius, *dein* profugus, t. quoque bellum deseruerat. — 3,8,11 neque dubitabantur praescripta ei a Tiberio, cum incallidus *alioqui* et facilis iuventa senilibus t. artibus uteretur. — A 22,12 hostibus . . . desperantibus, quia *soliti* . . . damna aestatis hibernis eventibus pensare t. aestate atque hieme iuxta pellebantur. I,51,11 *ante bellum* (adversus Vindicem gestum) centurias tantum suas . . . noverant; exercitus finibus provinciarum discerne-

bantur; t. adversus Vindicem contractae legiones, seque et Gallias expertae, quaerere . . . novas discordias (cum Gallis). 89,11 cf. β. 1,77,2 theatri licentia, *proximo* priore anno coepta, gravius t. erupit. 3,19,5 Germanici (mors), non modo apud illos homines, qui t. agebant, etiam *secutis temporibus* vario rumore iactata.

β) D 3,4 ut intravimus cubiculum Materni, sedentem . . . deprehendimus. t. Secundus 'nihilne te' inquit, 'Materne, fabulae malignorum terrent, . . .?' A 5,11 t. de salute . . . certavere cf. a. 1,50,5 t. duos . . . deterrimos (Othonem et Vitellium) velut ad perdendum imperium fataliter electos (esse) . . . vulgus . . . palam maerere. 66 et 82 cf. c. 89,11 nam ex quo divus Augustus res Caesarum composuit, procul . . . populus R. bellaverat; sub Tiberio et Gaio tantum pacis adversa ad rem p. pertinere; Scriboniani contra Claudium incepta . . . coercita (sunt); Nero nuntiis magis . . . quam armis depulsus (est); t. legiones (a Vitellio et Othone) classesque et . . . praetorianus urbanusque miles (ab Othone) in aciem deducti (sunt). II,19,3 vallari castra placuit. is labor urbano militi insolitus contundit animos. t. vetustissimus quisque castigare credulitatem suam, metum ac discrimen ostendere. 26,1 rursus ausi (Vitelliani) promptissimos praetorianorum equitum interfecere. vulneratur rex Epiphanes, impigre pro Othone pugnam ciens. t. Othonianus pedes erupit. 42,7 t. incubuit hostium acies. 45,10 remissa legatione patuit vallum. t. victi victoresque in lacrimas effusi (sunt). 73,6 ad nomen eius Vitellius excitabatur: t. (i. e. nuntio allato: 73,3) ipse exercitusque . . . in externos mores proruperant. 80,5 Vespasianum pauci milites . . . imperatorem salutavere: t. ceteri adcurrere. III,45,13 Venuitius . . . in extremum discrimen Cartimandum adduxit. t. petita (sunt) a Romanis praesidia. 68,21 interclusum (erat) aliud iter, idque solum, quo in sacram viam pergeret, patebat: t. consilii inops in Palatium rediit [M redit]. IV,83,23 Ptolemaeus . . . neglegere paulatim . . . donec eadem species terribilior iam . . . exitium ipsi regnoque denuntiaret, ni iussa patrentur. t. legatos et dona Scydrothemidi regi (is *tunc* Sinopensibus imperitabat) expediri iubet. 84,7 Ptolemaeus non studium, non preces omittit: . . . auri pondus augebat. t. minax facies Scydrothemidi offertur, ne destinata deo ultra morarentur. 2,4,2 dein iussu Augusti inpositus (est) Artavasdes et non sine clade nostra deiectus. t. Gaius Caesar componendae Armeniae deligitur. 4,25,4 adfertur Numidas apud castellum . . . consedisse . . . t. expeditae cohortes . . . cito agmine rapiuntur. 71,8 t. censuit Gallus . . . 6,42,10 t. adventantem Tiridaten extollunt veterum regum honoribus. 11,31,1 . . . ; ac ni prope agis, tenet urbem maritus. t. potissimum quemque amicorum vocat. 12,39,1 nec multo post pabulantis nostros . . . profligant. t. Ostorius cohortes expeditas opposuit. 66,3 (Claudius) refovendis viribus . . . Sinnessam pergit. t. Agrippina, sceleris olim certa et oblatae occasionis propra . . . de genere veneni consultavit. 14,7,3 Neroni . . . adfertur (matrem) evasisse ictu levi sauciam . . . t. pavore exanimis . . .

(sc. dixit). 15,14,7 missi (sunt) posthac Paeto (i. q. a P.) nuntii et regis colloquium petitum (est), qui Vasacen . . . ire iussit. t. Pactus Lucullus, Pompeios . . . Vasaces . . . vim penes Parthos memorat. 56,2 diversi interrogantur, quisnam is sermo . . . fuisset. t. exorta (est) suspicio, quia non congruentia responderant. 16,25,1 vocari patres iubet (Nero). t. Thrasea . . . consultavit, temptaretne defensionem an sperneret. — A6,18 t. (i. e. cum praetor esset cf. Andr.) electus a Galba ad dona templorum recognoscenda . . . effecit, ne . . . 35,11 t. Agricola . . . veritus, ne . . . dimisso equo pedes ante vexilla constitit. I,51,11 cf. *α.* III,20,1 quatiunt arma, rupturi imperium, ni ducantur. t. Antonius inserens se manipulis . . . adfirmabat. 6,16,12 cf. infra. — II,67,4 arma ad tribunos suos deferebant, donec motum a Vespasiano bellum crebresceret: t. resumpta militia robor Flavianarum partium fuere. V,8,10 t. Iudaei Macedonibus invalidis, Parthis nondum adultis . . . sibi ipsi reges inposuere. 12,14,13 nec detrectavit pugnam Gotarzes . . . ; concursumque . . . ambiguo eventu, donec Carenem . . . globus circumveniret. t. omni spe perdita Meherdates . . . vincitur. 35,6 miles proelium poscere . . . ; praefectique . . . ardorem exercitus intendebant. t. Ostorius circumspectis quae . . . pervia ducit infensos. 15,25,4 omnes inde Romanos excessisse respondit. t. intellecto barbarum inrisu . . . consuluit. Nero, . . . 16,10,15 t. hortante patre Neapolim pergit. 31,1 accita est (filia) in senatum, steteruntque diversi ante tribunal consulum . . . parens, contra filia . . . t. interrogante accusatore, an . . . , inquit. — A45,5 intra Albanam arcem sententia Messalini strepebat, et Massa Baebius [iam] t. reus erat. [B *om.* iam; Gronov etiam tum.] IV,9,1 praetores aerarii (nam t. a praetoribus tractabatur aerarium) . . . modum inpensis postulaverant. 4,39,3 Seianus . . . componit ad Caesarem codicillos: moris quippe t. erat quamquam praesentem scripto adire. 14,21,23 Gracchi amictum, quis per eos dies plerique incesserant, t. exoleverunt [Heins.; M exoleverant]. I,59,4 erant in civitate Lingonum octo Batavorum cohortes, quartae decumae legionis auxilia, t. discordia temporum a legione digressae. 1,31,7 regimen . . . penes Germanicum (erat), agendo Galliarum censui t. intentum. 5,10,11 is Macedoniae t. intentus Achaia quoque curabat. 12,14,20 accitus (est) in regnum Vonones Medos t. praesidens. II,92,2 praeposuerat praetorianis Sabinum a praefectura cohortis, Priscum * t. centurionem. 6,20,8 non omiserim praesagium Tiberii de Galba t. consule. 9,16 ni Celsus urbanae cohortis tribunus, t. inter indices, Appium . . . discrimini exemisset. — I,11,5 Aegyptum . . . iam inde a divo Augusto equites R. obtinent loco regum: . . . regebat t. Tiberius Alexander, eiusdem nationis. 4,14,14 Caesar de immodestia histriionum rettulit: . . . ; . . . ludicrum . . . eo flagitiorum . . . venisse, ut auctoritate patrum coercendum sit. pulsus (sunt) t. histriiones Italia. 14,12,7 decernuntur supplicationes . . . utque . . . Thrasea . . . priores adulationes transmittere solitus exiit t. senatu. — 1,77,2 gravius t. erupit cf. *α.* — A40,4 Suriam provinciam Agricolaee destinari,

vacuam t. morte Rufi. — D2,6 venerunt ad eum Aper et Secundus, celeberrima t. ingenia fori nostri. A9,23 consul * egregiae t. [Ritter iam t.] spei filiam iuveni mihi despondit. I,89,5 quae (belli mala) motu Vindicis haud perinde (sc. ac nunc) plebem attriverant, securae t. urbe et provinciali bello. II,97,6 neque ex Hispaniis properabatur, nullo t. ibi consulari. 2,26,19 qui nullo t. alio hoste non nisi apud Germanias adsequi nomen imperatorium . . . posset. 14,59,2 decretae (sunt) . . . supplicationes utque Sulla et Plautus senatu moverentur, gravioribus t. [Halm; M tam; Agricola, Nipp. iam] ludibriis quam malis. II,12,14 maritimas t. Alpes tenebat procurator Marius. V,1,3 eiusdem anni principio Caesar Titus, perdomandae Iudaeae delectus a patre et privatis utriusque rebus militia clarus, maiore t. vi famaue agebat. 3,8,11 senilibus t. artibus (utebatur) cf. *α.* 14,58,4 petitum (esse) ab eo Corbulonem, magnis t. exercitibus praesidentem. — I,77,19 placuit . . . quod avaritia fuerat, videri maiestatem, cuius t. odio etiam bonae leges peribant. 3,72,6 nec Augustus arcuerat Taurum . . . opes ornatum ad urbis . . . conferre. quo t. exemplo Lepidus . . . avitum decus recoluit. 6,21,10 interrogatur . . . quem t. annum, qualem diem haberet. 12,24,10 quos t. Claudius terminos posuerit, facile cognitu (est). A23,5 quod (spatium) t. praesidiis firmabatur. IV,27,6 victi, quod t. in morem verterat, . . . perfidiam legati culpabant. 1,24,7 (adduntur) robora Germanorum, qui t. custodes imperatori aderant. 57,18 ferebantur et spolia Varianae cladis, plerisque eorum qui t. in ditionem veniebant praedae data. 58,8 Arminium apud Varum, qui t. exercitui praesidebat, reum feci. 63,17 circum silvae (erant) . . . , quas t. Arminius inplevit. 3,19,5 cf. *α.* 38,3 Cordum . . . postulaverat repetundis, addito maiestatis crimine, quod t. omnium accusationum complementum erat. 6,43,7 quidam invidia in Abdagaesen, qui t. aula et novo rege potiebatur, ad Artabanum vertere. 14,21,3 maiores non abhorruisse spectaculorum oblectamentis pro fortuna, quae t. erat. 16,17,17 Melae, quae t. promptissima mortis via (erat), exsolvit venas. — 2,44,7 (Suebi et Cherusei) discessu Romanorum . . . gentis adsuetudine et t. aemulatione gloriae arma in se verterant. 3,18,6 concessit ei paterna bona (Tiberius), satis firmus . . . adversum pecuniam et t. pudore absolutae Plancinae placabilior. 4,28,4 squalore obsitus et t. catena vinctus pater oranti filio comparatur. 12,54,10 cf. *α.* 13,23,5 eius accusationis auctor extitit Paetus quidam, exercendis . . . sectionibus famosus et t. vanitatis manifestus. I,51,15 nec deerat pars Galliarum . . . easdem partes secuta ac t. acerrima instigatrix adversum Galbianos. 70,7 pro consule Vitellium Siliani in Africa habuerant; mox a Nerone . . . revocati ac t. in Italia manentes, . . . transiere in partes. III,57,6 Apinius praetura functus ac t. forte Minturnis agens duces se defectoribus obtulit. IV,15,6 pellexit . . . Batavorum cohortes missas in Germaniam . . . ac t. Mogontiacy agentes. 33,14 Vasconum lectae a Galba cohortes ac t. accitae . . . hostis . . . invadunt. 3,18,14 ac t. demum cf. infra. 4,46,8 ac t. rumor incesserat fore ut . . . 14,4,11 ac t.

invitata ad epulas erat. IV, 57, 4 *tumque* primum cf. infra. 3, 29, 6 sed *neque* t. fuisse dubitaverim, qui . . . 15, 18, 3 Romae tropaea de Parthis arcusque . . . sistebantur, decreta ab senatu integro adhuc bello *neque* t. omitta, dum aspectui consulitur. — I, 29, 5 quidam minora vero (sc. referentes), *ne* t. *quidem* obliiti adulationis. 78, 7 inter quae . . . instantibus curis excusata ne t. *quidem* immemor amorum statuas Poppaeae . . . reposuit. III, 2, 20 equites vero ne t. *quidem* victos (esse), sed . . . disiectam Vitellii aciem. 31, 8 cf. 2. V, 21, 9 ne t. *quidem* R. classis pugnae adfuit, ut iussum erat, sed . . . 1, 64, 10 Germani ob prospera indefessi, ne t. *quidem* sumpta quiete, . . . (aqua) vertere in subiecta. — I, 25, 1 *sed* t. e libertis Onomastum futuro sceleri praefecit. 79, 12 ubi per turmas advenere (Sarmatae), vix ulla acies obstiterit. sed t. umido die et soluto gelu *neque* conti *neque* gladii . . . usui (erant), lapsantibus equis. IV, 23, 13 scandebant iam quidam, cum . . . praecipitati sudibus et pilis obruuntur, . . . rebus secundis nimii. sed t. praedae cupidine adversa quoque tolerabant. 49, 1 *sed* t. legionem . . . regebat Festus. 3, 64, 7 *sed* t. supplicia dis . . . decernuntur. 4, 67, 14 *sed* t. Tiberius duodecim villarum nominibus et molibus insederat (Capreas). 6, 16, 12 *sed* t. Gracchus praetor . . . multitudine periclitantium subactus rettulit ad senatum. 12, 33, 4 *sed* t. astu locorum fraude prior . . . transfert bellum in Ordovicas. 14, 29, 9 *sed* t. Suetonius obtinebat Britannos. — A 37, 9 transvectae . . . alae aversam hostium aciem invasere. t. *vero* . . . grande et atrox spectaculum. I, 35, 1 t. *vero* non populus tantum et inperita plebs in plausus . . . (sc. erumpere), *sed* equitum plerique ac senatorum . . . ruere intus. 81, 9 abire prope omnes e convivio iussit. t. *vero* passim magistratus proiectis insignibus . . . incertas latebras petivere. IV, 29, 7 restincto igne misceri cuncta tenebris et armis iubet. t. *vero* strepitus dissoni, concursus incerti. 1, 35, 14 si vellet imperium (Germanicus), promptas res ostentavere (milites). t. *vero*, quasi scelere contaminaretur, praiceps tribunali desiluit. 4, 17, 7 cf. *a*. — 13, 6, 3 t. *quoque* bellum deseruerat cf. *a*. A 39, 15. [III, 31, 10 tunc.] 1, *3, 7. 21, 4. 49, 12. 50, 14. 74, 18. 2, 51, 3. 52, 7. 3, 55, 7. 72, 3. 4, 15, 7. 11, 22, 12. 13, 18, 10. *50, 9. 14, 39, 8. 15, 50, 7. 64, 20 *etiam* t. 3, 61, 4 t. *etiam* cf. p. 408^b B. b. — A 10, 3 Britanniae situm populosque . . . referam, . . . quia t. [Wex tunc] *primum* perdomita est. I, 44, 3 Otho . . . nullum caput tam insatiabilibus oculis perlustrasse dicitur, seu t. primum levata omni sollicitudine mens vacare gaudio coeperat, seu . . . II, 99, 4 Valentem et gravi corporis morbo t. primum adsurgentem infirmitas tardabat. IV, 57, 4 *tumque* primum discreti a legionibus proprio vallo castra sua circumdant. 1, 15, 1 t. primum e campo comitia ad patres translata sunt. 81, 1 de comitiis consularibus, quae t. primum illo principe ac deinceps fuere, vix quicquam firmare ausim. 2, 27, 3 eius negotii initium . . . disseram, quia t. primum reperta sunt quae per tot annos rem p. exedere. 56, 17 Commagenis Servaeus praenotatur, t. primum ad ius praetoris translatis. 75, 11 Planina, quae luctum amissae sororis t. primum

laeto cultu mutavit. 14, 48, 6 exim a Cossutiano . . . maiestatis delatus est. t. primum revocata (est) ea lex. — G 31, 6 super sanguinem et spolia revelant frontem, seque t. *demum* pretia nascendi rettulisse . . . ferunt i. q. ietzt erst. 3, 18, 14 Messalinum . . . percontatus est an prudens praeterisset; ac t. *demum* nomen Claudii adscriptum est. 23, 12 t. *demum* aperuit Tiberius . . . 47, 1 t. *demum* Tiberius . . . patratum bellum senatu scripsit.

2) III, 31, 8 in domibus abdit pacem ne t. *quidem* orabant, *cum* bellum posuissent.

b) i. q. *nunc* in *orat. dir.* 3, 61, 4 Latonam . . . oleae, quae t. *etiam* maneat, admisam edidisse ea numina. 6, 21, 10 Thrasullus . . . interrogatur . . . qualem t. annum, qualem diem haberet.

c) vi *praegn.* i. q. *tum demum* I, 66, 7 Viennenses . . . flexere militum animos; addidit Valens trecentos singulis militibus sestertios. t. vetustas dignitasque coloniae valuit et verba Fabi salutem . . . Viennensium commendantis aequis auribus accepta (sunt). 82, 16 finis sermonis in eo, ut quina milia nummum singulis militibus numerarentur: t. Otho ingredi castra ausus (est).

II) A) i. q. *alsdann, dann, darauf* c) IV, 53, 10. 4, 49, 6 compon. *dein* . . . t. 2, 69, 8 *dein* . . . *mox* . . . t. 3, 15, 14. 4, 73, 11 t. . . *dein*. 6, 11, 14 *primus* Messalla . . . t. Taurus . . . *dein* Piso cf. p. 271^a. III, 24, 6. 2, 54, 2 t. . . *mox* cf. p. 871^b. 15, 56, 9 tormentorum aspectum . . . non tulere: *prior* tamen Natalis . . . fatetur . . . t. cognito Natalis indicio Scaevinus quoque . . . edidit ceteros. 16, 11, 14 servavit ordinem fortuna, ac seniores *prius*, t. cui prima aetas extinguntur.

β) G 13, 3 arma sumere non ante cuiquam moris, quam civitas suffectorum probaverit. t. in ipso concilio . . . scuto frameaque iuvenem ornant. 22, 4 lauti cibum capiunt: . . . t. ad negotia . . . procedunt armati. II, 32, 26 paucis diebus . . . legionem . . . adfore: t. rursus deliberaturum et, si proelium placuisset, . . . certaturos. 50, 12 nec . . . territam pulsamve (esse avem), donec Otho se ipse interficeret; t. ablatam (esse) ex oculis. 60, 1 t. interfecti sunt centuriones. III, 71, 12 t. diversos Capitolii aditus invadunt. 74, 14 Vitellium . . . pervicere, ut abisteret: t. confossum . . . corpus Sabini in Gemonias trahunt. IV, 10, 1 t. invectus est Musonius in Celerem. 25, 12 t. e seditiosus unum vinciri iubet. 40, 7 t. sorte ducti (sunt), per quos . . . 46, 8 t. Vitelliani . . . producuntur. 52, 13 . . . sibi pacem domumque curae fore. t. celerrimas navium frumento onustas saevo adhuc mari committit. 1, 8, 11 t. consultatum (est) de honoribus. 28, 24 tiro-nem a veterano, legionem a legione dissociat. t. redire paulatim amor obsequii. 30, 1 Vibulenum et Percennium interfici iubet. . . . t. ut quisque praecipuus turbator conquisiti (sunt). 32, 5 (centuriones) prostratos verberibus mulcant . . . t. convulsos laniatosque . . . ante vallum . . . proiciunt. 2, 9, 6 ut liceret cum fratre colloqui oravit (Arminius). erat is in exercitu cognomento Flavus, . . . t. permissu^{ss} progressusque salutat ab Arminio cf. com. crit. 39, 11 t. per . . . secreti eius socios crebrescit vivere Agrippam. 54, 2. 69, 8 cf. *a*. 80, 12 testabatur . . . consisterent in acie, non pugnatibus militibus,

ubi . . . vidissent. t. pro munimentis castelli manipulos explicat. 81,5 adeo commoverat (Piso milites), ut signifer . . . signum ad eum transtulerit. t. Sentius occanere cornua . . . iussit. 3,13,3 t. Fulcinius vetera . . . orditur. 15,14 cf. *α*. 35,4 senatus die Tiberius per litteras . . . Lepidum et Blaesum nominavit, ex quis pro consule Africae legeretur. t. audita (sunt) amborum verba. . . 68,4 Tiberius . . . senatus consultum recitari iubet. t. Pisonem sententiam rogat. 4,29,1 adseverabat (reus) innocentem Cornutum . . . ; idque facile intellectu, si proderentur alii: . . . t. accusator Lentulum et Tiberonem nominat. 49,6, 73,11, 6,11,14 cf. *α*. 36,5 nec ideo abscedebat (Artabanus), ni . . . Vitellius . . . metum Romani belli fecisset. t. omissa (est) Armenia. 43,11 quae repentina mutatio exquirat. t. Hiero pueritiam Tiridatis increpat. 13,4,6 t. formam futuri principatus praescipit. 43,15 t. iussa Messalinae praetendi et labare defensio. 44,13 ille . . . ferrum veste occultum infert (cubiculo). t., ut adsolet in amore et ira, iurgia preces, exprobratio satisfactio. 14,7,21 gladium . . . abicit inter pedes eius; t. quasi deprehensio vincla iniici iubet. 45,6 praevaluit pars, quae supplicium decernebat. sed obtemperari non poterat, . . . multitudine . . . saxa ac faces minante. t. Caesar populum edicto increpuit atque omne iter . . . saepsit. 62,18 t. in Sardiniam pellitur. 15,26,10 t. lustratum rite exercitum ad contionem vocat. 29,5 exim Romanus laudat iuvenem . . . ille de nobilitate generis multum praefatus, cetera temperanter adiungit: . . . t. placuit Tiridaten ponere . . . insigne regium. 35,8 iussi accusatores obicere (Torquato) . . . quin cum inter libertos habere, quos ab epistulis et libellis . . . appellet, . . . t. intimus quisque libertorum vincti abreptique (sunt). 53,8 composuerant, ut Lateranus . . . prosterneret incautum premeretque . . . t. iacentem et impeditum tribuni . . . addeurent trucidarentque. 60,20 illo . . . tribunus venit et villam globis militum saepsit; t. ipsi . . . mandata imperatoris edidit. 61,10 interrogat (tribunum) an Seneca voluntariam mortem pararet. t. tribunus . . . nihil triste in verbis eius . . . deprehensum confirmavit. 63,4 Neroni . . . (respondit) non aliter tot flagitiis eius subveniri potuisse. t. iussam poenam subiit. 72,4 Nero . . . addidit sine pretio frumentum . . . t., quasi gesta bello expositurus, vocat senatum. 74,1 t. [decreta] dona et grates deis decernuntur. 16,34,1 t. ad Thraseam . . . quaestor . . . missus (est). 1,12,4 dixit . . . Tiberius se . . . tutelam susceperat. t. Gallus 'interrogo' inquit, 'Caesar, . . . 15,63,7 orat (Seneca uxorem) temperaret dolori . . . illa contra . . . manum percussoris exposcit. t. Seneca gloriae eius non adversus . . . inquit. D3,10 t. (3,4 cf. I. B. *α*. *β*). Secundus 'nihilne te' inquit, 'Materne, fabulae malignorum terrent . . . ?' t. ille: 'leges . . . [Halm inquit]. 15,1 t. Aper: 'non desinis, Messalla, . . . 25,1 t. Messalla: 'sequar . . . — II,80,11 t. Antiochenium theatrum ingressus . . . concurrentes . . . adloquitur. III,12,11 vulgus . . . in Vespasianum inclinabat. t. progressus Lucilius auctorem se palam praebet. 24,6 t. ad Moesicos conversus . . . ciebat cf. *α*. IV, 53,10 t. Helvidius praetor,

praeunte . . . pontifice, lustrata . . . arca . . . deos precatus . . . vittas . . . contigit. 60,9 neque ante preces admissae (sunt), quam in verba Galliarum iurarent: t. pactus praedam castrorum dat custodes, qui . . . 1,39,22 ingressus castra Germanicus . . . recepit (Plancum) in tribunal. t. fatalem increpans rabiem . . . cur venerint legati aperit. 2,54,13 sacerdos numerum modo consultantium . . . audit; t. in specum degressus . . . edit responsa. 72,1 Caesar . . . adsistentes amicos . . . adloquitur: . . . t. ad uxorem versus . . . oravit, exeret ferociam. 3,28,1 t. Cn. Pompeius tertium consul corrigendis moribus delectus . . . quae armis tuebatur, armis amisit. 6,21,14 exclamat . . . sibi . . . ultimum discrimen instare. t. complexus eum Tiberius . . . incolumem fore gratatur. 16,35,1 t. progressus in porticum illic a quaestore reperitur. — II,29,7 tum Alfenus . . . deflagante paulatim seditione addit consilium. 49,8 vespascente die sitim . . . sedavit. t. adlatis pugionibus duobus . . . alterum capiti subdidit. III,27,10 paulum inde morae (erat), dum . . . scalas convectant: t. elatis super capita scutis densa testudine succedunt. IV,53,10 cf. supra. 3,7,1 t. exuto iustitio reditum (est) ad munia. 6,7,1 t. facta patribus potestate statuendi de Caeciliano . . . placitum (est) . . . 13,13,9 t. Agrippina versis artibus per blandimenta iuvenem adgredi. 39,10 t. circumspicit munimentis . . . hortatur milites, ut . . . 39,14 hortatur milites, ut . . . t. quadripertito exercitu . . . iubet. 15, 56,9 cf. *α*.

B) a) *α*) de ordine 12,24,8 inde, mox, t., inde cf. p. 623* II. b.

β) in enumeratione i. q. *dann, ferner, ausserdem* I,46,14 t. locupletissimus quisque miles labore ac saevitia fatigari (a centurionibus), donec vacationem emeret. 4,33,17 cf. b p. 1345^b. 13, 3,14 Tiberius artem quoque callebat, qua verba expenderet, t. validus sensibus aut consulto ambiguus. 11,35,5 illuc deduci imperatorem iubet. ac *primum* in vestibulo effigiem patris Siliii consulto senatus abolitam demonstrat, t. quidquid avitum Neronibus . . . in pretium probri cecissis. 14,63,12 huic *primum* [Lips., Nipp. primus] nuptiarum dies loco funeris fuit . . . ; t. ancilla domina validior . . . *postremo* crimen omni exitio gravius.

b) *α*) *tum . . . tum* 13,40,15 adsultare . . . Tiridates non usque ad ictum teli, sed t. minitans, t. specie trepidantis.

β) *cum . . . tum* D5,7. 14,20. 15,48,4 cf. p. 248^b. **tumeo.** non nisi *transl.* 1) a) III,31,12 catenas *Caecinae* . . . exsolvunt orantque, ut causae suae deprecator adsistat. aspernantem tumementemque lacrimis fatigant i. q. aufbrausend, ungebärdig.

b) I,16,12 (*Neronem*) longa Caesarum serie tumementem i. q. aufgeblasen, dünkellvoll. 88,16 levissimus quisque et futuri improvidus (erat) *spe vana tumens*.

c) II,32,5 nec multum virium a tergo (esse), quoniam *Galliae* tumeant i. q. es gähre in G. 2) de *orat.* D18,20 ne *Ciceroni* quidem obtretractores defuisse, quibus inflatus et tumens nec satis pressus . . . videretur i. q. schwülstig. **tumescio.** A) *propr.* 14,51,3 *in se tumescen-*

tibus paulatim *faucibus* et impedito meatu spiritum finiebat. 1,70,6 sidere aequinoctii, quo maxime tumescit *Oceanus*, rapi agique agmen.

B) *transl.* II,77,15 aperiet et recludet connecta et tumescencia victricium partium *vulnera* bellum.

tumidus. A) *propr.* III,47,16 tumido mari, prout fluctus attollitur, summa navium tabulis augent. [2,23,10 cf. humidus.]

B) *transl.* non nisi i. q. *aufgeblasen*, *dünkel-voll* II,30,15 (*Caecinam*) ut tumidum ac vanum (*inridebat*). IV,80,9 (*Antonium*) ut infestum tumidumque insectabantur. II,80,7 in ipso (*Vespasiano*) nihil tumidum, adrogans . . fuit. 4,12,20 pravis sermonibus tumidos *spiritus* (*Agrippinae*) perstimulare.

tumultuarius. i. q. *eilig zusammengerafft*, *eilig aufgebotten* IV,20,8 tumultuariæ Belgarum *cohortes*. 66,5 Labeo . . Nerviorum tumultuaria manu restitit. 15,3,8 tumultuariam provincialium manum armat. 1,56,2 tumultuarias *catervas* Germanorum . . *Caecinae* tradit.

tumultus. a) i. q. *lärmende unruhe, lärm, getümmel* I,85,20 tumultu *verborum* sibi ipsi obstrepentes. 4,47,17 (*Sugambram* cohortem) Romanus . . *cantum et armorum* tumultu truce haud procul instruxerat. — II,68,13 *remedium* tumultus fuit alius tumultus i. q. *krawall*. — I,40,4 non tumultus, non *quies* (sc. erat, sed) quale magni metus et magnae irae silentium est. — 1,25,8 tandem *interrupto* tumultu (sc. militum seditiosorum) litteras patris recitat. — III,12,9 trierarchi *magno* tumultu *Vitellii* imagines invadunt. 77,11 sex *Liburnicae* inter *primum* tumultum ibi proelium *inproviso* tumultu . . fuit i. q. *getümmel*, *zusammenstoss*. — I,36,6 strepere cuncta clamoribus et tumultu et exhortatione mutua. 55,16 quibusdam, ut in tumultu, notabilius turbantibus. IV,33,7 id solum ut in tumultu monuit, . . milite media firmare. V,15,9 minor tamen quam *pro* tumultu caedes (fuit).

b) *spec.* c) i. q. *aufruhr, empörung* 1,34,3 auditu *legionum* tumultu raptim profectus. I,83,12 tumultus *proximi initium* non cupiditate vel odio (fuit) . . nimia pietas vestra acrius quam considerate *excitavit*. II,49,2 illum . . *repens* t. *avertit*, nuntiata consternatione ac licentia militum. I,80,8 adfectatio quietis in tumultum evaluit. *plur.* 14,61,17 in urbem ipsa pergeret, ad cuius nutum absentis tumultus *cierentur* i. q. *unruhen*.

β) i. q. *kriegslärm* 4,27,2 mota per Italiam *servilis belli* semina fors oppressit. *auctor* tumultus *Curtisius* . . — I,68,2 *primo* tumultu *Severum* ducem legerant (*Raetica* auxilia). IV,13,11 tumultus *Germanici specie* retentare legiones iubebatur. 16,3 sese cum cohorte . . *Canninefatem* tumultum *compressurum* (esse). 3,42,13 is *Treverici* tumultus *finis* (fuit). 4,29,4 primores civitatis . . tumultus *hostilis* et turbandae rei p. (accersebantur) cf. 28,6 concitatores belli.

tumulus. A) in *unic.* i. q. *hügel* 4,49,3 castello aut *coniunctis* tumulis non degrediebantur (*barbari*).

B) *spec.* a) i. q. *grabhügel* I,49,5 caput (*Galbae*) . . laceratum ante *Patrobi* tumulum . . repertum . . est. II,55,6 congestis *in modum* tu-

muli coronis. G3,14 monumenta et tumulos quosdam (*Ulixis*) Graecis litteris *inscriptos* in confinio Germaniae Raetiaeque adhuc *extare*. 1,62,5 primum *extruendo* tumulo caespitem Caesar posuit. 2,7,7 tumulum . . *Varianis* legionibus *structum* . . *disiecerant* (*Chatti*). 7,10 tumulum *iterare* haud visum (est). 14,9,6 neque, dum Nero rerum potiebatur, congesta aut clausa (est) humus. mox domesticorum cura *levem* tumulum *accepit* (*Agrippina*). D13,25 statuar tumulo non maestus et atrox, sed hilaris et coronatus.

b) i. q. *grab* 14,10,14 planctus tumulo *matris* audiri.

c) de *aedificio sepulcrali* a) de *Augusti Mausoleo* 3,4,1 dies, quo reliquiae (*Germanici*) tumulo *Augusti* inferebantur, . . 16,6,7 corpus (*Poppaeae*) . . tumulo *Tuliorum* inferitur. 3,9,7 navem tumulo *Caesarum* adpulerat.

β) 4,44,15 ossa (*Antonii*) tumulo *Octavio*rum inlata (sunt) per decretum senatus.

tunc. A) i. q. *dann* G40,11 (*sacerdos*) deam . . prosequitur. laeti t. dies, festa loca . . ; clausum omne ferrum; pax et quies t. tantum nota, t. tantum amata, donec . .

B) i. q. *damals (ietzt)* a) 1) a) G2,19 qui . . *nunc* *Tungri* (sc. voverunt), t. *Germani* vocati sint. III,2,21 duae t. *Pannonicae* . . alae perripere hostem: nunc sedecim alarum coniuncta signa . . superfundent . . equites. 83,13 conflixerant et ante armati exercitus in urbe . . , nec t. minus crudelitatis (fuerat): nunc (i. q. tunc) inhumana securitas (erat). — II,78,20 has ambages et *statim* exceperat fama et t. aperiebat. — II,6,4 (*civile* bellum) longa concordia quietus *Oriens* t. primum parabat. namque *olim* . . civium arma in Italia *Galliave* viribus Occidentis coepta (sunt). III,11,5 ut olim virtutis . . t. procacitatis . . certamen erat. 2,62,5 erat inter *Gotones* . . *Catualda*, profugus olim vi *Marobodu* et t. dubiis rebus eius ultionem ausus. 6,4,4 *Latiaris* . . praecipuus olim circumveniendi *Sabini* et t. luendae poenae primus fuit. 40,8 ne *Tigranes* quidem, *Armenia* *quondam* potitus ac t. reus, . . effugit. — III,58,18 *Caesarem* se dici voluit, aspernatus *antea*, sed t. superstitione nominis. 6,1,11 tuncque primum ignota *antea* vocabula reperta sunt sellariorum et spintriarum. 16,3,8 non falsa *antea* somnia sua seque t. primum elusum admirans . . 3,25,7 ut *antehac* flagitiis, ita t. legibus laborabatur. 15,55,12 pecunias . . *servis et ante* dono datas (esse a se), sed ideo t. largius, quia . . — 2,75,6 *Agrippina* . . ascendit classem cum cineribus *Germanici* et liberis, miserantibus cunctis, quod femina nobilitate princeps . . aspici *solita*, t. feralis reliquias sinu ferret. — III,46,5 mota (est) *Dacorum* gens *numquam* fida, t. sine metu. 1,11,10 *Tiberio* etiam in rebus, quas non occuleret, . . suspensa *semper* et obscura verba (erant): t. vero nitenti, ut sensus suos penitus abderet, in incertum . . magis implicabantur. 11,12,4 miseratio augebatur ob saevitiam *Messalinae*, quae semper infesta et t. commotior, . . distinebatur. — 12,55,2 *Cilicium* nationes . . , saepe et *alias* commotae, t. *Troxo-*

bore duce montes . . . castris cepere. 13,20,3 ingreditur Paris, solitus *alioquin id temporis* luxu principis intendere, sed t. compositus ad modestiam, . . . audientem exterret. — IV,26,9 quod *in pace* fors seu natura, t. fatum et ira deum vocabatur. 5,3,4 *incolumi Augusta* erat adhuc perfugium, quia . . . t. velut frenis exsoluti properunt.

β) II,8,4 ceterorum . . . conatus in contextu operis dicemus: t. servus e Ponto . . . adiunctis desertoribus . . . mare ingreditur. IV,72,23 Cerialis (mulcebat) animos, fato acta dictitans, quae . . . fraude hostium evenissent. . . . t. recepti (sunt) in eadem castra. 82,9 t. divinam speciem . . . interpretatus est. 1,63,5 signum prorumpendi dedit iis, quos per saltus occultaverat. t. nova acie turbatus (est) eques. 67,1 centuriones falsum pavorem esse docuerunt. t. contractos in principia . . . necessitatis monet. 2,32,2 bona (Libonis) inter accusatores dividuntur . . . t. Cotta, ne imago Libonis exsequias posterorum comitaretur, censuit. 43,4 haec . . . apud patres disseruit (Tiberius), nec posse motum Orientem nisi Germanici sapientia componi: . . . t. decreto patrum permissae (sunt) Germanico provinciae. 3,74,11 multi . . . caesi aut circumventi (sunt). t. tripertitum exercitum pluris in manus dispergit. 4,43,18 t. tractatae (sunt) Massiliensium preces. 6,40,12 Blacis sacerdotia, integra eorum domo destinata, convulsa distulerat; t. ut vacua contulit in alios. 12,69,1 t. medio diei . . . comitante Burro Nero egreditur ad cohortem. 13,29,5 Augustus senatui permisit deligere praefectos; deinde . . . sorte ducebantur ex numero praetorum qui praessent. neque id diu mansit, quia sors deerrabat ad parum idoneos. t. [Nipp. tum] Claudius quaestores rursus imposuit . . . sed deerat robor aetatis . . . igitur Nero praetura perfunctorum et experientia probatos delegit cf. Pfitzn. 16,9,1 obiicit Cassio (Nero), quod . . . ac . . . adsumpsisse Silanum . . . ipsum dehinc Silanum increpuit . . . inducti posthac vocabulo indicum, qui . . . t. consulto senatus Cassio et Silano exilia decernuntur. 11,8 tris . . . lectulos ad suprema retineri iubet. t. eodem in cubiculo . . . abscindunt venas. — II,32,1 Otho consultavit, trahi bellum an fortunam experiri placeret. t. Paulinus dignum fama sua ratus . . . de toto genere belli censere, . . . moram ipsis utilem disseruit. 1,34,12 contionem . . . discedere in manipulos iubet: . . . tarde obtemperavere. t. a veneratione Augusti orsus flexit ad . . . triumphos Tiberii. 53,16 amotus Cercinam . . . quattuordecim annis exilium toleravit. t. milites ad caedem missi invenere in prominenti litoris. 5,3,4 cf. a. 7,1 t. singulos . . . retinens aut dimittens partem diei absumpsit. Cf. A 10,15. 2,45,10. 12,47,10. 13,20,3. 37,12. 15,10,7. 16,32,9. — 1,48,13 statuunt tempus, quo foedissimum quemque . . . ferro invadant. t. signo inter se dato inrumpunt contubernia. 12,31,16 ea munimenta dux R. . . percurrere adgreditur et . . . turmas quoque peditum ad munia accingit. t. dato signo perfringunt aggerem. 11,9,1 t. distractis Orientis viribus . . . casus Mithridati datus est occupandi Armeniam. 12,16,1 pepigere, eque-

stribus proeliis Eunnones certaret, obsidia urbium Romani capesserent. t. composito agmine incedunt. 36,10 vocatus (est) ut ad insigne spectaculum populus: steteri in armis praetoriae cohortes in campo . . . t. [Ernesti, Nipp. tum] incedentibus regiis clientulis phalerae, torques quaeque bellis externis quaesiverat traducta (sunt), mox fratres et coniunx . . . postremo ipse ostentatus (est). Cf. 15,10,7. — A 8,1 praerat t. Britanniae Bolanus. V,24,1 potuisse t. opprimi legiones. — 2,3,4 Vononi perfugium Armenia fuit, vacua t. interque Parthorum et Romanas opes infida cf. tum A 40,4. — III,2,21 duae t. . . . alae cf. a. 72,22 ea t. aedes cremabatur. 1,9,10 necessitudine rei p., in qua nullus t. legibus locus, ad arma civilia actum (esse Augustum). 3,56,9 quo t. exemplo Tiberius Drusum summae rei admovit [Halm; M admovet] cf. tum 72,6. 4,4,14 exsequendum reor, quae t. Romana copia in armis, qui socii reges (fuerint). IV,83,24 dona Scydrothemidi regi (is t. Sinopensibus imperitabat) expediri iubet. 3,48,8 quod t. patefecit in senatu, laudatis in se officiis. 13,1,9 virum . . . nobilem et, quod t. spectaretur, e Caesarum posteris. 47,12 quidam per iuvenilem licentiam, quae t. passim exercebatur, inanem metum fecerant. — II,78,20 has ambages et statim exceperat fama et t. aperiebat. 2,62,5 profugus olim . . . et t. . . ultionem ausus cf. a. 6,4,4 cf. a. 36,8 Abdagaesen aliosque occultos consilii et t. continuis cladibus promptiores ad defectionem trahit. 11,12,4 semper infesta et t. commotior cf. a. 15,54,14 nescium et t. primum arreptis suspicionibus cf. infra. 16,32,9 cliens hic Sorani et t. emptus ad opprimendum amicum auctoritatem Stoicae sectae praeferebat. 15,10,7 (Paetus) rursus, ne alienae sententiae indigens videretur, in diversa ac deteriora transibat. et t. relictis hibernis . . . arma in hostem data clamitans, duxit legiones. 2,45,10 deriguntur acies, pari utrimque spe, . . . ac t. Arminius equo conlustrans cuncta . . . ostentabat. 3,74,24 concessit quibusdam et Augustus id vocabulum, ac t. Tiberius Blaeso postremum. 4,34,2 Cremutius postulatur, novo ac t. primum audito crimine. 6,40,8 ne Tigranes quidem, Armenia quondam potitus ac t. reus, . . . effugit. 11,11,6 (Iudis) intentius adfui sacerdotio quindecimvirali praeditus ac t. praetor. IV,61,11 tuncque Velaedae auctoritas adolevit. 6,1,11. 13,37,12. 14,15,17 tuncque primum cf. infra. III,83,13 nec t. cf. a. 15,73,6 revictam coniurationem neque t. dubitavere, quibus verum noscendi cura erat, et fatentur (sc. hoc tempore, nunc), qui . . . — III,58,18 sed t. cf. a. 12,47,10 sed t. . . decidisse simulans genua Mithridatis invadit ipsumque prosternit. 60,13 sed t. ordinum diversa studia (erant). 13,20,3 cf. a. 14,35,3 cf. b. — 1,11,10 t. vero cf. a. — 6,12,17 igitur t. quoque notioni quindecimvirum is liber subicitur. — III,31,10 catenas Caecinae (nam etiam t. vincetus erat) exsolvunt. — IV,50,11 aderat qui nosceret, Baebius e procuratoribus Africae, iam t. optimo cuique exitiosus et inter causas malorum, quae mox tulimus, saepius reediturus. — A 10,15 hanc oram . . . t. primum Romana classis circumvecta insulam esse Britanniam adfirma-

vit. II, 6, 4 (civile bellum) Oriens t. primum parabat cf. *α*. 1, 54, 6 ludos Augustales t. primum coeptos turbavit discordia. 4, 34, 2 Cremutius postulat, novo ac t. primum audito crimine. 6, 1, 11 cf. *α*. 11, 38, 1 t. primum fortunam suam introspectit ferrumque accepit. 13, 37, 12 Pharasmanes . . . quo fidem in nos testaretur, vetus adversus Armenios odium promptius exercebat. tuncque [Haupt tumque] primum inlecti Moschi, gens ante alias socia Romanis, avia Armeniae incurnavit. 14, 15, 17 postremum ipse (Nero) scaenam incedit, multa cura temptans citharam . . . accesserat cohors militum, centuriones . . . et maerens Burrus ac laudans. tuncque [Haupt tumque] primum conscripti sunt equites R. cognomento Augustianorum. 15, 54, 14 ligamenta . . . parare . . . Milichum monet, sive gnarum coniurationis et illuc usque fidum, seu nescium et t. primum arreptis suspicionibus. 16, 3, 8 cf. *α*.

2) V, 25, 14 t. infensos Batavis deos (fuisse), cum obsiderentur legiones, interficerentur legati. 11, 24, 11 t. solida domi quies et adversus externa florimus, cum Transpadani in civitatem recepti (sunt), cum . . . fesso imperio subventum est.

b) i. q. *nunc in orat. dir.* 14, 35, 3 Boudicca . . . solitum quidem Britannis feminarum ductu bellare testabatur, sed t. non . . . regnum et opes, verum . . . contrectatam filiarum pudicitiam ulcisci. 16, 3, 8 cf. *α*.

tunicatus. D7, 17 t. populus cf. p. 1133^b.

turba. A) i. q. *lärmende unordnung, unruhe* non nisi num. plur. II, 72, 7 vulgus credulum et quidam militum, errore veri seu turbarum studio, certatim adgregabantur. 1, 16, 3 legiones seditio incessit, nullis novis causis, nisi quod mutatus princeps *licentiam* turbarum et ex civili bello spem praemiorum ostendebat. — I, 83, 4 cum . . . vulgus et plures seditionibus et ambitioso inverio laeti per turbas et raptus facilius ad cipile bellum impellerentur. 1, 19, 4 Blaesus . . . non per seditionem et turbas desideria militum ad Caesarem ferenda ait. IV, 1, 17 *inter* [Wurm; M in] turbas et discordias pessimo cuique plurima vis (est), pax et quies bonis artibus indigent. 70, 29 (Valentinus) adventabat furens cunctaque . . . in turbas et exitium *conversurus*.

B) *concret.* i. q. *ungeordnete menge, haufe, schaar* A40, 16 (Agricola) exceptus brevi osculo (a Domitiano) et nullo sermone turbae *servientium* inmixtus est. 3, 1, 12 complentur . . . moenia ac tecta . . . *maerentium* turba et *rogantium* inter se, . . . 4, 41, 10 minui sibi (Seiano) invidiam adempta *salutantium* turba. II, 16, 11 quorum morte exterriti qui aderant, simul ignara et alieni metus socia *imperatorum* turba in verba Vitellii iuravere. 88, 16 t. *populi*. 92, 13 *egens nobilium* t. III, 16, 12 t. *suorum*. 74, 2 t. *sacricolarum*. IV, 67, 3 *popularium* t. 13, 18, 17 t. *centurionum* cf. infra. — I, 40, 1 agebatur huc illuc Galba vario turbae fluctuantis *impulsu*. 2, 52, 6 *dux* cf. infra. — II, 16, 11 *ignara* et alieni metus *socia* imperitorum t. cf. supra. 92, 13 *febilis* et *egens* nobilium t. IV, 23, 23 *inbellis* t. cf. infra. 35, 2 *impedimenta* legionum cum inbelli turba Novaesium missa (sunt). 67, 3 Sabinus . . . ma-

gnam et *inconditam* popularium turbam in Sequanos rapit. 2, 52, 6 (Tacfarinas) latrociniiis suetos . . . more militiae per vexilla . . . componere, postremo non *inconditae* turbae, sed Musulmiorum dux haberi. — I, 35, 8 donec . . . Galba *inruenti* turbae (i. q. ab inr. turba) . . . sella levaretur. 40, 1 t. *fluctuantis* impulsu cf. supra. II, 16, 11 in verba Vitellii *iurat* cf. supra. IV, 23, 23 haud ignari paucorum dierum *inesse* (in castris) alimenta et multum inbellis turbae. — A40, 16 *turbae* *servientium inmixtus est* cf. supra. III, 74, 2 Domitianus . . . lineo amictu turbae *sacricolarum* inmixtus ignoratusque. 16, 12 *pavidus* . . . Varus turbae suorum *miscetur intulitque* formidinem. G11, 10 ut turbae [Gronov, Halm turba] *placuit*, considunt armati. — II, 88, 16 cum (Romae) turbam populi per *inscitiam* parum *vitarent* (militis). 92, 13 invaserant domos hortos opesque imperii, cum *febilis* et *egens* nobilium turba, quos ipsos *liberosque* patriae Galba reddiderat, nulla principis misericordia *incurantur*. III, 31, 21 Caecina praetexta lictoribusque *insignis, dimota* turba, consul incessit. 80, 11 occidit proximus lictor, *dimovere* turbam ausus. IV, 67, 3 in Sequanos *rapit* cf. supra. 4, 41, 10 *adempta* salutantum t. cf. supra. — 3, 1, 12 complentur moenia *maerentium* turba cf. supra. 13, 18, 17 illuc (ventitabat Nero), saeptus turba centurionum.

turbamentum. I, 23, 8 . . . quaeque alia (sunt) turbamenta *vulgi*.

turbator. 1, 30, 1 ut quisque (miles) *praecipuus* turbator (erat) *conquisiti* (sunt). 55, 6 Arminius (erat) turbator *Germaniae*, Segestes parari rebellionem saepe . . . aperuit. 3, 27, 8 hinc Gracchi et Saturnini turbatores *plebis* (sc. extiterunt).

turbidus. A) *propr.* 13, 17, 3 sepultus est adeo turbidis *imbribus*, ut . . . i. q. *stürmisch*.

B) *transl.* a) i. q. *verwirrt, verworren* 16, 1, 2 (Bassus) *mente* turbida . . . i. q. ein confuser kopf. Alii explic. irrsinnig, ut 13, 3, 15 turbata mens.

b) i. q. *stürmisch, unruhig* cf. IV, 11, 13 erant in *civitate* adhuc turbida et novis sermonibus laeta qui . . . 14, 59, 17 utriusque (Sullae Plautique) turbidum *ingenium* esse i. q. unruhige köpfe. IV, 68, 29 acerrimo instinctore belli Valentino. is . . . contumelias . . . in populum R. effudit, turbidus *miscendis* seditionibus i. q. ein unruhiger kopf, ein wühler. 2, 39, 14 crebrescit vivere Agrippam, occultis primum sermonibus . . . mox vago rumore . . . apud turbidos eoque nova cupientes. 3, 38, 7 Caesar Antistium et primoribus Macedoniae . . . ad dicendam maiestatis causam retraxit, ut turbidum et Rhescuporidis consiliis permixtum. 14, 57, 17 *adsumpta* (a Plauto) . . . Stoicorum adrogantia sectaque, quae turbidos et negotiorum adpetentes faciat. IV, 38, 5 (Piso) nequaquam turbidus ingenio (erat). 4, 23, 11 e provincia, ut quis fortunae inops, moribus turbidus (erat), promptius ruebant. IV, 48, 6 Gaius Caesar, turbidus animi . . . i. q. unruhigen geistes d. i. von einem geiste der unruhe getrieben: Her.; alii explic. i. q. 13, 3, 15 turbata mens. — I, 67, 2 inritaverant turbidum *ingenium* (Caecinae) Helvetii i. q. ungestüm, wild, ferox.

β) de *rebus* D37, 32 sciamus nos de ea re loqui, quae facilius turbidis et inquietis *temporibus*

existit. I, 31, 2 cohors . . . ut turbidis *rebus* *evenit, forte . . . rapit signa. 83, 1 Otho, quamquam turbidis *rebus* et diversis militum animis, . . . ita disseruit. IV, 77, 9 Cerialis turbidis *rebus* intrepidus et fugientes manu retrahens . . . i. q. verwirrung, missliche lage. 12, 31, 1 in Britannia Ostorium pro praetore turbidae res exceperet, effusis in agrum sociorum hostibus. 49, 11 Helvidius legatus cum legione mittitur, *rebus* turbidis pro tempore ut consuleret. 2, 55, 2 Piso . . . civitatem Atheniensium turbido *incessu* exterritam . . . increpat i. q. stürmischer einzug. 4, 50, 16 hostis *clamore* turbido, modo per vastum silentium incertos obsessores effecerat i. q. wild. 12, 43, 6 nec occulti tantum questus (erant), sed iura reddentem Claudium circumvasere clamoribus turbidis. — *neutr. subst.* I, 21, 2 Othonem, cui *compositis rebus* nulla spes, omne in turbido consilium (erat), multa . . . exstimulabant. 1, 58, 14 vetera novis et *quieta* turbidis antehabeo (Segestes).

c) 1) i. q. *unruhe erregend, beunruhigend* 13, 6, 1 turbidis *rumoribus* prorupisse rursus Parthos . . . adlatum est. Bötticher explic. verworren.

2) *spec. i. q. aufrührerisch, turbulentus, seditiosus* α) de hom. I, 55, 7 quintani turbidi adeo (erant), ut quidam saxa in Galbae imagines iecerint. II, 19, 11 ceteros (milites) Placentiam reduxit minus turbidos et imperia accipientes. 28, 3 militari astu cohortes turbidas . . . dispergendi. III, 49, 8 eo (legionum) suffragio turbidissimus quisque (militum) delecti (sunt centuriones). IV, 56, 3 interficiendos (esse milites) . . . turbidos, infidos, sanguine ducum pollutos. 1, 38, 10 reduxit in hiberna turbidos et nihil ausos. 43, 15 discedite a contactu (militum seditiosorum) ac dividite turbidos. IV, 39, 25 sic egesto quidquid turbidum (militum erat) rediit urbi sua forma i. q. alle meuterischen elemente. 1, 34, 16 Italiae . . . consensum, Galliarum fidem extollit; nil usquam turbidum aut discors (esse). 6, 11, 12 sumpsit e consularibus qui coereret servitia et quod civium audacia turbidum (erat), nisi vim metuat.

β) de *rebus* II, 23, 23 acerrima seditio ac discordiae incitamenta, interfectores Galbae . . . miscere cuncta modo palam turbidis *vocibus*, modo . . . 3, 27, 13 Sulla . . . otium eius rei haud in longum paravit, statim turbidis Lepidi *rogationibus*. — *adv.* 3, 12, 12 illud reputate, turbide et *seditiose* tractaverit exercitus Piso, . . .

turbo. A) *propr. i. q. in unordnung, verwirrung bringen* a) in *univ.* II, 35, 8 cum variis trepidantem inclinationibus mixti *remiges propugnatoresque* turbarentur, . . . V, 20, 11 egressum *militem* et caedendis materiis operatum turbavere. 1, 65, 12 ut haesere caeno . . . impedimenta, turbati (sunt) circum milites, incertus (fuit) signorum ordo, . . . inrumpere Germanos iubet. 2, 8, 12 *Batavi* . . . dum insultant aquis artemque nandi ostentant, turbati et quidam hausti sunt. 14, 61, 6 iam . . . Palatium multitudine et clamoribus complebant, cum emissi militum globi verberibus et intento ferro turbatos disieceret.

b) *t. t. in re milit.* II, 23, 14 turbata (sunt) ibi Vitellianorum *auxilia*. III, 26, 10 munire castra, id quoque propinquis hostibus formidolosum

(erat), ne *dispersos* et *opus molientes* subita eruptione turbarent. 4, 47, 15 propius incedentes eruptione subita turbati sunt. V, 22, 7 aliud agmen turbare *classem*. 1, 51, 15 turbabantur densis Germanorum catervis leves *cohortes*. 63, 5 nova acie turbatus (est) *eques*. 12, 55, 7 missi . . . in subsidium equites cum praefecto . . . turbantur. 2, 19, 5 *agmen R.* repente incursant, turbant. 12, 31, 18 perfringunt aggerem suisque claustris *impeditos* turbant. 35, 13 turbatis . . . Britannorum *ordinibus*. III, 18, 4 ubi fortuna (pugnae) contra fuit, non laxare ordines, non recipere turbatos, non obviam ire ultroque adgredi hostem. 4, 73, 14 per intervallum adventantes neque constantiam addiderant turbatis et pavore fugientium auferebantur. 12, 16, 10 eductae altius turres facibus atque hastis turbabant *obsessos*.

B) *transl. a)* in *univ.* 1) I, 18, 2 *quartum idus Ianuarias*, foedum imbribus diem, tonitrua et fulgura et caelestes minae ultra solitum turbaverant i. q. stürmisch, unheimlich machen.

2) α) *absol.* I, 55, 17 nullo legatorum tribunorumve pro Galba nitente, quibusdam, ut in tumultu, notabilibus turbantibus i. q. wühlen, hetzen. 85, 6 non tamen quies urbi redierat: strepitus telorum et facies belli, [et] militibus ut nihil in commune turbantibus, ita . . . i. q. unruhe stiften, die ordnung stören. II, 86, 14 iuncti Moesici ac Pannonici exercitus Delmaticum militem traxere, quamquam consularibus legatis nihil turbantibus. 4, 1, 3 nonus Tiberio annus erat compositae rei p., florentis domus . . . cum repente turbare fortunā coepit.

β) c. *acc.* 1, 26, 5 *Drusus*, cum arbitrium . . . patris obtenderet, clamore (militum seditiosorum) turbatur i. q. wird gestört, unterbrochen. — 2, 23, 7 miles . . . casuum maris ignarus dum turbat *navitas* vel intempestive iuvat, officia prudentium corrumperebat i. q. stört. 16, 5, 5 cum . . . turbarent *guaros* (plaudendi) i. q. stören, aus dem takt bringen. 4, 22, 3 Silvanus . . . turbata *mente* respondit i. q. verwirrt. — 4, 67, 19 manebat (Tiberio) suspicionum et credendi *temeritas, quam* Seianus augere etiam in urbe suetus acrius turbabat i. q. in verwirrende bewegung setzte, erregte. Aliter Roth, Nipp. III, 12, 3 ne in Vitellii quidem partibus quietae *mentes* (erant): exitiosiore discordia (cf. Wolff) non suspicionibus vulgi, sed perfidia ducum turbabantur i. q. aufregen. 12, 48, 6 saepe principes Romani . . . Armeniam specie largitionis turbantibus barbarorum *animis* (praebuerunt sc. huic illive regi). 69, 15 testamentum haud recitatum (est), ne antepositus filio privignus iniuria et invidia animos vulgi turbaret. 2, 42, 21 Antiocho Commagenorum, Philopatore Cilicum regibus defunctis turbabantur *nationes*, plerisque Romanum, aliis regum imperium cupientibus i. q. gerieten in unruhe, gährung. 63, 21 barbari . . . ne quietas *provincias* immixti turbarent, Danuvium ultra . . . locantur i. q. ruhestörungen veranlassten. — 1, 8, 22 nimis studiis *funus* divi Augusti turbassent i. q. stören. 54, 6 *ludos* . . . turbavit discordiā ex certamine histrionum. 81, 7 (Tiberius) candidatos hortatus, ne ambitu *comitia* turbarent. IV, 29, 10 nihil prodesse virtus, fors *cuncta* tur-

bare et ignavorum saepe telis fortissimi cadere. I, 88, 17 multi adfecta fide (kredit) in pace anxii, turbatis *rebus* alacres et per incerta tutissimi (erant). V, 18, 5 turbata (est) ibi res et pellebatur . . . acies i. q. da gab es unordnung, ging es drunter und drüber. 4, 50, 1 *rebus* turbatis malum extremum discordia accessit. 2, 5, 1 Tiberio haud ingratum accidit turbari res Orientis. 11, 10, 17 nece Vardanis turbatae (sunt) Parthorum res inter ambiguos, quis in regnum acciperetur. IV, 57, 6 non adeo turbatam (esse) civilibus armis rem R., ut Treveris . . . despectui sit i. q. zerrüttet. 3, 38, 18 pars turbant *praesentia* i. q. erregt unordnungen an ort u. stelle. II, 37, 13 ut, qui *pacem* belli amore turbaverant, bellum pacis caritate deponerent i. q. stören. IV, 22, 17 *lixarum* multitudo turbata pace illuc congregata et bello ministra aderat. 12, 29, 12 ne fortuna elati nostram quoque pacem turbarent. 65, 3 quod parum coercitis per Calabriam servorum agminibus pacem Italiae turbaret (Levidia). V, 22, 18 vigiles . . . iussi silere, ne *quietem* eius (ducis) turbarent. III, 70, 3 Sabinus . . . Martialem . . . ad Vitellium misit cum . . . questu, quod *pacta* turbarentur i. q. rumpere, nicht einhalten. 2, 65, 2 nihil aequae Tiberium anxium habebat quam ne *composita* turbarentur i. q. der geordnete bestand gestört würde. 1, 2, 15 invalido *legum* auxilio, *quae* vi, ambitu, postremo pecunia turbabantur i. q. unwirksam machen. I, 39, 12 turbavere *consilium* trepidi nuntii ac proximorum diffugia. 14, 32, 13 impediens qui occulti rebellionis conscii consilia turbabant. 12, 66, 8 exquisitum aliquid placebat, quod turbaret *mentem* (besinnung) et mortem differret i. q. verwirren, zerrütten. 13, 3, 15 Gai Caesaris turbata mens vim dicendi non corrumpit i. q. geisteszerrüttung.

b) *spec.* 1) i. q. *beunruhigen, in unruhe, bestürzung versetzen* α) III, 77, 7 sternunt . . . quosdam somno excitos, cum tenebris, pavore, sonitu tubarum, clamore hostili turbarentur. 13, 15, 1 turbatus his Nero . . . 14, 59, 4 placabilior fore principem rebatur nulla sollicitudine turbatum. 5, 11 nec dissolutio navigii sequebatur, turbatis omnibus. 32, 3 feminae in turmas turbatae adesse exitium canebant i. q. bis zum wahnsinn in bestürzung. I, 17, 2 Pisonem . . . nullum turbati aut exsultantis *animi* motum prodidisse.

β) 15, 7, 7 nulla palam causa turbatus *equus* . . . evasit i. q. scheu werden.

2) *politisch* α) *absol.* i. q. *aufruhr, empörung anstiften* I, 7, 2 Macrum in Africa haud dubie turbantem . . . procurator iussu Galbae (interfecerat). 1, 20, 2 manipuli . . . turbatum (esse) in castris accepere cf. 20, 1 ante coeptam seditionem. 3, 47, 6 si una alterave civitas turbet.

β) *c. acc.* 11, 1, 12 validis propinquitatibus subnixus turbare gentiles *nationes* promptum (habebat) i. q. aufwiegeln. II, 6, 10 proximo civili bello turbatis *alvis* (masc.) inconcussa ibi pax (erat) i. q. in gährung geraten, sich empören. 1, 22, 3 apud turbatos (sc. milites) . . . inquit. 31, 2 isdem causis Germanicae *legiones* turbatae (sunt), quanto plures, tanto violentius. I, 2, 5 turbatum *Illyricum*, Galliae nutantes i. q. in aufruhr. III,

46, 1 turbata (est) per eosdem dies *Germania*. 4, 6, 19 ne *provinciae* novis oneribus turbarentur . . . providebat. 29, 4 cum primores civitatis . . . tumultus hostilis et turbatae *rei p.* accerterentur.

turbo. a) *propr.* α) 16, 13, 2 vastata (est) Campania turbine *ventorum*, qui villas arbusta fruges passim *disiecit* *pertulitque* violentiam ad vicina urbi.

β) i. q. *wirbelwind* 1, 30, 6 vix tutari signa (poterant), quae turbine atque unda raptabantur. 2, 24, 18 miracula narrabant (milites), *vim* turbinum et inauditas volucres, . . .

b) *transl.* III, 10, 8 (Flavianus) iam pridem invisus (militibus) turbine quodam ad exitium posebatur i. q. in einer art von taumel.

turbulentus. II, 38, 6 turbulenti (erant) tribuni i. q. wühlerisch.

turma. non nisi *propr.* a) α) 2, 17, 3 validissimos *equitum* incurrere latus, Stertinium cum ceteris turmis circumgredi tergaque invadere iubet. 4, 73, 10 (hostes) pellunt turmas sociales (i. e. alam *Canninefatem*) equitesque legionum subsidio missos. II, 14, 4 duas Tungrorum *cohortes*, quattuor *equitum* turmas, universam Treverorum *alam* cum *Classico* praefecto misit. 14, 8 duodecim *equitum* turmae et lecti e cohortibus adversus hostem iere. 12, 31, 16 dux R. . . distributis cohortibus turmas quoque peditum ad munia accingit. I, 51, 10 ante bellum (*Vindicis*) *centurias* tantum suas (sc. peditum suorum) turmasque (sc. *equitum* suorum) noverant (milites). III, 61, 3 multis ad transitionem (adhortantibus), qui suas *centurias* turmasque tradere . . . certabant. 4, 25, 9 ab Romanis confertus *pedes*, dispositae turmae (erant). 13, 38, 15 locum delegit, cuius pars altera colles erant clementer adsurgentes accipiendis peditum ordinibus, pars in plantiis porrigebatur ad explicandas *equitum* turmas. G 7, 10 non casus nec fortuita conglobatio turmam (sc. *equitum*) aut *cuneum* (sc. peditum) facit, sed familiae et propinquitates. 2, 52, 5 (*Tacfarinus Numidas*) latrocinii suetos ad praedam et raptus congregare, dein more militiae per *vevilla* et turmas componere. 14, 34, 9 Britannorum copiae passim per *catervas* et turmas exsultabant. — In navali certamine in lacu Fucino 12, 56, 9 in ratibus praetoriarum cohortium *manipuli* turmaeque adstiterant cf. Nipp.

β) A 36, 14 *equitum* turmae cf. infra. II, 14, 4 et 8. 13, 38, 15 cf. α. 3, 46, 8 *exercitus* turmae cf. infra. 12, 56, 9 *cohortium* t. cf. α. II, 14, 17 *Treverorum* turmae. — IV, 12, 15 eques . . . arma equosque retinens *integris* turmis Rhenum per-rumpere (suetus) i. q. in ganzen, geschlossenen schwadronen. 4, 73, 10 t. *sociales* cf. α. 15, 9, 3 *hostiles* t. cf. infra. — A 36, 14 *equitum* (Romanorum) turmae . . . peditum se proelio *miscuere*. et quamquam . . . terrorem *intulerant*, densis tamen hostium agminibus . . . *haerebant*. II, 14, 8 adversus hostem *iere* cf. α. 14, 17 *Treverorum* turmae *obtulere se* hosti. 13, 36, 8 paucae et proximis castellis turmae *advenerant* pugnamque imperitia *posebant*. 15, 9, 3 ne ponti iniiciendo impedimentum hostiles turmae *adferrent* (iam enim subiectis campis magna specie *volitabant*), . . . 3, 46, 8 paucae huius . . . *exercitus* turmae *profl-*

gavere Sequanos. — G 7, 10 turmam *facere* cf. *a.* II, 14, 4 mittere cf. *a.* 12, 38, 14 pabulantis nostros missasque ad subsidium turmas *profligant.* 4, 73, 10 *pellere* cf. *a.* III, 16, 9 *diductis* in latera turmis. 6, 35, 5 cum Parthus . . *distraheret* turmas (suas). 4, 25, 9 *disponere* cf. *a.* 13, 38, 15 *explicare* cf. *a.* I, 51, 10 noscere. III, 61, 3 tradere. 12, 31, 16 *peditum* ad munia accingere cf. *a.* — I, 79, 11 nihil ad pedestrem pugnam tam ignavum (est quam Sarmatae): ubi *per* turmas advenere, vix ulla acies obstiterit. 14, 34, 9 exsultare. 2, 52, 5 componere cf. *a.* 15, 29, 9 inde eques (Tiridatis) compositus per turmas et insignibus patriis, hinc agmina legionum stetero fulgentibus aquilis signisque.

b) 2, 83, 17 equester ordo . . instituit ut turmae idibus Iuliis imaginem eius (Germanici) sequerentur.

turpis. non nisi *transl.* *a)* *adi.* D 28, 19 coram qua (subole) neque dicere fas erat quod turpe dictu, neque facere quod *inhonestum* factu videretur. A 33, 25 *honestas* mors turpi vita potior (est). IV, 5, 9 doctores sapientiae secutus est, qui sola bona (sc. putant) quae honesta (sunt), mala tantum quae turpia. 60, 7 donec *egregiam* laudem sine turpi macularent, missis ad Civilem legatis vitam orantes. — A 33, 25 t. *vita.* IV, 60, 7 *finis* t. cf. supra. III, 9, 8 (legiones) deserta Italia turpem *fugam* conscivissent. 2, 17, 20 quidam turpi fuga in summa arborum nisi . . 4, 69, 5 tectum infer et laquearia tres senatores . . turpi *latebra* . . sese abstrudunt. 1, 37, 6 legiones . . reduxit, turpi *agmine*, cum fisci de imperatore rapti inter signa interque aquilas veherentur. 6, 32, 19 (Vitellius) familiaritate Claudii turpe in *servitium* mutatus . . 12, 49, 9 quod ubi turpi *fama* divulgatum (est), . . i. e. quia ipsa res erat turpis. 14, 20, 14 (degenerat) studiis externis inventus, gymnasia et otia et turpes *amores* exercendo. — *c. dat.* G 14, 1 cum ventum in aciem, turpe *principi* (est) virtute vinci, turpe *comitatu* virtutem principis non adaequare. — D 28, 19 turpe *dictu* cf. supra.

b) *subst.* D 31, 6 iis artibus pectus implerent, in quibus de bonis ac malis, de *honesto* et turpi, de iusto et iniusto disputatur.

turpo. *propr.* V, 4, 8 (Iudaeos) scabies turpaverat i. q. foedare cf. scabies.

turris. II, 34. III, 38. IV, 30. 15, 11 turrim. IV, 65 in turre. — A) IV, 65, 21 ipsa (Velaeda) *edita* in turre (erat) i. q. turm. — V, 11, 19 intus . . conspicuo fastigio turris *Antonia* (erat), in honorem M. Antonii ab Herode appellata i. q. burg. — III, 38, 3 Vitellius Servilianis hortis turrim vicino *sitam concludere* per noctem crebris luminibus animadvertit i. q. schloss.

B) *spec. in re milit.* *a)* i. q. *stadtmauerturm, lagerturm* II, 19, 12 solidati (sunt) muri (Placentiae), propugnacula addita, auctae turres. III, 84, 13 multi semianimes super turres et propugnacula moenium exspiravere. 30, 2 rursus nova laborum facies (erat): ardua urbis moenia, saxaeae turres, ferrati portarum obices, . . — III, 20, 19 ut vulgus improvidum inriti stabimus, *altitudinem* turrium et aliena munimenta (Cremonae) mirantes? — III, 84, 13 turres *moenium* cf. supra. IV, 23, 8 pleraque telorum turribus pinnisque moenium irrita haerebant. 34, 30 Vocula . . vallum

turrisque castrorum augebat, tamquam . . obsidium immineret. — III, 30, 2 *saxaeae* t. cf. supra. — III, 29, 7 (ballista) pinnae ac summa valli ruina sua traxit; simul *iuncta* (sc. vallo) turris icibus saxorum *cessit.* V, 11, 16 turres . . in sexagenos pedes . . *attollebantur.* II, 19, 12. IV, 34, 30 *augere* cf. supra. 15, 11, 4 centurione . . turrim, in qua praesidium agitabat, *defendere* auso.

b) i. q. *rollturm*, turris ambulatoria II, 34, 12 *claudebat* pontem *inposita* turris et in extremam navem *educta* (i. q. promoti), unde tormentis ac machinis hostes propulsarentur. Othoniani in ripa turrim *struxerant* saxaque et faces iaculabantur. IV, 30, 1 *educerant* Batavi turrim duplici tabulato, quam praetoriae portae (castrorum) . . *propinquantem* promoti contra validi asseres et incussae trabes *perfringere* multa superstantium pernicie. 12, 16, 9 *eductae* altius turres facibus atque hastis *turbabant* obsessos. 15, 9, 5 *naves* . . conexas trabibus ac turribus aetas agit per annum. — [Glossa III, 20, 13.]

tus. G 45, 23 (in Orientis secretis) tura [c thura] balsamaque sudantur.

tutela. *a)* i. q. *schutz* c. *gen. subi.* 14, 32, 11 tutela *templi freti* (milites) . . neque fossam aut vallum praeduxerunt, . . — c. *gen. obi.* D 5, 26 cuius (eloquentiae) vis et utilitas . . *aliorum* per fugio et tutela intellegitur. 15, 20, 15 capiamus consilium, quo tutelae *sociorum* nihil derogetur. 1, 12, 3 dixit . . Tiberius se . . quaecumque *pars* (rei p.) sibi mandaretur, *eius* tutelam *susceperunt.* — 1, 41, 5 feminas illustres (esse), non centurionem ad tutelam, non militem.

b) *meton.* i. q. *schutz, schutzmittel* G 45, 10 formas aprorum gestant: id pro armis *omnique tutela securum deae cultorem etiam inter hostis praestat. [codd. omniumque; Ulrichs hominumque.]

tutor. non nisi i. q. *vormund* D 37, 26 non . . Demosthenem orationes illustrent, quas adversus tutores suos composuit. 2, 67, 12 maiores Lepidum Ptolemaei liberis tutorem in Aegyptum miserant. 3, 38, 12 quis (liberis Cotyis) ob infantiam tutor erat Trebellenus. 13, 10, 2 quo (Labeone) tutore *usus* erat (Nero).

tutor. non nisi i. q. *schützen* a) 1, 30, 6 ut . . vix tutari *signa* possent, quae turbine atque unda raptabantur. — IV, 48, 4 auxilia tutandis imperii *finibus* . . proconsuli parebant. 4, 4, 13 percensuit (Tiberius) . . numerum legionum et quas *provincias* tutarentur. 73, 5 ad *sua* tutanda degressis rebellibus. 12, 16, 2 composito agmine incedunt, cuius *frontem* et *terga* Aorsi, *media* cohortes et Bosporani tutabantur nostris in armis. — *add. abl.* 1, 39, 16 illic (in castris) signa et aquilam amplexus religione *sese* tutabatur (sc. a caede militum seditiosorum). 2, 3, 8 Artaxias . . Arsacidarum vi *seque regnumque* tutatus est. 6, 41, 4 locorum ingenio *sese contra* imbelles regis copias tutabatur.

b) in *re iudic.* 4, 52, 20 capessendis accusationibus aut *reos* tutando prosperiore eloquentiae quam morum fama fuit.

tutus. A) i. q. *sicher, gesichert, gefahrlos* 1) *a)* de *hom.* I, 52, 22 merito dubitasse Verginium . . inparem, si recepisset imperium, tutum, si recusasset. 4, 36, 12 neque tamen id Sereno

noxae fuit, quem odium publicum tutiorem faciebat. 6, 2, 12 ut tutus a Capreis urbem peteret. 14, 44, 9 possumus singuli inter plures, tuti inter anxios . . . agere. — I, 88, 18 multi adfecta fide (kredit) in pace anxii, turbatis rebus alacres et per (vi temporalis) incerta tutissimi (erant). — G 40, 3 (Langobardi) valentissimis nationibus cincti non per obsequium, sed proeliis ac periclitando tuti sunt. 15, 5, 10 tutus manu et copiis Tigranes (erat). III, 9, 4 Caecina . . . castra permuniit, tutus loco, cum terga flumine . . . tegeantur. V, 14, 2 Civilis . . . apud Vetera castra consedit, tutus loco. II, 52, 11 anxii coeunt, nemo privatim expedito consilio, inter multos societate culpa tutior (sc. unus quisque). III, 31, 7 gregarius miles futuri socors et ignobilitate tutior perstabat. 14, 49, 17 ceteri quae probaverant (non) deseruere, . . . plures numero tuti. — 2, 44, 4 Tiberius se tutiorem rebatur utroque filio legiones obtinente. — III, 48, 5 adsequitur Anicetum . . . tutum sub Sedochezorum regis auxilio. — IV, 20, 12 (Batavi) in cuneos congregantur, densi undique et frontem tergaque ac latera tuti.

b) de rebus a) A 27, 9 coniuges ac liberos in loca tuta transferent. 40, 12 tradiderat . . . Agricola successoris suo provinciam quietam tutamque. II, 83, 9 ambiguus consilii, num . . . longis navibus versum in Italiam mare clauderet, tuta pone tergum Achaia Asiaque, quas inermes exponi Vitellio, ni praesidiis firmarentur. 6, 20 parando . . . bello secundum tutumque ipsum mare (erat). 2, 63, 7 responsum (est) a Caesare tutam ei (Marobodu) honoratamque sedem in Italia fore. 12, 29, 7 Claudius . . . tutum Vannio perfugium promittens, si pelleretur. 13, 55, 3 (Ampsiarii) pulsi a Chaucis et sedis inopes tutum exilium orabant. 2, 81, 11 tutum in urbem iter concessum est (Pisoni). A 33, 25 neque exercitus neque ducis terga tuta esse. III, 60, 4 locus ipse castrorum placebat, late prospectans, tuto copiarum adgestu. IV, 46, 30 dimissi (sunt) . . . captim ac singuli, quo tutissimo remedio consensus multitudinis extenuatur. 4, 48, 5 noctem in castris tutam et vigilem capessent (Thraeces). 14, 22, 16 esse illi per Asiam avitos agros, in quibus tuta et inturbida iuventa frueretur. III, 26, 12 ingrata (erant) quae tuta, ex temeritate spes. 69, 15 Sabinus re trepida, quod tutissimum e praesentibus (erat), arcem . . . insedit. 12, 17, 6 excidio Uspensium metus ceteris iniectus (est), nihil tutum ratis, cum . . . amnes et urbes . . . percurrerentur. 4, 29, 13 addiderat quaedam contumacius quam tutum apud aures superbas. — II, 32, 22 obiacere flumen Padum, tutas viris murisque urbes. III, 57, 16 Tarracinam occupare, moenibus situque magis quam ipsorum ingenio tutam. 12, 45, 8 Mithridaten compulsi in castellum . . . tutum loco ac praesidio militum.

β) plur. neutr. subst. 1, 2, 11 (nobiles) novis ex rebus aucti tuta et praesentia quam vetera et periculosa (malebant). 2, 80, 2 nec Piso . . . omisit tutissima e praesentibus, sed castellum Ciliciae munitum . . . occupat. 12, 48, 4 paucis decus publicum curae (erat), plures tuta disserunt. 15, 29, 2 Romanus laudat iuvenem omissis praecipitibus tuta et salutaria capessentem.

2) adv. 11, 29, 7 potentiam cautis quam acris consilii tutius haberi.

B) act. i. q. *sicherheit, schutz gewährend* A 31, 15 *longinquitas ac secretum* ipsum quo tutius, eo suspectius (est). D 5, 21 *quid* est tutius quam eam exercere artem, qua . . . G 36, 3 Cherusci . . . marcentem diu pacem inlaccessit nutrierunt: idque incundius quam tutius fuit, quia . . . I, 62, 5 *nihil* in discordiis civilibus festinatione tutius (esse), ubi facto magis quam consulto opus esset. — add. *dat.* A 30, 7 ita *proelium* atque *arma*, quae fortibus honesta, eadem etiam ignavis tutissima sunt. IV, 49, 9 ostentabant Pisoni . . . pericula ipsius et in pace suspecto tutius *bellum* (esse). III, 43, 13 *mare* tutius (erat) Valenti quam *litora* aut *urbes*. 1, 66, 5 (*porta*) decumana maxime petebatur, aversa hostibus et fugientibus tutior. II, 76, 18 etiam si tibi quam inhonesta, tam tuta *servitus* esset. IV, 65, 8 muros civitatis, congregantibus se . . . Romanorum exercitibus, *augere* nobis quam *dirigere* tutius est. — [D 40, 25 *codd.* tuta *pro* tanti. II, 77, 11 *Her.* tu ex tuto; *Nipp.* tu tutus *cf.* tu.]

tuus. non nisi *adi.* a) D 4, 1 *perturbarer hac* tua severitate, nisi . . . 15, 3 hunc tuum sermonem saepe excepi. — D 10, 20 cum natura *te tua . . . ferat *cf.* te. — 4, 40, 35 nihil esse tam excelsum, quod non virtutes istae tuusque in me animus mereantur. 1, 43, 9 *cf.* infra. — D 15, 4 oblitus et tuae et *fratris tui* eloquentiae. 3, 16, 18 deos . . . testor vixisse me, Caesar, cum fide *adversum te*, neque alia in matrem tuam pietate. 16, 25 quondam divo Augusto parenti tuo probatus et tibi amicus. I, 15, 16, 16, 5, 12, 37, 9, 14, 53, 8, 56, 7 oppon. *meus* *cf.* p. 830^b. *cf.* I, 15, 7 me . . . ad imperium vocatum praeclara indoles tua et amor patriae (sc. meus) impulit, ut . . . 14, 53, 13 ego quid aliud munificentiae tuae [M om.] adhibere potui quam studia (sc. mea). 54, 9 iube rem (sc. meam) per procuratores tuos administrari, in tuam fortunam recipi. 54, 4 quae (invidia) . . . infra tuam magnitudinem iacet, sed *mihi* incumbit. 55, 11 et tua quidem erga me munera . . . aeterna erunt: quae a me habes, . . . casibus obnoxia sunt. II, 77, 16 nec mihi maior in tua vigilantia parsimonia sapientia fiducia est quam in *Vitellii* torpore inscitia saevitia. 4, 40, 31 ceterum neque tuis neque *Liviae* destinatis adversabor. A 46, 15 forma mentis (est) aeterna, quam . . . exprimere non per *alienam* materiam et artem, sed tuis ipse moribus possis (i. q. man kann). — 1, 43, 9 *tua*, dive Auguste, caelo recepta mens, *tua*, pater Druse, imago, *tui* memoria isdem istis cum militibus . . . eluant hanc maculam. 6, 8, 15 non *Seianum* . . . set *Claudiae* et *Juliae* domus partem, quas adfinitate occupaverat, tuum, Caesar, generum, tui consulatus socium, tua officia in re p. capessentem colebamus. — I, 15, 18 ea aetas tua (est), quae cupiditates adolescentiae iam effugerit, ea vita (sc. tua), in qua nihil praeteritum excusandum habeas. 16, 22, 15 huic uni incolumitas tua sine *cura, artes (sc. tuae) sine honore (sunt). 14, 56, 7 non tua moderatio . . . nec (tua) quies . . . sed mea avaritia, meae crudelitatis metus in ore omnium versabitur. — 14, 55, 9 nec mihi *tela* et *manus* tuae defuissent in armis

agenti. — 1,58,19 tuum erit consultare, utrum . .
— D 1,7 cui percontationi tuae respondere . . vix
. . auderem, si . . 10,30 effervescit vis pulcherri-
mae naturae tuae. A 45,15 ut perhibent qui
interfuerunt novissimis sermonibus tuis. I,15,7
cf. supra. 14,55,2 Nero . . respondit: quod me-
ditatae orationi tuae statim occurram, id primum
tui muneris habeo, qui me . . subita expedire
docuisti. D 9,6. 24,6 tuum tamen, Messalla,
promissum immutasse non debet. 27,6. 42,3.
A 45,24 et 25. 46,3 placide quiescas, nosque domum
tuam ab infirmo desiderio . . ad contemplationem
virtutum tuarum voces. I,15,5. II,76,10 et 34. 77,4. 11,2,6. 30,10 an discidium, in-

quit, tuum nosti? 14,53,5 et 8 et 15 et 23. 54,14.
55,14. 56,10. 15,63,11.

b) vi *praegn.* α) D 3,5 nihilne te . . fabulae
malignorum terrent, quo minus offensas Catonis
tui ames? i. q. von dir verfasst.

β) IV,43,7 Marcellus velut excedens curia
'imus' inquit, 'Prisce, et relinquitur tibi senatum
tuum: regna praesente Caesare'. i. q. von dir
abhängig. — [II,77,11 M. cf. tu.]

tympanum. V,5,24 cf. tibia.

tyrannicida. D 35,19 tyrannicidarum praemia.

tyrannus. *spec. i. q. gewaltherrscher, tyrann*
6,6,7 si recludantur tyrannorum mentes, posse
aspici laniatus et ictus.

U

Confecit C. Iohn.

uber. a) *propr.* G 20,2 sua quemque mater
uberibus alit. b) *transl.* III,34,6 (Cremona) numero
colorum, opportunitate fluminum, ubere
agri . . adolevit floruitque.

uber. I) *adi.* A) *propr.* V,6,5 *uber solum*.
7,1 *campi*, quos ferunt olim uberes . . fulminum
iactu arsisse. — 14,33,12 barbari omissis ca-
stellis praesidiisque militarium [Andr. militare
horreum], *quod uberrimum* *spolianti et defen-
dentibus intutum, . . petebant.

B) *transl.* α) D 37,30 non quia tanti fuit rei p.
malos ferre cives, ut u. ad dicendum *materiam*
oratores haberent. I,1,18 principatum Nervae
et imperium Traiani, uberiorem securioremque
materiam, senectuti seposui. II,30,18 cum duces
partium Othonis quamvis uberrima conviciorum
in Vitellium materia abstinerent. 21,22 Otho-
nem ac Vitellium celebrantes culpantesve ube-
rioribus inter se *probris* quam *laudibus* stimu-
labantur.

β) *de oratione* D 18,10 Catoni seni comparatus
C. Gracchus *plenior* et *uberior* (est). 3,31,18
(Mamercus) oratorum *ea aetate uberrimus erat.
II) *adv. transl.* 12,60,4 senatus consulto cau-
tum (est) *plenius* quam antea et *uberius* cf.
plenus II.

ubertas. a) *propr.* 16,2,10 non solitas tan-
tum fruges . . gigni, sed *nova* u. provenire terram
[Agric. novam ubertatem p. terra]. — G 26,6 nec
enim cum u. et amplitudine *soli* labore contendunt.
4,55,24 (Sardiani) ubertatem *fluminum* suo-
rum . . memorabant i. q. goldreichtum.

b) *transl. de oratione* D 23,24 *ea*, quotiens causa
poscit, u., *ea*, quotiens permittit, *brevitas*.

ubi. I) *adv. loci* A) *relat. a)* *subiungit enun-
tiationem a) pertinet ad subst. vel adv. cc)* *nom. propr.*
D 10,22 in *Graecia* . . u. ludicras quoque
artis exercere honestum est. 15,9,11 Parthi . .
spem omnem in *Armeniam* (vertebant), u. Paetus
. . quintam legionem procul in Ponto habebat,
reliquas promiscuis militum commeatibus infir-
maverat i. q. weil daselbst. — D 8,5 *Capuae* aut
Vercellis, u. nati dicuntur. IV,50,12 Festus
Adrumeto, u. speculabundus substiterat, ad le-
gionem contendit. 2,83,9 sepulchrum *Antiochiae*,

u. crematus, tribunal Epidaphnae, *quo in loco*
vitam finierat. 4,44,14 (Antonium) seposuit
Augustus in *civitatem Massiliensem*, u. specie
studiorum nomen exilii tegetur. 15,23,4 locus
puerperio colonia *Antium* fuit, u. ipse genera-
tus erat. 34,6 apud *Beneventum* interim con-
sedit, u. gladiatorium munus a Vatinius celebre
edebatur. — 12,28,3 ad montem *Taunum*
revertuntur, u. Pomponius . . opperiebatur. — III,
85,4 Vitellium . . postremo ad *Gemonias*, u.
corpus Sabini iacuerat, propulere.

ββ) *nom. appellat.* 1) G 45,23 *Orientis secretis*,
u. tura balsamaque sudantur. 1,17,10 trahi di-
versas in *terras*, u. . . uligines paludum vel in-
cultas montium accipiant. III,24,5 illos esse
campos, in quibus abolere labem . . u. recipere
gloriam possent. 4,28,12 reus . . vocare
ultores deos, ut sibi quidem redderent *exilium*,
u. procul tali more ageret. 1,72,17 concurrere
. . in *Palatium* ac *fora*, et u. plurima vulgi licen-
tia, in *circum* ac *theatra* effusi . . strepere. II,80,
12 *Antiochensium* theatrum ingressus, u. *illis
consultare mos est. 12,24,3 a *foro boario*, u.
aerem tauri simulacrum aspicimus, . . sulcus
designandi oppidi coeptus (est). 15,24,10 ituram
ad *signa* et *effigies* principis, u. legionibus
coram regnum auspicaretur.

2) D 34,11 (iuvenes) in *media luce* (stude-
bant) atque inter ipsa *discrimina*, u. nemo im-
pune stulte aliquid . . dicit. I,1,19 rara *tem-
porum felicitate*, u. sentire quae velis et quae
sentias dicere licet. 62,5 nihil in *discordiis*
civilibus festinatione tutius, u. facto magis quam
consulto opus esset.

3) *de hom.* III,31,6 ne . . omnis ira victoris
non in vulgus inops, sed in *tribunos centurio-
nesque*, u. pretium caedes erat, *verteretur. —
A 7,12 (Mucianus) *Agricolam* . . vicensimae *le-
gioni* . . praeposuit, u. decessor seditiose agere
narrabatur. 1,40,2 quod non ad superiorem
exercitum pergeret (Germanicus), u. obsequia et
contra rebellis auxilium.

γγ) *adv. loci* 1) *quod additur* I,20,2 iustissi-
mum visum est (pecuniam) *inde* repeti, u. in-
opiae causa erat. 14,1,13 ituram *quoquo* terra-